

SOCIJALNI PLAN

PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

2025. – 2027.



Sufinancira
Europska unija



ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali

primorsko
županija goranska

Projekt: Izrada socijalnog plana Primorsko-goranske županije
Broj ugovora: SF.3.4.08.01.0025
Ukupna vrijednost projekta: 67.733,03 EUR
EU sufinanciranje 85% iz Europskog socijalnog fonda: 57.573,08 EUR



Sufinancira
Europska unija



ESF+
Učinkoviti ljudski
potencijali

primorsko
goranska
županija

Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

IMPRESSUM

NOSITELJ IZRADE:

Primorsko-goranska županija, Adamićeva 10, 51000 Rijeka

PREDLAGATELJ:

Savjet za socijalnu skrb Primorsko-goranske županije

TEHNIČKE I METODOLOŠKE SMJERNICE ZA IZRADU:

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

STRUČNA PODRŠKA U IZRADI SOCIJALNOG PLANA:

DIP LAB D.O.O., Brnini 23a, 51515 Kastav

DRUŠTVO ZA ISTRAŽIVANJE I POTPORU, Wenzelova 2, 51000 Rijeka

PROJEKTNI TIM ZA PRUŽANJE STRUČNE PODRŠKE:

Marta Berčić, Bernard Šešo, Karmen Vučetić, Sanja Crnković, Ivan Prudky

Sadržaj

Popis kratica	I
Popis grafikona	II
Popis slika	II
Popis tablica	II
1. Uvod	1
1.1. Svrha i opseg Socijalnog plana	3
1.2. Usklađenost Socijalnog plana s ključnim strateškim dokumentima	4
1.3. Opseg Socijalnog plana	10
1.4. Misija i vizija razvoja socijalne politike Županije	13
2. Socioekonomska i demografska struktura stanovništva	15
2.1. Opći podaci o Županiji	15
2.2.1. Stanovništvo prema dobi, spolu i teritorijalnoj rasprostranjenosti	15
2.2.2. Obilježja kućanstava	18
2.2.3. Obrazovanje	19
2.3. Gospodarstvo	21
2.4. Zaposlenost i nezaposlenost	22
2.5. Mirovinski i zdravstveni sustav te sustav socijalne skrbi	23
2.6. Osobe s invaliditetom	24
2.6.1. Zaposlenost osoba s invaliditetom	25
2.6.2. Nezaposlenost osoba s invaliditetom	26
3. Procjena potreba u Županiji: procjena dostupnosti socijalnih usluga i procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga	27
3.1. Analiza (procjena) dostupnosti socijalnih usluga	27
3.1.1. Dostupnost socijalnih usluga za djecu u riziku	34
3.1.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane u dobi 20. - 64. godine	45
3.1.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane – izbjeglice i pripadnici Romske manjine u potrebi za socijalnim uslugama	59
3.1.4. Dostupnost socijalnih usluga za osobe starije životne dobi u dobi od 65 i starijih od 65 godina	61
3.1.5. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga	65
3.2. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga	67
3.2.1. Izazovi pružatelja i područja za jačanje kapaciteta	79
3.2.2. Doprinos kvaliteti i održivosti socijalnih usluga	81
4. Ciljevi, mjere i aktivnosti	87
4.1. Definiranje okvira <i>zajednice</i> u kontekstu dostupnosti socijalnih usluga i variranje modaliteta usluga	104
5. Praćenje i evaluacija Socijalnog plana	113
5.1. Praćenje i izvještavanje	113
5.2. Vrednovanje Socijalnog plana	114
5.3. Revizija Socijalnog plana	114
Popis literature	116

Popis kratica

BDP Bruto domaći proizvod
DSTUR djeca s teškoćama u razvoju
DZS Državni zavod za statistiku
EU Europska unija
EUR euro
HZJZ Hrvatski zavod za javno zdravstvo
HZMO Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZSR Hrvatski zavod za socijalni rad
JLP(R)S Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
KPJ Klasifikacija prostornih jedinica za statistiku (Nomenclature of Territorial Units for Statistics NUTS)
NN Narodne novine
NRS Nacionalna razvojna strategija
ODO Općinsko državno odvjetništvo
PC Posebni cilj
PGŽ Primorsko-goranska županija
PUP problemi u ponašanju
RH Republika Hrvatska
SC Strateški cilj
ZMN zajamčena minimalna naknada
ZMO Zakon o mirovinskom osiguranju

Popis grafikona

Grafikon 1 Stanovništvo Primorsko-goranske županije, velike dobne skupine, 2001., 2011., 2021. i procjena 2023.	17
Grafikon 2 Bruto domaći proizvod po stanovniku po županijama, 2022.	21
Grafikon 3 Zaposlenost po NKD područjima u Primorsko-goranskoj županiji, 2021. – 2024.	22
Grafikon 4 Nezaposlene osobe prema spolu i dobi u Primorsko-goranskoj županiji, 31.12.2024.	23
Grafikon 5 Nezaposlene osobe prema razini obrazovanja i spolu u Primorsko-goranskoj županiji, 31.12.2024.	23

Popis slika

Slika 1 Administrativna struktura Primorsko-goranske županije: gradovi i općine	15
---	----

Popis tablica

Tablica 1 Stanovništvo Primorsko-goranske županije: osnovni pokazatelji	16
Tablica 2 Kretanje broja stanovnika u gradovima Primorsko-goranske županije prema Popisima iz 2001., 2011. i 2021. godine	16
Tablica 3 Kretanje broja stanovnika u općinama Primorsko-goranske županije prema Popisima iz 2001., 2011. i 2021. godine	16
Tablica 4 Prosječna starost stanovništva i indeks starenja prema Popisu 2021., uzorak gradova	17
Tablica 5 Prosječna starost stanovništva i indeks starenja prema Popisu 2021., uzorak općina	18
Tablica 6 Privatna i institucionalna kućanstva u Primorsko-goranskoj županiji, 2011. i 2021. – broj ljudi	18
Tablica 7 Osobe u institucionalnim kućanstvima na području Primorsko-goranske županije	19
Tablica 8 Struktura stanovništva Primorsko-goranske županije prema spolu i obrazovanju, 2011. i 2021	19
Tablica 9 Predškolske ustanove u Primorsko-goranskoj županiji i broj upisane djece, 2022./2023. – 2023./2024.	20
Tablica 10 Osnovnoškolske ustanove u Primorsko-goranskoj županiji i broj upisanih učenika, 2022./2023. – 2024./2025.	20
Tablica 11 Broj razrednih odjela, učenika i učenika s rješenjem o primjerenom obliku školovanja, od I. do VIII. razreda osnovnih škola u Primorsko-goranskoj županiji u šk. god. 2024./2025.	20
Tablica 12 Srednjoškolske ustanove u Primorsko-goranskoj županiji i broj upisanih učenika, 2022./2023. – 2024./2025.	20
Tablica 13 Broj učenika i razrednih odjela srednjih škola u Primorsko-goranskoj županiji u šk. god. 2024./2025.	20
Tablica 14 Visokoobrazovne ustanove u Primorsko-goranskoj županiji i broj upisanih studenata, 2022./2023. – 2024./2025.	20
Tablica 15 Gospodarski pokazatelji (u EUR)	21
Tablica 16 Radni kontingent u Primorsko-goranske županije: osnovni pokazatelji	22
Tablica 17 Registrirana nezaposlenost, 2023. – 2024.	23
Tablica 18 Korisnici mirovina prema zakonskoj osnovi za ostvarenje, vrsti mirovine za svibanj 2024.	24
Tablica 19 Broj osoba s invaliditetom na području Primorsko-goranske županije i RH	24
Tablica 20 Vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama	25
Tablica 21 Struktura zaposlenih osoba s invaliditetom u Primorsko-goranskoj županiji po spolu i udjelu u ukupnoj zaposlenosti osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, 31.12.2024.	26
Tablica 22 Zaposlene i evidentirano nezaposlene osobe s invaliditetom prema evidenciji HZZ Područna služba Rijeka, 2024.	26
Tablica 23 Broj evidentiranih nezaposlenih osoba s invaliditetom u Primorsko-goranskoj županiji po spolu i udjelu u ukupnoj nezaposlenosti u županiji, 31.12.2024.	26

Tablica 24 Podaci o broju korisnika usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad	31
Tablica 25 Podaci iz statističkih izvještaja Područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u Županiji	34
Tablica 26 Obrazac 2.1. Procjena broja djece u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave ..	34
Tablica 27 Obrazac procjena potreba za socijalnim uslugama za djecu u riziku 0 - 19 godina i mlade 0 - 24	43
Tablica 28 Obrazac 2.2.1. Procjena broja građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave	46
Tablica 29 Obrazac 2.2.2. Procjena broja građana u riziku od siromaštva	47
Tablica 30 Obrazac 2.3. Procjena broja građana u riziku mentalnog zdravlja	50
Tablica 31 Obrazac 2.4. Procjena potreba za socijalnim uslugama za građane u riziku u dobi 20. - 64. godine.....	56
Tablica 32 Obrazac 2. Procjena građana u riziku povezanih sa statusom izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine u potrebi za socijalnim uslugama.....	59
Tablica 33 Procjena potreba za socijalnim uslugama za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine	60
Tablica 34 Procjena potreba za socijalnim uslugama za starije osobe	64
Tablica 35 Pregled pružatelja socijalnih usluga - ustanove na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge te utvrđenim kapacitetom i ugovorenim brojem korisnika koje se financira kroz Mrežu za licencirane	70
Tablica 36 Pregled pružatelja socijalnih usluga - fizičke osobe na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge	70
Tablica 37 Pregled pružatelja socijalnih usluga - obrti i trgovačka društva na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge	70
Tablica 38 Pregled pružatelja socijalnih usluga - društava na području Gorskog kotara prema.....	70
Tablica 39 Pregled ustanova - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge	71
Tablica 40 Pregled fizičkih osoba i trgovačkih društva - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge ...	71
Tablica 41 Pregled obrta i trgovačkih društva - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge	71
Tablica 42 Pregled udruga, vjerskih zajednica i drugih pravnih tijela - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju	71
Tablica 43 Pružatelji usluga na otoku Rabu – institucije.....	72
Tablica 44 Pružatelji usluga na otoku Rabu – udruge	72
Tablica 45 Pružatelji usluga na otoku Krku – ustanove	73
Tablica 46 Pružatelji socijalnih usluga na području otoka Krka - udruge.....	74
Tablica 47 Pružatelji socijalnih usluga na otoku Krku – trgovačka društva, vjerske zajednice	74
Tablica 48 Pružatelji socijalnih usluga na području otoka Cresa i Lošinja – ustanove.....	74
Tablica 49 Pružatelji socijalnih usluga na otocima Cres i Lošinj udruge i obrt.....	74
Tablica 50 Pružatelji socijalnih usluga – vjerske organizacije.....	74
Tablica 51 Pružatelji usluga – ustanove, prema vrstama socijalnih usluga I korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge.....	75
Tablica 52 Pružatelji usluga – fizičke, prema vrstama socijalnih usluga I korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge.....	75
Tablica 53 Pružatelji usluga – trgovačka društva i obrt prema vrstama socijalnih usluga I korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge.....	75
Tablica 54 Pružatelji usluga – udruge, prema vrstama socijalnih usluga I korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge.....	75
Tablica 55 Pružatelji usluga – ustanove, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja obzirom na osnivača u području Riječkog prstena	76
Tablica 56 Pružatelji usluga - fizičke osobe, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja obzirom na osnivača u području Riječkog prstena	76

Tablica 57 Pružatelji usluga – obrti, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja obzirom na osnivača u području Riječkog prstena.....	76
Tablica 58 Pružatelji usluga – trgovačka društva, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja obzirom na osnivača u području Riječkog prstena	76
Tablica 59 Pružatelji usluga – vjerske zajednice, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja obzirom na osnivača u području Riječkog prstena	76
Tablica 60 Pružatelji usluga – udruge, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja obzirom na osnivača u području Riječkog prstena	76
Tablica 61 Posebni cilj 1.....	96
Tablica 62 Posebni cilj 2.....	99
Tablica 63 Posebni cilj 3.....	102
Tablica 64 Posebni cilj 4.....	103
Tablica 65 Socijalne usluge i usluge iz drugih sektora prema teritorijalnoj dostupnosti	105

1. Uvod

Socijalni plan Primorsko-goranske županije je strateški dokument socijalne politike / socijalne skrbi kojeg usvaja Skupština, na prijedlog Savjeta za socijalnu skrb Županije. Građani Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: Županija) žive u županiji bogatoj prirodnim i društvenim raznolikostima. Izazovi s kojima se suočavaju građani Županije proizlaze upravo iz ove socijalne, gospodarske, povijesne, kulturne, političke i prostorne raznolikosti pa je i strateško planiranje kompleksno i zahtjevno. Razvijena otpornost i fleksibilnost na ekonomske izazove i zdravstvenu krizu uzrokovanu pandemijom virusa COVID 19, u posljednjih 5 godina, rezultat je dugogodišnjeg strateškog planiranja i sustavnog ulaganja Županije u unaprjeđenje kvalitete života građana Županiji. U skladu s vizijom razvoja Županije

Primorsko-goranska županija je konkurentna, pametna, održiva i društveno pravedna regija poželjna za život i rad

vidljiva je usmjerenost Županije na razvoj socijalne politike osjetljive na potrebe skupina u riziku od socijalne isključenosti. Doprinos ostvarenju ove vizije daju i rezultati ulaganja Županije u kvalitetu života mladih i djece te posebno starijih građana, prepoznatih skupina u riziku od socijalne isključenosti. Ulaganjem u zdravlje (zdravstvo) građana i obrazovanje, infrastrukturu i razvoj poduzetništva te društvenog poduzetništva, Županija izravno utječe na smanjenje rizika od socijalne isključenosti njenih građana.¹

Razvoj socijalne politike / socijalne skrbi je u nadležnosti Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade koji: *prati ostvarivanje socijalnih prava u okviru socijalnih programa općina i gradova na području Županije, potiče stvaranje odgovarajućih prostornih uvjeta za edukativne i zabavno-rekreativne aktivnosti djece i mladih, kroz planiranje i razvoj mreže informativno-edukativnih punktova i društvenih domova za djecu i mlade; potiče razvoj društvenog poduzetništva i zadrugarstva kao integralnih dijelova moderne socijalne politike, potiče razvoj socijalnih inovacija s ciljem otvaranja mogućnosti zapošljavanja mladih ljudi te jačanja socijalne integracije i kohezije*; nadležan je za ustanove socijalne skrbi kojima je osnivač i drugo. Osim toga, Odjel provodi i prati mjere demografske politike, politike za mlade, djecu te starije osobe ali i povjerene poslove državnih tijela²

Upravni odjel nadležan je i za pružanje podrške u radu Savjeta za socijalnu skrb Primorsko-goranske županije, Savjeta mladih Županije, Povjerenstva za ravnopravnost spolova i Vijeća seniora Županije. Za predlaganje, izradu i praćenje provedbe ovog Socijalnog plana nadležan je prema članku 241. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj 18/22, 46/22, 119/22, 71/23 i 156/23) Savjet za socijalnu skrb Županije. Po prvi puta u Republici Hrvatskoj sve županije izrađuju socijalne planove na temelju Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba, a nadležno Ministarstvo planira objavu tematskih natječaja u narednom razdoblju i s njima usklađuje Mrežu socijalnih usluga. Ovakav pristup socijalnom planiranju izravno utječe na povećanje dostupnosti socijalnih usluga na lokalnoj razini. Ovaj Socijalni plan temelj je za socijalno planiranje jedinica lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: JLS) i Županije.

Područje socijalne skrbi iznimno je kompleksno područje. Skupine u riziku od socijalne isključenosti zahtijevaju sve fleksibilniji pristup, a potrebe se sve brže mijenjaju. Socijalne usluge, kao stup ostvarivanja prava korisnika socijalne skrbi, sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, ne mogu obuhvatiti sve potrebe građana, pa se potiču socijalne inovacije, društveno poduzetništvo i drugi programi koji će povoljno utjecati na smanjenje rizika. Županija i Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade imaju veliku odgovornost i obavezu planiranja ciljnih ulaganja u programe socijalne skrbi, razvoj kvalitete socijalnih usluga i povećanje kapacitiranosti pružatelja socijalnih usluga. Tako će se unaprijediti kvaliteta života građana u riziku, kao i skupina s ugroženom dobrobiti i smanjivati rizike od socijalne isključenosti.

¹Strateški dokument za mlade, Program za mlade Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2024. godine²; program Županija prijatelj djece i demografska politika drugi dokumenti u skladu s kojima se planiraju ulaganja Županije čiji rezultati doprinose kvalitetnoj socijalnoj politici.

² Više na: [Poveznica](#)

Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade nadležan je i za praćenje rada **pet ustanova iz područja socijalne skrbi čiji osnivač je Županija:**

- **Dom za starije osobe „Kantrida“ Rijeka, Dom za starije osobe „Volosko“ Opatija, Dom za starije osobe „Mali Kartec“ Krk i Dom za starije osobe „Marko A. Stuparić“ Veli Lošinj**
- **Centar za rehabilitaciju „Fortica“ Kraljevica.**

Osnivačka prava i obveze Županije vezana uz rad ovih iznimno važnih ustanova socijalne skrbi omogućuju izravna ulaganja u kvalitetu pružanja usluga i kvalitetnije socijalno planiranje. Kako bi kvalitetno implementirala i provodila standarde za unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga iz Pravilnika o standardima kvalitete socijalnih usluga³, **Županija je još 2011. godine, započela s implementacijom europskog sustava upravljanja kvalitetom u ustanovama socijalne skrbi, E-Qalin, prva u Republici Hrvatskoj.** E-Qalin⁴ je europski model standarda kvalitete i upravljanja kvalitetom u ustanovama socijalne skrbi čiji razvoj je poduprla Europska unija, a predstavlja sveobuhvatan, inovativan i dinamičan sustav upravljanja kvalitetom u području socijalne skrbi, implementiran u velikom broju europskih zemalja. Posebnost E-Qalin modela usmjerenost je na korisnike i procese čime se stvaraju kvalitetni preduvjeti za kontinuirano unaprjeđenje kvalitete pružanja usluge. Dom za starije osobe Kantrida prvi je u Republici Hrvatskoj dobio ovaj certifikat, a nakon njega i Dom za starije osobe Volosko i Dom za starije osobe Mali Kartec Krk, a upravo je u tijeku implementacija ovog standarda u Centru za rehabilitaciju Fortica. Na području Županije socijalne usluge pružaju i druge ustanove socijalne skrbi kojima je osnivač RH ili drugi osnivači te drugi pružatelji socijalnih usluga⁵.

Kroz razvojne projekte Županija ulaže u povećanje smještajnog kapaciteta za starije osobe, energetske obnovu ustanova socijalne skrbi te izgradnju infrastrukturnog i programskog okvira za razvoj socijalnih inovacija koje predstavljaju neke od najvažnijih razvojnih prioriteta u području socijalne politike:

1. Županija je u partnerstvu s Gradom Rabom realizirala projekt od strateškog značaja za otok Rab, otvaranje dislocirane jedinice **Doma za starije osobe „Mali Kartec“ Krk na Rabu** koja raspolaže smještajnim kapacitetom od 35 ležaja.
2. U 2024. godini započela je realizacija prve faze projekta **„Uspostava dislocirane jedinice Doma za starije osobe Kantrida u Delnicama“** što će proširiti kapacitete za socijalnu uslugu smještaja za dodatnih 59 korisnika.
3. Započela je realizacija projekta Izgradnje **novog objekta dislocirane jedinice Doma za starije osobe Marko A. Stuparić na Cresu** sa smještajnim kapacitetom od 90 kreveta.
4. U sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine čiji cilj je i poboljšanje dostupnosti integrirane cjelovite skrbi za starije osobe unapređenjem infrastrukture za pružanje socijalnih usluga za starije osobe, Općina Kostrena kao nositelj i Županija kao partner započeli su izgradnju **Centra za starije osobe Kostrena**. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava obitelji i socijalne politike i Općina Kostrena, osigurali su sredstva za Centar za starije osobe kapaciteta 144 korisnika institucijske skrbi, od čega 20 smještajnih jedinica za oboljele od Alzheimerove bolesti. Centar će pružati i pet izvaninstitucijskih usluga kojima će se omogućiti duži ostanak starije osobe smanjenih funkcionalnih sposobnosti u vlastitom domu, od pomoći u kući, do poludnevnog i cjelodnevnog boravka, skrbi za osobu prilikom spriječenosti njegovatelja, kao i usluge savjetovanja i podrške.
5. Zajedno s klasterom JLS-e Županija sufinancira projektnu dokumentaciju za izgradnju **Doma za starije osobe „Prsten“ u Klani** (predviđeni kapacitet iznosi oko 200 korisnika kroz više faza).

Osim navedenog, Županija je aktivno uključena i u širenje izvaninstitucijskih socijalnih usluga u zajednici kroz sufinanciranje pružanja usluge pomoći u kući, uređenjem i opremanjem klubova za starije osobe na području Grada Rijeke u sklopu Interreg projekta Centinoss te sufinanciranjem uspostave Dnevnog boravka za starije osobe u Općini Jelenje. Domovi za starije osobe čiji je osnivač Županija također pružaju izvaninstitucijske usluge starijim osobama čime se prevenira njihova institucionalizacija.

³ Više na poveznici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_03_31_563.html

⁴ E-Qalin (engl. European quality-improving learning), više na poveznici: <https://dom-kantrida.hr/e-qalin/>

⁵ Više o drugim ustanovama socijalne skrbi i drugim pružateljima socijalnih usluga u poglavlju o kapacitiranosti pružatelja socijalnih usluga.

Županija, kroz rad Upravnog odjela, financira godinama i programe koje provode jedinice lokalne samouprave i drugi dionici u socijalnoj skrbi (privatne ustanove, vjerske organizacije, udruge) koje provode programe za prioritetne skupine građana u riziku. Županija financira i programe poput poticanja kreativnog i inovativnog potencijala djece i mladih, zaštite djece i mladih s teškoćama u razvoju, prevencije i suzbijanje nasilja nad ženama i u obitelji te zaštitu žrtava obiteljskog nasilja, zaštitu osoba s invaliditetom, samoorganiziranje, informiranje i uključivanje djece i mladih te skrb o beskućnicima koje provode udruge. Od 2023. godine Županija je započela provedbu jedinstvenog programa koji je usmjeren na stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja pa pruža financijsku potporu projektu „Nadogradnja u pružanju podrške ženama žrtvama nasilja u obitelji“ sa ciljem olakšavanja integracije žena i djece žrtava obiteljskog nasilja u zajednicu po prestanku usluge smještaja u sigurnoj kući / skloništu. U partnerstvu s JLS-e, već niz godina, provode se projekti **Županija prijatelj djece i Uredi za mlade PGŽ** te projekt **pružanja logopedске terapije i rehabilitacije za djecu s područja Gorskog kotara**. Županija sudjeluje u projektu „Dobri ljudi djeci Hrvatske“ kojeg provodi Zaklada za djecu Hrvatske. U okviru ovih programa uređeni su i opremljeni prostori za mlade u gradovima Delnice, Vrbovsko i Kastav te općinama Mrkopalj, Klana, Fužine, Lokve, Brod Moravice i Matulji. Prostori koji se nalaze unutar mreže Ureda za mlade Županije daju se bez naknade na korištenje udrugama koje su svojim radom usmjerene na mlade te neformalnim skupinama mladih kako bi mogli provoditi raznolike edukativne aktivnosti.

Provode se i mjere potpora mladim obiteljima kroz mjeru poticajno stanovanje a u skladu s demografskom politikom Županije. Stvara se dodatni stambeni fond JLS-a, a financira se adaptaciju i/ili sanaciju postojećih stanova/stambenih prostora u vlasništvu JLS koji nisu u funkciji tj. zbog zapuštenosti ili derutnosti nisu u primjerenom stanju za stanovanje. Kroz ovu mjeru sufinancirana je adaptacija za 12 stambenih jedinica na području gradova Rijeke, Vrbovskog, Čabra i Cresa te općine Mrkopalj. Kako bi utjecala na negativne demografske trendove Županija sufinancira troškove medicinski potpomognute oplodnje na način da svakoj JLS koja ima vlastiti opći akt o sufinanciranju takvih postupaka, osigura isti iznos po korisniku mjere.

Županija financira i socijalne usluge poput pomoći u kući koje se provode u JLS i inovativne usluge poput 24-satnog dežurstva u dojavnom centru (alarmni sustav za starije osobe Halo pomoć u dojavnom centru Doma za starije osobe Kantrida), klubove za starije osobe (Doma za starije osobe Kantrida).

Također, Županija pruža financijsku potporu ustanovama kojima nije osnivač, Centru za pružanje usluga u zajednici „Tić“ Rijeka (osnivač Grad Rijeka) i to za pružanje socijalnih usluga psihosocijalne podrške i savjetovanja; socijalnu uslugu cjelodnevnog boravka prilagođenu specifičnim potrebama starijih osoba oboljelih od demencije u ustanovi Dom za osobe s demencijom (osnivač je Caritas Riječke nadbiskupije). Ostalim ustanovama socijalne skrbi na području Županije osnivač je država, vjerske organizacije ili privatne osobe. Više o njima u poglavlju o kapacitiranosti pružatelja usluga.

1.1. Svrha i opseg Socijalnog plana

Primorsko-goranska županija je polovinom 2024. godine započela provedbu pripremne aktivnosti⁶ za provedbu projekta „Izrada socijalnog plana Primorsko-goranske županije“ za razdoblje od 2025. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Socijalni plan), kodni broj: SF.3.4.08.01., financiranog iz Europskog socijalnog fonda plus u okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027. Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (NN br. 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23) Savjet za socijalnu skrb predlaže Socijalni plan za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, a donosi ga predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave (skupština). Socijalni plan donosi se za razdoblje od tri godine, od 2025. do 2027. godine, a izrađuje se u skladu s metodologijom propisanom u Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23) (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Svrha izrade Socijalnog plana poboljšanje je kvalitete života socijalno osjetljivih skupina i unaprjeđenje sustava socijalne skrbi na području Županije, a cilj je osigurati razvoj i

⁶ Županija je 28. kolovoza 2024. godine zaprimila Odluku o financiranju za projekt „Izrada socijalnog plana Primorsko-goranske županije“, a prethodno je, krajem svibnja 2024. godine, započela s prvom fazom projekta - prikupljanje podataka za potrebe izrade Socijalnog plana.

unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete socijalnih usluga. Socijalni plan uključuje procjenu potreba stanovništva, prema izdvojenim kategorijama rizičnih skupinama iz Pravilnika. Procjena potreba temelj je za utvrđivanje prioriteta razvoja socijalne politike Županije za naredne tri godine. Na temelju procjene potreba rizičnih skupina Županija je odredila ciljeve i mjere za ostvarivanje vizije Socijalnog plana. Rezultati procjene potreba rizičnih skupina utječu izravno na izradu godišnjih akcijskih planova.

Socijalni plan obuhvaća i analizu kapaciteta te dostupnosti pružatelja socijalnih usluga, čiji rezultati rada utječu na određivanje posebnih ciljeva razvoja, institucijskih i izvaninstitucijskih socijalnih usluga.

Budući da veliki broj korisnika ima potrebu za socijalnim uslugama, primarno onih na koja imaju pravo kao korisnici socijalne skrbi, ali i potrebu za uključivanjem u različite programe namijenjene skupinama u riziku (djeca i mladi, odrasle osobe u riziku od siromaštva i mentalnog zdravlja i osobe starije od 65 godine sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima), u ovom Socijalnom planu, istaknute su socijalne usluge za skupine koje su u znatno većem riziku od socijalne isključenosti od drugih.

Proces izrade Socijalnog plana temeljen je na načelima strateškog planiranja i participativnom pristupu. Prilikom izrade Socijalnog plana izgrađeno je partnerstvo s ključnim dionicima, pružateljima socijalnih usluga, bez obzira na osnivača, uključujući i nadležna tijela jedinica lokalne samouprave, tijela nadležnih ministarstva, organizacije civilnog društva, odabrane korisnike socijalnih usluga, predstavnike pojedinih rizičnih skupina te zainteresirane javnosti. U izradu su uključeni i aktivno su sudjelovali svi relevantni socijalni akteri s područja Županije: nositelj izrade Socijalnog plana, Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade, Savjet za socijalnu skrb Županije, predstavnici svih općina i gradova Županije, predstavnici Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Područna služba Rijeka, područni uredi Krk, Crikvenica, Cres - Lošinj i Opatija, predstavnici Obiteljskog centra Rijeka, predstavnici pružatelja socijalnih usluga u Županiji te predstavnici korisničkih skupina. Ovi predstavnici ključnih dionika doprinijeli su izradi Socijalnog plana aktivno sudjelujući u dostavi podatka traženih u zadanim obrascima iz Pravilnika (upitnici), u intervjuima "licem u lice", grupnim intervjuima uživo ali i individualnom savjetovanju (konzultacije) s koordinatorima provedbe prikupljanja podataka za izradu ovog Socijalnog plana. Oni su značajno doprinijeli procesu utvrđivanja potreba i analize postojećih socijalnih usluga, ali i identifikaciji nedostupnih usluga u Županiji. Prijedlozi i komentari pristigli kroz javno savjetovanje putem internetske stranice Županije bit će sastavni dio Socijalnog plana. Savjet za socijalnu skrb aktivno je sudjelovalo u svim fazama izrade Socijalnog plana.

Sadržajno, struktura Socijalnog plana uključuje podatke i rezultate analize socioekonomske i demografske strukture stanovništva, procjenu potreba u Županiji kroz analizu dostupnosti socijalnih usluga i procjene kapaciteta pružatelja socijalnih usluga, definiranje prioriteta i smjera razvoja socijalnih usluga, a potom ciljeva, mjera, aktivnosti i indikatora tj. pokazatelja za praćenje ostvarenja te nadležnih institucija izvora financiranja predloženih aktivnosti. Na kraju opisan je proces i hodogram akcijskih planova prema kojima će se pratiti i vrednovati provedba Socijalnog plana.

1.2. Usklađenost Socijalnog plana s ključnim strateškim dokumentima

Sukladno Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23) za izradu Socijalnog plana temeljni sektorski akt, Zakon o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23) predstavlja osnovni normativni okvir. Drugi ključni strateški dokumenti koji postavljaju strateški okvir za razvoj socijalnih usluga, također su osnova za ovo strateško planiranje. Radi se o sljedećim aktima:

- 1. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine,**
- 2. Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine,**
 - 2.1. Akcijski plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2024. godine,**
- 3. Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2027. godine.**

1.) Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.⁷ godine (u daljnjem tekstu: NRS) usvojena je 2021. godine. NRS je najviši nacionalni akt strateškog planiranja, oblikovanja i provedbe razvojnih politika Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: RH). U NRS definiraju se razvojni smjerovi i strateški ciljevi koji trebaju oblikovati javne politike RH, kako bi na svim razinama prevladali gospodarske i društvene izazove globalne krize, ubrzali oporavak i iskoristili potencijale u svim sektorima. Ključni međunarodni dokumenti i ciljevi iz tih strateških dokumenata na koje se oslanja NRS su i oni iz Europskog zelenog plana⁸. Ovaj Socijalni plan usklađen je sa strategijom Socijalna Europa (More Social Europe), odnosno provedbom Europskog stupa socijalnih prava i podupiranjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja, stjecanja vještina, socijalne uključenosti i jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi⁹. NRS nudi okvir za ostvarenje navedenih ciljeva čime će se osigurati održiv, uključiv i inovativan razvoj te jačanje otpornosti društva i gospodarstva do 2030. godine. NRS-om su definirana četiri razvojna smjera i trinaest strateških ciljeva (u daljnjem tekstu: SC) od kojih su izdvojeni oni relevantniji za ovaj Socijalni plan:

Razvojni smjer 1 „Održivo gospodarstvo i društvo”
--

SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi i SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

Razvojni smjer 2 „Jačanje otpornosti na krize”

SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život; SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji i SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj.

Razvojni smjer 4 „Ravnomjieran regionalni razvoj”
--

SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima.

Za Socijalni plan važna su tri razvojna smjera i više strateških ciljeva iz NRS-a:

1. RS 1. / SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi, koji uključuje tri prioriteta područja javnih politika: Pristupačnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja; Stjecanje i razvoj temeljnih i strukovnih kompetencija; Usklađeno i perspektivno tržište rada.
2. RZ 2 / SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život, koji uključuje pet relevantnih prioriteta područja javnih politika: Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb; Zdravlje, zdrave prehrabne navike i aktivni život kroz sport; Dostojanstveno starenje; Socijalna solidarnost i odgovornost; Zaštita dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji.
3. RZ 4 / SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima.

Prioriteti za provedbu u području socijalne politike iz NRS-e su sljedeći:

- poboljšanje kvalitete života i jačanje društvene kohezije,
- smanjenje rizika od siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu,
- unaprjeđenje ravnomjerne dostupnosti i kvalitete sveobuhvatne socijalne skrbi za posebno osjetljive skupine, djecu, mlade, osobe iz ruralnih područja, osobe s invaliditetom, žrtve nasilja u obitelji, djecu, starije osobe, beskućnike, žrtve trgovanja ljudima, azilante, osobe bez dovoljno sredstava za uzdržavanje,
- razvijanje regionalne dimenzije borbe protiv siromaštva, uz prilagodbu javnih politika posebnostima i izazovima pojedine lokalne zajednice,
- poboljšanje pristupa i kvalitete temeljne društvene infrastrukture i usluga povezivanjem postojećih i ravnomjernim razvojem novih usluga usklađenih s potrebama stanovništva pojedinih lokalnih zajednica (NRS, 2021).

2.) Nacionalni plan za razvoj socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027.

⁷ Hrvatski sabor (2021.), Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030., Narodne novine 13/2021, dostupno na: [Poveznica](#)

⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija (2019.) Europski zeleni plan, dostupno na: [Poveznica](#)

⁹ Europska komisija (2017.), Europski stup socijalnih prava, dostupno na: [Poveznica](#)

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine¹⁰ (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) srednjoročni je strateški dokument koji detaljno definira provedbu ciljeva Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/21). Za izradu Socijalnog plana posebno je značajan strateški **cilj 5.5. „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“**, koji obuhvaća područje zdravlja, zdravstvene zaštite, kvalitete života starijih osoba, kao i solidarnosti prema ranjivim skupinama i onima izloženima riziku od siromaštva. Provedbom ovog cilja navedeni elementi izdvojeni su kao ključne sastavnice solidarnog i održivog razvoja društva. Unutar tog strateškog cilja, jedno od prioritetnih područja javnih politika je **„Socijalna solidarnost i odgovornost“**, izgradnja društva temeljenog na solidarnosti, pravednosti i jednakim mogućnostima za sve, uz osiguranje temeljnih prava i sloboda te aktivnu borbu protiv svih oblika nasilja, diskriminacije i socijalne isključenosti. **Svrha Nacionalnog plana osigurati je ravnomjernu regionalnu dostupnost socijalnih usluga za socijalno osjetljive skupine u sustavu socijalne skrbi diljem Hrvatske. Cilj je pružiti kvalitetne i cjelovite usluge temeljene na individualiziranom pristupu, s naglaskom na poticanje neovisnog življenja u zajednici.** Nacionalnim planom definirani su prioriteti razvoja socijalnih usluga, uz obuhvaćanje različitih oblika skrbi – institucijske i izvaninstitucijske, s ciljem stvaranja cjelovitog sustava skrbi prilagođenog potrebama korisnika, povećanja kvalitete usluga te jačanja kontrole njihove provedbe. Ovi prioriteti pridonose provedbi strateškog cilja „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030., s posebnim naglaskom na socijalnu solidarnost i odgovornost. Nacionalni plan definira dva ključna prioriteta u razvoju socijalnih usluga s kojima je usklađen ovaj Socijalni plan:

Prioritet 1. Dostupnost i ravnomjerni regionalni razvoj socijalnih usluga

Prioritetno područje 1. usmjereno je na smanjenje i uklanjanje regionalnih nejednakosti u pružanju socijalnih usluga. Odnosi se na proširenje dostupnosti postojećih i razvoj novih socijalnih usluga. Nove socijalne usluge zahtijevaju i stvaranje novih profila stručnih radnika na lokalnoj razini, kako bi se održalo kvalitetu postojećih usluga i potrebe rizičnih skupina. Usmjerenje svih ciljeva je na osiguravanju podrške životu rizičnih skupina u zajednici i prevenciju socijalne isključenosti i s tim u vezi naglašava se nužnost razvoja udomiteljstva kao jednog od primjerenih i učinkovitih oblika skrbi koji omogućuje ostvarivanje prava na život u obiteljskom okruženju. Planira se uvođenje usluga psihosocijalnog savjetovanja, psihosocijalnog tretmana, socijalnog mentorstva, odmora od skrbi, *peer* podrške, njegovatelja za starije, obiteljskog suradnika i drugih usluga. Unutar ovog prioritetnog područja definirana su dva posebna cilja:

Posebni cilj 1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga,
Posebni cilj 2. Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije).

Prioritet 2. Kvaliteta i održivi razvoj socijalnih usluga

Prioritetno područje 2. usmjereno je na unapređenje upravljanja socijalnim uslugama što podrazumijeva jačanje kapaciteta pružatelja usluga. Naglašena je potreba za unapređenjem zakonskog okvira i standardizaciju stručnih postupanja, razvoj učinkovitih sustava za prikupljanje i kontinuiranu sveobuhvatnu analizu podataka o potrebama korisnika i socijalnim uslugama. U tu svrhu planira se uspostaviti integrirani informacijski sustav koji će omogućiti razmjenu, praćenje i obradu podataka. Razvila će se jedinstvena metodologija za izračun cijena socijalnih usluga te informatički sustav koji omogućava lakšu i učinkovitiju primjenu te metodologije. Usmjerenost je na poboljšanje kapaciteta pružatelja usluga, na jačanje ljudskih potencijala pružatelja usluga zapošljavanjem dodatnog broja radnika koji pružaju socijalne usluge, kao i na uključivanje volontera u aktivnosti sustava socijalne skrbi. Ulagać će se u osposobljavanje stručnjaka i udomitelja kako bi stekli nova znanja i vještine potrebne za kvalitetno pružanje usluga. U okviru ovog prioriteta definirana su posebna cilja:

¹⁰ Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2021.), dostupno na: [Poveznica](#)

Posebni cilj 3. Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama,
Posebni cilj 4. Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga.

2.1. Akcijski plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2024. godine

Od posebne važnosti za usklađenost ovog Socijalnog plana s navedenim strateškim dokumentima je i Akcijski plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2024. godine¹¹ (dalje u tekstu: Akcijski plan) jer daje izravnu uputu jedinicama lokalne regionalne samouprave (u daljnjem tekstu: JLS) u kome smjeru treba razvijati socijalnu politiku na lokalnoj razini i kako doprinijeti nacionalnoj socijalnoj politici. Pri izradi Socijalnog plana uzet je u obzir i doprinos navedenim ciljevima i mjerama, posebno onih za koje su JLP(R)S i pružatelji socijalnih usluga sunositelji provedbe, uz uvažavanje regionalnih specifičnosti. U Akcijskom planu podjednako su važni rezultati i indikatori mjera svakog od posebnih ciljeva. Od donošenja Akcijskog plana 2021. do isteka 2024. godine i Županija i pružatelji usluga dali su već svoj doprinos pokazateljima ishoda, pa su rezultati analize njihovog doprinosa uzeti u obzir pri donošenju odluke o stanju kapacitiranosti pružatelja usluga i procjeni potreba. Radi se o sljedećim posebnim ciljevima i mjerama:

Posebni cilj 1: Povećanje dostupnosti socijalnih usluga: Mjera 1: Povećanje opsega pružanja izvaninstitucijskih usluga na područjima na kojima te usluge nisu dostatne; Mjera 2: Nastavak procesa deinstitucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga; Mjera 3: Izgradnja 8 centara za starije osobe¹²; Mjera 4: Poticanje razvoja udomiteljstva (povećanje broja udomiteljskih obitelji za djecu).

Posebni cilj 2: Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije): Mjera 1: Razvoj novih usluga; Mjera 2: Uvođenje novih profila radnika za pružanje socijalnih usluga.

Posebni cilj 3: Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama: Mjera 1: Utvrđivanje cijena socijalnih usluga za pružatelje socijalnih usluga u mreži temeljem jedinstvene metodologije za izračun cijena; Mjera 2: Usklađivanje regulatornog okvira djelovanja za pružanje socijalnih usluga s potrebama razvoja socijalnih usluga; Mjera 3: Unaprjeđenje digitalizacije sustava socijalne skrbi radi povezivanja pružatelja socijalnih usluga; Mjera 4: Unaprjeđenje procjene potreba u skladu s jedinstvenom metodologijom za procjenu potreba.

Posebni cilj 4: Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga: Mjera 1: Poboljšanje infrastrukturnih kapaciteta za pružanje socijalnih usluga; Mjera 2: Zapošljavanje dodatnog broja radnika za pružanje socijalnih usluga; Mjera 3: Organiziranje edukacija i supervizije za podizanje kompetencija stručnjaka i udomitelja koji sudjeluju u pružanju socijalnih usluga; Mjera 4: Volontiranje kao doprinos u pružanju socijalnih usluga; Mjera 5: Osposobljavanje pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj.

Većina ciljeva i mjera iz Socijalnog plana doprinose realizaciji većini posebnih ciljeva ovog Akcijskog plana, a ujedno odgovara stvarnim mogućnostima i potrebama građana Županije.

3.) Plan razvoja Primorsko-goranske županije razdoblje 2022. do 2027. godine

Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. - 2027.¹³ (u daljnjem tekstu: Plan razvoja) srednjoročni je akt strateškog planiranja kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije RH do 2030., kao i sektorskih i višesektorskih strategija na nacionalnoj razini. Planom razvoja, u području socijalne uključenosti i razvoja socijalnih usluga, a s obzirom na to kakve su stvarne potrebe stanovništva, u "planu je poboljšanje pristupa i kvalitete temeljne društvene infrastrukture i usluga povezivanjem postojećih i ravnomjernim razvojem novih usluga usklađenih s potrebama stanovništva pojedinih lokalnih zajednica. Pri planiranju razvoja socijalne skrbi naglasak će se staviti na izgradnju efikasnog infrastrukturnog okvira za osmišljavanje, izradu prototipa i testiranje socijalnih inovacija. Isto će se postići kroz formiranje centra za socijalne inovacije u području socijalne

¹¹ Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2021) Akcijski plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2024. godine, dostupno na: [Poveznica](#)

¹² Centri za starije osobe nisu isto što i domovi, jer osim usluga smještaja predviđaju da "će pružati raznovrsne usluge radi poboljšanja kvalitete života u zajednici, osiguravanje integrirane socijalne i zdravstvene skrbi, a usluge smještaja samo za korisnike kojima je zbog otežane funkcionalne sposobnosti i narušenog zdravlja potrebna pomoć i nadzor druge osobe" (iz str. 21. iz Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine)

¹³ Primorsko-goranska županija (2022), Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. - 2027. godina, dostupno na: [Poveznica](#)

skrbi, a unutar kojeg će se kroz strukturirani proces baziran na dizajnu usluga i dizajnerskom promišljanju osigurati poticajno interdisciplinarno okruženje" (Plan razvoja, 2022., str. 79). Planom razvoja identificirano je pet (5) prioriternih područja (u daljnjem tekstu: PP) za unapređenje razvoja Županije u ovom razdoblju, od čega su za izradu ovog Socijalnog plana ključna tri (3):

1. **Djeca i mladi u fokusu,**
2. **Obrazovani stanovnici s kompetencijama i vještinama za poslove budućnosti,**
3. **Ravnomjernim razvojem do europskog standarda i visoke kvaliteta života za sve građane.**

Sva prioriterna područja (PP) u širem smislu mogu doprinijeti smanjenju socijalne isključenosti jer njihovi posebni ciljevi izravno utječu na razvojne kapacitete pružatelja socijalnih usluga i razvoj, dostupnost i kvalitetu socijalnih usluga. Ovaj Socijalni plan posredno i neposredno naročito će doprinositi navedenim ciljevima i mjerama:

PP 1. Pametna regija konkurentnog gospodarstva baziranog na znanju i naprednim tehnologijama/ Posebni ciljevi: **1.1.** Konkurentno gospodarstvo utemeljenoj na znanju i inovacijama.; **1.3.** Atraktivno poslovno okruženje za zapošljavanje, rast i ulaganja.

Gospodarski rast će povoljno utjecati na veći broj zaposlenih te povećane proračunske prihode čime će se povećati ulaganja u kvalitetu socijalnih usluga.

PP 2. Djeca i mladi u fokusu/ Posebni ciljevi: **2.1.** Podrška osnivanju i funkcioniranju obitelji te razvoj sustava brige o djeci i mladima / *Mjere: 1. Stvaranje stabilnog, sigurnog i podržavajućeg okruženja za zasnivanje i zaštitu obitelji; 2. Unaprjeđenje uvjeta i organizacije rada predškolskih i školskih ustanova; 3. Unaprjeđenje sadržaja i programa za igru, rekreaciju i sport za kvalitetno odrastanje i 3. Obiteljski život.* Sve tri mjere bit će mjerljive kroz provedbu Socijalnog plana, u ciljevima koji se odnose na smanjivanje rizika od siromaštva, zlostavljanja i zanemarivanja djece i mladih, rizika mentalnog zdravlja, a posebno ovisnosti. Tome će doprinijeti povećanje dostupnosti, kvaliteta i nove socijalne usluge čime se preveniraju ovi rizici.

2.2. Dostupnost stanovanja i atraktivnih bolje plaćenih poslova za mlade / *Mjere: 1. Kvalitetno, dostupno i priuštivo stanovanje izgradnjom stanova i poticanjem modela najma; 2. Unaprjeđenje poduzetničkih vještina te spremnosti za poduzetništvo i samozapošljavanje mladih; 3. Jednostavnije uključivanje žena i mladih na tržište rada; 4. Stvaranje uvjeta kvalitetnog radnog života koji omogućuje dostojanstven rad, te razvoj talenata i karijera.*

Navedene mjere osiguravaju smanjenje rizika od siromaštva i mentalnog zdravlja, pa će nove usluge poput socijalnih inovacija, informativnih centara/savjetovašta doprinijeti bržem suočavanjem s rizicima i osiguravanjem socijalnih usluga koje su potrebne obiteljima kako bi se rizici smanjili.

PP 3. Zelena tranzicija temeljena na održivom upravljanju i korištenju vlastitih resursa / Posebni ciljevi: **3.1.** Pаметan i održiv pristup upravljanju prostorom i prirodnim resursima; **3.3.** Kvalitetna, dostupna i održiva javna i komunalna infrastruktura na cjelokupnom području.

Posebno je važan cilj osigurati dostupnu i održivu javnu i komunalnu infrastrukturu, što znači da je potrebno osnaživati pružatelje usluga s potrebnim infrastrukturnim resursima, kako bi mogli razvijati i pružati usluge koje skupinama u riziku trebaju.

PP 4. Obrazovani stanovnici s kompetencijama i vještinama za poslove budućnosti / Posebni ciljevi: **4.1.** Razvoj modernog obrazovnog sustava prilagođenog društvenim izazovima. *Mjere: 1. Izgradnja, adaptacija i opremanje osnovnih i srednjih škola; 2. Sustavno ulaganje u kvalitetu obrazovanja i usavršavanja te uvjete rada djelatnika u obrazovanju; 3. Prilagođeni školski programi za kvalitetnije obrazovanje; 4. Podizanje razine osnovnih i strukovnih znanja, kompetencija i vještina.*

Obrazovani ljudi u skladu s potrebama tržišta rada stvaraju zajednicu blagostanja.

4.2. Konkurentne visokoškolske ustanove povezane s potrebama regionalnog gospodarstva.

Povezivanjem visokoškolskih ustanova i ustanova za obrazovanje odraslih s pružateljima usluga inicira stvaranje uvjeta za razvoj novih zanimanja te novih socijalnih usluga.

4.3. Suvremeni regionalni koncept usavršavanja, prekvalifikacija i cjeloživotnog učenja. / *Mjere: 1. Podizanje svijesti i odgovornosti o kontinuiranoj potrebi za usavršavanjem i cjeloživotnim obrazovanjem; 2. Podrška provedbi programa usavršavanja i cjeloživotnog učenja; 3. Promicanje digitalne i medijske*

pismenosti; 4. *Prilagodba organizacije rada i radnih mjesta tehnološkim, okolišnim i demografskim trendovima i izazovima.*

Ovim mjerama doprinose i ciljevi iz Socijalnog plana kroz aktivnosti osnaživanja pružatelja usluga za pružanje kvalitetnih usluga, kontinuirano osposobljavanje i stručno usavršavanje stručnih i drugih radnika te novih zanimanja u socijalnoj skrbi.

PP 5. Ravnomjernim razvojem do europskog standarda i visoke kvaliteta života za sve građane
I Posebni ciljevi: 5.1. Regija zdravlja i kvalitete života. I Mjere: 1. Promicanje zdravog načina života i cjeloživotne tjelesne aktivnosti, 2. Modernizacija, izgradnja i opremanje zdravstvene infrastrukture i podrška zdravstvenom sustavu u post-Covid razdoblju; 2. Kvalitetno i održivo upravljanje, organizacija i informiranje u području zdravstva; 4. Osiguranje kvalitetnog, dostupnog i priuštivog pristupa zdravstvenim uslugama; 5. Sustavno ulaganje u kvalitetu obrazovanja i usavršavanja zdravstvenih djelatnika.

Ove mjere važne su za izradu Socijalnog plana jer daju doprinos kvaliteti zdravlja i blagostanja u Županiji smanjujući tako rizike od narušenog zdravlja, razvoj bolesti i rizike mentalnog zdravlja.

5.2. Visok socijalni standard i dostojanstveno starenje / Mjere: *Prilagodba socijalnog i zdravstvenog sustava sve starijoj strukturi stanovništva; Podizanje infrastrukturnog kapaciteta te poboljšanje kvalitete usluga institucija na području socijalne skrbi; Razvoj mreže institucijskih i izvan institucijskih oblika skrbi za sve društvene skupine; Poticanje razvoja socijalnih inovacija u području socijalne skrbi.*

Ove mjere su posebno važne za izradu Socijalnog plana jer su usklađene s nacionalnim strateškim dokumentima socijalne skrbi.

5.3. Razvoj kulture i sporta te poticanje kreativnosti.

5.4. Unaprjeđenje i daljnji razvoj civilnog društva.¹⁴ / Mjere: *Osnaživanje kapaciteta organizacija civilnog društva za doprinos društveno-ekonomskom razvoju; Prevencija i borba protiv diskriminacije, netolerantnosti, mržnje i svih oblika nasilja; Jačanje volonterstva, participacije i suradnje u društvu i zajednicama; Poticanje na umrežavanje raznih dionika civilnog, privatnog i javnog sektora.*

Za razvoj i unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga važno je povezivanje s pružateljima usluga iz civilnog sektora ali i zajednicom. Volonteri stvaraju nove vrijednosti u sustavu socijalne skrbi te povećavaju blagostanje.

5.5. Razvoj mikroregija aktiviranjem razvojnih potencijala.

Mjere iz Plana razvoja kojima će izravno doprinositi Socijalni plan su sljedeće:

PC 5.2.:

1. Prilagodba socijalnog i zdravstvenog sustava sve starijoj strukturi stanovništva;
2. Podizanje infrastrukturnog kapaciteta te poboljšanje kvalitete usluga institucija na području socijalne skrbi;
3. Razvoj mreže institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi za sve društvene skupine;
4. Poticanje razvoja socijalnih inovacija u području socijalne skrbi.

PC 4.:

1. Osnaživanje kapaciteta organizacija civilnog društva za doprinos društveno-ekonomskom razvoju;
2. Prevencija i borba protiv diskriminacije, netolerantnosti, mržnje i svih oblika nasilja;
3. Jačanje volonterstva, participacije i suradnje u društvu i zajednicama;
4. Poticanje na umrežavanje raznih dionika civilnog, privatnog i javnog sektora.

Već iz vizije županijskog Plana razvoja iščitava se smjer razvoja socijalnih politika Županije:

“Primorsko-goranska županija je konkurentna, pametna, održiva i društveno pravedna regija poželjna za život i rad“.

¹⁴ Organizacije civilnog društva su u europskim politikama relevantan dionik i nositelj razvoja, posebno iz aspekta pružatelja socijalnih usluga. Učinkovitost pružatelja socijalnih usluga čiji osnivač su neprofitne organizacije je prepoznata u EU, pa su neprofitne organizacije nezaobilazan partner u provedbi suvremenih javnih politika.

Doprinos ostvarenju ove vizije daje i strateški dokument za mlade, Program za mlade Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2024. godine¹⁵ koji je usklađen sa svim navedenim strateškim dokumentima. Plan razvoja temelji se na Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS) pa se ova prioritetna područja izravno nadovezuju na strateške ciljeve Nacionalne razvojne strategije 2030., pružajući osnovu za definiranje posebnih ciljeva Plana razvoja i specifičnih prioriteta javnih politika. Za Socijalni plan ključni su prioriteti:

P2. Djeca i mladi u fokusu: PC 2.1. Podrška osnivanju i funkcioniranju obitelji te razvoj sustava brige o djeci i mladima i PC 2.2. Dostupnost stanovanja i atraktivnih bolje plaćenih poslova za mlade. Ovaj razvojni smjer relevantan je za izradu Socijalnog plana jer je briga za djecu i mlade iznimno snažan faktor kojim sprječavamo socijalnu isključenost i što je jednako važno, sprječavanje generacijskog horizontalnog prijenosa socijalne isključenosti i omogućavanje vertikalne društvene mobilnosti. S ovim ciljevima usklađen je i Program za mlade Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2024. godine pa Socijalni plan obuhvaća one mjere koje doprinose prevenciji socijalne isključenosti za ranjive skupine mladih i postojećim mjerama iz tog Programa.

P4. Obrazovani stanovnici s kompetencijama i vještinama za poslove budućnosti, s PC 4.1. Razvoj modernog obrazovnog sustava prilagođenog društvenim izazovima, PC 4.2. Konkurentne visokoškolske ustanove povezane s potrebama regionalnog gospodarstva i PC 4.3. Suvremeni regionalni koncept usavršavanja, prekvalifikacija i cjeloživotnog učenja. Ulaganja u ljudski kapital predstavlja stup za prilagodbu obrazovnog sustava potrebama tržišta rada koje je stalnoj dinamičnoj promjeni i time izravno utječe na smanjenje nezaposlenosti. Ulaganja u osposobljavanje je iznimno važan faktor za sprječavanje socijalne isključenosti. Socijalni plan ukazuje na izazove vezane uz nezaposlenost i siromaštvo čija posljedica je socijalnu isključenost.

P5. Ravnomjernim razvojem do europskog standarda i visoke kvaliteta života za sve građane s PC 4.3. Suvremeni regionalni koncept usavršavanja, prekvalifikacija i cjeloživotnog učenja, PC 5.2. Visok socijalni standard i dostojanstveno starenje, PC 5.3. Razvoj kulture i sporta te poticanje kreativnosti, PC 5.4. Unaprjeđenje i daljnji razvoj civilnog društva i PC 5.5. Razvoj mikroregija aktiviranjem razvojnih potencijala.

1.3. Opseg Socijalnog plana

Provedbom Socijalnog plana socijalna skrb na regionalnoj i lokalnoj razini usmjerava se na rješavanje izazova s kojima se suočavaju ranjive skupine građana Županije. Prema istraživanju Eurobarometra 543 za 2024 godinu¹⁶ građani RH smatraju da su nacionalni prioriteti u socijalnim politikama rješavanje sljedećih izazova s kojima se suočavaju: *“...visoki troškovi života, niske plaće, neodgovarajuća zdravstvena skrb, neodgovarajući dohodak u starijoj dobi i mirovine, nedostatak socijalnog stanovanja i beskućništvo, nejednaka plaća između muškaraca i žena, nedostatak skrbi o djeci i podrška djeci, nedostatak podrške pri pronalaženju posla, neodgovarajuća zaštita zdravlja i sigurnosti na radu, neodgovarajuće socijalne pogodnosti.”* Svaki od navedenih izazova bitno utječe na socijalnu uključenost građana pa Socijalni plan ima svrhu sprječavati povećanje socijalne isključenosti.

Osnovni zakonski okvir koji uređuje socijalne politike i socijalnu skrb kao primarnu djelatnost socijalnih politika definiran je Zakonom o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23), Zakonom o osobnoj asistenciji (NN 71/23), Zakonom o inkluzivnom dodatku (156/23) te ostalim zakonima kojima se regulira odnos države prema skupinama u riziku od socijalne isključenosti: Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 71/23), Obiteljskim zakonom (NN br. 103/2015, 98/2019, 47/2020, 49/2023, 156/2023) kojim je regulirana obiteljsko-pravna zaštita djece i obitelji, kazneno-pravna zaštita djece i obitelji uređena je Zakonom o sudovima za mladež (NN, br. 84/11, 143/12, 148/13, 56/15 i 126/19), Zakonom o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje (NN, broj 133/12) te Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji (NN, br. 70/17, 126/19, 84/21,

¹⁵ Primorsko-goranska županija (2022.), Program za mlade Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2024. godine, dostupno na: [Poveznica](#).

¹⁶ Eurobarometar (2024), Social Europe Survey, dostupno na: [Poveznica](#)

114/22 i 36/24), Zakonom o udomiteljstvu (NN, broj 115/18 i 18/22) regulirano je udomiteljstvo kao tradicionalni oblik skrbi s ciljem unaprjeđivanja izvaninstitucijskih oblika skrbi i prevencije institucionalizacije.

Za pružanje socijalnih usluga bitni su minimalni standardi prostora, radnika i opreme u odnosu na pojedinu korisničku skupinu, a propisani su Pravilnikom o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga (NN, br.110/22 i 28/24) te standardi kvalitete, propisani u Pravilniku o standardima kvalitete socijalnih usluga (NN, br. 143/2014).

U Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba, na temelju dosadašnjeg praćenja potreba, iskazana je potreba da se uspostavi mreža socijalnih usluga koja će obuhvaćati, ne samo zakonom propisane socijalne usluge, nego i inovativne ili one projektno financiranje koje postoje u zajednici, kao i one koje proizlaze iz drugih sustava, poput zdravstvenog, pravosudnog i drugih kako bi se moglo učinkovitije prevenirati socijalnu isključenost i unaprijediti kvalitetu života građana.

“Socijalna skrb je organizirana djelatnost od javnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji je cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim osobama, osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, kao i osobama kojima je potrebna pomoć u svrhu zadovoljavanja specifičnih potreba nastalih uglavnom zbog invalidnosti, bolesti, starosti, ovisnosti i dr., u svrhu unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo. Sustav socijalne skrbi temelji se na načelu supsidijarnosti, što podrazumijeva odgovornost pojedinca i obitelji za vlastitu socijalnu sigurnost, a uloga je države da u tome pomaže, s ciljem sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja socijalne ugroženosti.”¹⁷

Socijalne usluge obuhvaćaju aktivnosti usmjerene na prepoznavanje, sprječavanje i rješavanje problema pojedinaca i obitelji, s ciljem poboljšanja kvalitete njihova života u zajednici. Socijalnim planom obuhvaćena je analiza dostupnosti socijalnih usluga propisanih čl. 71. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23) te Zakonom o osobnoj asistenciji (NN 71/23):

1. prva socijalna usluga,
2. usluga sveobuhvatne procjene i planiranja,
3. savjetovanje,
4. stručna procjena,
5. psihosocijalno savjetovanje,
6. socijalno mentorstvo,
7. obiteljska medijacija,
8. psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja,
9. psihosocijalna podrška,
10. rana razvojna podrška,
11. pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja,
12. pomoć u kući,
13. boravak,
14. organizirano stanovanje i
15. smještaj
16. prema Zakonu o osobnoj asistenciji – usluga osobnog asistenta, komunikacijskog posrednika i videćeg pratitelja.

U Pravilniku se naglašava da procjena i analiza potreba treba obuhvatiti **i druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi (nisu usluge propisane Zakonom o socijalnoj skrbi).**

U tu svrhu analizirala se i dostupnost drugih rehabilitacijskih usluga koje se provode u suradnji sa zdravstvom, usluge u suradnji s obrazovnim ustanovama ili pravosudnim sustavom. Radi se o sljedećim uslugama, aktivnostima i/ili programima, od kojih se dio već pruža u nekom obliku, a dio se uopće ne pruža:

1. **Usluge koje se pružaju izvaninstitucijski, bilo da ih provode, pružaju ili organiziraju ustanove, JLS ili drugi pružatelji usluga (udruge, pravne i fizičke osobe), bez obzira na način**

¹⁷ Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, dostupno na: [Poveznica](#)

financiranja, često financirane projektno, ali nisu regionalno dovoljno dostupne:

- alarmni dojavni sustav,
- krizne intervencije i prva psihološka pomoć,
- stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama,
- stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva,
- klub/centar za druženje starijih osobe,
- organizirani prijevoz i pratnja, prilagođeni prijevoz, specijalizirani prijevoz i pratnja
- privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama,
- pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka, socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica,
- socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu,
- SOS telefon za žrtve nasilja,
- udomiteljstvo,
- usluga osobne asistencije,
- grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, terapijske grupe/klubovi za ovisnike (u suradnji sa zdravstvom)
- logopedska terapija (u suradnji sa zdravstvom)
- palijativna skrb u kući, njega u kući (u suradnji sa zdravstvom)
- besplatna pravna pomoć (u suradnji sa pravosuđem)
- podrška u zapošljavanju,
- pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik (u suradnji s obrazovanjem)
- posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala,
- programi podrške i preventivni programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti,
- programi smanjenja štete za ovisnike,
- organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena,
- psihoedukativni i preventivni programi za mlade,
- univerzalna prevencija, indicirana prevencija, selektivna prevencija,

2. Usluge koje se pružaju izvaninstitucijski, projektno ili su samo komercijalno dostupne, rijetko se pružaju, nisu regionalno dostupne i/ili se tek razvijaju:

- dojavni sustavi u krizama za različite skupine u riziku,
- besplatna primarna/ sekundarna pravna pomoć,
- cjelodnevna skrb i njega u kući (komercijalno dostupna),
- grupe podrške roditeljima s malom djecom, grupna i vršnjačka podrška,
- grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima,
- individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad,
- podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo,
- pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva,
- pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju,
- predah od skrbi, privremeni njegovatelj u obitelji,
- radni asistent (komercijalno dostupno),
- usluge za prevladavanje jezičnih barijera,
- grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja,
- programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici ("terapija u zajednici"),
- stacionarna palijativna skrb,
- tečajevi znakovnog jezika.

3. Usluge koje se ne pružaju ili su samo komercijalno dostupne, a postoji potreba za njima:

- dnevni centar za podršku i informiranje,
- info centar za mlade,
- koordinator integracije,

- međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu,
- mentorstvo za mlade s problemima u ponašanju,
- podrška interkulturalnih medijatora,
- kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije,
- stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku.

Socijalnim planom određuju se kriteriji za financiranje socijalnih usluga, kako bi se osigurala dostupnost usluga i kapacitiranost pružatelja usluga, u suradnji s državom, naročito za one socijalne usluge za kojima imaju potrebu korisnici socijalne skrbi. Sukladno članku 18. Zakona o socijalnoj skrbi, korisnici socijalne skrbi su:

1. samac i kućanstvo koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prihodima, imovinom, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način;
2. dijete bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, dijete žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, dijete žrtva trgovanja ljudima, dijete rane i predškolske dobi s razvojnim odstupanjem ili razvojnim rizikom, dijete s teškoćama u razvoju, dijete s problemima u ponašanju, dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se za njega te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se za njega;
3. mlađa punoljetna osoba i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju;
4. osoba koja je bila korisnik prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja, a kojoj je potrebno osigurati stanovanje dok za to traje potreba, a najduže do 26. godine života;
5. trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života, iznimno do tri godine života bez obiteljske podrške i odgovarajućih uvjeta za život;
6. obitelj kojoj je zbog narušenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga podrška;
7. osoba s invaliditetom koja nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama;
8. odrasla osoba žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima;
9. osoba koja zbog starosti ili bolesti ne može samostalno skrbiti o osnovnim životnim potrebama;
10. osoba ovisna o alkoholu, drogi, kockanju i drugim oblicima ovisnosti;
11. beskućnik;
12. druga osoba koja ispunjava uvjete propisane Zakonom.

Isto tako, određuju se i kriteriji za financiranje programa prevencije rizika koji se provode projektno, kao i inovativne usluge i/ili socijalne inovacije.

Analiza procjene potreba skupina u riziku i kapacitiranosti pružatelja usluga temelji se na podacima prikupljenim iz izvora koji su određeni Pravilnikom: Obiteljskog centra, Područne službe Rijeka; Hrvatskog zavoda za socijalni rad: Županijska služba Primorsko-goranske županije Rijeka: Područni uredi Rijeka, Krk, Crikvenica, Opatija i Cres - Lošinj, JLS te 53 pružatelja socijalnih usluga koji djeluju na području Županije. Isto tako, uključeni su podaci dobiveni uključivanjem ciljnih skupina korisnika (34 osobe) i to osoba s invaliditetom (iz skupina: tjelesna / motorička oštećenja, metalna, intelektualne teškoće, poremećaji iz spektra autizma, kombinirana oštećenja).

1.4. Misija i vizija razvoja socijalne politike Županije

Strateški okvir razvoja socijalne politike Županije sadrži misiju, viziju, posebne ciljeve te mjere i aktivnosti koje Županija namjerava ostvariti u području socijalne politike u razdoblju od 2025. do 2027. godine.

Vizija razvoja okvir je za definiranje posebnih ciljeva i ključnih područja intervencija u nadležnosti lokalne samouprave i Županije do 2027. godine te je usklađena s vizijom i ključnim strateškim smjernicama tri

nadređena relevantna strateška dokumenta. Misija i vizija usmjerene su prema ključnim razvojnim prioritetima u području socijalne politike Županije i inspiriraju na ostvarenje ciljeva.

Misija

Osigurati dostupnost i unaprijediti kvalitetu postojećih socijalnih usluga te razvijati nove, održive i inovativne socijalne usluge u Primorsko-goranskoj županiji. Kroz učinkovitu koordinaciju, međusektorsku suradnju i pravovremeni odgovor na potrebe zajednice, gradimo sustav socijalne skrbi koji osnažuje pojedince i doprinosi društvenoj uključenosti.

Vizija

Primorsko-goranska županija društveno je odgovorna i inkluzivna regija koja razvija moderne i učinkovite modele socijalne skrbi, usklađene s najboljom europskom i nacionalnom praksom.

Kroz inovativne pristupe i partnersku suradnju, gradimo zajednicu u kojoj vlada kultura socijalne podrške, solidarnosti i jednakih mogućnosti za kvalitetan život i rad svih građana.

Vizija Županije usklađena je s nacionalnim i županijskim vrijednostima razvoja društva, usmjerena je prema ključnim područjima intervencije na područnoj (regionalnoj) razini, prikazuje očekivana postignuća te inspirira njihovu realizaciju na lokalnoj razini. Za uspješnu provedbu vizije nužna je uključenost svih relevantnih dionika s područja Županije, budući da će oni, provedbom predviđenih mjera i aktivnosti od strateškog značaja za socijalne politike u Županiji, doprinijeti ostvarivanju vizije u razdoblju od naredne tri godine. Vizija je realno utemeljena, odražava potrebe i očekivanja građana, tj. ranjivih skupina - korisnika usluga socijalne skrbi, a ujedno je i inspirativna i motivirajuća za djelovanje ključnih dionika u sustavu socijalne skrbi u predstojećem razdoblju. Za ostvarenje vizije ključna je usklađenost Socijalnog plana sa svim nadređenim strateškim planovima / strategijama na nacionalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Usklađenost Socijalnog plana s navedenim strateškim planovima detaljno je obrazložena u uvodnom dijelu Socijalnog plana. Na temelju navedenog, iskazana vizija Socijalnog plana Županije, u potpunosti je usklađena s relevantnim strateškim smjernicama iz tri ključna nadređena strateška dokumenta/plana na nacionalnoj i županijskoj razini.

Gradovi, općine i naselja u Županiji razlikuju se prema prostornoj veličini, brojnosti stanovništva, gospodarskoj razvijenosti i socijalnim izazovima stanovništva. Ti izazovi uvjetovani su i njihovom dobi, obrazovanjem, ekonomskim ali i geografskim položajem. Zato se već pri prikupljanju podataka u obzir uzelo specifičnosti mikroregija Županije prema navedenim obilježjima ali i tradicionalnoj orijentiranosti i gravitaciji stanovništva. Svrha ovog pristupa omogućavanje je detaljnijeg uvida u svaku mikroregiju kako bi prikupljanje podataka o stvarnim potrebama građana u riziku od socijalne isključenosti bilo što pouzdanije, a analiza potencijala za razvoj socijalnih usluga bila što realnija. Zato se kroz analizu razmatra potencijale i izazove prema sljedećim mikroregijama /prstenovima koji gravitiraju pojedinim centrima:

- **Riječki prsten:** gradovi Bakar, Kastav i Rijeka, općine Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena i Viškovo;
- **Otoci:** otok Cres (grad Cres), otok Krk (grad Krk, općine Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašica, Omišalj, Punat i Vrbnik), otok Lošinj (grad Mali Lošinj), otok Rab (grad Rab, općina Lopar);
- **Opatijsko – Liburnijska rivijera:** grad Opatija, općine Lovran, Matulji i Mošćenička Draga;
- **Crikveničko - Vinodolska rivijera:** gradovi Crikvenica, Kraljevica i Novi Vinodolski, općina Vinodolska;
- **Gorski kotar:** gradovi Čabar, Delnice i Vrbovsko, općine Brod Moravice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad.

Gradovi Opatija, Crikvenica, Kastav, Bakar, Kraljevica relativno su blizu najvećeg grada u Županiji, Rijeke, u kojem je smještena većina zdravstvenih i rehabilitacijskih centara te ustanove socijalne skrbi, s velikim izborom socijalnih usluga. Međutim, Gorski kotar i otoci suočavaju se s izazovima lošije povezanosti zimi i nedostupnim socijalnim uslugama u zajednici. Ova područja značajno se razlikuju u kvaliteti i razvijenosti socijalnih usluga u javnom i privatnom sektoru. Isto tako, postoji velika razlika među programima socijalne skrbi i zdravstva koje financiraju JLS i njihovim mogućnostima za

financiranje istih, ali i nedostatak pružatelja socijalnih usluga u zajednici, pa je zahtjevno procijeniti potrebe u odnosu na kapacitete. Kako bi unaprijedili mogućnosti za uspješnu implementaciju Socijalnog plana, pružatelji usluga i građani su informirani o svim fazama izrade, a izrađen je i **Katalog pružatelja socijalnih usluga za svaku JLS i cijelu Županiju**. (Prilog B).

2. Socioekonomska i demografska struktura stanovništva

Prema Pravilniku, nužno je prilikom izrade uzeti u obzir socioekonomsku strukturu stanovništva.

2.1. Opći podaci o Županiji

Primorsko-goranska županija smještena je na zapadu Hrvatske i obuhvaća šumoviti goranski sjever te primorski jug s velikim otocima Krkom, Cresom, Lošinjem i Rabom. Središnji dio proteže se od Učke do Vinodola, uključujući Rijeku, najveći grad i sjedište Županije. Prema Popisu 2021., Županija ima 265.419 stanovnika, što je čini četvrtom po veličini u Hrvatskoj. Rijeka sa 107.964 stanovnika treći je najveći grad u državi, dok je najmanji grad Cres (2.716 stanovnika), a najmanja općina Brod Moravice (663 stanovnika). Teritorij pokriva 3.588 km², s obalom dugom 1.235 km. Najveći otoci su Cres i Krk, dok je najmanji Boljkovac (0,11 ha). Najviši vrh je Bjelolasica-Kula (1.533 m), a najviše naselje Begovo Razdolje (1.060 m). U Županiji je 1.570 km cesta, 160 km željezničke pruge, 102 luke (27 županijskih, 74 lokalne i luka Rijeka od međunarodnog značaja) te 4 zračne luke. Administrativno, Županija se sastoji od 14 gradova, 22 općine i 509 naselja (Slika 1).¹⁸ U Županiji su smještene sljedeće jedinice lokalne samouprave: **Gradovi**: Bakar, Cres, Crikvenicu, Čabar, Delnice, Kastav, Kraljevicu, Krk, Mali Lošinj, Novi Vinodolski, Opatiju, Rab, Rijeka i Vrbovsko; **Općine**: Baška, Brod Moravice, Čavle, Dobrinj, Fužine, Jelenje, Klana, Kostrena, Lokve, Lopar, Lovran, Malinska-Dubašnica, Matulji, Mošćenička Draga, Mrkopalj, Omišalj, Punat, Ravna Gora, Skrad, Vinodolska, Viškovo i Vrbnik. **Sjedište** Županije nalazi se u Rijeci.

Slika 1 Administrativna struktura Primorsko-goranske županije: gradovi i općine



Izvor: Primorsko-goranska županija, dostupno na: [poveznica](#)

2.2. Demografska obilježja

2.2.1. Stanovništvo prema dobi, spolu i teritorijalnoj rasprostranjenosti

Prema Popisu stanovništva iz 2021., u Primorsko-goranskoj županiji živi 265.419 stanovnika, što čini 6,86 % ukupnog stanovništva RH. Gustoća naseljenosti iznosi 73,97 stanovnika po km², a populacija je koncentrirana oko većih gradova poput Rijeke, Crikvenice, Kastva i Opatije. Županija bilježi negativne demografske trendove, s padom broja stanovnika od 10,39 % u odnosu na 2011. godinu. Ovaj pad

¹⁸ Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu.

rezultat je starenja populacije, negativnog prirodnog prirasta i iseljavanja, posebno mladih nakon ulaska Hrvatske u EU 2013. godine. Brzina depopulacije raste, što ukazuje na potrebu za strateškim demografskim i gospodarskim politikama radi zadržavanja mladih i revitalizacije ruralnih područja. Broj rođenih u Županiji smanjio se s 2.156 u 2021. na 1.719 u 2023. godini, dok je negativni prirodni prirast porastao s -1.014 (2011.) na -2.434 (2021.). Na razini RH broj rođenih pada, dok broj umrlih, nakon vrhunca u pandemijskoj 2021. godini (62.712), bilježi smanjenje. Vitalni indeks u Županiji je izrazito nizak, sa smanjenjem sa 71,1 na 45,1, što dodatno potvrđuje demografske izazove. Tablica 1 prikazuje detaljne demografske pokazatelje za razdoblje 2019. – 2023., uključujući strukturu stanovništva i prirodni prirast. Ovi podaci su ključ za razumijevanje odabira prioriteta skupina u riziku prema dobi.

Tablica 1 Stanovništvo Primorsko-goranske županije: osnovni pokazatelji

Broj stanovnika	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Broj stanovnika	296,195	296,195	265,419	265,419	265,419
Broj muških stanovnika	143,085	143,085	127,054	127,054	127,054
Broj ženskih stanovnika	153,110	153,110	138,365	138,365	138,365
Prirodni prirast	-1,689	-1,917	-2,434	-2,186	-2,092
Broj rođenih	2,057	2,064	2,154	1,891	1,718
Broj umrlih	3,746	3,981	4,588	4,077	3,810

Izvor: Opencity¹⁹, obrada autora

Trend smanjenja broja stanovnika prisutan je u gotovo svim gradovima i općinama Županije, osim Krka, Kastva i Viškova, koji bilježe porast. Najveći pad zabilježen je u gradovima (Tablica 2) Vrbovsko, Čabar, Rijeka, Rab i Novi Vinodolski te općinama (Tablica 3) Skrad, Mrkopalj, Brod Moravice, Ravna Gora i Fužine.

Tablica 2 Kretanje broja stanovnika u gradovima Primorsko-goranske županije prema Popisima iz 2001., 2011. i 2021. godine

Grad	Popis stanovnika 2001.	Popis stanovnika 2011.	Popis stanovnika 2021.	Grad	Popis stanovnika 2001.	Popis stanovnika 2011.	Popis stanovnika 2021.
Bakar	7.773	8.279	7.573	Krk	5.491	6.281	6.816
Cres	2.959	2.879	2.716	Mali Lošinj	8.388	8.116	7.537
Crikvenica	11.348	11.122	9.980	Novi Vinodolski	5.282	5.113	4.328
Čabar	4.387	3.770	3.226	Opatija	12.719	11.659	10.619
Delnice	6.262	5.952	5.135	Rab	9.480	8.065	7.161
Kastav	8.891	10.440	10.202	Rijeka	144.043	128.624	107.965
Kraljevica	4.579	4.618	4.066	Vrbovsko	6.047	5.076	3.876

Izvor: DZS Popisi stanovništva 2001., 2011. i 2021., obrada autora

Tablica 3 Kretanje broja stanovnika u općinama Primorsko-goranske županije prema Popisima iz 2001., 2011. i 2021. godine

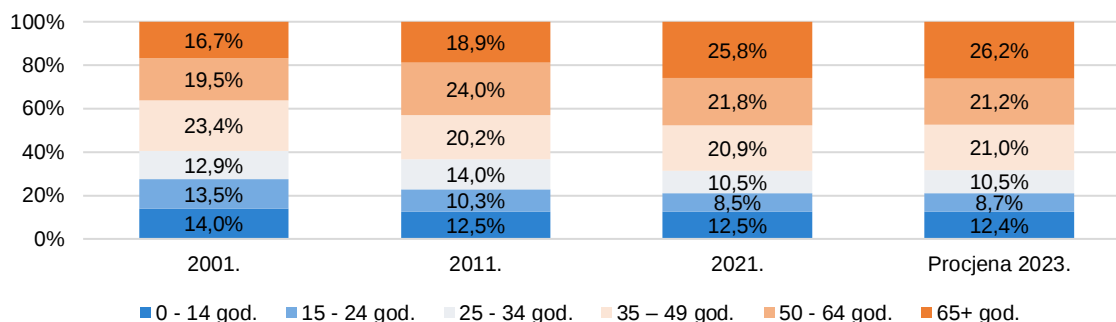
Općina	Popis stanovnika 2001.	Popis stanovnika 2011.	Popis stanovnika 2021.	Općina	Popis stanovnika 2001.	Popis stanovnika 2011.	Popis stanovnika 2021.
Baška	1.554	1.674	1.656	Malinska-Dubašnica	2.726	3.134	3.212
Brod Moravice	985	865	663	Matulji	10.544	11.246	10.773
Čavle	6.749	7.220	7.059	Mošćenička Draga	1.641	1.535	1.288
Dobrinj	1.970	2.078	2.150	Mrkopalj	1.407	1.214	924
Fužine	1.855	1.592	1.394	Omišalj	2.998	2.983	2.992
Jelenje	4.877	5.344	5.096	Punat	1.876	1.973	1.900
Klana	1.931	1.975	1.845	Ravna Gora	2.724	2.430	2.028
Kostrena	3.897	4.180	4.398	Skrad	1.333	1.062	858
Lokve	1.120	1.049	850	Vinodolska općina	3.530	3.577	3.226
Lopar	1.191	1.263	1.107	Viškovo	8.907	14.445	16.084
Lovran	3.987	4.101	3.527	Vrbnik	1.245	1.260	1.190

Izvor: DZS Popisi stanovništva 2001., 2011. i 2021., obrada autora

¹⁹ Dostupno na: [Poveznica](#)

U posljednjem desetljeću došlo je do značajnih promjena u dobnoj strukturi stanovništva Županije (Grafikon 1). Udio djece i mladih do 14 godina smanjio se s 43.835 u 2001. na 33.058 u 2021. godini, dok se broj osoba starijih od 64 godine povećao s 51.130 na 68.539 stanovnika. Ovaj trend odražava starenje stanovništva, uzrokovano nižim natalitetom i duljim životnim vijekom. Udio radno sposobnog stanovništva (15 – 64 godine) ostao je relativno stabilan, ali je ipak zabilježen pad od 7,5 postotnih bodova, dok je udio starijih od 65 godina porastao za 9 postotnih bodova.

Grafikon 1 Stanovništvo Primorsko-goranske županije, velike dobne skupine, 2001., 2011., 2021. i procjena 2023.



Izvor: DZS Popisi stanovništva 2001., 2011., 2021., obrada autora

Županija bilježi gubitak stanovništva, što je posljedica prirodnog pada i migracija. Iako je u 2022. i 2023. godini zabilježen veći broj doseljenih nego odseljenih, u razdoblju od 2020. do 2021. godine imao je negativan migracijski saldo, što je dodatno smanjilo broj stanovnika. Od 2021. do 2023. godine, Županija bilježi najveći broj doseljenih iz inozemstva, dok se istovremeno stanovništvo najviše iseljava u inozemstvo, što je suprotno trendovima iz ranijih razdoblja, kada je većina migracija bila unutar Hrvatske. U razdoblju od 2019. do 2023. godine, broj doseljenih u Hrvatskoj rastao je, dok je broj odseljenih opadao. U 2019. godini doselilo je 37.726 osoba, dok je 2023. godine broj doseljenih narastao na 69.396, dok je broj odseljenih pao s 40.148 na 39.218. U Primorsko-goranskoj županiji migracijski trendovi su slični, no broj migracija manji. U 2022. godini doselilo se 4.617 osoba, a odselilo 3.238, dok je 2023. godine broj doseljenih porastao na 5.761, a odseljenih pao na 2.756. Ovi podaci sugeriraju poboljšanje migracijskog salda, osobito u 2023. godini. Od 2011. do 2021. broj stanovnika opada u svim dobnim skupinama osim među osobama starijima od 65 godina, čiji broj raste. Proces starenja stanovništva najbolje opisuju indeks i koeficijent starenja. Indeks starenja pokazuje udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na populaciju od 0 do 19 godina, a kada prelazi 40 %, ukazuje na kontinuirano starenje. Hrvatska je u procesu starenja od 1971., s ubrzanim rastom posljednja dva desetljeća. Godine 2021. indeks starenja dosegao je 156,2 % na razini države i 203,8 % u Županiji, što je značajan porast u odnosu na 2011., kada je iznosio 115 % za Hrvatsku i 155,3 % za Županiju. Koeficijent starosti pokazuje ubrzano starenje stanovništva kada udio osoba starijih od 60 godina prelazi 12 %. U Hrvatskoj je taj udio 1971. i 1981. iznosio 15 %, a od tada kontinuirano raste. Do 2021. godine koeficijent starenja dosegao je 30 % na nacionalnoj razini, a 33,8 % u Županiji. Prosječna starost stanovništva iznosila je 44,3 godine u Hrvatskoj i 46,7 godina u Županiji, što je značajan porast u odnosu na 2011. kada je iznosila 43,9 godina. Starenju doprinosi smanjenje udjela mladog stanovništva (0 – 19 godina). U Županiji su izražene razlike među gradovima i općinama (Tablica 4 i 5). Rijeka bilježi prosječnu starost od 47,3 godine, indeks starenja od 222,8 % i koeficijent starosti 34,5 %. Opatija, s najstarijim stanovništvom, ima prosječnu starost od 48,8 godina, indeks starenja 246 % i koeficijent starosti 38,1 %. Među općinama se ističe Punat s prosječnom starošću od 47,2 godine, dok Lopar, s prosjekom od 45 godina, pokazuje povoljniju demografsku sliku s nižim koeficijentom starosti. Općenito, svi podaci ukazuju na trend starenja stanovništva u cijeloj Županiji, iako se intenzitet razlikuje među pojedinim područjima.

Tablica 4 Prosječna starost stanovništva i indeks starenja prema Popisu 2021., uzorak gradova

Grad	Prosječna starost	Index starenja, %	Koeficijent starosti, %
Opatija	48,8	246,0	38,1
Crikvenica	48,2	238,4	36,9
Rijeka	47,3	222,8	34,5

Delnice	47,1	208,9	35,5
Rab	46,7	192,5	34,4
Mali Lošinj	46,3	206,8	33,7
Krk	45,1	166,5	31,5

Izvor: DZS Popisi stanovništva 2021., obrada autora

Tablica 5 Prosječna starost stanovništva i indeks starenja prema Popisu 2021., uzorak općina

Općina	Prosječna starost	Index starenja, %	Koeficijent starosti, %
Punat	47,2	221,1	35,3
Klana	46,1	192,0	32,7
Malinska	45,4	174,6	32,1
Matulji	45,3	173,0	31,1
Lopar	45,0	156,4	29,8

Izvor: DZS Popisi stanovništva 2021., obrada autora

Popisi stanovništva iz 2001., 2011. i 2021. potvrđuju trend većeg udjela žena, pa je 2021. godine zabilježeno 138.365 žena i 127.054 muškaraca. Dobno-spolna struktura u Županiji prati nacionalne demografske obrasce – u mlađim dobnim skupinama (0-14 i 15-24 godine) muškarci su nešto brojniji, dok s povećanjem dobi udio žena raste, osobito u skupini starijoj od 65 godina, gdje čine 58 % stanovništva.

Hrvati su većinska nacionalna skupina u Primorsko-goranskoj županiji s udjelom od 88,1 %, a slijede Srbi s 3,9 %. Ostale nacionalne manjine su znatno malobrojnije, među njima su najzastupljeniji Bošnjaci (1,34 %), Talijani (0,89 %) i Albanci (0,67 %), dok ostale skupine čine manje od 0,2 % stanovništva.

2.2.2. Obilježja kućanstava

Prema podacima Popisa stanovništva za Županiju, u razdoblju od 2011. do 2021. godine zabilježen je sličan trend kao i na nacionalnoj razini: broj, kako privatnih tako i institucionalnih kućanstava, manji je u 2021. godini u odnosu na 2011. godinu (Tablica 6). Došlo je do promjena u strukturi kućanstava, s manjim brojem bračnih parova i većim brojem samohranih roditelja i izvanbračnih zajednica. Ukupan broj institucionalnih kućanstava povećao se kao i broj osoba u institucionalnim kućanstvima. Isto tako, došlo do promjena u strukturi institucionalnih kućanstava, s najvećim smanjenjem broja osoba u vjerskim i drugim ustanovama. U ustanovama zdravstvene i socijalne skrbi, ustanovama za umirovljenike i starije osobe došlo je do povećanja broja osoba.

Tablica 6 Privatna i institucionalna kućanstva u Primorsko-goranskoj županiji, 2011. i 2021. – broj ljudi

Primorsko-goranska županija	2011.	2021.
Ukupan broj stanovnika	296.195	265.419
Ukupan broj kućanstava	265.565	263.104
Privatna kućanstva	117.009	109.764
Broj obitelji	87.883	78.474
Broj članova obitelji	293.443	263.104
Bračni par/životni partneri bez djece (broj obitelji)	24.087	22.469
Izvanbračni par/neformalni životni partneri bez djece (broj obitelji)	2.359	3.094
Bračni par/životni partneri s djecom (broj obitelji)	42.086	32.310
Izvanbračni par/neformalni životni partneri s djecom (broj obitelji)	1.904	3.464
Majka s djecom (broj obitelji)	13.993	14.138
Otac s djecom (broj obitelji)	2.734	2.999
Institucionalna kućanstva	87	115
Ukupan broj osoba u institucionalnim kućanstvima	2.268 ²⁰	2.315 ²¹
Zdravstvene i socijalne ustanove (broj osoba)	288	343
Ustanove za umirovljenike i starije osobe (broj osoba)	1.292	1.434
Vjerske ustanove (broj osoba)	318	229
Druge ustanove (broj osoba)	370	309

Izvor: DZS²², Popisi stanovništva 2011. i 2021., obrada autora

²⁰ Dostupno na: [Poveznica](#)

²¹ Dostupno na: [Poveznica](#)

²² Dostupno na: [Poveznica](#)

Broj članova kućanstava u Županiji se smanjuje, uz značajan porast jednočlanih kućanstava (+8,5 %), što upućuje na rast samačkih domaćinstava²³ i kućanstava s jednim roditeljem. Istovremeno, smanjuje se broj većih kućanstava, osobito onih s troje ili više članova (-14 %). Samci su češći korisnici socijalne skrbi, posebno u kontekstu smanjenih funkcionalnih sposobnosti. U razdoblju od 2011. do 2021. došlo je do značajnih promjena u institucionalnim kućanstvima (Tablica 7). Broj korisnika domova za starije porastao je za 140 (+11 %), dok su zdravstvene ustanove zabilježile rast korisnika za 55 (+19 %). Istovremeno, smanjuje se broj korisnika vjerskih (-28 %) i ostalih ustanova (-16 %). U svim vrstama ustanova više je žena nego muškaraca. Proces deinstitucionalizacije proširio je kapacitete smještaja, udomiteljstva i organiziranog stanovanja, ali nije dovoljno razvio usluge koje sprječavaju izdvajanje iz obitelji. Pružatelji izvaninstitucijskih socijalnih usluga suočeni su s financijskim rizicima, a nedostaje licenciranih pružatelja. Ključnu ulogu u prevenciji institucionalizacije imaju pružatelji iz civilnog i privatnog sektora. Ustanove za starije imaju prema Popisu iz 2021. godine 1.434 korisnika, što je oko 600 više od kapaciteta županijskih domova za starije osobe. U zdravstvenim ustanovama smješteno je 169 osoba, u vjerskim 229, a u ostalim 309, uz ukupnu razliku od 47 osoba između dva Popisa.

Tablica 7 Osobe u institucionalnim kućanstvima na području Primorsko-goranske županije

Primorsko-goranska županija	2011.			2021.		
Broj osoba institucionalnim kućanstvima (ustanovama)	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
Ustanove za umirovljenike i starije osobe	1.292	409	883	1.434	421	1.013
Zdravstvene i institucije za skrb	288	166	122	343	169	174
Vjerske institucije	318	67	251	229	55	174
Ostale institucije	370	335	35	309	271	38
Ukupno	2.268	977	1.291	2.315	916	1.399

Izvor: DZS Popis stanovništva 2011. i 2021., obrada autora

U razdoblju od 2017. do 2023. godine uočava se opći trend smanjenja broja sklopljenih brakova u Hrvatskoj i Primorsko-goranskoj županiji, iako su u pojedinim godinama zabilježeni manji porasti. Što se tiče razvoda, na razini Hrvatske primijećen je pad broja razvoda od 2017. godine nadalje, dok je u Županiji taj pad izraženiji.

2.2.3. Obrazovanje

U obrazovnoj strukturi stanovništva značajne promjene se nalaze u razdoblju od posljednjih 10 godina (Tablica 8). U 2021. godini, broj stanovnika s visokim obrazovanjem porastao je za 25 % u odnosu na 2011. godinu, dok je udio onih s osnovnim obrazovanjem ili bez škole značajno opao: broj onih s osnovnom školom smanjen je za 33 %, a bez škole za 60 %. Najveći udio i dalje čine osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem (59 %). Udio stanovnika s visokim obrazovanjem značajno je porastao, a udio onih bez škole ili s nedovršenom osnovnom školom smanjio se na 13 %. Žene su brojnije u svim obrazovnim skupinama osim u skupini sa srednjoškolskim obrazovanjem.

Tablica 8 Struktura stanovništva Primorsko-goranske županije prema spolu i obrazovanju, 2011. i 2021

	2011.			2021.		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
Bez škole	1.732	369	1.363	688	179	509
Osnovna škola	43.267	16.148	27.119	29.006	10.134	18.872
Srednja škola	149.668	79.851	69.817	135.224	70.415	64.809
Visoko obrazovanje	52.036	24.478	27.558	65.181	28.795	36.386

Izvor: DZS, Popisi stanovništva 2011. i 2021., obrada autora

U području predškolskog odgoja u Županiji (Tablica 9) zabilježen je blagi porast broja ustanova, pa je u pedagoškoj godini 2022./2023. bilo registrirano 124 ustanove s kapacitetom za 9.535 djece. U narednoj godini broj ustanova ostaje isti, dok broj djece opada na 9.151. U osnovnom obrazovanju (Tablica 10, 11) broj učenika također pada: u školskoj godini 2022./2023. bilo je 19.024 učenika u 103 škole, a u 2024./2025. broj učenika pada na 18.629. U škole je upisano 2.146 učenika s rješenjem o primjerenom obliku školovanja. Srednje obrazovanje (Tablica 12, 13) pokazuje stabilnost, upisano je 9.258 učenika

²³ Samačka kućanstva starijih osoba sa smanjenom funkcionalnosti, kao i kućanstva u riziku od siromaštva izložena su rizicima od socijalne isključenosti.

u 56 škola u školskoj godini 2022./2023. i 9.750 učenika u 60 škola u 2024./2025., od čega 781 učenik s teškoćama u razvoju. U visokom obrazovanju (Tablica 14), broj studenata na Sveučilištu i Veleučilištu u Rijeci bilježi pad. Broj studenata s prebivalištem u Županiji opao je s 2.583 u akademskoj godini 2020./2021. na 2.407 u 2022./2023., što je povezano s općim smanjenjem broja djece i mladih u Županiji.

Tablica 9 Predškolske ustanove u Primorsko-goranskoj županiji i broj upisane djece, 2022./2023. – 2023./2024.

Pedagoška godina	Osnivač	Dječji vrtići	Druge pravne osobe	Broj upisane djece
2022./2023.	Državni	98	3	8.117
	Privatni	22	1	1.232
	Vjerskih zajednica	4	-	186
	Ukupno	124	4	9.535
2023./2024.	Državni	98	3	7.764
	Privatni	22	1	1.207
	Vjerskih zajednica	4	-	180
	Ukupno	124	4	9.151

Izvor: DZS²⁴, Obrazovanje – pregled po županijama, obrada autora

Tablica 10 Osnovnoškolske ustanove u Primorsko-goranskoj županiji i broj upisanih učenika, 2022./2023. – 2024./2025.

Školska godina	Broj osnovnih škola	Broj učenika
2022./2023.	103	19.024
2023./2024.	102	18.782
2024./2025.	102	18.629

Izvor: DZS, Obrazovanje – pregled po županijama, obrada autora

Tablica 11 Broj razrednih odjela, učenika i učenika s rješenjem o primjerenom obliku školovanja, od I. do VIII. razreda osnovnih škola u Primorsko-goranskoj županiji u šk. god. 2024./2025.

Sveukupno upisanih učenika u osnovne škole I.-VIII. razred u Primorsko-goranskoj županiji		
Broj razrednih odjela	Broj učenika	Broj učenika s rješenjem
1217	18.629	2.146

Izvor: Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za odgoj i obrazovanje, 20.11.2024.

Tablica 12 Srednjoškolske ustanove u Primorsko-goranskoj županiji i broj upisanih učenika, 2022./2023. – 2024./2025.

Školska godina	Broj srednjih škola	Broj učenika
2022./2023.	56	9.258
2023./2024.	60	9.379
2024./2025.	60	9.750

Izvor: DZS, Obrazovanje – pregled po županijama, obrada autora

Tablica 13 Broj učenika i razrednih odjela srednjih škola u Primorsko-goranskoj županiji u šk. god. 2024./2025.

UKUPNO I. - IV. razred					V. razred				
Ukupno broj					Ukupno broj				
Razredn i odjeli	Učenici	od toga		učenici s teškoćama u razvoju	Razredn i odjeli	Učenika	od toga		učenici s teškoćama u razvoju
		M	Ž				M	Ž	
486.88	9750	4816	4955	781	2	49	9	40	2

Izvor: Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za odgoj i obrazovanje, 15.11.2024. god.

Tablica 14 Visokoobrazovne ustanove u Primorsko-goranskoj županiji i broj upisanih studenata, 2022./2023. – 2024./2025.

Akademska godina	Broj upisanih studenata			
	Veleučilište		Sveučilište u Rijeci	
	broj ustanova	broj studenata	broj akademija i fakulteta	broj studenata
2022./2023.	2	1.491	15	16.153
2023./2024.	2		15	15.764
2024./2025.	2		16	15.250

Izvor: DZS²⁵, obrada autora

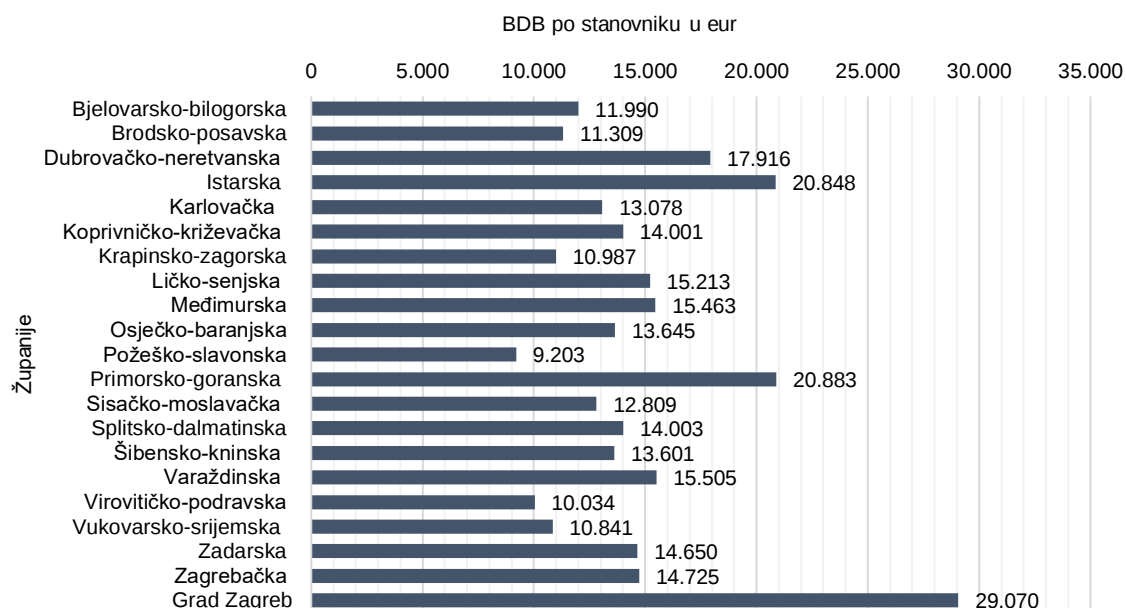
²⁴ DZS, Obrazovanje – pregled po županijama, dostupno na: [Poveznica](#)

²⁵ Dostupno na: [Poveznica](#)

2.3. Gospodarstvo

Primorsko-goranska županija je tijekom 20. stoljeća bila važna industrijska regija, s brodogradilištima, industrijom papira te proizvodnjom strojeva i alata. Danas je prerađivačka industrija najzastupljenija gospodarska grana u Županiji, s udjelom od gotovo 23 %, a slijede ju turizam i poslovanje nekretninama. Županija je domaćin važnoj gospodarskoj infrastrukturi, uključujući međunarodnu morsku luku, brodogradilišta, promet i skladištenje. Od 2018. do 2021. godine, udio Županije u BDP-u Republike Hrvatske bio je stabilan, oko 7,9 %, s padom u 2020. godini zbog pandemije. Ipak, BDP po stanovniku u Županiji iznad je nacionalnog prosjeka, a tijekom analiziranog razdoblja rastao je brže od nacionalnog. Indeks BDP-a po stanovniku u odnosu na EU27 pokazuje da je standard života u Županiji bio viši nego u ostatku Hrvatske, a nakon 2020. godine rastao je brže od nacionalnog indeksa. U 2022. godini, BDP Županije iznosio je 5.518 milijuna eura, što je 8,2 % nacionalnog BDP-a. BDP po stanovniku bio je 20.883 eura, ili 119,1 % nacionalnog prosjeka, uz brži rast od nacionalnog prosjeka.

Grafikon 2 Bruto domaći proizvod po stanovniku po županijama, 2022.



Izvor: DZS²⁶, obrada autora

Tablica 15 prikazuje gospodarske pokazatelje u razdoblju od 2019. do 2022. godine. Broj poduzetnika je u tom periodu rastao sa 11.261 u 2019. godini na 12.256 u 2022. godini, što ukazuje na kontinuirani porast broja poduzetničkih subjekata. Istovremeno, broj zaposlenih kod tih poduzetnika doživio je manji pad u 2020. godini (61.359), da bi se potom povećao na 67.278 u 2022. godini. Ovaj rast broja zaposlenih odražava pozitivan trend oporavka gospodarstva, unatoč izazovima s pandemijom koji su mogli utjecati na 2020. godinu. Podaci sugeriraju stabilan gospodarski oporavak, s porastom i broja poduzetnika i broja zaposlenih u posljednje četiri godine.

Tablica 15 Gospodarski pokazatelji (u EUR)

Gospodarski pokazatelji	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj poduzetnika	11.261	11.461	11.753	12.256
Broj zaposlenih kod poduzetnika	64.568	61.359	63.135	67.278

Izvor: Hrvatska gospodarska komora²⁷, obrada autora

²⁶ DZS (2025.), Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku po stanovniku, prema HR_NUTS 2021. – HR NUTS 2 i županije u 2022., dostupno na: [Poveznica](#)

²⁷ HGK (2025.), Digitalna komora, dostupno na: [Poveznica](#)

2.4. Zaposlenost i nezaposlenost

Broj aktivnih stanovnika u Županiji kontinuirano raste (Tablica 16), s porastom od 120.575 u 2019. na 125.852 u 2023. godini. Broj zaposlenih također pokazuje pozitivan trend, s porastom s 113.630 u 2019. godini na 119.561 u 2023. godini, dok broj nezaposlenih opada, smanjujući se sa 6.945 u 2019. godini na 6.291 u 2023. godini. Stopa nezaposlenosti varirala je, dostižući 8 % u 2020., a smanjujući se na 5 % u 2023. godini, što ukazuje na poboljšanje tržišta rada. Broj zaposlenih u razdoblju od 2020. do 2023. godine je stabilan, što sugerira stagnaciju u razvoju, ali i otpornost na vanjske krize. Prosječna neto plaća u Županiji bila je niža od državnog prosjeka, ali je porasla sa 918 eura u 2021. na 1.195 eura u 2023. godini, pri čemu je u 2023. godini bila viša nego nacionalni prosjek. Uočen je trend bržeg rasta plaća u Županiji u odnosu na nacionalni prosjek.

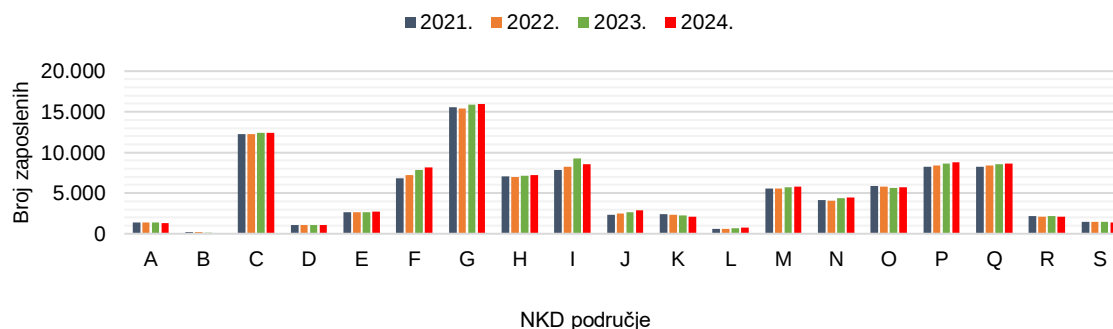
Tablica 16 Radni kontingent u Primorsko-goranske županije: osnovni pokazatelji

Stavka	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Broj stanovnika	296.195	296.195	265.419	265.419	265.419
Broj aktivnih stanovnika	120.575	121.019	121.680	123.287	125.852
Broj zaposlenih	113.630	111.333	114.217	116.730	119.561
Broj nezaposlenih	6.945	9.686	7.463	6.557	6.291
Stopa nezaposlenosti	5,8	8	6,1	5,3	5

Izvor: Opencity²⁸, obrada autora

Najveći broj registriranih pravnih osoba nalazi se u sektoru S (Ostale uslužne djelatnosti) s 3.724 pravne osobe, dok najviše aktivnih pravnih osoba ima sektor G (Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala) s 2.017 aktivnih subjekata. Najmanji broj registriranih pravnih osoba je u sektorima B (Rudarstvo i vađenje) i U (Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela), gdje su prisutne samo 5, odnosno nijedna pravna osoba. Sektori poput trgovine, građevinarstva i prerađivačke industrije imaju najveći postotak aktivnih pravnih osoba, dok javna uprava, financijske djelatnosti i zdravstvo imaju manji broj aktivnih subjekata u odnosu na registrirane. Razlike između broja registriranih i aktivnih pravnih osoba su značajne u područjima „javna uprava i obrana“ (27 % aktivno), „ostale uslužne djelatnosti“ (45 % aktivno), „umjetnost, zabava i rekreacija“ (55 % aktivno) i „opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija“ (68 % aktivno). U 2023. godini (Grafikon 3), najveći udio zaposlenih bio je u trgovini na veliko i na malo; popravku motornih vozila i motocikala, prerađivačkoj industriji, a slijede građevinarstvo, obrazovanje te zdravstvena zaštita i socijalna skrb. Najmanje zaposlenih bilo je u poslovanju nekretninama te rudarstvu i vađenju ruda. Od 2020. do 2023. godine, sve djelatnosti ostvarile su rast zaposlenosti, osim poslovanja nekretninama, stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti te ostalih uslužnih djelatnosti, koje su zabilježile blagi pad.

Grafikon 3 Zaposlenost po NKD područjima u Primorsko-goranskoj županiji, 2021. – 2024.



Izvor: DSZ²⁹, obrada autora

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u prosincu 2024. godine u Županiji je bilo 4.867 registriranih nezaposlenih osoba, što je smanjenje u odnosu na prosinac 2023. godine, kada je taj broj iznosio 6.290. Prosječan broj nezaposlenih u 2023. godini bio je 6.195, a u 2024. godini 5.174, što ukazuje na trend opadanja nezaposlenosti, bržeg nego u nacionalnom prosjeku.

²⁸ Dostupno na: [Poveznica](#)

²⁹ Dostupno na: [Poveznica](#)

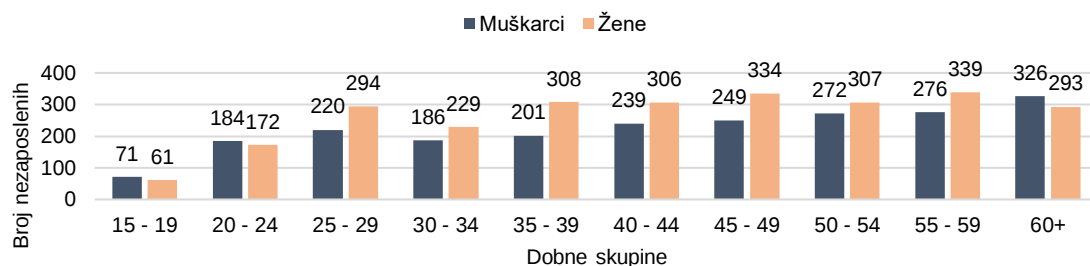
Tablica 17 Registrirana nezaposlenost, 2023. – 2024.

	2023.	2024.	Razlika	Stopa rasta
Primorsko-goranska županija	6.528	5.174	-1.354	-20,74 %
Republika Hrvatska	111.980	95.299	-16.681	-14,90 %

Izvor: HZZ³⁰, obrada autora

Struktura nezaposlenih prema dobi i spolu pokazuje da je nezaposlenost najizraženija među osobama srednje i starije životne dobi, osobito onima od 35 godina i više. Također, zabrinjavajući je broj nezaposlenih u dobi od 25 do 29 godina. U većini dobnih skupina žene su brojnije među nezaposlenima, osim u dobnim skupinama 15 – 24 i 60+ godina. Najveća razlika između nezaposlenih žena i muškaraca je u dobi 35 – 39 godina (omjer 1:1,5).

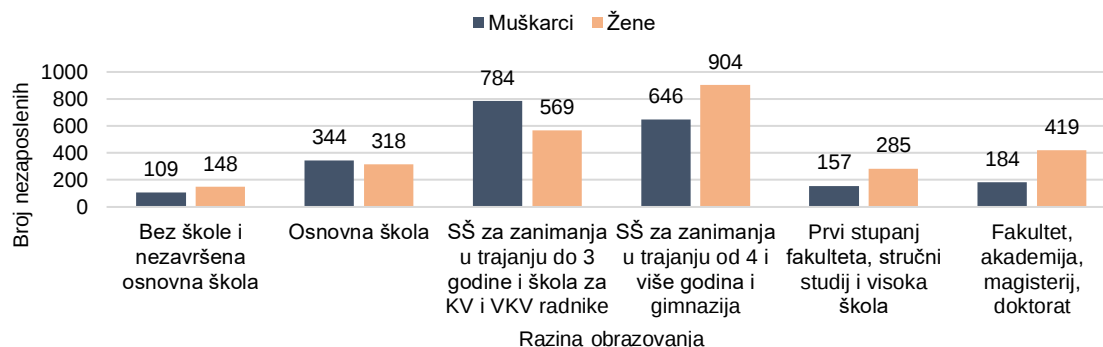
Grafikon 4 Nezaposlene osobe prema spolu i dobi u Primorsko-goranskoj županiji, 31.12.2024.



Izvor: HZZ^{31, 32}, obrada autora

Prema stupnju obrazovanja, najveći broj nezaposlenih ima srednjoškolsko obrazovanje (59,6 % ukupnog broja nezaposlenih), dok je broj nezaposlenih s visokim obrazovanjem manji. U većini obrazovnih skupina žene su brojnije među nezaposlenima, osobito u kategoriji visokoobrazovanih, gdje je omjer nezaposlenih žena i muškaraca 2:1. Ovo je vjerojatno posljedica veće zastupljenosti žena u visokoobrazovnim studijima.

Grafikon 5 Nezaposlene osobe prema razini obrazovanja i spolu u Primorsko-goranskoj županiji, 31.12.2024.



Izvor: HZZ³³, obrada autora

Povećan broj nezaposlenih radno sposobnih osoba znatno povećava rizike, ne samo materijalne i prehrambene deprivacije nego i mentalnog zdravlja.

2.5. Mirovinski i zdravstveni sustav te sustav socijalne skrbi

U Županiji (Tablica 18) postoji ukupno 82.128 korisnika mirovina, od kojih 79.781 (97,1 %) ostvaruju mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (ZMO), čija je prosječna neto vrijednost 570,97 eura.

³⁰ HZZ, Registrirana nezaposlenost, dostupno na: [Poveznica](#)

³¹ HZZ, Mjesečni statistički bilten prosinac 2023., dostupno na: [Poveznica](#)

³² HZZ, Mjesečni statistički bilten prosinac 2024., dostupno na: [Poveznica](#)

³³ HZZ, Mjesečni statistički bilten prosinac 2024., dostupno na: [Poveznica](#)

Za usporedbu, na razini Republike Hrvatske broj korisnika mirovina prema ZMO-u iznosi 1.132.114, a prosječna mirovina je 472,63 eura. U Županiji je udio korisnika starosnih i obiteljskih mirovina viši od prosjeka Republike Hrvatske, dok je udio invalidskih mirovina niži.

Tablica 18 Korisnici mirovina prema zakonskoj osnovi za ostvarenje, vrsti mirovine za svibanj 2024.

Zakonska osnova za ostvarenje mirovine	Vrsta mirovine	Primorsko-goranska županija		Republika Hrvatska	
		Broj korisnika	Prosječna neto mirovina (EUR)	Broj korisnika	Prosječna neto mirovina (EUR)
ZMO	starosna	63.998	589,34	846.459	501,68
	invalidska	4.695	407,2	92.385	374,23
	obiteljska	11.088	534,5	193.270	392,4
	ukupno	79.781	570,97	1.132.114	472,63
DVO	starosna	216	891,91	7.047	834,76
	invalidska	318	664,06	7.793	665,7
	obiteljska	41	849,6	1.314	791,09
	ukupno	575	762,87	16154	749,65
ZOHBDR	najniža (čl. 31. st. 3)	135	536,7	2.809	549,22
	starosna	44	695,74	1.679	725,99
	invalidska	1.184	1.124,33	52.103	1.130,77
	obiteljska	362	1.384,13	15.133	1.311,12
HVO	ukupno	1.725	1121,93	71.724	1136,57
	invalidska	41	658,8	6.055	630,22
	obiteljska	6	688, 33	1.127	696, 82
	ukupno	47	662, 57	7.182	628, 5
Ukupno		82.128		1.226.522	

Izvor: HZMO³⁴, obrada autora

2.6. Osobe s invaliditetom

Ukupno na području Županije živi 34.947 osoba s invaliditetom. Prikaz broja osoba s invaliditetom u pojedinim gradovima i općinama, prema prevalenciji osoba s invaliditetom na 100 stanovnika je u Tablici 19. Grad Rijeka kao najveći grad Županije očekivano ima najviši udio u ukupnom broju osoba s invaliditetom, pa i prevalenciju, a slijede općine Viškovo i Matulji te gradovi Opatija, Crikvenica, Kastav i Delnice.

Tablica 19 Broj osoba s invaliditetom na području Primorsko-goranske županije i RH

Grad / općina	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1000 stanovnika	Grad / općina	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1000 stanovnika
Rijeka	15.544	44,5	58	Lovran	399	1,1	1
Viškovo	1.771	5,1	7	Malinska-Dubašnica	360	1	1
Matulji	1.234	3,5	5	Vinodolska Općina	344	1	1
Opatija	1.196	3,4	4	Omišalj	301	0,9	1
Crikvenica	1.179	3,4	4	Dobrinj	278	0,8	1
Kastav	1.115	3,2	4	Fužine	240	0,7	1
Delnice	1.040	3	4	Punat	227	0,6	1
Bakar	926	2,6	3	Cres	218	0,6	1
Rab	876	2,5	3	Klana	217	0,6	1
Čavle	863	2,5	3	Baška	197	0,6	1
Vrbovsko	794	2,3	3	Mrkopalj	192	0,5	1
Mali Lošinj	778	2,2	3	Brod Moravice	172	0,5	1
Jelenje	668	1,9	3	Lokve	171	0,5	1
Krk	658	1,9	2	Skrad	170	0,5	1
Čabar	634	1,8	2	Lopar	136	0,4	1
Kraljevica	486	1,4	2	Mošćenička Draga	128	0,4	0,5
Novi Vinodolski	472	1,4	2	Vrbnik	124	0,4	0,5

³⁴ Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj 5/2024, lipanj 2024., dostupno na: [Poveznica](#)

Ravna Gora	435	1,2	2	Nepoznato	1	<0,1	<0,1
Kostrena	403	1,2	2	Ukupno	34.947		

Izvor: HZJZ³⁵, obrada autora

Detaljni uvid u vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja dostupan je u Tablici 20, koja prikazuje brojnost oštećenja prema spolu i dobnoj skupini. Najčešća vrsta oštećenja su oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodne anomalije i rijetke bolesti (12.174), zatim slijede višestruka oštećenja (10.810) i oštećenja lokomotornog sustava (9.558). Raspodjela oštećenja razlikuje se ovisno o dobi. Najveći udio tih oštećenja prisutan je u starijoj dobi (65 i više godina), dok su kod osoba od 20 do 64 godine uočljiva mentalna oštećenja. Za dobnu skupinu od 0 do 19 godina najčešće se javljaju oštećenja govorno-glasovne komunikacije, a slijede ih višestruka i mentalna oštećenja.

Tablica 20 Vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbidetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrsta oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodne anomalije i rijetke bolesti	ž	198	2.356	4.455
	m	224	1.667	3.274
Višestruka oštećenja	ž	330	1.738	3.429
	m	712	2.143	2.458
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	59	1.568	3.549
	m	76	1.718	2.588
Mentalna oštećenja	ž	218	1.454	1.606
	m	590	2.430	1.428
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	210	943	1.417
	m	254	1.107	1.411
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	658	295	64
	m	1283	645	101
Oštećenje vida	ž	34	165	394
	m	42	217	388
Oštećenje sluha	ž	29	191	484
	m	35	259	389
Intelektualna oštećenja	ž	103	335	53
	m	158	442	60
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	14	168	278
	m	21	253	269
Poremećaji iz spektra autizma	ž	49	18	2
	m	203	76	1
Gluhosljepoća	ž	0	2	4
	m	0	1	5

Izvor: HZJZ³⁶, obrada autora

2.6.1. Zaposlenost osoba s invaliditetom

U Republici Hrvatskoj je u mjere aktivne politike zapošljavanja u 2024. godini uključeno ukupno 2.364 osoba s invaliditetom. Od tog broja, 1.322 su muškarci (55,9 %), a 1.042 su žene (4,1 %). U odnosu na prošlu godinu kada je bilo ukupno uključenih 1.634 osobe s invaliditetom, broj uključenih osoba se povećao za 44,7 %. Pokazatelj "zaposlenost osoba s invaliditetom" može, uz ostale pokazatelje uključenosti, ukazivati na stupanj uključenosti osoba s invaliditetom u zajednicu, stupanj prilagođenosti zajednice te model pristupa osobama s invaliditetom. Najviše nezaposlenih osoba s invaliditetom, njih 931 (39,4 %), uključeno je u mjeru Potpore za zapošljavanje, zatim u mjeru Obrazovanja u koju je uključeno 568 (24,0 %) osoba s invaliditetom i mjeru Javni rad u koju je uključeno 434 nezaposlenih osoba s invaliditetom (18,4 %). Od 1. siječnja 2024. godine u mjere su novo uključene 1.572 osobe s invaliditetom, što je 40,2 % više nego 2023. kada su uključene 1.121 osobe. Od tog broja je 858 muškaraca (54,6 %) i 714 žena s invaliditetom (45 %). Udio zaposlenih osoba s invaliditetom u

³⁵ HZJZ (2023.), Izvješće o osobama s invaliditetom u RH, dostupno na: [Poveznica](#)

³⁶ HZJZ (2023.), Izvješće o osobama s invaliditetom u RH, dostupno na: [Poveznica](#)

Primorsko-goranskoj županiji u ukupnoj zaposlenosti u županiji u iznosi 1,8 % (Tablica 21). Detaljan pregled broja zaposlenih u odnosu na evidentiranu nezaposlenost osoba s invaliditetom u Primorsko-goranskoj županiji, po mjesecima u 2024. godini dan prikazan je u Tablici 22. S obzirom na to da je uvjet za dobivanje mjera za poticanje zapošljavanja, prijava korisnika u evidenciju HZZ, razlog za prijavu najvećeg broja nezaposlenih osoba s invaliditetom je dobivanje zaposlenja, mogućnost obrazovanja ili poticaja za samozapošljavanje pa je to povećalo broj evidentirano nezaposlenih. Realan broj dakako je veći. Nije poznat broj osoba s invaliditetom koje mogu raditi, odnosno imaju određeni stupanj radne učinkovitosti te budući da postoji veliki broj osoba u populaciji osoba s invaliditetom, nužno je poticati osobe s invaliditetom na rad i zapošljavanje. Mjere poticanja zapošljavanja pokazale su se dobrim mjerama za veću uključenost osoba s invaliditetom, u svakom slučaju, bez obzira na kvalitetu dugotrajnost i učinkovitost ovih mjera na izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom.

Tablica 21 Struktura zaposlenih osoba s invaliditetom u Primorsko-goranskoj županiji po spolu i udjelu u ukupnoj zaposlenosti osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, 31.12.2024.

Spol	Broj zaposlenih osoba s invaliditetom	Udio u ukupnoj zaposlenosti u županiji %
Muškarci	51	1,8
Žene	72	

Izvor: HZZ³⁷, obrada autora

Tablica 22 Zaposlene i evidentirano nezaposlene osobe s invaliditetom prema evidenciji HZZ Područna služba Rijeka, 2024.

	Mjesec 2024.												Index	
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XII.2024./XII.2023.	XII.2024./XI.2024.
Zaposlene osobe s invaliditetom	8	8	12	15	18	8	11	6	12	11	3	5	166,7	166,7
Nezaposlene osobe s invaliditetom	519	522	522	518	508	515	534	532	541	542	546	541	104,8	99,1

Izvor: HZZ³⁸, obrada autora

2.6.2. Nezaposlenost osoba s invaliditetom

Na dan 31. prosinca 2024. godine u Republici Hrvatskoj evidentirano je ukupno 91.563 nezaposlenih osoba od čega je 10.801 osoba s invaliditetom, što iznosi 11,8 % ukupne populacije nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciji Zavoda. U 2023. godini bilo je evidentirano 11.297 osoba s invaliditetom, odnosno 4,4 % više nego 2024. godine, u odnosu na prošlu godinu kada je zabilježen najveći broj osoba s invaliditetom u evidenciji Zavoda od trenutka kada se počela zasebno voditi statistika o osobama s invaliditetom. Ove godine zabilježen je lagani pad broja evidentirano nezaposlenih osoba s invaliditetom³⁹. Mjerama aktivne politike zapošljavanja u evidenciji HZZ Područna služba Rijeka na dan 31.12. 2024. obuhvaćeno je 36 osoba s invaliditetom (4 novo uključene osobe u prosincu 2024. i 32 uključene u razdoblju 1.1.-31.12. 2024⁴⁰).

Tablica 23 Broj evidentiranih nezaposlenih osoba s invaliditetom u Primorsko-goranskoj županiji po spolu i udjelu u ukupnoj nezaposlenosti u županiji, 31.12.2024.

Spol	Broj nezaposlenih osoba s invaliditetom	Udio u ukupnoj nezaposlenosti u županiji %
Muškarci	291	11, 1

³⁷ HZZ (2025.), Izvješće o aktivnostima Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje u području zapošljavanja osoba s invaliditetom u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine, dostupno na: [Poveznica](#)

³⁸ HZZ (2025.), Izvješće o aktivnostima Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje u području zapošljavanja osoba s invaliditetom u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine, dostupno na: [Poveznica](#)

³⁹ HZZ (2025.), dostupno na: [Poveznica](#)

⁴⁰ HZZ, Područna služba Rijeka, Mjesečni statistički bilten 12/2024: [Poveznica](#)

Žene	250	
------	-----	--

Izvor: HZZ, obrada autora

3. Procjena potreba u Županiji: procjena dostupnosti socijalnih usluga i procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga

Procjena potreba za socijalnim uslugama usklađena je s dva ključna prioriteta istaknuta u Nacionalnom planu za razvoj socijalnih usluga od 2021. do 2027. godine:

1) dostupnost i ravnomjerni regionalni razvoj socijalnih usluga

2) kvaliteta i održivi razvoj socijalnih usluga.

Procjena potreba sastoji se od procjene dostupnosti socijalnih usluga i procjene kapaciteta pružatelja socijalnih usluga.

3.1. Analiza (procjena) dostupnosti socijalnih usluga

Analiza (procjena) dostupnosti socijalnih usluga u Županiji temeljena je na prikupljenim podacima sukladno smjernicama Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (u daljnjem tekstu: Pravilnik). Cilj je planirati buduće vrste socijalnih usluga, odrediti broj korisnika koji imaju potrebu za njima, unaprijediti kvalitetu postojećih socijalnih usluga te uspostaviti dobar model mreže dostupnih i kvalitetnih socijalnih usluga. Postupak prikupljanja podataka temeljen je na zadanim smjernicama i metodama iz Pravilnika, korištenjem obrazaca propisanih Pravilnikom. Po prvi puta u povijesti strateškog planiranja RH socijalni planovi na razini županija izrađeni su jedinstvenom metodologijom, a rezultati su mjerljivi i usporedivi.

Temelj planiranja je procjena potreba skupina u riziku od socijalne isključenosti. Kvalitetna procjena ključna je za realno postavljanje ciljeva i mjera koje predstavljaju upute Županiji i JLS-ovima za provedbu aktivnosti i financiranje za razdoblje od tri godine. Predviđena evaluacija i praćenje Socijalnog plana omogućuje da se Socijalni plan korigira i brže usklađuje s novim potrebama ili onima koji nisu bile vidljive u trenutku izrade Socijalnog plana. Detaljan opis provedbe opisan je u Prilogu A. Uz postupke predviđene Pravilnikom provelo se niz dodatnih aktivnosti, koristilo više dodatnih metoda prikupljanja podatka i tehnika analize podataka, kako bi se informiralo što više dionika i povećalo pouzdanost prikupljenih podataka i osiguralo dodatne izvore i vrsta podatka. Radi se o sljedećem:

1. Izrađen je Katalog pružatelja socijalnih usluga:

Podaci za izradu Kataloga prikupljali su se putem Obrasca za izradu Kataloga socijalnih usluga (adresar s podacima o financiranim uslugama iz proračuna JLS koje pružaju razni pružatelji socijalnih usluga). Ovi podaci usporedivi su s podacima iz Registra pružatelja socijalnih usluga kojeg vodi nadležno ministarstvo. Novonastali **“Katalog pružatelja socijalnih usluga” (dalje u tekstu: Katalog) sadrži podatke o vrstama socijalnih usluga i pružateljima usluga s kontaktima i adresama te kapacitetom**, prema regionalnoj povezanosti JLS i tradicionalnoj orijentiranosti građana prema centrima u takozvanim “prstenovima” u Županiji. Cilj izrade ovog Kataloga informirati je građane o dostupnim socijalnim uslugama i pružateljima usluga na području u kojem žive i u Županiji. Katalog socijalnih usluga nije do sada postojao pa će isti u budućnosti biti koristan alat za građane, ali i za planiranje ulaganja u infrastrukturu i kapacitete pružatelja socijalnih usluga te kvalitetnije informiranje građana na razini Županije, klastera jedinica lokalne samouprave te gradova i općina.

2. Izrađen je pomoćni obrazac o financiranim socijalnim uslugama iz proračuna JLS:

Prikupljeni su podaci o, iz proračuna JLS, financiranim socijalnim uslugama, a za te potrebe izrađen je novi obrazac. Dodatna tablica o financiranim socijalnim uslugama na razini JLS za 2024. godinu ujedno je bio i pomoćni obrazac za ispunjavanje upitnika za JLS, u Obrascu 6.

3. Izrađen je informativni pomoćni obrazac za ispitanike / sudionike (JLS, pružatelje socijalnih usluga, korisnike) o vrstama socijalnih usluga, sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi i onih inovativnih i projektno financiranih usluga. Među davateljima podatka i pružateljima socijalnih usluga postoje

različite prakse, neujednačeni nazivi i/ili svijest o postojanju nekih u Pravilniku navedenih socijalnih usluga. Ovaj obrazac dostavljen je svim sudionicima / pružateljima usluga koji su sudjelovali u mapiranju kao dodatni informativni i edukativni alat pod nazivom "Popis zakonski definiranih i alternativnih, suradničkih i potencijalno inovativnih izvaninstitucijskih socijalnih usluga za svaku skupinu u riziku".

4. Informativni sastanci s odabranim ključnim dionicima:

Održani su informativni sastanci s odabranim ključnim dionicima kako bi bili informirani o svrsi i metodama izrade Socijalnog plana te načinu uključivanja u izradu. Na **sastancima s predstavnicima JLS** sudjelovali su predstavnici JLS, osobe zadužene za područje socijalne skrbi, a održani su početkom lipnja 2024. godine. **Na 4 sastanka sudjelovali su predstavnici mikroregija:** Riječki prsten, Gorski kotar, Otok Krk, Opatijsko - Liburnijska rivijera - 23 sudionika i Crikveničko - Vinodolska rivijera i otoci Krk i Rab - 12 predstavnika. Ukupno je sudjelovalo 35 predstavnika JLS, od 36 postojećih.

5. Sastanak s voditeljima svih Područnih ureda županijske službe Rijeka Zavoda za socijalni rad i predstojnikom županijske službe:

Na ovim sastancima sudjelovali su svi voditelji i predstavnici stručnih radnika iz 5 područnih ureda (6 osoba).

6. Sastanak i grupni intervju s pružateljima socijalnih usluga (29. 8. 2024.):

Na sastancima s pružateljima usluga sudjelovalo je 35 predstavnika pružatelja usluga (udruge, vjerske zajednice) i predstavnici Županije. Isto tako održani su i grupni intervju s predstavnicima 14 ustanova koje pružaju socijalne usluge.

7. Dodatne metode prikupljanja podataka:

Iako je za pružatelje usluga, u skladu s Pravilnikom, predviđeno prikupljanje podataka metodom upitnika za zadanim varijablama i indikatorima, podaci su prikupljeni i metodom grupnog intervjua s pružateljima usluga. Razlog je jačanje komponente participativnosti dionika u izradi Socijalnog plana ili dodatno uključivanje pružatelja u cijeli proces izrade Socijalnog plana, u skladu s demokratskim praksama. Prikupili su se vrijedni dodatni podaci o potrebama korisnika i pružatelja socijalnih usluga. Metode i hodogram prikupljanja podataka za potrebe izrade Socijalnog plana detaljno su određene u Pravilniku, što znači da su vrste podataka, izvori podataka i protokoli za intervju unaprijed određeni. Županijama je omogućeno odabrati opseg s uputom što su socijalne usluge. Na temelju vrste pitanja koja su postavljena na informativnim sastancima, omogućen je izravni komunikacijski kanal za sve davatelje podataka. Izazovi s kojima su se suočavali sudionici su: neujednačenost poimanja osnovnih operativnih kategorija socijalne politike "socijalnih usluga", značenje izraza "pružatelj izvan Mreže/u Mreži" te značenje "licence" u socijalnoj skrbi u odnosu "licencu" reguliranih profesija ili programa, poput npr. programa jahanja. Informiranje sudionika zahtijevalo je i individualni savjetodavni rad (telefonski i mailom) s više od 30 predstavnika JLS u više navrata i preko 200 pružatelja socijalnih usluga s više pitanja.

Zato se u ovom Socijalnom planu odgovara i na pitanje: Što su socijalne usluge?

*Prema određenju EU (Communication on Social Services of General Interest in the European Union (COM (2006) 177), **socijalne usluge obuhvaćaju dvije glavne kategorije socijalnih usluga:***

*- **zakonske i komplementarne sustave socijalnog osiguranja**, organizirane na različite načine (zajedničke ili profesionalne organizacije), koji pokrivaju glavne životne rizike, kao što su oni povezani sa zdravljem, starenjem, nesrećama na radu, nezaposlenošću, umirovljenjem i invaliditetom;*

*- **druge bitne usluge koje se pružaju izravno osobi**. Ove usluge imaju ulogu preventive i socijalne kohezije, a sastoje se od prilagođene pomoći za olakšavanje socijalne uključenosti i zaštitu temeljnih prava. One prvenstveno obuhvaćaju pomoć osobama koje su suočene s osobnim izazovima ili krizama (kao što su dug, nezaposlenost, ovisnost o drogama ili raspad obitelji). Nadalje, one obuhvaćaju aktivnosti kojima se osigurava potpuna reintegracija osoba u društvo (rehabilitacija, jezična obuka za useljenike), a posebno na tržište rada (profesionalno osposobljavanje i reintegracija). Ove usluge nadopunjuju i podupiru ulogu obitelji u brizi posebno za najmlađe i najstarije članove društva. Pored navedenog ove usluge uključuju aktivnosti za integraciju osoba s dugotrajnim zdravstvenim problemima ili osoba s invaliditetom. Usluge također uključuju socijalno stanovanje odnosno stambeno zbrinjavanje za ugrožene građane ili socijalno osjetljive skupine (Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021 do 2027., str. 6).*

Upute za definiranje socijalnih usluga obrazložene i u Pravilniku, 2.1.1. **Što su i koje su socijalne usluge?**⁴¹ (NN 90/23, str. 51-52):

Da bismo neku aktivnost nazvali socijalnom uslugom, bitni su sljedeći osnovni kriteriji: 1) Pridonose kvaliteti života i uključenosti u zajednicu onih skupina građana koje tradicionalno smatramo ranjivima. Važno je da takve aktivnosti pridonose prevenciji i prevladavanju privremenih ili trajnih teškoća koje dovode do socijalne isključenosti, odnosno da pomognu u zaštiti kvalitete života u zajednici kada je korisnik suočen s nekim socijalnim problemom ili rizikom u cjeloživotnoj perspektivi. Sukladno određenju korisnika sustava socijalne skrbi iz Zakona o socijalnoj skrbi, korisnike socijalnih usluga možemo svrstati u sljedeće kategorije: djeca, mladi i obitelji u riziku, građani u riziku od siromaštva, starije osobe, osobe s invaliditetom, osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, izbjeglice i pripadnici nacionalnih manjina (osobito Romi).

2) Socijalne usluge podrazumijevaju da između pružatelja i korisnika postoji odnos koji se temelji na načelu individualizacije i dobrovoljnosti. Prema tome, takvim uslugama **ne smatramo mjere (čak i kada je riječ o stručnoj pomoći, uključujući i tretman) koje su prisilne (primjerice u obiteljsko-pravnoj zaštiti, penalnom sustavu, zaštiti maloljetnika s problemima u ponašanju i sl.).**

3) Socijalnim uslugama smatramo one usluge kojima je cilj zadržati korisnike u obitelji i/ili u lokalnoj zajednici uz aktiviranje lokalne podrške, a samo kada to nije moguće uključuju oblike smještaja najbliže stanovanju u obitelji (npr. organizirano stanovanje, udomiteljska obitelj, krizni smještaj). To znači da se u planiranju socijalnih usluga treba usmjeriti na izvaninstitucionalne usluge. Usluge institucionalnog smještaja i sada pokrivaju velike potrebe, no treba razmišljati u smjeru povećanja izvaninstitucionalnih usluga.

4) Socijalne usluge trebaju biti regulirane okvirom javnih politika kako bi se očuvala dobrobit najranjivijih dijelova društva. Socijalne usluge stoga trebaju biti podložne provjeri kvalitete i uvjeta u kojima se pružaju, a nisu rezultat individualnog dogovora pružatelja i korisnika bez mogućnosti provjere sustava zaduženog za nadzor i praćenje kvalitete. Usluge koje se pružaju protivno Zakonu o socijalnoj skrbi bez odgovarajuće licencije, a posebno ako se temeljem toga stječe materijalna korist izravnim naplaćivanjem od korisnika ne smatraju se socijalnim uslugama te je potrebno poduzeti mjere radi prestanka takve prakse i licenciranja pružatelja.

5) U osnovi organiziranja socijalnih usluga je stručni rad. Socijalne usluge se ne temelje na neformalnoj podršci. No, to ne znači da se u nekom segmentu u pružanje usluge ne mogu uključiti volonteri. Osim toga, u pružanje socijalne usluge uključuje se čitav niz tzv. para-profesionalaca i novih zanimanja (njegovatelji, pružatelji usluge pomoći u kući, osobni asistenti, udomitelji, pomoćnici u nastavi, prevoditelji znakovnog jezika, obiteljski suradnici, kulturni medijatori...), no za organizaciju i usmjeravanje socijalnih usluga treba biti zadužen kvalificirani visoko-obrazovani stručnjak. **Prema svojoj svrsi, socijalne usluge osiguravaju: skrb i smještaj izvan vlastite obitelji, podršku u socijalizaciji i socijalnom uključivanju, podršku i pomoć u redovitom svakodnevnom funkcioniranju te specifičnu tretmansku stručnu pomoć radi prevladavanja točno određenih psihosocijalnih rizika i fizičkih ograničenja. Pored toga, socijalne usluge trebaju odgovoriti na različite socijalne rizike i ponuditi raspon aktivnosti od preventivnih, tretmanskih pa sve do kompleksne dugotrajne skrbi** (Pravilnik, 2024.).

Osim obrazaca definiranih Pravilnikom prikupili su se dodatni podaci koji mogu ukazivati na potrebe pojedine rizične skupine (1. poglavlje). **Procjena potreba, prema Pravilniku, sastoji se od procjene dostupnosti socijalnih usluga i procjene kapaciteta pružatelja socijalnih usluga. Prema Članku 4. elementi procjene dostupnosti potreba su prevalencija socijalnih rizika, postojeći i očekivani broj korisnika socijalnih usluga.** Procjena dostupnosti rezultirat će utvrđivanjem razlike između postojećeg i očekivanog broja korisnika socijalnih usluga, a na temelju prevalencije socijalnih rizika. Hodogram prikupljanja podataka slijedio je upute iz Pravilnika, na unaprijed definiranim obrascima i tablicama s opisom podataka i metodama koji su temelj za analizu procjene dostupnosti potreba skupina u riziku od socijalne isključenosti, dostupno u Prilogu A. Slijedi prikaz prikupljenih podataka iz navedenih izvora korištenjem raznih metoda.

Procjena dostupnosti socijalnih usluga

Socijalne usluge u sustavu socijalne skrbi obuhvaćaju aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprječavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i teškoća pojedinaca i obitelji te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici. Obilježja teškoća s kojima se korisnik susreće utjecat će na broj i vrstu

socijalnih usluga koje osiguravaju i čuvaju dobrobit osobe, pa je nužno integrirati pojedine socijalne usluge. Dio socijalnih usluga prema Zakonu o socijalnoj skrbi su “nespojive” usluge, što znači da osoba ne može koristiti više socijalnih usluga u određenim uvjetima, što dovodi do ograničenja u učinkovitosti pojedinih drugih socijalnih usluga, npr. organizirano stanovanje i boravak.

U skladu s Nacionalnim planom razvoja socijalnih usluga, ovaj Socijalni plan polazi od pretpostavke da su dostupnost primjerenih službi i vrste podrške u zajednici preventivni faktori koji utječu na sprječavanje institucionalizacije korisnika, pa je ključno što kvalitetnije procijeniti dostupnost socijalnih usluga, posebno onih izvaninstitucijskih, radi daljnjeg razvoja ovih usluga, na područjima u kojima te usluge nisu dostatne i/ili dostupne za djecu i obitelji u riziku, osobe s invaliditetom, starije osobe te ostale socijalno osjetljive skupine.⁴² Socijalne usluge organiziraju, pružaju ili osiguravaju pružatelji socijalnih usluga koji imaju različite osnivače (država, JLS, udruga ili druge privatne osobe). **Pružatelji socijalnih usluga mogu biti “licencirani” ili ne**, što znači da udovoljavaju ili ne mjerilima za pružanje socijalnih usluga⁴³. Licenca ili ispunjenje mjerila za pružanje socijalnih uvjeta garantiraju minimalne standarde kvalitete. Većina udruga na području Županije organiziraju razne aktivnosti koje imaju potencijal za razvoj socijalnih usluga, no nemaju licencu jer u ovom trenutku nisu udovoljile nekim od uvjeta iz Pravilnika ili nisu razvile standarde kvalitete. One su važan potencijal jer imaju izravan uvid u potrebe korisnika koji ni/su ostvarili različita prava ili nemaju odgovarajuće uvjete za uključivanje u zajednicu. Važno je istaknuti dvije vrste pojava u sustavu socijalne skrbi: **pojava “gubitka” ili smanjivanja broja evidentiranih građana u riziku u sustavu je u porastu te tumačenje povećane potražnje kao potrebe, kao što zakonodavac ističe, da je pri procjeni potreba važno razlikovati potrebu za uslugom i potražnju usluga**. Osobe s visokom razinom potreba možda neće tražiti, niti im se mogu pružiti usluge, što je dodatno izraženo ako dolaze iz skupina s vrlo izraženim rizicima u zajednici. Pružanje usluga često generira potražnju koja nije uvijek isto što i potreba, što objašnjava dio pojave smanjivanja evidentiranih korisnika pojedinih usluga u sustavu. Način na koji se procjenjuju potrebe, sada po prvi puta na regionalnoj i lokalnoj razini, prema jedinstvenoj metodologiji, iznimno je važan i to ne samo za buduće planiranje, nego i za uspostavu realnog odnosa između stvarnih potreba i potražnje. U tijeku prikupljanja podataka ispostavilo se da dio pružatelja usluga procjenjuju potrebe prema potražnji. Povećana potražnja za pojedinim uslugama (najčešće kriznih), govori o nedostatku usluga koje sprječavaju razvoj potražnje za istim uslugama. Rezultat ovih procesa smanjen je broj dostupnih usluga koje smanjuju institucionalizaciju, poput boravaka ili psihosocijalne podrške, 24 satne njege u domu ili drugih inovativnih usluga. U vezi s navedenim pojavama, važno je pažljivo interpretirati podatke kao npr.: broj korisnika zajamčene minimalne naknade, koji s godinama opada, što ne znači da ima manje potrebe nego da se povećava broj osoba u riziku koji nije evidentiran u sustavu ili broj evidentiranih nezaposlenih osoba koji se smanjuje, no povećava se broj onih koji nisu evidentirani, čemu svjedoče i rezultati brojnih projekata namijenjenih upravo ovoj takozvanoj NEET skupini. Zato je važno odgovorno procijeniti realne potrebe svih skupina u riziku, uzimajući u obzir sve moguće oblike aktivnosti koje doprinose dobrobiti ovih skupina, bez obzira na osnivača ili oblik pružanja usluga i nepostojanja sustavnog praćenja stvarnih potreba. Potencijal za nove modele kvalitetnih socijalnih usluga prema stvarnim potrebama skupina u riziku prepoznat je tako i na nacionalnoj razini u:

“...modelu za povezivanje sustava zdravstva i socijalne skrbi na području dugotrajne skrbi: na razini skrbi u kući i zajednici s ciljem postizanja pokrivenosti zdravstvenih odnosno socijalnih potreba 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu: koordinaciju i horizontalno povezivanje zdravstvenih ustanova (opće bolnice, domovi zdravlja) te zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne skrbi (domovi za starije i nemoćne) s ciljem racionalnog korištenja resursa i cjelovitog menadžmenta skrbi za pacijente, horizontalno i vertikalno povezivanje svih oblika skrbi i dionika u procesima koji zahtijevaju najsloženije medicinske zahvate i specifične oblike skrbi (funkcionalne regije vezane uz kliničke jedinice, funkcionalne regije vezane uz specijalne bolnice/lječilišta)”⁴⁴. Slično se odnosi i na razvoj socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju: kako bi razvili sustavnu uslugu rane razvojne podrške, odnosno razvili sustavni program rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju, potrebno je oblikovati međusektorske timove, stručnjake iz

⁴²Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga, NN

⁴³Pravilnik o mjerilima za pružanje socijalnih usluga, NN 110/2022.

⁴⁴ Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine, dostupno na: [Poveznica](#)

zdravstvenog sustava (radi dijagnostike i terapijskih i rehabilitacijskih usluga) i onih koji pružaju socijalne usluge. Zbog mnoštva pružatelja i stručnjaka koje pružaju usluge za ovu skupinu, stječe se dojam da su usluge za ove skupine dostupne, no ovakav pristup ne daje rezultate. Kako bi uskladili i racionalizirali dostupnost usluga, izbjegli administrativne barijere s kojima se suočavaju roditelji, duga čekanja zdravstvenih usluga, obilazak više ustanova radi dijagnostike i terapijskih usluga te neinformiranost i nepovezanost dionika u sustavu, predlaže se razmjena iskustva s pružateljima usluga u okruženju. Primjeri dobre prakse u okruženju ukazuju na učinkovitost novih oblika / modela združenih pružatelja usluga, informativne i/ili savjetovanišne centre, specijalizirane za pojedine skupine u riziku. Rezultati ovakvih modela pokazuju da se dugoročno smanjuju troškovi sustava i za zdravstvene i socijalne usluge te sprječava razvoj novih rizika.

Na području Županije, u okviru Hrvatskog zavoda za socijalni rad Županijske službe, djeluje 5 područna ureda, Rijeka, Opatija, Crikvenica, Krk i Cres-Lošinj. Ključni podaci o broju korisnika socijalne skrbi dobiveni su iz evidencije područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad (dalje: HZSR). Radi se o podacima: **broj korisnika usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad ili je izdana uputnica / zaključak / rješenje kod drugog pružatelja.** Cjelovit grafički prikaz vidljiv je u Prilogu A.2. **Tablica 24 Podaci o broju korisnika usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad.** Kako bi imali cjelovitu sliku o broju korisnika koji su ostvarili pravo na pojedine usluge, u Tablici su prikazani podaci o svim socijalnim uslugama i broju korisnika koji su tu uslugu i dobili u promatranom razdoblju (izdano rješenje ili uputnica ili pružena usluga). Analiza kapacitiranosti pružatelja usluga pokazat će da postoji veliki broj ne/licenciranih pružatelja koji pružaju bilo koji oblik usluge ili aktivnosti koje bi nadomjestile nedostatak dostupnosti ciljanih socijalnih usluga. S druge strane, vrlo je mali broj korisnika za koje je ugovorena usluga koju pružaju ti pružatelji u Mreži socijalnih usluga⁴⁵.

Broj korisnika Prve socijalne usluga, usluga sveobuhvatne procjene i planiranja te stručna procjena realno govore o aktivnostima HZSR .- govore o prispjelim zahtjevima ili postupanju prema potrebama opće populacije skupina u riziku, uzimajući u obzir da ovaj broj govori samo o evidentiranim slučajevima, ali ne stvarnim potrebama.

Tablica 24 Podaci o broju korisnika usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad

VRSTA SOCIJALNE USLUGE	SKUPINA U RIZIKU	BR. HZSR
Prva socijalna usluga	Sve skupine u riziku	1.987
Usluga sveobuhvatne procjene i planiranja	Sve skupine u riziku	57
Usluga stručne procjene	Djetetu s razvojnim rizikom, odstupanjem, teškoćama u razvoju	63
	Osobi s invaliditetom	0

Izvor: Hrvatski zavod za socijalni rad, 2024. godine

Na temelju podataka prikupljenih iz Područnih ureda HZSR u područnim uredima na području Županije od 1. travnja 2023. do 30. travnja 2024. godine najzastupljenija pružena socijalna usluga je Prva socijalna usluga. U skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi (čl. 79.), ona obuhvaća inicijalni razgovor; informiranje korisnika o pravima i pružateljima usluga; primjenu instrumenata za procjenu općih rizika za dobrobit djeteta; iniciranje žurnih intervencija u slučaju ugrožene sigurnosti i/ili osnovnih životnih potreba korisnika. Od ukupnog broja usluga, u županijskim uredima HZSR-a, pruženo je ili upućeno kod drugih pružatelja usluga najviše korisnika za usluge odraslima u dobi od 20 do 64 godine u riziku, (1.723 korisnika), zatim djeci (730 djece do 20 godina) te najmanje starijoj populaciji (338 korisnika).⁴⁶ Isto tako, usluga stručne procjene pružena je samo djeci s razvojnim odstupanjima / teškoćama u razvoju, ali ne i osobama s invaliditetom. Najzastupljenija je usluga smještaja koja obuhvaća i krizni i ostali smještaj za više skupina korisnika. Ovom uslugom osigurava se intenzivnu skrb i zadovoljavanje osnovnih životnih potreba kada to nije moguće osigurati u obitelji i pružanjem drugih socijalnih usluga. Smještajem se osigurava stanovanje i organizirane aktivnosti tijekom dana uz stalnu stručnu i drugu pomoć i potporu u

⁴⁵ Podaci iz Mreže za Županiju su dostupni u Poglavlju o kapacitiranosti pružatelja socijalnih usluga.

⁴⁶ Nije dostupan podatak u dobni raspon korisnika kojima je pružena prva socijalna usluga.

osiguravanju osnovnih i dodatnih životnih potreba, a koje ne mogu biti zadovoljene u obitelji. Usluga smještaja predstavlja najčešće vrlo hitan i često nužan korak za korisnike socijalne skrbi jer im je dobrobit iznimno narušena jer nemaju obitelji, zbog bolesti ili invaliditeta. HZSR odobrava smještaj na temelju ugovorenih usluga u Mreži, pa najveći pritisak korisnika za dobivanje usluge smještaja je na ovu instituciju. a procjena svih dionika je da su o postojećim dugim listama čekanja te iz rezultata analize na nacionalnoj razini za potrebe izrade Nacionalnog plana razvoja socijalnih usluga, postoji veliki pritisak i na HZSR i pružatelje usluga. Liste čekanja su dugačke za sve skupine⁴⁷, pa tako, na smještaj u dom za starije osobe čeka se više godina, a gotovo isto tako je nemoguće smjestiti dijete u kriznim situacijama, posebno na otocima. Uslugu boravka koju se u smjernicama socijalnih politikama smatra prevencijom institucionalizacije i koja smanjuje broj korisnika smještaja dobio je 321 korisnik. Upravo ova usluga iznimno je nedostupna za većinu skupina riziku, a posebno starije osobe i osobe s invaliditetom. HZSR je izdao 1108 uputnica za smještaj (svih oblika, u domu socijalne skrbi, organiziranom stanovanju) za različite skupina u riziku⁴⁸. Kako **“Socijalnim uslugama smatramo one usluge kojima je cilj zadržati korisnike u obitelji i/ili u lokalnoj zajednici uz aktiviranje lokalne podrške, a samo kada to nije moguće uključuju oblike smještaja najbliže stanovanju u obitelji (npr. organizirano stanovanje, udomiteljska obitelj, krizni smještaj).”** (Zakon o socijalnoj skrbi). pri planiranju socijalnih usluga treba jačati razvoj izvaninstitucijskih usluga, posebno onih preventivnih. Usluge organiziranog stanovanja (usluga smještaja koja se odnose na osiguravanje stanovanja u stambenoj jedinici uz stalnu ili povremenu stručnu i drugu pomoć i potporu u osiguravanju osnovnih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, obrazovnih, rekreacijskih i drugih potreba radi uspostavljanja i održavanja njihovih socijalnih uloga, izjednačavanja njihovih mogućnosti, poboljšanja kvalitete života, poticanja aktivnog i samostalnog življenja te socijalnog uključivanja), primilo je prema podacima HZSR 140 korisnika, a uslugu smještaja kod udomitelja i drugih pružatelja dobilo je oko 224 korisnika. To znači da je oko 720 korisnika dobilo ovu uslugu u ustanovama socijalne skrbi. U budućnosti je nužno povećavati broj korisnika usluge organiziranog stanovanja ili kod udomitelja ili ostalih pružatelja usluga jer je to oblik koji je najbliži obiteljskom okruženju. Ukupan broj korisnika koji imaju potrebu za smještajem prema Zakonu o socijalnoj skrbi (bilo koje vrste) bi se u dugoročnom razdoblju trebao smanjiti, u korist usluga koji zadržavaju korisnika u obitelji i zajednici, poput 24 – satne njege i skrbi, pomoći u kući, odmor od skrbi i sl. U isto vrijeme potrebno je razvijati usluge boravaka, psihosocijalne podrške, mentorskih programa i sličnih usluga koje će odgoditi ili spriječiti smještaj. Ovakva projekcija bit će moguća jedino ako se odmah, već u ovom srednjoročnom razdoblju, krene poticati i osnaživati pružatelje usluga na pružanje ovih i novih socijalnih usluga koje umanjuju socijalnu isključenost te povećavanjem broja korisnika uključenih u programe prevencije rizika. Usluga organiziranog stanovanja, razvoj udomiteljstva za djecu i mlade, 24 satna skrb i njega u obitelji i pomoć u kući, uz razvoj i dostupnost boravka, osobne asistencije, psihosocijalne podrške i druge usluge koje se mogu provoditi u zajednici, čine dobar model sprječavanja socijalne isključenosti. Na tom tragu RH planira izgraditi 18 Centara za starije osobe, od kojih je jedan u Kostreni. U tim Centrima će se osim deficitarnog smještaja pružati i navedene izvaninstitucijske usluge. Usluge institucijskog smještaja i sada obuhvaćaju veliki broj korisnika kojima je ova usluga potrebna, a najrazvijeniji drugi oblici smještaja su organizirano stanovanje i kod udomitelja za djecu bez roditeljske skrbi, ali dostupne su u okviru rada ustanova. Proces deinstitutionalizacije pridonijeli su razvoju organiziranog stanovanja za osobe s invaliditetom, također razvijenog u ustanovama. Proces deinstitutionalizacije najkasnije je započeo u domovima za starije osobe, pa se očekuje da će se u narednom razdoblju započeti i s novim oblicima smještaja za osobe smanjenih funkcionalnih sposobnosti u dobi od 65+, posebno za osobe oboljele od demencije i drugih specifičnih skupina u riziku. Pomoć u kući odobrava se osobi koja ne može sama, niti uz pomoć roditelja, bračnog ili izvanbračnog druga, životnog partnera ili djeteta, osigurati podmirenje svakodnevnih životnih potreba. Ova usluga odobrava se starijoj osobi i osobi s invaliditetom kojoj je, prema procjeni Zavoda, potrebna pomoć druge osobe te osobi kojoj je zbog privremenog ili trajnog

⁴⁷ Prema podacima prikupljenim od pružatelja usluga i stručnih radnika HZSR.

⁴⁸ Nije dostupan točan podatak koliko korisnika je dobilo dvije vrste smještaja u jednoj godini, npr. najprije u kriznom smještaju, a nakon toga u domu, ili najprije u domu, pa u organiziranom stanovanju, pa se pri procjeni broja korisnika prema vrsti smještaja mora i to uzeti u obzir.

tjelesnog, mentalnog, intelektualnog ili osjetilnog oštećenja prijeko potrebna pomoć druge osobe. Pomoć u kući jedna od preventivnih socijalnih usluga koja zadržava osobu u obitelji i sprječava institucionalizaciju pa je za očekivati da će biti više od 196 korisnika (s uputnicom / rješenjem), jer bi upravo ova socijalna usluga smanjila potražnju za uslugom smještaja.

Proces deinstitucionalizacije nije do sada obuhvatio osobe starije životne dobi. Za tu posebno osjetljivu skupinu prioriteta su razvoj izvaninstitucijskih usluga. Izgradnjom centara za starije osobe omogućila bi se dostupnost u korištenju raznovrsnih izvaninstitucijskih usluga radi poboljšanja kvalitete življenja u vlastitom domu, osiguravanje integrirane socijalne i zdravstvene skrbi na primarnoj razini, te usluge smještaja za korisnike kojima je zbog otežane funkcionalne sposobnosti i narušenog zdravstvenog stanja potrebna pomoć i nadzor druge osobe u zadovoljenju svih potreba u punom opsegu. (Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga, 2021., str. 21.).

Uslugu boravka primilo je u promatranom razdoblju 321 korisnik, a najviše djece i mladih s problemima u ponašanju (95) i beskućnika (81). Zastupljena je i usluga osobne asistencije (za 257 korisnika) koja, prema Zakonu o osobnoj asistenciji, osigurava pomoć i podršku osobi s invaliditetom u aktivnostima koje ne može izvoditi sama, radi vrste i stupnja invaliditeta, a koje su joj svakodnevno potrebne u kući i izvan kuće te pomoć i podrška u komunikaciji i primanju informacija, a u svrhu većeg stupnja samostalnosti i uključenosti u zajednicu, zaštite i osiguravanja ljudskih prava osobe s invaliditetom, kao i ostvarivanja ravnopravnosti s drugima. Potrebu za osobnom asistencijom ima znatno više korisnika, ali su ograničeni resursi i to financiranje te ljudski resursi, odnosno stručne osobe koje će pružati ovu uslugu. Osobni asistenti imaju vrlo niska primanja pa ovo zanimanje i ova usluga ne privlače radnu snagu, što je preduvjet da se usluga može i pružiti.

Potporu tijekom odgojno-obrazovnog procesa učeniku s teškoćama u razvoju pruža pomoćnik u nastavi u zadacima koji zahtijevaju komunikacijsku, senzornu i motoričku aktivnost učenika, u kretanju, pri uzimanju hrane i pića, u obavljanju higijenskih potreba, u svakodnevnim nastavnim, izvannastavnim i izvanučioničkim aktivnostima sa svrhom izjednačavanja mogućnosti u obrazovanju s tendencijom osamostaljivanja učenika u školskoj sredini. Potporu tijekom odgojno-obrazovnog procesa učeniku s teškoćama u razvoju pruža stručni komunikacijski posrednik u onom sustavu komunikacije koji preferira gluhi, nagluhi ili gluhoslijepi učenik: hrvatski znakovni jezik, prilagođeni hrvatski znakovni jezik ili ostale sustave komunikacije koji se temelje na hrvatskome jeziku sa svrhom izjednačavanja mogućnosti u obrazovanju s tendencijom sudjelovanja u školskoj sredini. Ovu uslugu koristilo je u ovom periodu 27 djece. Unutar županijske mreže odgojno obrazovnih ustanova, 32 su osnovne škole, 30 srednjih škola te četiri učenička doma. U obrazovni sustav u Županiji upisano je 2146 djece s teškoćama u razvoju u osnovnim školama i 781 djece i mladih s teškoćama u razvoju u srednje škole. Potrebu za pomoćnikom u nastavi nema svaki učenik s teškoćama. U Županiji je osigurano kroz projektno financiranje za oko 220 pomoćnika u nastavi, što prema procjenama i zahtjevima učenika/obitelji nije dovoljno. Prema podacima područnih ureda HZSR, Zavod je uputio 57 korisnika na uslugu sveobuhvatne procjene i planiranja te za 6 djece s razvojnim rizikom, odstupanjem i/ili teškoćama u razvoju osigurao ranu razvojnu podršku. Uslugu psihosocijalne podrške djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju koristilo je 95 djece. Usluge psihosocijalne podrške za djecu čije mentalno zdravlje je ugroženo je koristilo je 12 djece, psihosocijalnu podršku za odrasle osobe s invaliditetom, starije osobe, njegovatelje i obitelj starijih osoba je koristilo vrlo malo korisnika ili nitko, što vrijedi i za uslugu psihosocijalnog savjetovanja za odrasle osobe te starije osobe. Usluge socijalnog mentorstva koje je uvedeno u Zakon o socijalnoj skrbi od 2022. godine, tijekom promatranog razdoblja pruženo je za 30 korisnika primatelja ZMN, osoba koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili dr. osobe u riziku te djeci od rizika od socijalne isključenosti (12). Jedan od razloga što je relativno malo korisnika dobilo ovu uslugu leži u činjenici da se radi o novoj socijalnoj usluzi. Uvjet da licencu mogu dobiti oni pružatelji socijalnih usluga, koji imaju, između ostalog, osposobljenog radnika prema programu osposobljavanja za socijalno mentorstvo i da su ta osposobljavanja bila namijenjena stručnim radnicima zaposlenima u HZSR - "socijalni mentor" za pružanje te usluge. Radi se o stručnim radnicima HZSR te malom broju stručnih radnika iz ustanova, a najmanje su zastupljeni stručni radnici iz redova udruga.

Pri procjeni potreba koristili su se podaci o skupinama u riziku na razini Županije za sve skupine za koje podaci postoje jer realnije prikazuju stanje u Županiji. Za ulazne podatke za koje se ne vodi

evidencija na razini Županije, poput broja građana i/ili djece siromaštva, koristili su se podaci na nacionalnoj razini.

Tablica 25 Podaci iz statističkih izvještaja Područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u Županiji

Skupine za Primorsko-goransku županiju	Ukupno HZSR PGŽ na dan 30.04.2024.
Broj djece čija se prava krše	686
Broj roditelja protiv kojih su donesene mjere sukladno Obiteljskom zakonu radi kršenja prava djeteta	172
Trenutni broj djece i mladih s problemima u ponašanju prema kojima su poduzimane mjere	222
Broj korisnika ZMN-a koji su nezaposleni i radno sposobni	548
Broj djece i mladih pod skrbništvom, a skrbnik je stručni radnik	22
Broj odraslih osoba pod skrbništvom u dobi 20 – 64 godina	1.127
Broj odraslih osoba pod skrbništvom, a skrbnik je stručni radnik	240
Broj osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina evidentiranih kroz sustav socijalne skrbi (isključiti korisnike sa psihozama i poremećajima osobnosti)	6.236
Broj osoba s intelektualnim teškoćama, oštećenjima sluha i vida evidentiranih kroz sustav socijalne skrbi	1.197

Izvor: Podaci iz statističkih izvješća područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, obrada autora

3.1.1. Dostupnost socijalnih usluga za djecu u riziku

Slijedi pregled i obrazloženje postupaka korištenih u analizi procjene potreba i dostupnosti socijalnih usluga prema skupinama u riziku. U nastavku je opis podataka iz obrasca Obrazac 2.1. Procjena broja djece u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave koji je u Prilogu A. Procjena broja djece u riziku koji je dio ovog Socijalnog plana. *Tablica 26 Obrazac 2.1. Procjena broja djece u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave*

U Tablici 26 (u Prilogu A.3.) Obrazac procjena potreba za socijalnim uslugama za djecu u riziku u dobi od 0 do 19 godina procjena potreba i postupci za procjenu koristili su se nerazmjerno, s obzirom na to da su podaci koji su dostavili pružatelji usluga nepouzdan. Uzevši u obzir iskazani broj korisnika iz dva izvora, Hrvatskog zavoda za socijalni rad i one koju su dostavili pružatelji usluga uz provjeru analizom sadržaja javnih dokumenata pružatelja usluga, Mreže socijalnih usluga, ali i onih izvan mreže i nelicenciranih, potrebe se procjenjuju prema najboljim pokazateljima za korisnike. Isto tako, uzelo se u obzir da dio pokazatelja ukazuju na potražnju te odvrćaju i otežavaju procjenu stvarnih potreba. Podaci pružatelja usluga prikupljeni putem Obrasca 3. se ne zbrajaju za svaku uslugu i skupinu u riziku (prema uputama iz Pravilnika:

Nakon što se temeljem Obrasca 2. izračuna broj građana pogođen određenim rizikom, taj se broj unosi u Obrazac 5. Procjena potreba za socijalnim uslugama u jedinicama regionalne (područne) samouprave te se dalje računa očekivani broj korisnika pojedinih usluga. Uz taj broj, navodi se i trenutni broj korisnika pojedine usluge na temelju provedenog istraživanja s pružateljima socijalnih usluga, a kako bi se mogla potom utvrditi razlika između očekivanog i trenutnog broja korisnika usluga. To je centralni podatak na temelju kojega se dalje postavljaju ciljevi i prioriteti socijalnog plana te informira Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi o potrebi proširenja mreže socijalnih usluga...). Na temelju prikupljenih podataka, moguće je zaključiti o pokrivenosti populacije pojedinom uslugom, ali nije uputno zbrajati broj korisnika svih usluga jer jedan korisnik nerijetko koristi više usluga, a također nije isključeno da će istu uslugu ostvariti kod više pružatelja. Ugrubo govoreći potreba za socijalnim uslugama postoji kod minimalno 15 % stanovništva. (Pravilnik, poglavlje 2.1.4 i 2.15.). Ove upute su u nesuglasju: u prvom dijelu navodi da je trenutni broj korisnika broj nastao na temelju provedenog istraživanja s pružateljima usluga, a u stavku dva navodi se “da nije uputno zbrajati broj korisnika” iz evidencije HZSR i onih drugih pružatelja. Kako bi prevladali ove nelogičnosti procjena je učinjena na najbolji mogući način, a u korist skupina u riziku. Slijedi procjena potreba prema skupinama u riziku.

A. DJECA U RIZIKU OD 0 DO 19 I DO 24 GODINE

➤ Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi - djeca s teškoćama u razvoju

Prema Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, u Registru osoba s invaliditetom registrirano je **4016 djece i mladih s teškoćama u razvoju**. “Rana razvojna podrška je usluga stručne poticajne pomoći i podrške djetetu i stručne savjetodavne pomoći roditeljima i drugim članovima obitelji ili udomitelju, kad

je kod djeteta u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik ili razvojne teškoće⁴⁹. **Usluga Rane razvojne podrške za djecu s teškoćama u razvoju** (do 2022. godine rana razvojna intervencija), u dobi od 0 do 3 godine, pruža se osim kroz sustav socijalne skrbi i u suradnji sa sustavom zdravstva. Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugu rane razvojne podrške je **534 za dob od 0-3**, a evidentiran broj koji je primio ovu uslugu u HZSR je 6. Za dob od 4-7 godina je procijenjen broj **240** korisnika, dok je evidentirani broj u HZSR 6. Oni su uglavnom upućeni u jednu ustanovu. Iako postoji velika razlika između očekivanog broja korisnika ove usluge i stanja u proteklih godinu dana, to ne znači da ovu uslugu nisu dobila i druga djeca s teškoćama u razvoju. Posljednjih 10-ak godina razvio se veliki broj pružatelja usluga koji pružaju cjelovito ili djelomično ovu uslugu za ovu skupinu, od organizacija civilnog društva u kojima djeca imaju na raspolaganju skup aktivnosti (terapijskih metoda rada) i usluga, besplatno u sklopu raznih programa koje se u javnosti netočno nazivaju "rana intervencija"⁵⁰ i sličnih projekata kojima se daje podrška djetetu i obitelji s djetetom s teškoćama, do usluga privatnih pravnih osoba koje navedene usluge naplaćuju. Naime, u sklopu modela "rane intervencije" pružaju se razne usluge djeci s različitim teškoćama i njihovim obiteljima; psiholozi, radni terapeuti, neonatolozi, logopedi, edukacijski rehabilitatori, fizioterapeuti i mnogi drugi stručnjaci pružaju ove usluge. Rana razvojna podrška obuhvaćena je kao i jedna od aktivnosti ovakvog modela. Prema podacima koje su nam dostavili ostali pružatelji socijalnih usluga, ovu uslugu ili djelomične aktivnosti koje se odnose na ovu uslugu koristila su 73 korisnika. S obzirom na to da veći dio pružatelja nije licenciran, iako stručnjaci koji provode ove usluge jesu licencirani za pružanje dijela ovih usluga (regulirane profesije), nameću se izazovi s kojima se susreću obitelji i pružatelji usluga, poput rasipanja resursa, diskontinuitet pružanja usluge, nedostatak kontinuiranog praćenja svakog korisnika/djeteta. Za rad s djecom koriste se razne terapijske metode ili su uključeni u "radionice" kojima je svrha uključivanje i socijalizacija. Nije dostupan podatak koristi li isto dijete različite usluge ili kod više pružatelja jednu te istu uslugu. Prema podacima iz Registra pružatelja socijalnih usluga ustanove koja pružaju ovu uslugu su Centar za rehabilitaciju Slava Raškaj, za djecu s oštećenim sluhom jezično-govornim teškoćama i djecu oštećena vida i sluha, Centar za rehabilitaciju Rijeka, Centar za rehabilitaciju Fortica i Centar za usluge u zajednici Izvor. Prema podacima HZSR djeca se upućuju samo u Centar Slava Raškaj. Unatoč tome što među pružateljima usluga postoje licencirani i drugi pružatelji socijalnih usluga, oni se financiraju uglavnom projektno, što ne omogućava kontinuitet i kontrolu kvalitete. Udruga za skrb autističnih osoba, Udruga Belinda Dobrec i Udruga Dira pružaju ovu uslugu za 62 djece, prema podacima prikupljenima putem upitnika za pružatelje socijalnih usluga. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Nužno je uvesti praksu kontinuiranog praćenja za svakog korisnika/dijete kako bi se moglo procijeniti realni broj korisnika kojima je potrebna ova usluga. Dio korisnika koristi usluge u drugim gradovima, a ovaj Socijalni plan bi trebao inicirati pronalaženje modela za mobilne županijske centre rane intervencije kako bi svako dijete i njegova obitelj imali jedinstvenu informativnu i orijentacijsku točku za uslugu rane razvojne podrške i sve dodatne usluge na jednom mjestu ili kroz mrežu mobilnih timova. Usluga rane razvojne podrške podrazumijeva ili već prethodno utvrđivanje teškoća ili upućivanje na isto. Za djecu s teškoćama u razvoju u dobi od 0 do 3 god. procijenjena razlika potrebe za ranu razvojnu podršku je 528 djece, a za djecu s teškoćama u razvoju od 4. do 7. god. radi se o 234 djece. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Slično stanje je i s uslugom **psihosocijalne podrške djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 godina**. Očekivani broj korisnika je 520 djece, a uslugu je putem uputnice/rješenja HZSR primilo 95 djece s teškoćama u razvoju. Međutim, ova usluga se provodi i kod drugih nelicenciranih pružatelja, kroz projektno financirane aktivnosti u raznim programima. Takvih korisnika je 261, prema podacima koje su dostavili ostali pružatelji socijalnih usluga. Na temelju podataka za ovu uslugu razlika je 425 djece. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

⁴⁹ Zakon o socijalnoj skrbi

⁵⁰ U javnosti se ustalilo korištenje naziva "Rana intervencija" za pojedinačne aktivnosti koje su dio cjelovitog modela koji uključuje timski rad više stručnjaka i sektora, pa analizom usluga koje nude pružatelji za ovu dob djeci s teškoćama, može se zaključiti da na razini Županije ne postoji pružatelj koji je organizirao cjelovit model rane intervencije.

Procjena očekivanog broja korisnika za uslugu **boravka za djecu s teškoćama u razvoju** je 78 djece, a 15 djece s teškoćama dobilo uputnicu ili rješenje za ovu uslugu tijekom ovog razdoblja. Ova usluga se provodi uglavnom u ustanovama socijalne skrbi (Centar za rehabilitaciju Rijeka i Centar za rehabilitaciju Fortica), a najnerazvijenija je u sustavu Županije jer se pruža samo u okviru ustanova socijalne skrbi ili centara za usluge u zajednici, dok u ovom trenutku nema evidencije o broju korisnika te usluge. Upravo je ova usluga važna za socijalizaciju i uključivanje djece s teškoćama u razvoju od najranije dobi i smanjenog pritiska na obitelj koja plaća većinu usluga i sustavnu podršku oko odabira primjerenih intervencija i aktivnosti za svoje dijete. Ova usluga je ključna za prevenciju institucionalizacije. Procijenjeno je da najmanje 63 djece treba ovu uslugu. **Uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja za djecu s teškoćama u razvoju** primilo je 13 djece s teškoćama u razvoju, a očekivani broj je 44 ili 1,3 % djece s teškoćama u razvoju. Oni su smješteni u domu, a samo 1 dijete kod drugih pružatelja. Smješteni su uglavnom u Centru za rehabilitaciju Rijeka i Centru rehabilitaciju Fortica. Prema podacima drugih pružatelja usluga ovu uslugu koristi 24 djece s teškoćama, pa je procijenjena potreba za ovom uslugom za 31 dijete. U budućnosti bi trebalo razvijati udomiteljstvo i druge oblike izvaninstitucijske skrbi za djecu koja trebaju smještaj.

Očekivani broj djece kojima treba usluga **pomoć u uključivanju u programe odgoja i obrazovanja** je 157, dok je tu uslugu u promatranom razdoblju primilo preko HZSR 27 djece s teškoćama u razvoju. Prema podacima koje su nam dostavili ostali pružatelji ovu uslugu je primilo 1.545 djece s teškoćama u razvoju što upućuje na moguću pogrešku pri prikazivanju podatka koje su dostavili pružatelji. Kako se uglavnom radi o udrugama koje provode neke aktivnosti za djecu s teškoćama prije škole, poput igraonica, raznim kraćim radionicama ili kraćim događanjima i sličnim manifestacijama te mogućnosti i praksi da jedno dijete sudjeluje u više aktivnosti kod više udruga, ne možemo sa sigurnosti tvrditi da je upravo ovaj broj djece primio ovu uslugu. Očekivani broj djece je 157, a pruženo je, prema podacima drugih pružatelja, usluga za 27 djece, u danom periodu. Procjenjuje se da je oko 100 djece sudjelovalo u nekim aktivnostima koje imaju potencijal prerasti u socijalnu uslugu. U prve razrede osnovne škole upisano je u ovoj šk. godini 118 djece s teškoćama u razvoju. Procjenjuje se da postoji potreba za ovom uslugom za 130 djece. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi - djeca s teškoćama u razvoju**

Očekivani broj djece koji trebaju **uslugu prilagođenog prijevoza za djecu s teškoćama za djecu s tjelesnim oštećenjem** je 114 djece, a ovu uslugu nije evidentirao HZSR niti za jedno dijete u promatranom razdoblju (jer nije usluga predviđena Zakonom o socijalnoj skrbi). Ovu uslugu organiziraju najčešće JLS, osnivači osnovnih škola ili udruge, a pružatelji su prema rezultatima istraživanja pružili ove usluge za 25 djece s teškoćama u razvoju, ali bez uvida za koje teškoće/oštećenja.

Pod pretpostavkom da 2,77 % djece s teškoćama s tjelesnim oštećenjem ima potrebu za tom uslugom, procijenjeno je da će za ovom uslugom imati potrebu oko 2,77 % djece upisane u osnovnu školu i vrtiće (2147 upisano u osnovnu školu) što je oko 60 djece s teškoćama. Dio djece je upisano u vrtić pa je pretpostavka da je potreba nešto veća, odnosno oko 80 djece ukupno. Potrebu za ovom uslugom ima 114 djece s teškoćama u razvoju. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Očekuje se da će uslugu **privremenog negovatelja u obitelji radi predaha od skrbi** trebati 279 roditelja negovatelja, a kroz sustav Zavoda za socijalni rad nije u promatranom trenutku evidentiran niti jedan korisnik. Međutim, drugi pružatelji usluga evidentirali su 48 korisnika ove usluge, projektno financirane. Procjenjuje se da će potrebu za ovom uslugom imati oko 279 roditelja-njegovatelja. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati kako se radi o novoj usluzi.

➤ **Socijalne usluge u suradnji s drugim sustavom - djeca s teškoćama**

Uslugu logopedске terapije, prema podacima koji su nam dostavili ostali pružatelji socijalnih usluga, primilo je 37 djece s teškoćama u razvoju. To je usluga koja se pruža u suradnji sa zdravstvenim sustavom. Dio osnovnih škola i vrtića ima zaposlene logopede, pa je za očekivati da se barem djelomično ova usluga pruža za djecu i vrtiću i one u školama. Točan podatak o broju djece koja je

obuhvaćena ovom uslugom za djecu u školama i vrtićima nije dostupan. Očekivani broj korisnika kojima je potrebna ova usluga je 476 (11 % djece s teškoćama u razvoju). Realni broj korisnika koji prima ovu uslugu je veći od 37 evidentiranih, jer postoji veći broj privatnih pružatelja koji ovu uslugu pružaju, a dio vrtića i škola je kroz financiranje iz proračuna JLS ili Županije organizirao pružanje ove usluge. U HZSR nije evidentirano niti jedno dijete kojemu je pružena ova usluga jer se ova usluga smatra zdravstvenom uslugom. Procijenjeni broj djece koja imaju potrebu za ovom uslugom je 476 djece. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Očekivani broj djece s teškoćama kojima treba **pomoćnik u nastavi/komunikacijski posrednik** je 271. U HZSR nije evidentirano u promatranom razdoblju usluga niti za jedno dijete, a prema podacima drugih pružatelja tu uslugu primilo je 30 djece. Prema podacima osnivača koji provode ovu uslugu uz projektno financiranje osigurano je iz proračuna osnivača osnovnih i srednjih škola u Županiji u šk. god. 2024./2025. sljedeći broj učenika / pomoćnika u nastavi: sredstva Županije za 74 pomoćnika u nastavi za 86 učenika (56 pomoćnika u osnovnim te 18 pomoćnika u srednjim školama)⁵¹, iz proračuna Grada Rijeke do 130 pomoćnika u nastavi za oko 150 učenika⁵² i iz proračuna grada Opatije za 7 učenika s teškoćama u razvoju⁵³ i za grad Crikvenicu 11 učenika s teškoćama u razvoju⁵⁴. Tako oko 254 učenika s teškoćama u razvoju prima ovu uslugu. Procijenjeni broj djece kojima treba ova usluga je 271. Razlika je najmanje 17 učenika koji uslugu nisu dobili, no i dalje će trebati ovu uslugu 271 dijete. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi - za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija prava se krše**

Procijenjeno je da **djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija prava se krše** ima u Županiji ima 686. Usluga **smještaja** (u kriznim situacijama ili u drugim situacijama ili slučajevima) nužna je samo u onim situacijama kada je izrečena mjera o stanovanju izvan obitelji. Procijenjeno je da djece kojoj je potreban smještaj izvan obitelji ima 164. U promatranom razdoblju, prema evidenciji HZSR, 33 djece je smješteno u domu, a pružatelji usluga dostavili su podatke o 91 djetetu koje koristi uslugu smještaja iz ove skupine. Procjenjuje se da najmanje 53 djece treba ovu uslugu.

Od 111 djece koji su koristili ovu uslugu, osim 33 smješteno u domu, 58 ih je smješteno u udomiteljskoj obitelji i 13 u organiziranom stanovanju te 7 kod drugih pružatelja usluga, i to uglavnom dugoročnim naporom Centra za usluge u zajednici Izvor Selce. Broj djece smještene u domu bi se trebao smanjivati, dok bi se broj djece u organiziranom stanovanju ili u udomiteljskoj obitelji trebao povećavati. Stoga prema ovoj procjeni, potrebu za domom ili drugim oblikom smještaja će imati i dalje 53 djece. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Očekivani broj djece **čija prava su prekršena**, za djecu u dobi od 7 do 14 godina, čiji roditelji imaju izrečenu mjeru **stručne pomoći ili intenzivne stručne pomoći** je 120 djece. Zavod je evidentirao 29 djece koji koriste ove usluge, dok je 101 dijete koristilo ovu uslugu kod pružatelja usluga i to uglavnom u ustanovama (Tić, Izvor i dr.). Kako se ovim Socijalnim planom želi utjecati na smanjenje potreba za smještajem⁵⁵ u domu, a poticati pružatelje na povećanje broja korisnika smještaja u udomiteljskim obiteljima i organiziranom stanovanju te povećanje broja drugih usluga koje sprječavaju institucionalizaciju djece iz ove skupine, procijenjeni broj je umanjeni očekivani broj djece za broj novo evidentiranih u HZSR čime se ostavlja mogućnost za najmanje 50 % motiviranih za ovu uslugu, što je 91 dijete. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Usluge psihosocijalne podrške, savjetovanja i psihosocijalnog savjetovanja (bez djece s teškoćama u razvoju i djece i mladih s problemima u ponašanju) te obiteljima su važne, kao i boravak. Očekivani broj djece iz ove skupine je 843. Uslugu je koristilo 91 dijete, pa je procijenjena razlika 752.

⁵¹ Izvor: Primorsko-goranska županija – osnivač osnovnih i srednjih škola: dostupno na [Poveznica](#)

⁵² Izvor: Grad Rijeka - osnivač osnovnih škola: dostupno na [Poveznica](#)

⁵³ Izvor: Grad Opatija – osnivač osnovne škole: dostupno na [Poveznica](#)

⁵⁴ Izvor: Grad Crikvenica, osnivač osnovne škole: dostupno na [Poveznica](#)

⁵⁵ Prema podacima iz grupnih intervjua sa stručnim radnicima ZSR, u svim uredima postoji velika potražnja za ovom uslugom jer u zajednici nema drugog rješenja. Rezultat je to dugogodišnjeg zapostavljanja razvoja usluga u zajednici kojima se sprječavaju pojave koje vode ka ili kriznom smještaju ili stanovanju izvan obitelji. Ovaj Socijalni plan bi trebao motivirati pružatelje u zajednici da provode usluge koje bi smanjile potražnju.

Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi za djecu čije mentalno zdravlje je ugroženo**

Očekivani broj **djece i mladih čije mentalno zdravlje je ugroženo** je 843. Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo u Županiji registrirano je 1.204 djece i mladih s duševnim poremećajima, poremećajima ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima, neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima. Ti podaci se odnose samo na broj registrirane djece i mladih u bolničkom/zdravstvenom sustavu, ali ne i na one koji traže podršku i pomoć izvan bolničkog sustava jer u tom slučaju nisu evidentirani. Podaci dobiveni od drugih pružatelja ukazuju da je veliki broj djece i mladih dobio usluge savjetovanja, psihosocijalnog savjetovanja i psihosocijalne podrške (bez djece s teškoćama u razvoju), radi se o 2.173 djece i mladih. Nisu dostupni podaci jesu li ta djeca/mladi bili prethodno hospitalizirani ili ne te jesu li u riziku od ugroženog mentalnog zdravlja, kao što nisu dostupni podaci radi li se o bolestima, poremećajima ili tek naznakama da bi se te bolesti ili poremećaji mogli razviti. U promatranom periodu HZSR je odobrio ove usluge za 91 dijete ili mladu osobu. Potreba za ovom uslugom ima dvije dimenzije. Skupina koja ima prioritet su ona djeca i mladi koji su evidentirani u sustavu jer su bili hospitalizirani i trebaju kontinuiranu podršku (broj koji bi trebao biti konstantan ili manji kroz godine). Druga skupina su ona djeca i mladi koji imaju potrebu za ovim uslugama, ali kraće, radi prevladavanja privremeno narušenog mentalnog zdravlja, za koje očekujemo da će veći broj djece i mladih imati potrebu. Ako se očekivani broj od 843 djece odnosi samo na primarnu skupinu (već hospitaliziranih), onda će svake godine trebati sličan broj korisnika kao i u promatranom razdoblju, pa će razlika biti 602 djece / mladih, ako se pritom uzme u obzir da postoji određeni dio potreba koji se ostvaruje kroz zdravstveni sektor. Uz to, kako bi procijenili koliko djece i mladih će trebati ove usluge u budućnosti, od onih koji nemaju već dijagnosticirane bolesti i poremećaje, uz to da navedene usluge mogu doprinijeti ili prevenciji nastanka ili spriječiti razvoj bolesti, onda je poželjno uzeti u obzir i podatke o broju djece i mladih koji su iskazali i drugi pružatelji. Razlika između one djece koja su tu uslugu primili i procjene očekivanog broja korisnika je 752 djece. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi koje su osigurane u zdravstvenom sektoru - za djecu i mlade čije mentalno zdravlje je ugroženo**

Očekivani broj mladih koji bi trebali dobiti uslugu / programe psihoedukativnih i preventivnih programa za mlade, a posebno programe podrške i preventivne programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti je 3.010 (250 % trenutnog broja djece čije je mentalno zdravlje ugroženo). S obzirom na to da se radi o usluzi / programima koji nisu predviđeni Zakonom o socijalnoj skrbi, na HZSR nije evidentiran niti jedan korisnik. Ove usluge / programe provodi Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, u okviru rada Savjetovališta za mlade ili kao aktivnost iz Programa za mlade grada Rijeke, (npr. online savjetovalište za mlade Sve je ok⁵⁶) ili programi Sveučilišnog savjetovališnog centra⁵⁷. Podaci o broju djece i mladih (10.365) koji su obuhvaćeni ovim programima ukazuju da se programi i provode, no nisu dostupni podaci koliko je mladih od navedenog broja dobilo podršku, a koliko je sudjelovalo u programima opće prevencije. Kako se radi prvenstveno o prevenciji, uputno je u procjenu potreba uključiti elemente poput činjenice da će se kroz tri godine izmijeniti generacije mladih i da preventivne programe treba provoditi kontinuirano (izazove s kojima se suočavaju treba prilagoditi potrebama mladih, npr. prevenciji ovisnosti od kockanja, ovisnosti o psihoaktivnim drogama, nasilja i sl.). Stoga, procijenjeno je da broj mladih koji imaju potrebu za ovim uslugama (očekivani broj je 3.010) je 3.010. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi - djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.**

⁵⁶ Sve je ok, dostupno na: [Poveznica](#)

⁵⁷ Sveučilišni savjetovališni centar, dostupno na: [Poveznica](#)

Očekivani broj djece u **riziku od siromaštva** je okviran, jer nisu dostupni relevantni podaci o stvarnom broju djece u riziku, nego se procjena temelji na podacima iz Mape siromaštva⁵⁸ iz 2016. godine i podacima DZS za 2023. godinu. Tako je, oko 15 % ukupnog broja djece (43.991) ili 6.599 djece u riziku od siromaštva.

Način izračuna potrebe za uslugom **socijalnog mentorstva za djecu u riziku od siromaštva** prema uputama je povezan s brojem djece čije obitelji su primatelji ZMN-e. Očekivani broj djece kojima treba usluga socijalnog mentorstva je 842 djece. U promatranom razdoblju takvu je uslugu primilo 12 djece, a razlog tome će biti u činjenici da je to nova usluga i da još nije razvijena. Na temelju ovih procjena, razlika između potreba korisnika ostaje i dalje istovjetna potrebama, pa se predlaže da će i dalje najmanje 830 djece trebati tu uslugu. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za djecu u riziku od siromaštva**

Procjenjuje se da potrebu za uslugama / programima **info centra za mlade koji je dostupan za barem 50 % djece u riziku od siromaštva ima 4.208 djece**. Korisnici ove usluge nisu evidentirani na HZSR jer ona nije propisana Zakonom o socijalnoj skrbi, a niti pružatelji usluga ne iskazuju da su pružali ove programe. Kako se radi o programima prevencije procjenjuje se da je za najmanje 4.208 djece u riziku od siromaštva potrebno pružiti ove usluge/programe. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Očekivani broj djece u riziku od siromaštva koji trebaju uslugu/programe **socijalizacijskih i razvojnih aktivnosti za djecu**, izračunan temeljem uputa i iznosi 2.272 djece. U HZSR nije evidentirano takvih korisnika, ali su drugi pružatelji organizirali takve aktivnosti za 491 korisnika. Razlika će biti i dalje 2.272. Očekivani broj djece u riziku od siromaštva za uslugu/programe **pomoći i podrške u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva** je 3.366 (40 % djece u riziku od siromaštva). Kako nisu dostupni podaci o broju korisnika koji su uključeni u ovakve aktivnosti, procjenjuje se da isti broj ima potrebu za ovim aktivnostima tijekom trajanja ovog Socijalnog plana. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Očekivani broj korisnika koji bi trebao dobiti uslugu ili biti uključen u **međusektorske programe rane prevencije siromaštva i integriranu podršku djetetu o siromaštvu** jednak je 7 % djece u riziku ili 589 djece. Budući da nema evidencije o ovakvim aktivnostima, niti je ta usluga propisana Zakonom o socijalnoj skrbi, procijenjeno je da taj isti broj djece ima potrebu i u narednom razdoblju. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi za djecu i mlade s problemima u ponašanju**

Procijenjeni broj djece s problemima u ponašanju je 222 djece, sukladno županijskim podacima. Bitno je podsjetiti da rješenja ili uputnice za socijalne usluge za djecu i mlade s problemima u ponašanju iz drugih Županija izdaju HZSR prema mjestu iz kojeg dolaze. Tako su u Centrima za usluge u zajednici u Rijeci i Lošnju smještene, ne samo djeca i mladi s problemima u ponašanju iz Županije, nego i iz drugih županija. Očekivani broj djece s problemima u ponašanju koji imaju potrebu za uslugom **smještaja ili organiziranog stanovanja** (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja) je 13 (6 %). Međutim, stvarne potrebe za Županiju vidljive su iz evidencije HZSR koji je za ovu uslugu izdao rješenja za 24 djece, 5 u udomiteljskoj obitelji i 4 u organiziranom stanovanju. Procjena razlike je +20 djece, prema očekivanom broju korisnika od 13 djece i mladih s PUP-om. Smještaj djeci i mladima s problemima u ponašanju pružaju Centar za usluge u zajednici Rijeka i Centar za usluge u zajednici Lošinj. Kako je potražnja za ovom uslugom povećana (iz grupnog intervjua sa stručnim radnicima), a sadašnji broj korisnika ove usluge se odnosi samo na djecu i mlade s problemima u ponašanju iz Županije, dok su u Centrima smještene i djeca i mladi s PUP-om iz cijele RH, potrebno je s rezervom uzeti procijenjenu razliku - +20 korisnika. Ovaj "višak" treba analizirati na temelju broja djece iz Županije koja su smještene u ovim Centrima, pa je jedna od aktivnosti ovoga Socijalnog plana i

⁵⁸ Svjetska banka (2016) Ocjena siromaštva za mala područja temeljem potrošnje (Karte siromaštva/Mapa siromaštva), dostupno na: [Poveznica](#)

zagovaranje pri Ministarstvu da se poveća broj mjesta za djecu i mlade iz Županije u ovim centrima. S druge s druge strane, postoji nedovoljan broj razvijenih socijalnih usluga čiji cilj je smanjiti broj korisnika ove usluge, a ne ih povećati. Potražnja za ovom uslugom iznimno je velika, no na ovu potražnju utječe činjenica da su djeca iz drugih Županija smještena u ova dva centra. Dugoročno, potreba će se smanjivati s povećanjem broja korisnika drugih preventivnih i terapijsko rehabilitacijskih usluga za djecu iz ove skupine. Ovaj Socijalni plan orijentiran je na prevenciju i usluge u zajednici. Stoga, potrebno je što je više moguće zamijeniti uslugu smještaja u domu za druge oblike smještaja poput organiziranog stanovanja i udomiteljskih obitelji za djecu s problemima u ponašanju. Transformacija u ex Domu, a sadašnjem Centru za pružanje usluga u zajednici na Lošinju, upravo to i osigurava. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Procijenjeno je da potrebu ima **222 djece s problemima u ponašanju**. Očekivani broj djece s problemima u ponašanju kojima će trebati usluga **boravka** iznosi 67 djece i mladih. U promatranom razdoblju HZSR je izdao 94 uputnica/rješenja za korisnike ove usluge. U isto vrijeme, pružatelji usluga evidentiraju 95 korisnika koji tu uslugu dobivaju u Centrima za pružanje usluga u zajednici (Centar za pružanje usluga u zajednici u Rijeci i Malom Lošinju). Razlika ukazuje na veći broj korisnika nego što je očekivani broj korisnika (za 27). Naime, Centar u Rijeci je posljednjih nekoliko godina organizirao uslugu boravka pri osnovnim školama u koju su upisana djeca koja žive u Županiji. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Očekivani broj korisnika ili broj djece u potrebi za uslugom **psihosocijalne podrške za djecu s problemima u ponašanju radi provedbe psihosocijalnog tretmana** je 44. U promatranom razdoblju 29 djece je primilo tu podršku, prema HZSR. U isto vrijeme, pružatelji usluga (licencirani i ne licencirani) evidentiraju 236 djece kojima se ta usluga pruža, što govori o realnim potrebama djece. U procjenu razlike između očekivanog broja i onih kojima je ta potreba pružena, uzeto je u obzir da je moguće da se ovaj broj povećava, a ne smanjuje, pa je razlika između korisnika i očekivanog broja 15 korisnika.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi**

Očekivani broj korisnika je za djecu i mlade koji imaju potrebu za uslugom **individualnog, sociopedagoškog ili savjetodavnog rada** je 33. Kako nije evidentiran broj korisnika ove usluge u HZSR, a niti su drugi pružatelji evidentirali te korisnike i uslugu, procjenjuje se da će biti potrebno osigurati uslugu za najmanje 33 korisnika. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **grupne i vršnjačke podrške** je 44. Pružatelji usluga su evidentirali da je ovu uslugu dobilo 10 djece i mladih. Procijenjeni broj korisnika za ovu uslugu je ipak 44 jer se radi preventivnoj usluzi /programu koji učinkovito smanjenje ostale usluge.

Očekivani broj korisnika za uslugu **mentorstvo za mlade s problemima u ponašanju** je 22, što je budući da je ova usluga preventivna i za naš sustav inovativna⁵⁹, procjenjuje se da će najmanje tih 22 djece trebati uslugu. Kako nitko od pružatelja nije evidentirao korisnike kojima je pružena ova usluga, procjenjuje se da će najmanje tih 22 trebati ovu uslugu.

➤ **Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi za djecu i mlade u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji**

Procijenjeno je da je očekivani broj korisnika u **alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji** 44 djece. Potrebu za uslugom smještaja ili organiziranog stanovanja do 26 godine, nakon punoljetnosti će imati 22 mladih. U promatranom periodu HZSR nije ovu uslugu osigurao niti za jednog korisnika, dok pružatelji usluga evidentiraju 12 korisnika ove usluge. Na temelju broja mladih smještenih u ex domovima /centrima, procjenjuje se da će i dalje najmanje 22 mladih imati potrebu za ovom uslugom. Pružatelji ove

⁵⁹ Razne vrste mentorskih programa se provode u socijalnim politikama, kao rezultat pokreta nakon 1. svjetskog rata, već više od 100 godina. U međuvremenu se u svijetu razvilo više vrsta mentorskih programa, a najpoznatiji je onaj za djecu koji imaju teškoće u učenju, kako bi se izjednačile mogućnosti u obrazovnom sustavu, *Big Brother, Big Sister*. Taj program je prihvaćen u i skupini u riziku mentalnog zdravlja (Anonimni alkoholičari, mentorski program za osobe u riziku od ovisnosti). U RH se o mentorskim programima podučava na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu, a studenti su imali praksu s različitim skupinama u riziku. U Županiji samo jedna udruga provodi već 10 godina specifični mentorski program za osobe s invaliditetom, a na razini RH je to bio mentorski program u okviru rada Plavog telefona. Ključ mentorstva je što su mentori u zajednici volonteri kako bi se uspio stvoriti, iz umjetno osiguranog kruga podrške, ona stvarna podrška bliskog kruga osoba u zajednici, koja izostaje. Profesionalni mentori nemaju tu prednost kao volonteri. No, budući da se ova usluga temelji na dobrovoljnosti, kao i kod svih usluga ovog tipa, potrebno je da uđe u usluge predviđene Zakonom, kako bi se barem na početku mogla popisati.

usluge evidentiraju i 38 mladih u udomiteljskoj obitelji te 22 mladih u organiziranom stanovanju. Ako dio korisnika izlazi iz sustava socijalne skrbi promjena koju se očekuje je da će biti potreba za najmanje 22 korisnika. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Očekivani broj korisnika usluge **socijalnog mentorstva radi prestanaka usluge smještaja djece i mladih usmjerenih na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti** je 22. Ovaj očekivani broj odgovara dinamici potreba i izlaska iz sustava. Kako se radi o novoj usluzi pružatelji nisu evidentirali korisnike ove usluge, pa je očekivana potreba i dalje 22. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za djecu i mlade u alternativnim oblicima skrb izvan obitelji**

Očekivani broj korisnika koji će trebati uslugu **stambenog zbrinjavanja mladih u kriznim situacijama i mladih usmjerenih na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti** je 11. Za ovu uslugu nije evidentiran broj korisnika pri ZSR, niti su pružatelji usluga, prema dostavljenim podacima, imali korisnike kojima su pružali tu uslugu. Procjenjuje se da će za 11 korisnika biti potrebna ova usluga. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

➤ **Socijalne usluge za djecu i mlade u kriznim situacija, maloljetnička trudnoća, djeca bez pratnje i žrtve trgovanja ljudima**

Očekivani broj korisnika za usluge smještaja ili organiziranog stanovanja za djecu bez pratnje / žrtve trgovanja ljudima (100 %) i maloljetne trudnice (20 %) je 13. Ukupni broj maloljetnih trudnica je u Županiji bio 4. Očekivani broj korisnika (djece i mladih) koji ima potrebu za smještaj u domu ili organiziranom stanovanju je 13. HZSR nije imao korisnika za ovu uslugu, a pružatelji usluga su evidentirali jednog korisnika. Procjenjuje se da će 13 korisnika imati potrebu za ovom uslugom. Ovu procjenu treba promatrati kao početni pokazatelj koji će se tijekom izrada akcijskih planova korigirati.

Sažetak procjene potreba za djecu i mlade u riziku

Rješavanju specifičnih izazova i podrške djeci s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji još uvijek se ne pristupa sustavno, iako su do sada pokrenute brojne inicijative za osnivanje npr. županijskog centra za ranu intervenciju u kojem bi djeca i obitelji dobili sustavnu i cjelovitu podršku, od dijagnostike do terapijskih i rehabilitacijskih tretmana. Za sada postoje pojedinačne inicijative i iskazan interes JLS, ali bez trajnijeg rješenja. Udruge i komercijalni pružatelji te inicijative roditelja potaknuli su određeni broj aktivnosti koji nadomještaju sustavnu skrb o djeci. Dobivanje takvih parcijalnih usluga ili aktivnosti (terapija, radionica) uglavnom ovisi o materijalnim mogućnostima obitelji. No, to nisu socijalne usluge, već ti pružatelji usluga imaju potencijal za razvoj socijalnih usluga kada budu licencirani. Za konačnu procjenu potreba ovih usluga ključno je utvrđivanje kvalitete tih usluga, o čemu će biti riječi u narednim poglavljima. Naznake ostvarenog napretka u proširenju usluga za djecu s teškoćama u razvoju, djecu i mlade zlostavljane i zanemarene u obitelji te one s narušenim mentalnim zdravljem, ipak su primjetne. Primjer toga je zdravstvena reforma kojom se, tijekom posljednjih godina, u sklopu Nacionalnog plana razvoja zdravstva, proširuje obuhvat usluga, između ostalog, i na logopedsku djelatnost, psihološku podršku i rehabilitacijske terapije.

Preporuča se da se u akcijskom planu definira hodogram aktivnosti koji bi vodio ka većoj kvaliteti i dostupnosti usluga za djecu s teškoćama u razvoju. U prvim fazama se razvija model koji će imati poticajnu strukturu za razvoj socijalnih inovacija, informiranje i savjetovanje te prostor za rehabilitaciju i terapijske postupke, kao razvojni centar za roditelje i djecu s teškoćama u razvoju, za one koji su zabrinuti za razvoj svoje djece u dobi od 0-3 godine ili od 3 do 7 godina, a moguće je da nisu bili podvrgnuti dijagnostici ili nema dovoljno uporišta za dijagnosticiranje pojedine teškoće, kao i za one koje to već jesu. Zdravstvene usluge za djecu s tim potrebama predugo se čekaju, a neke teškoće nisu još vidljive u toj dobi, pa je jako važno, radi prevencije razvoja rizika, što ranije započeti s intervencijama.

Primjeri međusektorskih modela u okruženju su npr. u Sloveniji⁶⁰ ili u HR⁶¹. Stručnjaci u radu s djecom s razvojnim teškoćama nedostatni su u odnosu na potrebe, veliki broj je orijentiran na komercijalnu djelatnost, tako da u sustavu (obrazovanju, socijalnoj skrbi i zdravstvu) nedostaje više stručnjaka koji bi u zajednici mogli pružati usluge dostupne djeci i njihovim roditeljima. Roditelji su za sada prepušteni svojim mogućnostima. Potrebe učenika s teškoćama u razvoju nisu sustavno osigurane, nego osnivači škola koriste sredstva npr. EU fondova temeljem kojih škole zapošljavaju pomoćnike u nastavi kako bi se trenutno zadovoljile potrebe. Iako na području Županije postoje dvije specijalizirane ustanove koje mogu pružiti uslugu smještaja za djecu s teškoćama u razvoju, potrebno je više surađivati na organizaciji racionalnijeg prijema djece s najtežim rizicima jer to zahtijeva i veći broj stručnih radnika iz socijalne skrbi i zdravstvenih radnika koji će se o njima skrbiti, a što se može postići suradnjom s udrugama i drugim pružateljima koje će JLS osnažiti za licenciranje.

Programi boravka i organiziranog stanovanja za djecu i mlade s problemima u ponašanju organizirani i provode se zajednički u nadležnosti Hrvatskog zavoda za socijalnu skrb i Centara za usluge u zajednici (bivši domovi za odgoj) u Rijeci i Malom Lošinj-Cresu, uz dodatne usluge koje pružaju udruge. Neprofitne organizacije (udruge) koje se ističu brigom o djeci i mladima iz rizičnih skupina pružaju usluge i/ili aktivnosti raznolike kvalitete i kapacitiranosti te primaju ograničeni broj djece jer najčešće ovise o projektnom financiranju. Više u poglavlju o kapacitiranosti pružatelja socijalnih usluga u narednom poglavlju.

Djeca i mladi u riziku od siromaštva imaju kroz socijalne programe osnivača i drugih JLS osiguranu prehranu u školama temeljem nacionalnog programa te naknade za kupnju školskog pribora, izuzev toga izostaju drugi oblici podrške (npr. socijalno mentorstvo, informacijski centri, programi psihosocijalne podrške itd.). Na području Županije postoji još jedan pružatelj usluga koji pruža usluge djeci u riziku od siromaštva, osim već tradicionalnih organizacija HCK GD CK te Caritasa i sličnih humanitarnih organizacija koji uglavnom dijele hranu i potrepštine za obitelji u prehrambenoj deprivaciji.

Djeci i obiteljima s uočenim rizicima važno je osigurati psihosocijalnu podršku, savjetovaništva, organizirane dnevne i poludnevne boravke, terapijske i rehabilitacijske programe te socijalno mentorstvo. Kao poseban problem se ističe i nedovoljna dostupnost individualnog i grupnog savjetovanja te programa vršnjačke podrške, čime se dodatno povećava društvena izoliranost i stigmatizacija djece u ranjivim skupinama. Potrebno je djelovati i u smjeru osnaživanja sustava socijalne skrbi za pravovremeno i adekvatno reagiranje u slučaju kriznih situacija u obitelji i djelovanje u smjeru prevencije obiteljskog nasilja i zaštite djece.

Zaključno, sustav podrške djeci i mladima koji su u riziku od socijalne isključenosti i koja imaju potrebu za socijalnim uslugama u Županiji kontinuirano se razvija i unaprjeđuje. To je prostor u kojem nema, do sada, određenih smjernica i mjera kojima će se utjecati na smanjenje tih rizika, osim mjera iz nacionalnoga plana koji se odnosi na razvoj i poticanje roditeljstva, poticanje udomiteljstva i posvojenja. Najveći izazov, ističu stručni radnici, veliki je broj zahtjeva za smještajem, više nego li ove usluge ima ugovoreno u Mreži i/ili što postojeći kapaciteti mogu osigurati. Djeca i mladi posebno su izloženi rizicima i zbog toga što su njihovi odrasli (obitelji) također izloženi rizicima od socijalne isključenosti, pa se socijalni rizici prenose generacijski i multipliciraju. Od iznimne važnosti je da akcijski planovi jasnije daju poticaj dionicima u zajednici u pravcu povećavanja broja korisnika i jačanja kapaciteta pružatelja. To je moguće samo ako se uspostavi sustavno praćenje rezultata, od prvog akcijskog plana, vrednovanjem rezultata i mjerenjem učinkovitosti pojedinih socijalnih usluga i cjelokupne mreže.

Ključne potrebe

U Županiji ne postoji sustav ili model rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju, kao organizirana služba za prikupljanje i obradu podataka za pravovremeno uočavanje izazova i potreba, kao i umrežavanje postojećih resursa. Zdravstveni radnici u KBC Rijeka čine sve kako bi što kvalitetnije procijenili potrebe djece, ali nemaju dovoljno resursa za terapijski rad. Potrebno je takav model što hitnije

⁶⁰ B. Vindiš Bratušek, "Cjelovit pristup ranoj intervenciji u djece predškolske dobi u Sloveniji", Varaždinski učitelj, vol. 5, br. 9, str. 534-538, 2022. [Online], dostupno na: [Poveznica](#)

⁶¹ Istraživački tim RISE Instituta za UNICEF, "Rana intervencija u djetinjstvu – analiza stanja u Republici Hrvatskoj", UNICEF – Ured za Hrvatsku, 2020. ili M. Senkić, "Evaluacija edukacijsko-rehabilitacijskih programa za djecu s odstupanjem u psihomotoričkom razvoju",

uspostaviti. Sustav ili model treba biti racionalan, a usluge dostupne, jer se potrebe djece s teškoćama u razvoju od 0 do 19 godina bitno razlikuju, pa početno treba uspostaviti model za informiranje i/ili savjetovanje za djecu i roditelje djece s teškoćama u razvoju, kako bi imali cjelovitu sliku sadašnjih i budućih mogućnosti i izazova koji ih čekaju. Potrebno je sustavno podupirati obitelji, roditelje i njegovatelje djece s teškoćama u razvoju i mlade s invaliditetom kroz programe podrške u pružanju njege djeci, savjetovanja i psihosocijalne podrške.

U posljednjih 5 godina snažnije se u Županiji razvijaju u okviru programa za mlade i začeci modela prevencije i intervencije za mlade s teškoćama mentalnog zdravlja čiji broj, barem prema evidencijama zdravstvenog sustava, raste. Iako postoji savjetovništvo za mlade, pri Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Županije potrebe mladih su u ovoj skupini puno kompleksnije i veće, pa je potrebno razvijati i sustavno provoditi programe i oblike podrške za djecu s teškoćama mentalnog zdravlja i rizicima za mentalno zdravlje u zajednici, odnosno u suradnji s onima sustavima koji te rizike mogu i evidentirati i/ili intervenirati. U tom smislu potrebno je osigurati suradnju s drugim relevantnim sektorima (npr. zdravstvo, obrazovanje).

Kako je nepoznat točan broj djece u riziku od siromaštva, potrebno je uspostaviti bolju suradnju između vrtića, škola i JLS kako bi se sustavno provodili programi osnaživanja djece i obitelji u riziku od siromaštva kroz integrirane programe sprječavanja siromaštva.

Evidentiran je veliki broj djece i mladih čija prava se krše, koja nemaju primjerenu skrb obitelji ili su izdvojeni iz obitelji pa je potrebno unaprjeđivati programe prevencije obiteljskog nasilja i psihosocijalni tretman žrtava obiteljskog nasilja te rad s nasilnicima kako bi se dugoročno smanjio broj djece i mladih u ovom riziku.

Za smanjivanje rizika od socijalne isključenosti djece i mladih, a zbog diferencijacije njihovih potreba te prevelike potražnje kriznog smještaja i smještaja, potrebno je planirati više vrsta usluga smještaja u udomiteljskim obiteljima i organiziranom stanovanju. One koje će s vremenom zamijeniti smještaj u domu/centru kao tradicionalnim oblikom institucionalizirane socijalne usluge. Kako bi se to dogodilo, potrebno je osigurati suradnju uspostavom dobre koordinacije između raznih sektora ne bi li svi dionici imali pravodobnu informaciju o rizicima kojima su izložena djeca i mladi. Usporedno, potrebno je planirati provedbu kvalitetnih i inovativnih oblika podrške te pomoći djeci i mladima poput socijalnog mentorstva, vršnjačkih grupa podrške, informacijskih centara te individualnog rada i savjetovanja s djecom i mladima, ali i njihovim roditeljima prije nego li je smještaj uopće potreban. U nastavku je Tablica 27 koju čini obrazac procjena potreba za socijalnim uslugama za djecu u riziku od 0 do 19 godina te mlade od 24. godine. Tablica Obrazac 2. je u Prilogu 1.

Tablica 27 Obrazac procjena potreba za socijalnim uslugama za djecu u riziku 0 - 19 godina i mlade 0 - 24

BROJ DJECE U RIZIKU U ŽUPANIJI	% DJECE U POTREBI ZA SOCIJALNOM USLUGOM	Broj djece u Županiji u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj djece u Županiji koja koriste navedenu uslugu HZSR	Razlika između broja djece u potrebi te broja djece koja sada koriste uslugu
BROJ DJECE U ŽUPANIJI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (DSTUR) Ukupno: 4106	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Rana razvojna podrška 0 – 3 g.: 13 % DSTUR Obuhvaćeno je 70 % djece s teškoćama u dobi 0 – 3 godine	534	6	-368
	Rana razvojna podrška 4 – 7 g.: 5,85 % DSTUR Obuhvaćeno je 30 % djece s teškoćama u dobi 4 – 7 godina	240	6	-66
	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g.: 12,66 % DSTUR DSTUR u sustavu socijalne skrbi u dobi 7 – 18 bez djece u smještaju i boravku	520	95	-425
	Boravak: 1,91 % DSTUR Nastoji se nacionalno udvostručiti postojeći broj djece u boravku	78	15	-63
	Smještaj ili organizirano stanovanje: 1,06 % DSTUR Na temelju postojećih smještajnih kapaciteta	Djeca u domu Djeca u udomiteljskoj obitelji 44	12 0	-31

		Djeca u organiziranom stanovanju		0	
		Djeca kod drugih pružatelja		1	
	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja: 3,83 % DSTUR Usluga je primjerena pri upisu u OŠ	157	27	-130	
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRB				
	Prilagođeni prijevoz: 2,77 % DSTUR Prema broju djece u RH sa tjelesnim oštećenjem	114	0	-114	
	Privremeni njegovatelj u obitelji radi predaha od skrbi za 6,8 % DSTUR Prema broju roditelja njegovatelja u sustavu	279	0	-279	
	Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima 6,8 % DSTUR Prema broju roditelja njegovatelja u sustavu	279	0	-279	
	SOCIJALNE USLUGE U SURADNJI SA DRUGIM SUSTAVIMA				
	Logopedska terapija: 11,6 % DSTUR 70 % djece u dobi od 0 do 7 godina s oštećenjem govorno - glasovne komunikacije	476	0	-333	
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik 6,6 % DSTUR Prema trenutnom broju djece koja koristi uslugu	271	0	-271	
	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
BROJ DJECE U ŽUPANIJI BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE	SMJEŠTAJ (U KRIZNIM SITUACIJAMA ILI U DRUGIM SLUČAJEVIMA) 23,91 % djece čija se prava krše Prema trenutnom broju djece za koje je izrečena mjera o stanovanju izvan obitelji	Djeca u domu		33	-53
		Djeca u udomiteljskoj obitelji		58	
		Djeca u organiziranom stanovanju	164	13	
		Djeca kod drugih pružatelja		7	
	Ukupno: 686	Boravak 17,5 % djece čija su prava prekršena Za djecu čiji roditelji imaju mjeru stručne pomoći ili intenzivne stručne pomoći u dobi od 7 do 14 g. gdje je 50 % djece motivirano za uslugu	120	29	-91
	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
BROJ DJECE U ŽUPANIJI ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO	70 % djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ostvaruje ukupno sljedeće usluge koje se mogu zbrojiti: Savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) Psihosocijalno savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) Psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju) *** Ukoliko se dio potreba ostvaruje kroz zdravstveni sektor, može se ovdje navesti				
	843				
	91				
	-752				
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
	USLUGE KOJE SU OSIGURANE U ZDRAVSTVENOM SEKTORU				
	250 % trenutnog broja djece čije je mentalno zdravlje ugroženo – ukupno za programe: Psihoedukativni i preventivni programi za mlade Programi podrške i preventivni programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti	3010	0	-3010	
	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI	Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade 10 % djece u riziku od siromaštva, a čije obitelji su primatelji ZMN-a.				
	842				
	12				
	-830				
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRB				
	Info centar za mlade dostupan za barem 50 % djece u riziku od siromaštva	4208	0	-4208	
	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu 27 % djece u riziku od siromaštva	2272	0	-2272	
	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva 40 % djece u riziku od siromaštva	3366	0	-3366	
	Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu 7 % djece u riziku od siromaštva	589	0	-589	
	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU	Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja): 6 % djece s problemima u ponašanju++	Djeca u domu		24	20
		Djeca u udomiteljskoj obitelji	13	5	
	Ukupno: 222				

		Djeca u organiziranom stanovanju		4	
		Djeca kod drugih pružatelja		0	
	Boravak 30 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju		67	94	27
	Psihosocijalna podrška (specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana) 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju		44	29	-15
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRB				
	Individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad 15 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju		33	0	-33
	Grupna i vršnjačka podrška 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju		44	0	-44
DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI	Mentorstvo za mlade s PUP-om 10 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju		22	0	-22
	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
	Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine 50 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnost	Djeca i mladi u domu	22	0	-22
		Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji		0	
		Djeca i mladi u organiziranom stanovanju		0	
		Djeca i mladi kod drugih pružatelja		0	
	Ukupno: 44				
	Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja 50 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti		22	0	-22
DJECA I MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA (MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA, DJECA BEZ PRATNJE I ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA)	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
	Stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama 25 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti		11	0	-11
	Ukupno: 4+9=13				
	Smještaj ili organizirano stanovanje 100 % djeca bez pratnje/djeca žrtve trgovanja ljudima 20 % maloljetne trudnice	Djeca i mladi u domu	13	0	-13
		Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji		0	
		Djeca i mladi u organiziranom stanovanju		0	
		Djeca i mladi kod drugih pružatelja		0	

* Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ - Rijeka - Rad u povjerenstvima škola i UO za odgoj i obrazovanje PGŽ za primjereni oblik školovanja (školski liječnici i psiholozi): 1104 ekspertiza

** Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ - Rijeka - Nacionalni program probira testom yP CORE u 8.r. OŠ i 1.r. SŠ te prema potrebi. Probir + savjetovanje školskog liječnika, prema potrebi i upućivanje u druga savjetovišta i/ili ustanove tj. Na liječenje. Centri za mlade-Savjetovišta otvorenih vrata: 958 učenika i studenata

*** Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ - Trening Životnih Vještina za OŠ: 10000 učenika 3.-6. razred OŠ

**** Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ - Rijeka - Nacionalni program probira testom yP CORE u 8.r.OŠ i 1.r.SŠ te prema potrebi. Probir + savjetovanje školskog liječnika, prema potrebi i upućivanje u druga savjetovišta i/ili ustanove tj. Na liječenje. Centri za mlade-Savjetovišta otvorenih vrata: 163 učenika i studenta u savjetovištu

Izvor: Obrada iz raznih izvora temeljem uputa iz Pravilnika

3.1.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane u dobi 20. - 64. godine

Dostupnost socijalnih usluga za građane u riziku od socijalne isključenosti u dobi od 20. do 64. godine procijenjena je na temelju procjene potreba te skupine. Koristili su se županijski podaci, osim u rijetkim slučajevima kada nisu dostupni županijski podaci, koristili su se nacionalni podaci. U nastavku u Prilogu A su podaci i tablice koje čine Obrazac 2. Procjena broja građana u riziku za svaku skupinu u riziku (županijski podaci). Slijedi opis dostupnosti usluga za različite skupine građana u različitim rizicima, prema svakoj socijalnoj usluzi za taj rizik te procjena potreba. Obrazloženja su iznesena onim redom kojim su izložena u Obrascu 5. iz Pravilnika.

A. RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVO

U nastavku u Prilogu A. 4. je Tablica 28 Obrazac 2.2.1. procjena broja građana u riziku u dobi od 20 do 64 godine. Procjenom su uzeti u obzir županijski podaci, ali su prikazane obje procjene (prema izračunu za nacionalne podatke).

Tablica 28 Obrazac 2.2.1. Procjena broja građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave

Dostupnost socijalnih usluga - druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Procijenjen je očekivani broj građana u općoj populaciji koje treba obuhvatiti **općom prevencijom** - potrebu ima 1.070 osoba (građani koji imaju potrebu za podrškom i pomoći tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi) i grupe podrške roditeljima s malom djecom. HZSR nije evidentirao korisnike kojima je pružio tu uslugu, jer nije Zakonom o socijalnoj skrbi predviđena usluga, dok su ostali pružatelji evidentirali 35 korisnika. Procijenjena razlika je 1.070 korisnika kojima bi trebalo pružiti ovu uslugu.

➤ **Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi za građane od 20 do 64 godine**

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za socijalnom uslugom **savjetovanje za odrasle osobe** je 2.828 građana. Prema podacima HZSR ovu uslugu je dobilo 149 korisnika, a prema podacima iz evidencije pružatelja usluga, ovu uslugu je dobilo 669 korisnika. Razlika između procjene potreba i broja korisnika kojima je osigurana ova usluga je 2.679.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **psihosocijalnog savjetovanja** za odrasle osobe je 3.578 korisnika. U HZSR je evidentirano tijekom promatranog razdoblja 189 korisnika ove usluge, a pružatelji usluga su dostavili podatak o 215 korisnika kojima je pružena ova usluga. Procjenjuje se da je razlika između broja građana u potrebi te broj građana koji sada koriste uslugu 3.389.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **psihosocijalne podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika** (bolest, siromaštvo, ovisnosti i invaliditet i drugo) je 2.339, dok u ZSR nije evidentiran niti jedan korisnik koji je dobio tu uslugu. Drugi pružatelji usluga su evidentirali 142 korisnika koji su dobili ovu uslugu. Razlika je 2.339 korisnika.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja** je 459 osoba. U evidenciji ZSR je tu uslugu primilo 4 korisnika, a dok iz evidencije drugih pružatelja socijalnih usluga je istu uslugu imalo 84 korisnika. Razlika je 455 korisnika.

➤ **Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi- nasilje u obitelji**

HZSR je evidentirao 172 žrtve nasilja. Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **smještaja zbog nasilja u obitelji** je 20 % trenutačnog broja žrtava nasilja, odnosno 34. Prema podacima HZSR ovu uslugu je u promatranom razdoblju koristilo 14 korisnika, a prema podacima drugih pružatelja ovu uslugu je dobilo 95 korisnika. U okviru Caritasa Riječke nadbiskupije je Dom sv. Ane – sigurno utočište za žene i djecu koje pruža utočište stotinjak žena i djece žrtava obiteljskog nasilja, a kapacitet od 40 osoba uglavnom je popunjen. Grad Rijeka je osigurao prostor za Udrugu za zaštitu obitelji Rijeka (U.Z.O.R.) sa skloništem na sigurnoj lokaciji. Podaci o kapacitetima nisu dostupni. Razlika između procijenjenog očekivanog broja i broja korisnika koji tu uslugu dobivaju je 20.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi**

Procjenjuje se da je potreba za **socijalnom uslugom SOS telefonom za žrtve nasilja** 300 % trenutnog broja žrtava nasilja što znači da 516 osoba ima potrebu za ovom uslugom. HZSR nije evidentirao da korisnike koji su tu uslugu dobili, ali su drugi pružatelji evidentirali 241-og korisnika. Ukupno 516 korisnika čini razliku između očekivanog broja korisnika i broja koji sada tu uslugu koriste.

Očekivani broj korisnika kojima je potrebna usluga **besplatne primarne/sekundarne pravne pomoći** je 258 građana, dok su pružatelji pružili ovu uslugu za 100 korisnika. Razlika je 258 građana.

Očekivani broj korisnika za **usluge podrške i pomoći u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju** je za ovu skupinu 86. Kako HZSR nije evidentirao ove usluge, iako su pružatelji usluga evidentirali 14 korisnika, razlika je 86 korisnika.

➤ **Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi – majke s djecom i krize, katastrofe / krizni događaji**

Krizni događaji i hitne situacije su oni u kojima se mora za određeno stanovništvo osigurati smještaj radi zaštite njihovog života. Svaka JLS od 10 000 ili veća bi trebala imati barem jednu jedinicu smještaja

kako bi mogla u koordinaciji s drugim JLS pružati ovu uslugu. Razlika između očekivanog broja korisnika (27) i onih koji su tu uslugu koristili (2) je 25.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za krizne događaje**

Očekivani broj korisnika usluge privremenog zbrinjavanja obitelji pogođene krizama i katastrofama je 27 osoba. Budući da ova usluga nije pružena niti jednom korisniku, razlika je 27 korisnika.

Sažetak procjene potreba za građane u dobi od 20 do 64 godine – rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom

Među skupinom građana u dobi od 20 do 64 godine u rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom velika je potražnja za uslugama smještaja (prema podacima stručnih radnika), a nedostupne su usluge kojima dugoročno preveniramo smještaj. Nedostupne i nedovoljno razvijene usluge su usluge savjetovanja i psihosocijalnog savjetovanja te psihosocijalne podrške građanima u riziku i njihovim obiteljima. Isto tako, nedostupne su usluge podrške i pomoći u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju koje su ključne za izlazak iz nepovoljnog položaja. Za ovu skupinu je važno da se također uvede socijalna usluga socijalnog mentorstva kako bi žene u smještaju što ranije bile uključene u svijet rada te na taj način prevenirali dodatne rizike. Važno je znati da su usluge poput škola roditeljstva, programi u školama i vrtićima rada na prevenciji nasilja nad ženama ili bilo kojoj osobi, iznimno važni za stvaranje kvalitetnih obiteljskih odnosa. Nedostupne su i usluge grupne podrške roditeljima u savladavanju rizika u kojima se nalaze.

B. RIZICI POVEZANI SA SIROMAŠTVOM

Procjena broja građana u riziku od siromaštva je procjena za koju ima najmanje podatka koje možemo smatrati pouzdanima. Procjena ovog multidimenzionalnog koncepta unaprijeđuje se brojnim novim pokazateljima siromaštva, a značenje pokazatelja se sve brže izmjenjuje. Iznimno se smanjila potražnja za zajamčenom minimalnom naknadom kao do sada pouzdanog pokazatelja siromaštva. Postoje i drugi nedostaci ne/sustavnog praćenja ove skupine u riziku. Za dio skupina nisu dostupne evidencije na županijskoj razini, pa se koristilo podatke za nacionalnu razinu, sukladno uputama iz Pravilnika. U Prilogu A. je Tablica 29 Obrazac 2.2.2 Procjena broj građana u riziku od siromaštva.

[Tablica 29 Obrazac 2.2.2. Procjena broja građana u riziku od siromaštva.](#)

Slijedi procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane u riziku od siromaštva. Procjenu broja građana gotovo je nemoguće analizirati iz dostupnih podatka, pa je prvi zadatak ovog Socijalnog plana da uvede kontinuirano praćenje potreba ovih skupina. Iskazi stručnih radnika HZSR i pružatelja usluga govore o porastu brojnosti ove skupine, što upućuje na činjenicu da određeni broj potencijalnih korisnika nije evidentiran u sustavu jer broj ZMN pada. Npr. 2015. godine je evidentirano 1.519 korisnika ZMN u Županiji, a 2023. godini značajno manje, odnosno 1.353 korisnika⁶².

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za građane u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji.**

Procijenjeno je da je 7.706 građana u teškoj materijalnoj deprivaciji. Očekivani broj građana koji će imati potrebu za socijalnom uslugom **podrške pri zapošljavanju** dobiven je procjenom na nacionalnoj razini, pa se očekuje da će 50 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji **imati potrebe za uslugama**. Radi se o 3.853 osobe. Kako HZSR nema evidentiranih korisnika u promatranom razdoblju za ove usluge (jer nisu propisane Zakonom), podaci drugih pružatelja usluga imaju evidentirano 64 korisnika kojima se pružila ova usluga. Razlika je 3.853.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom besplatne pravne pomoći je 2.312. Drugi pružatelji ove usluge evidentirali su 55 korisnika usluge podrške u zapošljavanju. Procjenjuje se da je razlika 2.312 korisnika.

⁶² Godišnje statističko izvješće Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike za 2023. godinu, dostupno na: [Poveznica](#)

Očekivani broj korisnika usluge **posudionice i servisiranja ortopedskih i medicinskih pomagala** za građane u riziku od siromaštva je 771. Nema evidencije koliko je korisnika koristilo ovu uslugu, pa se procjenjuje da će 771 korisnik trebati ovu uslugu. Iako su podatke dostavili pružatelji koji mogu pružati te usluge (Gradska društva Crvenog križa, Caritas i sl.) nije dostavljen broj korisnika ove usluge. Prema podacima prikupljenim od korisnika usluga većinu ovih pomagala iznajmljuje se uz naknadu i ova usluga nije besplatna za korisnika.

➤ **Dostupnost socijalnih usluga – socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi – za socijalno isključene korisnike zajamčene minimalne naknade**

Očekivani broj korisnika zajamčene minimalne naknade koji imaju potrebu za **socijalnim mentorstvom** za odrasle primatelje ZMN-e, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti je **548 osoba**. Kroz evidenciju HZSR ovu uslugu je koristilo 30 osoba. Procjenjuje se da je razlika 518 korisnika. Socijalno mentorstvo je nova socijalna usluga i nema dovoljno stručnih radnika koji bi tu uslugu i provodili, a ova skupina je posebno socijalno isključena pa je vrlo teško ih uključiti u ovu uslugu.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za građane u prehrambenoj deprivaciji.**

Procjenjuje se da su oko 5.513 osoba u teškoj prehrambenoj deprivaciji. Očekivani broj korisnika za **uslugu socijalne samoposluge ili/ dostave / podjele** jela je 2.757 osoba. Kako ove usluge provode vjerske i druge organizacije (poput Gradskih društava Crvenog križa ili domovi za starije osobe) podaci o broju korisnika nisu dostupni. Naime, evidencije koje vode ovi pružatelji socijalnih usluga temelji se na broju obroka, ali ne na broju osoba / korisnika, pa bi u svakom slučaju trebalo uvesti nove oblike evidencije i praćenja. Ako uzmemo u obzir da korisnika ZMN ima prema evidenciji HZSR u promatranom periodu 548, onda možemo potvrditi tezu da je sve više osoba socijalno isključeno ali i da nije evidentirano u sustavu socijalne skrbi. Razlika između očekivanog broja korisnika i korisnika koji su tu uslugu dobili je 2.757.

Očekivani broj korisnika koji trebaju **uslugu pučke kuhinje i/ili dostave pripremljenih gotovih obroka** (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući) ima isti broj kao i onih kojima treba usluga samoposluge. Evidentirani su podaci drugih pružatelja socijalnih usluga koji pružaju ove usluge prema kojima je podijeljeno 69.469 obroka u promatranoj godini, no nije moguće dobiti broj korisnika koji su tu uslugu koristili, niti kriterije prema kojima se ovi obroci dijele, osim za korisnike ZMN.

➤ **Dostupnost socijalnih usluga – socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi – za građane u riziku od beskućništva**

Procjenjuje se da u Županiji ima oko 138 beskućnika. Taj broj raste prema evidenciji pružatelja socijalnih usluga (prema grupnim intervjuima s pružateljima usluga na oko 220). Nisu svi beskućnici iz Primorsko-goranske županije, nego dolaze sve više iz svih krajeva RH (prema podacima pružatelja usluga).

Očekivani broj korisnika usluge **smještaja ili organiziranog stanovanja za građane u riziku od beskućništva** je 83. Usluga smještaja u prihvatilištu pružena je za 40 korisnika, prema HZSR, a 18 ih je smješteno u domu socijalne skrbi te 5 kod fizičke osobe ili udomitelja. Razlika je 20. Prihvatilište Ruže Sv. Franje ima kapacitet od 15 kreveta, a prihvatilište OAZA ima kapacitet 15 kreveta.

Očekivani broj korisnika koji ima potrebu **boravka** je **28 (20 % građana u riziku od beskućništva)**. Ovu uslugu koristi prema podacima ZSR-s 81 osoba, dok drugi pružatelji usluga imaju evidentirano 250 korisnika ove usluge⁶³. Za razliku od prenoćišta u kojem osobe u riziku od beskućništva mogu biti kraće vrijeme (24 sata) ili drugog smještaja (domu socijalne skrbi ili dr.), ova usluga najviše odgovara njihovim kratkoročnim potrebama. Razlika je 53 korisnika.

➤ **Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za građane u riziku od beskućništva**

Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za Dnevnom centrom za podršku i informiranje je 276 korisnika. Takve aktivnosti dio su usluga koje mogu građani u riziku od beskućništva dobiti kod pružatelja usluga poput udruga i vjerskih organizacija, poput Depaul, OAZA ili druge vjerske organizacije na području Županije poput Caritasa, Ruža Sv. Franje. Oni su evidentirali 250 takvih usluga. Neovisno o tome,

⁶³ Nije potvrđeno što pružatelji smatraju uslugom boravka, radi li se boravku sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, ili naprosto mjestom u kojem mogu beskućnici boraviti tijekom dana.

potreba je i dalje za 276 korisnika. Ova usluga se ne pruža jednokratno i ima ključnu ulogu u usmjeravanju korisnika iz ove skupine na druge socijalne usluge ili mogućnosti, pa se procjenjuje da će potrebu za ovom uslugom i dalje imati ovaj broj osoba.

➤ **Krizni smještaj za građane u riziku od siromaštva i beskućništva**

Za građane u riziku od siromaštva i beskućništva na raspolaganju je, u Gradu Rijeci, već 20 godina, 180 stambenih jedinica tzv. nužnog smještaja (jedna ili više prostorija / min. kvadratura 16 m², uz mogućnost korištenja vode i zajedničkog sanitarnog čvora) u objektima na tri gradske lokacije u kojima istodobno može stanovati oko 400 osoba. U 2024. godini tu uslugu koristilo je 318 građana, među kojima su korisnici ZMN, ali povremeno i beskućnici za vrijeme nepovoljnih vremenskih uvjeta. Grad Rijeka osigurava sredstva za tekuće održavanje objekata nužnog smještaja, što podrazumijeva i sitne popravke. Neovisno o tome, potreba za stambeno zbrinjavanjem osoba u riziku od beskućništva je 41.

Sažetak procjena potreba za osobe u dobi od 20 do 64 godine – rizik od siromaštva

Najveći izazov oko procjene dostupnosti socijalnih usluga za skupine u riziku od siromaštva i beskućništva nalazi se u nedostatku novije evidencije o stvarnom broju građana u riziku od siromaštva i beskućništva. Okolišni uvjeti u kojima živi stanovništvo sve su dinamičniji i skloniji brzim promjenama. Pojave, poput pada broja korisnika ZMN u posljednjih 10 godina ili pada broj evidentiranih nezaposlenih osoba, ne govore o stvarnom broju građana u potrebi, uz ostale ekonomske pokazatelje, traže preispitivanje stanja i promjene u pristupu intervencijama/uslugama. Ako broj korisnika ZMN pada, dok svi ostali pokazatelji o pojavi pokazuju rast, kao što raste broj građana u socijalnoj i materijalnoj ili prehrambenoj deprivaciji, postoji velika vjerojatnost da sve manje građana uopće više traži pomoć jer su iznimno socijalno isključeni. Na ovu pojavu ukazala je i pučka pravobraniteljica u Izvješću za 2023. godinu⁶⁴. Obrok ili hranu mogu dobiti beskućnici za koje je procijenjeno da ih ima 138 te korisnici ZMN kojih je evidentirano 548. Ako se uspoređuje ove podatke s procjenom potreba osoba koje su riziku od prehrambene i materijalne deprivacije kojih je oko 6.421 osoba, postavlja se pitanje kako žive ostali. Pružatelji usluga u promatranom razdoblju isporučili su 69.469 obroka za 365 dana, pa bi se moglo procijeniti da je više od 685 građana primilo obrok ili najmanje 1.010 građana. Točni podaci nisu dostupni pa se preporučuje da se uz evidenciju o broju obroka vodi i evidencija o broju korisnika. Kroz provedbu ovog Socijalnog plana treba preispitati početne pokazatelje o broju osoba u potrebi, koja prema svim drugim pokazateljima raste. Sukladno analizi dostupnosti, može se izdvojiti nerazvijene i nedostupne usluge:

- **Socijalno mentorstvo** za odrasle primatelje ZMN-e, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti. Uslugu socijalnog mentorstva treba pružati i osobama koje nisu korisnici ZMN, a jesu u riziku od siromaštva, kako se ne bi produbljivao jaz u kojem često ovi građani žive, bez mogućnosti izlaska iz ovog statusa. Posebno je važno uključiti obitelji s djecom kako bi se kroz mentorske programe i programe podrške osiguralo da se prekine generacijski prijenos siromaštva. Zato je važna i usluga savjetovanja i informiranja koje će obuhvatiti i djecu i mlade.
- Podrška pri zapošljavanju, u suradnji s drugim sustavima podrške pri osposobljavanju za nove poslove i konkretna radna mjesta.

Radi prevencije siromaštva potrebno je razviti integrirani međusektorski model za informiranje i savjetovanje te prevladavanje trenutačnih kriza i situacija koje su nastale zbog materijalne i prehrambene deprivacije ili gubitka posla, a da to ne budu samo ustanove poput HZSR ili HZZ, kako bi se interveniralo prije nastanka još većeg siromaštva uzimanjem kredita ili prodajom stana i sl. Ovaj model ne smije stigmatizirati, a korisnici biti obilježeni, nego bi trebali biti dio većeg modela za informiranje i savjetovanje građana riziku od siromaštva i od narušavanja mentalnog zdravlja. Takvu ulogu imaju centri za informiranje pri HZZ koji uključuju i usluge razvoja karijere i savjetovanje za brže zapošljavanje, ali to nije dovoljno.

Uz beskućništvo često se vezuju i teškoće mentalnog zdravlja, ovisnost od alkohola i droga te kockanja. Osobe koje su izašle iz penalnog sustava nerijetko su bile i u ustanovama radi smještaja zbog problema

⁶⁴Priopćenje pučke pravobraniteljice, 2023., dostupno na: [Poveznica](#)

u ponašanju, pa je potrebno prevenirati ovu pojavu s programima mentorstva u svim fazama rehabilitacije ovih skupina.

C. RIZICI U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA

Dinamične promjene u vrsti i pojavama koje utječu na rizike mentalnog zdravlja nisu dovoljno fleksibilno pratili primjereni programi intervencija, pa se tek u posljednjih nekoliko godina, nakon pandemije virusa COVID-19, o ovim rizicima intenzivno promišlja na novi način. Iako u Županiji, nakon pandemije, postoji sve više pružatelja socijalnih usluga koji pružaju usluge osobama u riziku u području mentalnog zdravlja, rezultati još nisu vidljivi. U isto vrijeme, došlo je do prestanka provedbi nekih učinkovitih usluga i metoda, poput "terapije u zajednici". Važno je razlikovati sve kompleksnije rizike kojima su izloženi građani, tako da se pružanje usluga za potrebe ove skupine ne može više pružati samo na institucijskoj razini i samo za one koji su evidentirani kroz bolničko liječenje/hospitalizacije. Način života donosi i nove promjene u faktorima rizika koji narušavaju mentalno zdravlje. Posebno zabrinjava sve veći broj hospitalizirane djece i mladih. Procjenjuje se da je evidentirano 1.401 osoba koji su značajno u riziku od narušenog mentalnog zdravlja i to samo prema broju hospitalizacija. Nisu dostupni podaci o osobama koje pate od narušenog mentalnog zdravlja koje ne potraže pomoć ili ju potraže u privatnim praksama, jer nisu nikad hospitalizirane, pa nisu u ovoj evidenciji. Kada toj brojci dodamo sve građane kojima je bitno narušeno zdravlje zbog problema u ponašanju ili ovisnosti vezanih uz konzumaciju alkohola i psihoaktivnih tvari, dolazimo već na dodatnih 11.398 osoba. U prilogu je Tablica 30 Obrazac 2.3. Procjena broja građana rizicima mentalnog zdravlja.

Tablica 30 Obrazac 2.3. Procjena broja građana u riziku mentalnog zdravlja

Slijedi prikaz dostupnosti socijalnih usluga prema rizičnim podskupinama.

➤ Dostupnost socijalnih usluga za građane s rizicima mentalnog zdravlja

Procjenjuje se da je oko 4.140 građana u Županiji u riziku od narušenog mentalnog zdravlja. Zajednica je dužna provoditi sve vrste programa prevencije, npr. u školama programe prevencije ovisnosti i nasilja. **Univerzalna** prevencija usmjerava se neselektivno na građane, na što veći dio ili cijelu populaciju ili velike populacijske grupe. Cilj je u potpunosti spriječiti ili odgoditi početak rizika od narušavanja mentalnog zdravlja. Programi univerzalne prevencije namijenjeni su velikim grupama bez prethodnog utvrđivanja stanja mogućeg rizika, pa je nužno zauzeti stav da je cijela populacija izložena. No u ovom Socijalnom planu i u skladu s uputama, procjena je temeljena na broju hospitaliziranih građana koji imaju povećane rizike od narušenog mentalnog zdravlja, zapravo usmjerava na indiciranu prevenciju. Očekivani broj građana u potrebi za uključivanjem u programe **univerzalne prevencije** najmanje je 4.140 (100 %). Evidentirano je da je 2.001 osoba bilo uključeno u takve programe, no kako preventivni programi mogu biti učinkoviti jedino ako se kontinuirano provode na što većoj populaciji, procijenjeno je da u ove aktivnosti treba i dalje biti uključen najmanje isti broj građana u riziku. Univerzalna prevencija u području mentalnog zdravlja obuhvaća širok spektar tema i metoda, pa nije moguće u jednoj godini obuhvatiti sve relevantne teme i ciljane skupine građana. Programi **selektivne prevencije** usmjereni su na skupine ili pojedince u povećanom riziku od razvoja rizika od narušavanja mentalnog zdravlja, posebno među djecom i mladima. Procijenjeno je da 1656 osoba ima potrebu za ovom vrstom programa. U ovom trenutku nisu dostupni podaci o broju uključenih korisnika u ove programe, pa je procijenjeno da najmanje 1.656 (40 %) osoba treba biti uključeno. **Programi indicirane prevencije** usmjereni su na prepoznavanje pojedinaca koji imaju pokazatelje rizika od razvoja narušenog mentalnog zdravlja ili onih koji već pokazuju znakove narušenog mentalnog zdravlja. Uključuje usmjeravanje posebnih intervencija prema takvim pojedincima, obično sprječavanje razvoja npr. ovisnosti, kako bi se smanjila učestalost i spriječilo daljnji razvoj bolesti i poremećaja u ponašanju. Očekivani broj osoba koji imaju potrebu za uključivanjem u indiciranu prevenciju je najmanje 410 (10 %) građana. U ove programe uključeno je prema podacima pružatelja 789 korisnika, što upućuje da su potrebe znatno veće. U procjeni je važno zadržati, u ovom kratkoročnom razdoblju, isti broj korisnika.

➤ Dostupnost socijalnih usluga za građane sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja - druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Procijenjeno je da 11.389 osoba ima značajne teškoće mentalnog zdravlja. Očekivani broj korisnika uključen u programe **uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici** je 60 % procjene populacije koja ima potrebu, a prema uputama iz Pravilnika to čini 6.833 osobe. Pružatelji usluga evidentirali su da je u ovom periodu 125 građana dobilo ove usluge. Procjena je da ukupno 6.833 osoba ima potrebu za ovom uslugom.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **organiziranih kreativnih, rekreativnih i socijalizacijskih aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena** je najmanje 2.278 osoba. Pružatelji usluga evidentirali su 75 osoba koji su takvu uslugu i dobili u ovom periodu. Kako se radi o programima prevencije narušavanja mentalnog zdravlja, procjenjuje se da 2.278 korisnika ima potrebu za ovim uslugama.

Očekivani broj korisnika koji treba **usluge ili programe grupa podrške i vršnjačke podrške za osobe sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja** (20 %) je 2.278, a evidentirano je da je 21 osoba takvu podršku i dobila. Ove usluge smatraju se izuzetno učinkovitim, u dugoročnom razdoblju, pa 2.278 osoba ima potrebu za ovom uslugom. Grupe podrške i mentorski programi vrlo su učinkovite usluge u zajednici koje sprečavaju razvoj značajnih teškoća mentalnog zdravlja.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za **grupama podrške za članove obitelji osoba s značajnim teškoćama mentalnog zdravlja** je 2.278 osoba. Nije evidentirano jesu li u promatranom razdoblju ovu uslugu korisnici i dobili. Procjenjuje se da za ovom uslugom ima potrebu najmanje 2.278 građana.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **krizne intervencije i prve psihološke pomoći** je 1.708 osoba (15 % građana sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja). Nisu dostupni podaci o broju ovakvih kriznih intervencija, iako ih je sigurno bilo, posebno u zdravstvenom sustavu i mrežama za krizne intervencije. Procjenjuje se da za ovom uslugom ima potrebu 1.708 građana.

- **Dostupnost socijalnih usluga za građane suočene s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki – druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor**

Procijenjeno je da, na temelju nacionalnih podataka (županijski podaci nisu potpuni, prema podskupinama ovisnosti), u Županiji 5.948 osoba ima potrebu za ovim socijalnim uslugama. Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za uslugom **terapijskih grupa/klubova za ovisnike o kockanju** je 20 % građana koji imaju rizik patološkog kockanja (2 % populacije – 3.058), a radi se 612 osoba. Evidentirano je 20 korisnika koji su dobili ovu uslugu. Procjenjuje se da 612 osoba ima potrebu za ovim uslugama.

Pri procjeni očekivanog broja korisnika koji imaju potrebu za **uslugom/programima smanjenja štete za ovisnike (harm reduction)** uzeto je u obzir da 100 % građana s duševnim smetnjama i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima (1 % populacije) ima potrebu za ovom uslugom, pa se radi o 1.529 osoba. U evidenciji pružatelja ove usluge je dobilo 6 osoba, iako udruga Terra već godinama provodi ovaj program (zamjena igala), dok udruga Hepatos i Terra provode već godinama usluge besplatnog testiranja i preventivne programe zaraznih bolesti poput hepatitisa. Ova usluga sprječava pojavu bolesti, ali nisu dostupni podaci iz evidencija zdravstvenog sustava, o povećanju ili smanjenju ovih tipičnih bolesti vezanih uz bolesti ovisnosti.

Očekivani broj osoba koji imaju potrebu za uslugom **terapijskih grupa/klubova za ovisnike** o drogi (70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima) je 439 osoba. Pružatelji usluga evidentirali su da 678 takvih korisnika. Razlika je 439.

Očekivani broj osoba koji imaju potrebu za uslugama **terapijskih grupa/klubova za ovisnike o alkoholu** (70 % građana s duševnim smetnjama uzrokovanim uzimanjem alkohola ili 0, 48 % populacije) je 520 osoba. Evidentirano je, kod pružatelja usluga, da je tu uslugu dobila 21 osoba, no realni podatak je veći jer nisu obuhvaćeni svi klubovi/grupe za ovu skupinu. Klubovi za ovisnike o alkoholu postoje već više desetljeća u Županiji, a ima ih 20-ak. U okviru Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Županije djeluju službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, a koje u okviru svog djelovanja provode i programe prevencije ovisnosti.

- **Dostupnost socijalnih usluga za odrasle osobe mentalnim oštećenjem i osobe ovisne o drogama, alkoholu i kockanju**

Procjenjuje se da 1.127 osoba ima potrebu za ovom uslugom.

➤ **Dostupnost socijalnih usluga predviđenima Zakonom o socijalnoj skrbi za skupinu odraslih osoba s mentalnim oštećenjem i osoba ovisnih o drogama, alkoholu i kockanju**

Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za uslugom **smještaja** (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje (30 % osoba pod skrbništvom) je 338 osoba. HZRS je evidentirao 52 osobe koje su korisnici ove usluge tijekom promatranog razdoblja, dok je u isto vrijeme evidentirano 31 osoba kod drugih pružatelja usluga. Uz isto vrijeme HZSR je evidentirao 189 korisnika koji su ostvarili uslugu smještaja u domu socijalne skrbi, a drugi pružatelji 76 osoba (kod njih su smješteni i dio ovih 189). Procjenjuje se da je ova usluga dostupna za 47 korisnika.

Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za **uslugom boravka** je 225, dok je HZSR evidentirao 35 korisnika koji su dobili ovu uslugu, a drugi pružatelji usluga su evidentirali 108 korisnika koji su dobili ovu uslugu. Dio korisnika dobiva ovu uslugu u Domu Turnić, a dio kod drugih pružatelja usluga. Razlika između korisnika koji su tu uslugu dobili i očekivanog broja korisnika je 190.

Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za uslugom **socijalnog mentorstva ili psihosocijalne podrške odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem** po Zakonu o socijalnoj skrbi ili vođenje slučaja (*case management*) iz zdravstvenog sustava je 169 osoba. Pružatelji su evidentirali 1.095 korisnika koji su primili ovu uslugu, što je upitan broj s obzirom na to da se radi o nedefiniranim sadržajima (socijalne usluge), a HZSR 22 osobe. Za ovom uslugom ima potrebe najmanje 147 korisnika.

Sažetak procjena potreba za građane u dobi od 20 do 64 godine – rizici mentalnog zdravlja

Među osobama s rizikom mentalnog zdravlja su i osobe s invaliditetom s utvrđenim mentalnim oštećenjem i osobe s raznim mentalnim bolestima i poremećajima (koje ne moraju biti osobe s invaliditetom) te osobe s ovisnostima izazvane drogom, alkoholom, kockanjem i drugim ovisnostima. Za skupine građana s rizicima narušenog mentalnog zdravlja dostupne su usluge smještaja i usluge smanjivanja štete za ovisnika, kao i klubovi za ovisnike o alkoholu jer je to nasljeđe tradicije. Nisu dostupne usluge specijaliziranog smještaja i nedovoljno razvijene su usluge smještaja kod udomiteljskih obitelji i organiziranog stanovanja. Posebno se ističe da je potrebno uvoditi nove modele specijaliziranog smještaja za osobe ovisne o drogama, alkoholu i kockanju jer se za sada građani koji imaju ove potrebe smještaju zajedno s drugim osobama s težim mentalnim oštećenjima, što ne doprinosi uspješnoj rehabilitaciji. Na području Županije nema oblika smještaja koji uključuje i liječenje i rehabilitaciju, pa je smještaj za ove građane često određena vrsta "produženog liječenja". Nakon što ovi građani napuste bolničko liječenje, nemaju primjerenu uslugu koja bi ih odmah obuhvatila rehabilitacijskim programima, a naročito kroz radnu terapiju, psihosocijalnu podršku i mentorske programe. Iako prema podacima pružatelja usluga ima dovoljno klubova / grupa podrške, potrebe osoba ovisnih o drogama u smjeru psihosocijalne podrške nedostaju. Prema podacima pružatelja, usluge boravka za osobe s mentalnim oštećenjima su dostupne, no radi se o uslugama koje se pružaju u prostorima bivših domova ili bolnice. Potrebno je uvoditi nove inovativne modele boravka koje slijede modele "terapije u zajednici" uz radnu terapiju u prostorima izvan institucija, umjesto u zaštićenom području (bolnica, dom). Rehabilitaciju je nužno provoditi u zajednici, poput "terapije u zajednici", vrtne terapije i psihosocijalne podrške. U Primorsko-goranskoj županiji nedovoljno su dostupne usluge socijalnog mentorstva, dok usluge psihosocijalne podrške odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem jesu dostupne, ali ne dovoljno te ih je potrebno dodatno jačati i razvijati.

D. RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM

➤ **Dostupnost socijalnih usluga za osobe s invaliditetom – socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi**

Procjenjuje se da u Županiji živi 34.947 osoba s invaliditetom, od čega je 4.106 djece s teškoćama u razvoju. Osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi (bez korisnika sa mentalnim oštećenjem) ima 6.236. Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za **smještajem** (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili **organiziranog stanovanja** je 6 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi ili 374 osobe. U promatranom trenutku je prema HZSR ovu uslugu primilo 25 osoba za uslugu organizirano stanovanje, dok su pružatelji usluga evidentirali 21 korisnika ove usluge. Za

smještaj u domu socijalne skrbi HZSR je dao uputnicu za promatrano razdoblje za 282 korisnika, dok su drugi pružatelji usluga evidentirali 264 korisnika. U vjerske zajednice je HZSR je uputio 3 korisnika. Kod fizičke osobe HZSR je evidentirao 17 osoba, dok su pružatelji usluga evidentirali promatranom razdoblju 109 osoba koje koriste ovu uslugu. Najviše korisnika koji koriste ovu uslugu smješteno je u domove socijalne skrbi. Procjenjuje se da bi omjer smještaja u domu socijalne skrbi, trebalo okrenuti u drugom omjeru, odnosno da se sve osobe koje imaju najteža oštećenja smjeste u dom socijalne skrbi, dok bi broj korisnika koji imaju potrebu za organiziranim stanovanjem trebao rasti. Razlika između korisnika koji uslugu dobili i očekivanog broja korisnika je 47.

Očekivani broj osoba s invaliditetom koji trebaju uslugu **boravka** je 499 osoba (8 % osoba u sustavu). Mrežom je planirano 200. U promatranom razdoblju HZSR je evidentirao 31 korisnika koji su upućeni na ovu uslugu, a pružatelji 109. Krajem 2023. i u 2024. godini novi pružatelji socijalnih usluga ugovorili su ovu socijalnu uslugu s nadležnim ministarstvom za koje je ZSR izdao ovih 31 uputnicu pa je evidencija korisnika ZSR upravo za te korisnike kod novih pružatelja. Procjenjuje se da najmanje 468 osoba ima potrebu za ovom uslugom.

Očekivani broj korisnika za **uslugu pomoći u kući** za osobe s invaliditetom je 499. U promatranom razdoblju 118 osoba s invaliditetom je dobila ovu uslugu, dok je nepoznat broj koji je evidentiran kod pružatelja usluga. Od 118 korisnika koji su evidentirani (jer su dobili uslugu preko HZSR), 69 ima organiziranu i prehranu u sklopu ove usluge, dok drugi pružatelji nisu evidentirali ove usluge. Procjenjuje se da je potreba za ovom uslugom daleko veća od prikazanog, pa se procjenjuje razlika između broja korisnika koji su dobili ovu uslugu i očekivanog broja korisnika 312 osoba. Treba napomenuti da korisnici kojima je pružena usluga boravka imaju osiguran obrok ili više njih, na temelju dužine boravka, pa uslugu pomoći u kući s prehranom dobivaju samo najteži slučajevi. Uslugu prehrane dobivaju osobe koje ili ne mogu same osigurati obrok ili su više sati dnevno sami jer im članovi obitelji rade. Usluga pomoći u kući vrlo je učinkovita jer se na taj način može pratiti stanje u kojem osoba s invaliditetom živi bez obzira živi li sama ili u obitelji i na taj način spriječiti povećanje rizika kojima su osobe s invaliditetom stalno izložene. Prema Odluci o Mreži socijalnih usluga planirano je za 2023. i 2024. godinu 200 ovih usluga.

Očekivani broj korisnika usluge **psihosocijalne podrške odrasloj osobi s invaliditetom i socijalnog mentorstva** prema Zakonu o socijalnoj skrbi ili druge usluge je 2.494. HZSR nije evidentirao korisnike koji su primili ovu uslugu jer u promatranom razdoblju nije bilo ugovaranja za financiranje s nadležnim ministarstvom za ove usluge, pa se ove usluge provode projektno. Najviše se provode zahvaljujući 3 godišnjim programima Ministarstva, uz sufinanciranje JLS i Županije. Pružatelji usluga evidentirali su u ovom trenutku 110 korisnika koji primaju ovu uslugu što je manje od planiranog u Mreži jer ovisi o financiranju iz drugih izvora. Uslugu **socijalnog mentorstva** je kroz sustav HZSR primila 1 osoba, ali . Usluga još nije razvijena, potrebe su, prema procjeni, oko 10 % ukupnih očekivanih potreba za ovim uslugama. Naime, usluge psihosocijalne podrške i boravka pripremaju osobe s invaliditetom za uključivanje u zajednicu ali i rad i zapošljavanje, pa će rezultati korištenja ovih usluga biti preduvjet za učinkovito socijalno mentorstvo. Razlika je 2493. Potrebe za **drugim terapijskim i/ili rehabilitacijskim uslugama** koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija koja je sastavni i obavezni dio boravka i druge) koje se navode su značajne. Iako se, kroz izradu Kataloga socijalnih usluga detektiralo da takve usluge postoje, one nisu standardizirane i zapravo predstavljaju aktivnosti slobodnog vremena, a ne zdravstvene usluge u ovom smislu (licence).

➤ **Dostupnost drugih socijalnih usluga za osobe s invaliditetom – druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi**

Očekivani broj osoba kojima treba **specijalizirani prijevoz i pratnja** je 3.118. Radi se o 50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina u sustavu socijalne skrbi. Pružatelji usluga su evidentirali 303 korisnika ovih usluga, a veći dio osoba s invaliditetom prevoze roditelji. Ove usluge organiziraju JLS u suradnji s udrugama, za uglavnom osobe s motoričkim oštećenjima. Rješenje za ovaj izazov nalazi se u prilagođenom javnom prijevozu koji na ovim područjima gotovo da ne postoji, ali i racionalizacija već postojeće infrastrukture. Naime Županija i dio JLS su financirali nabavu kombija za ove svrhe, ili su ih udruge nabavile na neki drugi način, koje su sada u vlasništvu udruga ili su već prodane. Analizirajući ukupni broj kombija i podatke koji su iznijeli korisnici, nameće se zaključak da se ovi resursi ne koriste

racionalno. Prema podacima dobivenim od pružatelja usluga i korisnika procjenjuje se da su potrebe korisnika za prijevozom rješive u obliku modela zajedničkog korištenja postojeće infrastrukture i digitalizaciju rasporeda prijevoza s već postojećim resursima na razini JLS, a u suradnji s udrugama i drugim ustanovama koji te kombije i posjeduju. Korisnici koji su sudjelovali u ispitivanju potreba ističu da dio korisnika neopravdano koristi ove resurse jer bi uz podršku i eventualno pratnju mogli koristiti javni prijevoz. Procjena je da 3.118 korisnika ima potrebu za ovom uslugom.

Očekivani broj korisnika koji trebaju **uslugu dojavnih sustava u krizama** za 50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina u sustavu socijalne skrbi isti je kao u za uslugu specijaliziranog prijevoza, odnosno 3.118. Dom za starije osobe ima već godinama organiziran dojavni sustav Halo pomoć, za vanjske korisnike (uz plaćanje) i za korisnike Doma.

Očekivani broj korisnika koji treba uslugu **cjelodnevne skrbi i njege u kući** je 3 % osoba s invaliditetom što čini 187 osoba. To su osobe koje žive ili same ili im članovi obitelji rade ili ne mogu osigurati ove usluge. Razlika je 187.

Očekivani broj korisnika koji trebaju uslugu **privremenih negovatelja u obitelji** je 10 % osoba s invaliditetom što čini 624 osobe.

Usluga **osobne asistencije** prisutna je više od 10 godina u Županiji, ali je financirana projektno ili privatno, do donošenja Zakona o osobnoj asistenciji, koji bi trebao osigurati prava osoba s invaliditetom na ovu uslugu kroz kontinuirano financiranje. Prema uputama iz Pravilnika 2,5 % svih osoba s invaliditetom bi trebalo imati uslugu osobnog asistenta što čini 156 osoba. HZSR je protekle godine izdao 191 rješenje za ovu uslugu od čega su drugi pružatelji evidentirali 64 korisnika. Također, HZSR je izdao 61 rješenje za komunikacijskog posrednika te 5 rješenja za videćeg pratitelja. Procjenjuje se da je realna potreba za ovom uslugom veća od one na koju upućuje uputa iz Pravilnika, razlika je 101 korisnika.

- **Dostupnost socijalnih usluga za osobe s invaliditetom - druge inovativne i projektne financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja za nezaposlene osobe s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi**

Očekivani broj nezaposlenih osoba s intelektualnim teškoćama koji imaju potrebu za uslugom **pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju** je na razini 10 % osoba s invaliditetom što čini 624 osoba. Pružatelji socijalnih usluga evidentirali su 4 korisnika koji su tu uslugu i dobili. Uzimajući u obzir da je u Centru za profesionalnu rehabilitaciju u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i poslodavcima odobreno 5 usluga / mjera 11. u 2024. godini (osposobljavanje osoba s invaliditetom za konkretno radno mjesto) može se reći da se ova usluga počela razvijati, iako je nedovoljno osoba obuhvaćeno ovom uslugom. Osim ovih mjera, kroz mjere zapošljavanja HZZ osobe s invaliditetom su koristile i uslugu osposobljavanja. Razlika je 624.

Isto se odnosi na **uslugu radnih asistenta** za koje je očekivani broj 41. Radni asistenti pružaju stručnu podršku u radu osobama s invaliditetom na otvorenom tržištu rada ili u centrima, zaštitnim radionicama i sl. Prema dostupnim podacima do kraja 2024. godine zaposleno je 2 radna asistenta. U Županiji još ne postoje zaštitne i integrativne radionice, a privatne tvrtke ne zapošljavaju radne asistente, pa nema sigurnih podataka, osim ovih dostupnih. U Županiji je zaposleno 123 osobe s invaliditetom. Nemaju sve osobe s invaliditetom potrebu za stručnom podrškom u radu (radnog asistenta). Ako za financiranje ove usluge osigurava sredstva pružatelj ili poslodavac kojemu je to plaćena usluga ili može dobiti poticaje za pružanje tih usluga, pa ova vrlo učinkovita socijalna usluga ima potencijal za razvoj, ali i utječe na veće zapošljavanje osoba s invaliditetom, i to ne samo osoba s intelektualnim teškoćama, nego i drugim invaliditetom. Zapošljavanje osoba s invaliditetom smanjuje socijalnu isključenost, rizike od siromaštva, rizik od narušenog mentalnog zdravlja i druge rizike, pa posljedično ukupno smanjuje troškove socijalnih usluga. Razlika je 41.

Očekivani broj korisnika usluge **edukacija za pružatelje usluga - tečajevi znakovnog jezika** je 10 godišnje. Nisu dostupni podaci o broju osoba koje na godišnjoj razini koristi ovu uslugu, već se procjenjuje da i dalje ima najmanje 10 osoba godišnje potrebu pohađati ove edukacije.

Sažetak procjena potreba za građane u dobi od 20 do 64 godine – osobe s invaliditetom

Procjena potreba osoba s invaliditetom ovisit će o vrstama i težini teškoća, a radi se o vrlo raznolikoj skupini u riziku od socijalne isključenosti. Među osobama s invaliditetom ima onih koji se uz podršku ili bez nje mogu uključiti u zajednicu te raditi i zasnovati obitelj, ali i onih koji trebaju potporu zajednice kao i podršku vršnjaka te podržavajući okolinu kako bi kvalitetno živjeli u skladu sa svojim mogućnostima. Biti osoba s invaliditetom nije biti osoba koja nešto ne može ili ne treba, nego osoba koja ima iste potrebe kao i svi drugi građani koje ostvaruje uz podršku okoline. Tradicija socijalnih usluga u Županiji vidljiva je i u brojnosti i povijesti pružatelja usluga. Ipak, nedostupne su kvalitetne **socijalne usluge smještaja za različite skupine osoba s invaliditetom**. Kako bi se smanjila potreba za smještajem, treba razvijati usluge koje zadržavaju osobe s invaliditetom u obitelji, poput **boravka u zajednici u kojoj osobe s invaliditetom žive te druge usluge u zajednici poput usluge psihosocijalne podrške i usluge socijalnog mentorstva**.

Iako je mobilnost osoba s invaliditetom uslugama pokrivena organiziranim i specijaliziranim prijevozom, ta usluga nije dostatna zbog neracionalnog korištenja već postojeće infrastrukture (kombija u vlasništvu udruga), a posebno je nedostupna u Gorskom kotaru i na otocima. Javni prijevoz na području Županije najvećim dijelom neprilagođen osobama s invaliditetom s tjelesnim teškoćama, pa je ova važna usluga nedovoljno razvijena za upravo ovu skupinu osoba s invaliditetom. Isto tako, usluga smještaja za osobe s invaliditetom pruža se u domovima / ustanovama socijalne skrbi, uz začetak razvoja organiziranog stanovanja u sklopu deinstitucionalizacije domova socijalne skrbi.

Nedovoljno su razvijene usluge organiziranog stanovanja koje pružaju udruge i drugi pružatelji usluga, jer nema dovoljno suradnje između JLS i potencijalnih pružatelja vezano uz ustupanje ili zakup prostora po povlaštenim cijenama u vlasništvu gradova. Partnerstvo postoji, između ustanova i JLS, ali ne i s pružateljima usluga kojima nije osnivač država ili Županija. Iz tog razloga su one nerazvijene u Županiji.

Nisu dostupne i usluge **cjelodnevne skrbi i njege u domu za osobe s invaliditetom** koje mogu zamijeniti usluge smještaja, kao ni usluge **privremene skrbi njegovatelja ili članova obitelji radi odmora od skrbi**. S tim u vezi, iako usluge asistencije postoje već dugo u ovim područjima, nisu dovoljno razvijene u udaljenim mjestima od centra Rijeke (npr. na otocima), kao što nije dovoljno razvijena kvaliteta ove usluge zbog nedostatka radne snage, nerealne norme, male plaće za asistente i malog broja usluga osobne asistencije odobrenih za financiranje. Nisu razvijene specijalizirane usluge asistenata, poput pratnje od doma do mjesta na kojem osoba mora obavljati svoje svakodnevne aktivnosti, kao ni mentorski programi za razvoj socijalizacijskih vještina kod korisnika (npr. učenje vožnje javnim prijevozom za one osobe koje mogu same se kretati, a nisu imale priliku i dovoljnu razinu podrške, ishodovanje dokumenta, organizaciju strukturiranog slobodnog vremena i sl.). Iako je naizgled dostupna usluga pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacije i zapošljavanju, primarno zbog niza mjera za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom te usluga sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji, ova usluga provodi se bez uključivanja standarda kvalitete⁶⁵. Većina dugotrajno nezaposlenih osoba s invaliditetom značajno izgubi stečene vještine u vrlo kratkom vremenu nakon izlaska iz obrazovnog sustava pa je prije bilo kakvog osposobljavanja za rad potrebno pružiti usluge socijalizacije za rad i radno okupacijsku rehabilitaciju. S tim u vezi nedovoljno je konzumirana usluga 11. - osposobljavanje na konkretnom radnom mjestu koju provodi Centar za profesionalnu rehabilitaciju u suradnji s HZZZ. Nedostupna usluga je i usluga **radnog asistenta** jer taj koncept rada još nije prihvaćen u ovoj Županiji. Vrlo često u svakodnevnom životu osobe s invaliditetom i pružatelji usluga susreću predrasude u pristupu osobama s invaliditetom koje su još uvijek zaostatak pristupa tzv. medicinskog modela ili pristupa milosrđa. Potrebno jače zagovarati pristup "socijalnog modela" kojim se osobama s invaliditetom pristupa iz perspektive njihovih mogućnosti, a ne nedostataka. Upravo zato postoje

⁶⁵ Podaci o nedostupnosti usluga koje će biti podrška sektoru cjeloživotnog učenja i obrazovanja procijenjeni radi prijave projekta za financiranje na ERASMUS+ KA220 projekata. Prvi obrazovni program koji je dostupan javnosti i osobama koji rade u obrazovanju odraslih osoba s invaliditetom u Županiji nastao je na takvom projektu financiranom iz ERASMUS+ (<https://raelinclusion.eu>), a drugi, koji se bavi ranim obuhvatom i sprječavanjem socijalne isključenosti osoba s invaliditetom u Županiji se upravo provodi iz istog EU program i predstavlja socijalno mentorstvo (<https://www.goodjob-project.eu/en>). Uskoro će oba programa koja će osnažiti obrazovne djelatnike i one koje rade s osobama s invaliditetom biti dostupna javnosti. Iskustva s izazovima s kojima se susreću osobe koje rade u obrazovanju iz tih projekata ukazuju na nemogućnost provedbe kvalitetnih obrazovnih programa za osobe s invaliditetom upravo zbog nedostatka podrške.

predrasude oko rada i radnih asistenata, pa ova usluga nije zaživjela kod poslodavaca niti pružatelja usluga koji bi mogli pružati tu uslugu.

Tablica 31 Obrazac 2.4. Procjena potreba za socijalnim uslugama za građane u riziku u dobi 20. - 64. godine

BROJ GRAĐANA U DOBI 20. – 64. G. U RIZIKU U ŽUPANIJI	% GRAĐANA U DOBI 20. – 64. G. U POTREBI ZA SOCIJALNOM USLUGOM	Broj građana u dobi 20. – 64. g. u županiji u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj građana u dobi 20. – 64. G. u županiji koji koriste navedenu uslugu HZSR	Razlika između broja građana u potrebi te broja građana koji sada koriste uslugu
RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVO				
OPĆA PREVENCIJA				
Ukupan broj građana u dobi 20-64 godine: 152889	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI 0,7 % građana u dobi 20 – 64 g. za sljedeće dvije usluge: Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi) Grupe podrške roditeljima s malom djecom (škola za roditelje i drugo)	1070	0	-1070
SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA				
Ukupan broj građana u dobi 20-64 godine: 152889	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI Savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine 1,85 % građana 20 – 64 g	2828	149	-2679
	Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine (individualno, grupno ili obiteljsko) Ili obiteljska medijacija koja nije vezana za postupak razvoda braka 2,34 % građana 20 – 64 g.	3578	189	-3389
	Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) 1,53 % građana 20 – 64 g.	2339	0	-2339
	Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja 0,3 % populacije u dobi 20 – 64 godina	459	4	-455
NASILJE U OBITELJI				
Ukupan broj žrtvi nasilja: 172	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI Smještaj 20 % trenutnog broja žrtvi nasilja	34	14	-20
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	SOS telefon za žrtve nasilja 300 % trenutnog broja žrtvi nasilja	516	0	-516
	Besplatna primarna/sekundarna pravna pomoć 150 % trenutnog broja žrtvi nasilja	258	0	-258
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 50 % trenutnog broja žrtvi nasilja	86	0	-86
KRIZNI DOGAĐAJI				
Ukupan broj stanovnika: 265419	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom 1 smještajni kapacitet na 10 000 stanovnika	27	2	-25
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH SUSTAVA (ZDRAVSTVO, PRAVOSUĐE I ZAPOSŁJAVANJE)			
	Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama 1 stambena jedinica na 10 000 stanovnika	27	0	-27
RIZICI POVEZANI SA SIROMAŠTVOM				
GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI				
Procjena broja građana u teškoj materijalnoj deprivaciji: 7706 Stopa materijalne deprivacije u PGŽ: 8.4 %	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH SUSTAVA (ZDRAVSTVO, PRAVOSUĐE I ZAPOSŁJAVANJE)			
	Podrška u zapošljavanju 50 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	3853	0	-3853
	Besplatna pravna pomoć 30 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	2312	0	-2312
	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala 10 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	771	0	-771
SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE				
Ukupno: 548	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti 100 % radno sposobnih nezaposlenih primatelja ZMN-a	548	30	-518
GRAĐANI U				
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			

PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI Procjena: 5513	Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica 50 % građana u prehrambenoj deprivaciji		2757	0	-2757
	Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući) 50 % građana u prehrambenoj deprivaciji		2757	0	-2757
GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA Procjena: 138 (0.09 %)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
	Smještaj ili organizirano stanovanje 60 % građana u riziku od beskućništva. Od toga:	Prenočište	83	0	-20
		Prihvatilište		40	
		U domu socijalne skrbi		18	
		Organizirano stanovanje		0	
		Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji		5	
	Boravak 20 % građana u riziku od beskućništva		28	81	53
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
	Dnevni centar za podršku i informiranje 200 % građana u riziku od beskućništva		276	0	-276
RIZICI U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR				
	Univerzalna prevencija 100 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja		4140	0	-4140
	Selektivna prevencija 40 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja		1656	0	-1656
	Indicirana prevencija 10 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja		410	0	-410
GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA Ukupno: 11389 (1759 stacionarno, 9630 dnevna bolnica)	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR				
	Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici 60 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja		6833	0	-6833
	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja		2278	0	-2278
	Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja		2278	0	-2278
	Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja		2278	0	-2278
	Krizne intervencije i prva psihološka pomoć 15 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja		1708	0	-1708
GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI Ukupno: 5948	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR				
	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o kockanju 20 % građana koji imaju rizik patološkog kockanja procjena: 2 % populacije u dobi 20-64: 3058	Broj građana koji imaju rizik patološkog kockanja	612	0	-612
	Programi smanjenja štete za ovisnike (harm reduction) 100 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima procjena: 1 % populacije u dobi 20-64: 1529	Broj građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	1529	0	-1529
	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o drogi 70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima procjena: 0,41 % populacije u dobi 20-64: 627	Broj građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	439	0	-439
	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu 70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja	Broj građana s duševnim poremećajima i poremećajima	520	0	-520

	uzrokovanim uzimanjem alkohola procjena: 0,48 % populacije u dobi 20-64: 734	ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola				
ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI					
	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 30 % odraslih osoba pod skrbništvom 338	Organizirano stanovanje	338	52	-63	
		Dom socijalne skrbi		189		
		Udruga/vjerska zajednica		7		
		Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji		27		
	Boravak 20 % odraslih osoba pod skrbništvom		225	35	-190	
Ukupno: 1127	Socijalno mentorstvo ili psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem po zakonu o socijalnoj skrbi ili Vođenje slučaja (<i>case management</i>) iz zdravstvenog sustava 15 % odraslih osoba pod skrbništvom	169	22	-147		
RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM						
OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 godina (bez korisnika sa mentalnim oštećenjem)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI					
	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 6 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi - 374	Organizirano stanovanje	374	25	-47	
		Dom socijalne skrbi		282		
		Udruga/vjerska zajednica		3		
		Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji		17		
	Boravak 8 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi (bez mentalnih teškoća)		499	31	-468	
	Pomoć u kući 8 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi (bez mentalnih teškoća)	Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući:	499	118	-312	
		Koliko korisnika ima organiziranje prehrane u sklopu usluge:		69		
	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom ili socijalno mentorstvo po Zakonu o socijalnoj skrbi ili druge terapijske i rehabilitacijske usluge koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (primjerice terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija, druge terapijske usluge) 40 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	Broj korisnika psihosocijalne podrške osoba s invaliditetom:	2494	0	-2494	
		Broj korisnika usluge socijalnog mentorstva:		1		
		Druge terapijske/ rehabilitacijske usluge		0		
	Ukupno: 6236	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
		Specijalizirani prijevoz i pratnja 50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	3118	0	-3118	
		Dojavni sustavi u krizama 50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	3118	0	-3118	
	Cjelodnevna skrb i njega u kući 3 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	187	0	-187		
	Privremeni njegovatelj u obitelji 10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	624	0	-624		
USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE						
Usluga osobne asistencije 2,5 % svih osoba s invaliditetom prema podacima ŽZJZ-a. 874 osoba Broj korisnika koji ima uslugu:	Osobnog asistenta	874	191	-617		
	Komunikacijskog posrednika		61			
	Videćeg pratitelja		5			
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOSŁJAVANJA						
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	624	0	-624		
NEZAPOSLENE OSOBE S INTELEKTUALNIM	Radni asistent OSI 30 % osoba s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi u sustavu socijalne skrbi	41	0	-41		

TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI				
Procjena 0.09 % građana dobi 20-64 god.: 138				
EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA	Tečajevi znakovnog jezika. Godišnje uključivanje barem 10 novih stručnjaka	10	0	-10

Izvor: Obrada iz raznih izvora temeljem uputa iz Pravilnika

3.1.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane – izbjeglice i pripadnici Romske manjine u potrebi za socijalnim uslugama

A. RIZICI POVEZANI SA STATUSOM IZBJEGLICA I PRIPADNICI ROMSKE NACIONALNE MANJINE U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA

Procjena broja građana u riziku za izbjeglice i pripadnike romske manjine se temelji na županijskim podacima. Točan broj stanovnika ove nacionalne manjine koji žive na području Županije nije pouzdan. Prema podacima iz Popisa stanovništva iz 2021. godine u Županiji živi oko 683 Roma.

U nastavku u Prilogu A je u Tablici 32 Obrazac 2. Procjena građana u riziku za navedene skupine. Broj izbjeglica procijenjen je temeljem nacionalnih podataka.

Tablica 32 Obrazac 2. Procjena građana u riziku povezanih sa statusom izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine u potrebi za socijalnim uslugama

➤ Dostupnost socijalnih usluga za pripadnike Romske manjine - inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora obrazovanja

Procijenjeno je da u Županiji živi 683 pripadnika Romske manjine. Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom prevladavanja komunikacijskih barijera: Romski pomagač u pripremi za školu, u predškoli i nastavi te prevoditelj romskog jezika (10 %) je 68. Očekivani broj korisnika koji će trebati romskog pomagača je 68, kao i usluge prevoditelja. Nema evidencije o broju korisnika koji koriste tu uslugu, pa je procijenjeno je da će 68 korisnika trebati ove usluge.

➤ Dostupnost socijalnih usluga za izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom

Procjenjuje se da u ovoj skupini ima oko 1.593 osoba. Očekivani broj korisnika inovativnih i projektno financiranih za uslugu koordinator integracije izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom je 797. Očekivani broj korisnika usluge "prevladavanje jezičnih barijera" je 1.593, i to uglavnom prevođenje i tumačenje. Za uslugu tečaja hrvatskog jezika nema procjene, ali se može na temelju podataka drugih pružatelja usluga (Caritas) utvrditi prema broju korisnika koji su tu uslugu/aktivnosti primili (oko 100). Očekivani broj usluga podrške interkulturalnih medijatora za izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom je 478. Očekivani broj korisnika koji trebaju edukaciju i superviziju interkulturalnih medijatora je prema uputama 100 % interkulturalnih medijatora, odnosno 25. Nije evidentirano da li postoje interkulturalni medijatori.

Oblici aktivnosti i programa za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine u Županiji su ograničeni. Prema istraživanju koje je provedeno u sklopu projekta Inkluzivni kotač (Ri Rock)⁶⁶ Romi žive koncentrirano u naseljima u Rijeci, Crikvenici i Novom Vinodolskom, Brodu na Kupi, Delnicama, Dedinu, Omišlju i Tršću. Prema istom istraživanju, u Županiji je 42 % Roma nezaposleno (44 % nacionalna razina); 19 % Roma su zaposleni na puno radno vrijeme (7 % nacionalna razina); 6 % Roma imaju plaćene povremene poslove (9 % nacionalna razina). Među tim i drugim podacima iz istog istraživanja, istaknuti su glavni izazovi s kojima se susreću pripadnici romske manjine na ovom području: diskriminacija, siromaštvo, isključivanje iz odlučivanja i nepovjerenje u institucije, nedovoljna potpora u obrazovnom sustavu, velika nezaposlenost i nemogućnost zadržavanja posla (neprikladni uvjeti), nedovoljna i nedostupna zdravstvena skrb. Većina ovih izazova proizlazi iz neprikladnosti sustava i

⁶⁶ Akcijski plan PGŽ 2024-2025 za provedbu NPUR, (2024) dostupno na [Poveznica](#)

okoline romskoj kulturi i načinu života, pa su navedene usluge bitne za uspostavu novog pokušaja dijaloga. Iako postoji dugogodišnja demokratska tradicija političkog i civilnog predstavljanja Roma u javnim tijelima (vijeće nacionalnih manjina), pomaci su neznatni.

Obje skupine se suočavaju s nizom teškoća, od onih ekonomske i psihološke prirode do jezičnih barijera i društvene diskriminacije. Zadovoljavanju njihovih potreba nužno je pristupiti sustavno i pažljivo s obzirom na to da se radi o skupinama u ranjivom društvenom položaju. Potrebe Roma i izbjeglica za socijalnim uslugama uključuju smještaj, pravnu pomoć i psihosocijalnu podršku i u suradnji s obrazovnim sustavom, jaču podršku u prilagodbi u školi i vrtiću, za Rome i za izbjeglice, poput prilagođenih tečajeva jezika te pristup tržištu rada i obrazovanju. Procijenjene potrebe Roma uključene su u procijenjene potrebe skupina u riziku (djeca, odrasli i starije stanovništvo). Očekuje se da će se pri izradi akcijskih planova adresirati specifične potrebe ove skupine koje proizlaze iz nepovoljnog položaja ove manjine.

Procjena potreba za skupine riziku – pripadnici Roma i izbjeglice

Važno je uključiti interkulturalne medijatore kako bi uspostavili kvalitetniji odnos povjerenja Roma i institucija. Iako se s godinama povećava broj Roma koji su završili osnovnu i/ili srednju školu, potrebno ih je osposobiti za konkretna radna mjesta na kojima oni mogu raditi te uključiti mentore koji će im dati podršku da zadrže posao kako bi se smanjili problemi u ponašanju posebno kod djece i mladih. U tu svrhu postoji potreba za zapošljavanjem stručnjaka za pomoć u integraciji romske manjine i izbjeglica.

Tablica 33 Procjena potreba za socijalnim uslugama za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine

Tablica 66: Potreba za socijalnim uslugama za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine		Broj izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine koji koriste navedenu uslugu HZSR	Razlika između broja izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine u potrebi te broja građana koji sada koriste uslugu	
BROJ IZBJEGLICA I PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANIJI	% IZBJEGLICA I PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA				
BROJ PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANIJI Ukupno: 683	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA OBRAZOVANJA				
	Usluge za prevladavanje komunikacijskih barijera: Romski pomagač u pripremi za školu, predškoli i nastavi	Broj korisnika romskog pomagača	68	0	-68
	Prevoditelj romskog jezika 10 % romske populacije	Broj korisnika prevoditelja romskog jezika	68	0	-68
IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM Ukupno: 1593	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOSŁJAVANJA				
	Koordinator integracije 50 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom		797	0	-797
	Usluge za prevladavanje jezičnih barijera 100 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	Prevođenje i tumačenje		0	
		Tečajevi hrvatskog jezika	1593	0	-1593
	Podrška interkulturalnih medijatora 30 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom= 478 osoba	Broj interkulturalnih medijatora	478	0	-478
	Edukacija i supervizija interkulturalnih medijatora 100 % interkulturalnih medijatora		478	0	-478
DRUGE USLUGE	Besplatna pravna pomoć Županija razvija kapacitete na način da na 50 000 stanovnika ima kapacitet za: 100 korisnika besplatne pravne pomoć	2	0	-2	

Izvor: Obrada iz raznih izvora temeljem uputa iz Pravilnika

3.1.4. Dostupnost socijalnih usluga za osobe starije životne dobi u dobi od 65 i starijih od 65 godina

Briga i skrb za starije osobe smanjenih funkcionalnih sposobnosti nužna je za svaku socijalnu politiku. U Županiji živi 68.539 osoba starijih od 65 godina. Kao i u ostatku Hrvatske, Županija ima obilježja starenja stanovništva, a osobe starosti 65 godina i više godina čine oko 25,8 % ukupne populacije stanovništva Županije. Od toga je približno 19,7 % tih osoba ovisnih o tuđoj njezi i pomoći, pa i o ne/dostupnim uslugama socijalne skrbi. Ova skupina građana je u velikom riziku od socijalne isključenosti. Prema uputama iz Pravilnika, najmanje za 6,4 % osoba u dobi od 65 i više mora imati dostupne socijalne usluge. U Županiji postoji sustavna podrška starijim osobama kroz županijsku mrežu institucija i ustanova socijalne skrbi (domovi za starije osobe, klubovi osoba starije dobi, Maticu umirovljenika i druge udruge umirovljenika u gotovo svakom gradu), kroz suradnju s tijelima zdravstvenog sustava (bolnice, domovi zdravlja) te kroz aktivnosti organizacija civilnog društva i vjerskih organizacija (npr. Crveni križ, Hospicij). Umirovljenici u riziku gotovo s nižim primanjima ostvaruju i financijsku pomoć iz županijskog proračuna i proračuna JLS, kako bi im olakšali premošćivanje troškova života.

A. SKUPINA U RIZIKU - STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI

➤ Dostupnost socijalnih uslugama za starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti - socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Procijenjeno je da u Županiji živi oko 6.006 osoba sa sniženim funkcionalnim sposobnostima u dobi od 65 i više godina, u riziku od socijalne isključenosti što ih stavlja u gotovo istu razinu rizika kao i osobe s invaliditetom (u dobi od 20 do 65) u sustavu socijalne skrbi (bez korisnika sa mentalnim oštećenjem) kojih ima 6.236. Broj osoba s rizikom narušenog mentalnog zdravlja ima oko 4.100. Jasno se vidljivo u kojoj mjeri su ove tri skupine u najvećem riziku od socijalne isključenosti. Uzimajući u obzir procjene da je broj građana u teškoj materijalnoj deprivaciji u dobi od 20 do 64 godine je 12.843, dok tek oko 550 ih dobiva ZMN, dolazimo do još većeg broja osoba koji su ili će biti u riziku u starijoj dobi. Rizici za starije osobe se također prenose kroz godine i generacije, iz mlađih dobnih skupina u starije.

Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za **smještajem (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje** za starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti je 2.222. Od toga broja je smještaj u domu je imalo, prema podacima pružatelja usluga 1.201 osoba, a prema evidenciji HZSR ovu uslugu je dobilo 177 korisnika. Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji dobilo je iz evidencije HZSR 76 korisnika, a pružatelji su evidentirali 20. Za organizirano stanovanje HZSR je izdao rješenje / uputnicu za 1 korisnika. Ukupna razlika za sve vrste smještaja je 1.968

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane** je 1.742, što je kao i kod skupina osoba s invaliditetom uglavnom prepušteno projektnom financiranju te organizaciji i potporama JLS-a i udruga. Prema podacima pružatelja usluga ovu uslugu primilo je 867 korisnika. Usluge pomoći u kući, kao i usluga 24 satne njege u kući pridonose smanjenju potrebe smještaja za kojim je najveća potražnja. Svega 3 (6 s prehranom) korisnika iz ove skupine je ovu uslugu dobilo kroz sustav HZSR. Razlika je 1.733. **Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane** je prema podacima iz evidencije pružatelja usluga dobilo 507 korisnika, a prema podacima HZSR je tu uslugu dobilo 6 korisnika.

➤ Dostupnost socijalnih usluga za osobe u dobi od 65 i starije - druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i sektora zdravstva i/ili civilnog sektora

Očekuje se da će potrebu za uslugom **organiziranog prijevoza i pratnje za starije osobe** i nemoćne osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti imati 1.742 osobe, što je iznimno veliki broj. Budući da organizirani i specifični prijevoz nije dostatan i za druge skupine u riziku, ovaj problem će se dugoročno moći riješiti tek kada budu razvijene usluge u zajednici u kojoj će postojati mreža povezanosti koja će osiguravati potrebu za mobilnosti. U tu svrhu pružatelji su iskazali podatke o ovoj usluzi, 157 korisnika je uslugu i dobilo, pa je potrebno preispitati potrebe u svakoj JLS zasebno. Razlika je 1.742.

Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za **alarmnim sustavom** za starije osobe je 2.462. Pružatelji su evidentirali 74 korisnika koji koriste ovu uslugu. Oko 2.462 korisnika će trebati ovu uslugu.

Očekivani broj korisnika koji trebaju uslugu **stanovanja u svom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku** za starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti je 480. Ovu uslugu uglavnom plaća obitelj i nije standardizirana. Ova usluga smanjuje potražnju za smještajem u domu za upravo ovaj broj korisnika. Nužno je, za ovu populaciju, uključiti najbolje moguće usluge u suradnji sa zdravstvom, što Nacionalni plan razvoja zdravstva i uključuje u svoje ciljeve. Jedna od takvih je i **njega u kući**, za koju se procjenjuje potreba za 1.742.

Dostupnost socijalnih usluga za starije osobe narušena mentalnog zdravlja

Procijenjeno je da starijih osoba narušena mentalna zdravlja u Županiji ima oko 819. Očekivani broj korisnika koji trebaju uslugu **boravka** iz ove skupine je prema uputama iz Pravilnika 30 % motiviranih za uslugu ili 246 osoba. Boravak je jedna od važnih socijalnih usluga koja može omogućiti građanima starije dobi što duži boravak u zajednici, omogućuje ranu detekciju demencije, bolesti i ostalih izazova s kojima se susreću starije osobe. Prema evidenciji HZSR ovu uslugu dobilo je 30 osoba, a podataka o broju korisnika kod pružatelja nisu dostupni. Usluga boravka se pruža u domovima socijalne skrbi. Procjenjuje se da oko 216 osoba ima potrebu za ovom uslugom, što je moguće realizirati ako JLS organiziraju ovakve usluge za licencirane pružatelje usluga.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **savjetovanja i psihosocijalnog savjetovanja ili psihosocijalne podrške za odrasle starije osobe sa teškoćama mentalnog zdravlja** motiviranih za uslugu je 164 osobe. HZSR je izdao rješenja/uputnice za ove usluge za 49 osoba, dok su pružatelji evidentirali 424 osobe. Razlika je 115.

Očekivani broj korisnika koji imaju potrebu za uslugom **kluba / centra za druženje starijih osoba s teškoćama mentalnog zdravlja** motiviranih za uslugu je 410. Pružatelji usluga su evidentirali 876 korisnika koji su uključeni u ovu uslugu. Razlika je 410 jer se ne radi o licenciranim pružateljima.

➤ **Dostupnost socijalnih usluga za starije osobe oboljele od demencije - usluge iz zdravstva**

Procjenjuje se da osoba oboljelih od demencije ima 277. Očekivani broj korisnika koji ima potrebu za uslugom kontinuirane njege i kući za oboljele od demencije je 83. Nema evidencije o korisnicima koji koriste ovu uslugu, pa se procjenjuje se da će najmanje 83 osobe imati potrebu za ovom uslugom. Upravo tijekom 2024. godine organiziran prvi boravak za osobe oboljele od demencije u Županiji, pa se tu vidi novi potencijal za daljnji razvoj.

➤ **Dostupnost socijalnih usluga za starije osobe koje imaju negovatelje kojima je potrebna podrška - socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi**

Procijenjeno je da u Županiji ima 887 osoba koje imaju negovatelje. Očekivani broj osoba kojima je potrebno **savjetovanje obitelji ili psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška obitelji ili skrbnicima / negovateljima** temeljena je na procjeni da 100 % starijih osoba koje imaju negovatelja ima tu potrebu. Procjena potreba za ovim uslugama (ravnomjerno raspoređena prema stvarnim potrebama između savjetovanja, psihosocijalnog savjetovanja i psihosocijalne podrške) ostaje na istoj razini (885) jer ova usluga nije dovoljno razvijena u Županiji.

➤ **Dostupnost socijalnih usluga za starije osobe koje imaju negovatelje kojima je potrebna podrška – druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi**

Očekivani broj osoba koje imaju potrebu za uslugom **privremenog / povremenog smještaja radi predaha od skrbi** je 266 ili 30 % starijih osoba koji imaju negovatelje i kojima je potrebna podrška. Evidentirana je jedna takva usluga pa kako je ova usluga nerazvijena, procjenjuje se da 266 osoba ima potrebu za ovom uslugom. Također, očekivani broj osoba koji imaju potrebu za uslugom **privremene njege u kući radi predaha od skrbi starijih osoba** koje imaju negovatelja skrbnika je 621.

➤ **Dostupnost socijalnih usluga za starije terminalno bolesne osobe - druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i druge usluge iz sektora zdravstva**

Procjenjuje se da se 3.185 osoba ili 1,2 % ukupnog stanovništva, mogu smatrati terminalno bolesnim osobama u Županiji, pa imaju potrebu za uslugama **palijativne skrbi i stacionirane palijativne skrbi**. Očekivani broj osoba koje imaju potrebu za palijativnom skrbi u kući je 2.548. Veći gradovi imaju organiziranu palijativnu skrb za korisnike, a u Županiji je organizirana kroz sustav zdravstva (Domove zdravlja). U gradu Rijeci mobilni palijativni timovi djeluju u sklopu Hospicija "Marija K. Kozulić" kao dislocirani centar Doma zdravlja Županije. Timovi pružaju potpunu palijativnu skrb osobama oboljelima

od neizlječive bolesti u njihovom domu, a rade na području Grada Rijeke, riječkog prigrada, području Liburnije, Gorskog Kotara, Crikveničkom području te području otoka Krka. Jedan tim financiran je kao projekt HZZO-a dok ostale financiraju PGŽ i jedinice lokalne samouprave. Prosječno godišnje umre 44 pacijenata kojima je pružena ova usluga. Procjenjuje se da je razlika 2.548. Većina obitelji koji se brinu o terminalno bolesnim članovima obitelji plaća ovu uslugu za svoje članove. Dio JLS uplaćuje pružateljima usluga za ovu uslugu, a usluga se koristi za građane te JLS. Podaci o broju korisnika koji koriste ovu uslugu način nisu poznati (zdravstvena usluga).

Posebno je važna usluga i **stacionarna palijativna skrb**. Očekivani broj korisnika je 637. Pružatelji su evidentirali 358 takvih korisnika. Ove usluge pružaju Hospicij Marija K. Kozulić i privatni pružatelji, KBC Rijeka ima odjel za palijativnu skrb, a u Psihijatrijskoj bolnici Lopača primaju i pacijente s ovim potrebama.

Projektno financiranje izvaninstitucijske skrbi za starije i nemoćne omogućava i projekt „Zaželi“ kojeg financira Europski socijalni fond, a provodi se na području više gradova i općina Županije od 2014. godine. Kroz projekt su zaposlene i osposobljene žene koje pružaju uslugu osobne asistencije starijim građanima smanjene funkcionalnosti i osobama s invaliditetom. Na ovaj način pružaju se sljedeće usluge građanima starije dobi i osobama s invaliditetom: organiziranje prehrane (npr. pomoć u pripremi obroka, pomoć u nabavi hrane); obavljanje kućanskih poslova (pranje posuđa, čišćenje i pospremanje stambenog prostora, organiziranje pranja i glačanja rublja, nabava lijekova i drugih potrepština i dr.); održavanje osobne higijene (pomoć u oblačenju i svlačenju, kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba), zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba, isporuka mjesečnog paketa s propisanim kućanskim i osnovnim higijenskim potrepštinama. Nije dostupan podatak koliko je osoba zaposleno do sada i za koliko korisnika usluga.

Procjena potreba za osobe u dobi od 65 i više godina

Potreba za institucijskim smještajem i dalje postoji. Navedeni oblici izvaninstitucijske podrške i skrbi nisu dostatni. Nedostaju usluge boravka, psihosocijalne podrške, pomoći u kući i drugih usluga poput klubova za druženje, kako bi se prevenirali rizici za narušavanje mentalnog zdravlja u zajednici. Učinak ovih usluga je prepoznatljiv jer smanjuje potrebu za uslugama koje vode u institucionalizaciju i time korisnike udaljava od obitelji. Kako nedostaje kapaciteta za palijativnu i palijativnu stacioniranu skrb, potrebno je ulagati u stvaranje novih kapaciteta, odnosno prilagoditi ih postojećim potrebama ovih pacijenata u suradnji sa zdravstvenim sustavom. Od 2024. godine na području Županije postoji prvi pružatelj koji je specijaliziran za osobe oboljele od demencije, kapaciteta 30 osoba, pa je potrebno osigurati više takvih specijaliziranih boravaka.

Nedostatak stručnih i drugih radnika za potrebe pružanja usluge smještaja i pomoći u kući je kroničan. Naročito se to odnosi na medicinske sestre i negovateljice.

U sustavu palijativne skrbi vidljivi su pozitivni iskoraci zahvaljujući provedenim ulaganjima u povećanje broja kreveta, opreme, educiranih stručnjaka i vozila. Palijativna skrb prepoznata je kao jedno od prioritarnih područja unutar sustava socijalne i zdravstvene skrbi na području Županije. Pri KBC Rijeka osnovan je Zavod za integriranu i palijativnu skrb koji koordinira rad i djelovanje svih ustrojstvenih jedinica klinika i zavoda KBC-a Rijeka u svrhu pružanja optimalne multidisciplinarnе skrbi za palijativne bolničke pacijente. Palijativna skrb se, putem više mobilnih timova (Rijeka i Delnice), provodi u domovima palijativnih pacijenata. Zbog ograničenih smještajnih kapaciteta, potrebe pacijenata za palijativnom skrbi zadovoljavaju se korištenjem istih u susjednim županijama.

Izvaninstitucijski oblici podrške starijim osobama trebaju se dodatno razvijati, jer postoji izraziti manjak inovativnih i projektno orijentiranih usluga poput organiziranog prijevoza, 24 satne njege i pomoći u kući te podrške negovateljima i obiteljima starijih osoba. U posljednjih 10 godina se organizirano je više klubova za starije osobe, za druženje i međusobnu podršku, što je značajno smanjilo društvenu isključenost i usamljenost, posebice samačkih staračkih kućanstava koja su u tom smislu posebno rizična. Tako u sklopu Doma za starije osobe Kantrida radi 6 Klubova za starije osobe (KSO) koji provode više aktivnosti prema potrebama skupine. U KSO, kroz grupni i individualni rad provode se volonterske aktivnosti: kulturne aktivnosti (večeri poezije, biblioteke, likovne radionice), zabavne aktivnosti (maškare, obilježavanje dana žena, majčinog dana, proslave rođendana, plesne večeri i sl.),

plesna grupa i pjevački zbor; edukativne aktivnosti, društvene igre i kreativan rad (šah, karte, tombola, ukrasi), sportsko-rekreativne aktivnosti (rekreativna tjelovježba, pikado, nabacivanje kolutova, boće), izleti i odmori u lječilištima; zdravstveno-socijalne aktivnosti (usluge mjerenja krvnog tlaka i šećera u krvi, u suradnji sa patronažnom službom Doma zdravlja Rijeka, te zdravstvena predavanja); pomoć i samopomoć (članovi kluba redovitim posjetima i pomoći brinu o onima koji ne mogu iz doma); savjetodavni rad i dr. Usluga koja se provodi u dva kluba Doma Kantrida je i **podjela obroka pučke kuhinje**. Ključno je što se aktivnosti podržavaju volonterskim radom stručnjaka, mladih i samih članova.

Sažetak ključnih potreba

Potrebno je unaprijediti programe podrške i skrbi za starije osobe sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima te jačati podršku posebno rizičnim skupinama, uključujući oboljele od demencije, starije osobe u riziku od siromaštva i samačka staračka kućanstva. U tijeku je proširenje smještajnih kapaciteta koje provodi Županija te izgradnja novog Centra za starije osobe u Kostreni koji će pružati institucijske i izvaninstitucijske usluge. U ovom razdoblju potrebno je pratiti potrebe osoba starije dobi sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima za smještajem, pa prema potrebama korisnika socijalne skrbi planirati nove, ako bude potrebe. Ključni koraci uključuju planiranje i provođenje dodatnih ulaganja u mobilnu i stacionarnu palijativnu skrb, što obuhvaća osiguravanje materijalnih, ljudskih i organizacijskih resursa. Također, važno je osigurati razvoj inovativnih izvaninstitucijskih usluga koje će omogućiti bolju podršku starijim osobama, uključujući pomoć i njegu u kući, pružanje podrške njegovateljima i članovima obitelji kroz predah od skrbi te osnivanje i poticanje rada klubova i društvenih aktivnosti za starije osobe.

Tablica 34 Procjena potreba za socijalnim uslugama za starije osobe

Tablica 6.1. Pregled potrebi za socijalnim uslugama za starije osobe					
BROJ STARIJIH OSOBA U RIZIKU U ŽUPANIJI	% STARIJIH OSOBA U RIZIKU U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA	Broj starijih osoba u riziku u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj starijih osoba u riziku koji koriste navedenu uslugu	Razlika između broja starijih osoba u potrebi te broja starijih osoba koji sada koriste uslugu	
STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1742	3	-1733	
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti		6		
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe 37 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu	2222 ⁶⁷	177	-1968 ⁶⁸
		Smještaj koji organizira vjerska zajednica/udruga		0	
		Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji		76	
		Organizirano stanovanje		1	
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
	Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1742	0	-1742	
	Alarmni dojavni sustav za starije osobe (npr. SOS narukvice) 41 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	2462	0	-2462	
Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku 8 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnost	480	0	-480		
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI					
DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA					
Ukupno: 6006	Njega u kući 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnost	1742	0	0	
STARIJE OSOBE	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				

⁶⁷ Smještaj: broj se odnosi na ukupan smještaj bez obzira na vrstu usluge: u domu (ustanove socijalne skrbi, sada centri za pružanje usluga u zajednici), organizirano stanovanje, udomiteljstvo i dr.

⁶⁸ Isto kao 74.

NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA	Boravak 30 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	246	30	-216
Ukupno: 819	Savjetovanje ili psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi 20 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	Savjetovanje	41	-115
		Psihosocijalno savjetovanje	3	
		Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi	5	
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI KROZ SEKTOR CIVILNOG DRUŠTVA				
	Klub/centar za druženje starijih osobe 50 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	410	0	-410
STARIJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE	DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA			
Ukupno: 277	Kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije 30 % starijih oboljelih od demencije	83	0	-83
BROJ STARIJIH OSOBA KOJE IMAJU NJEGOVATELJE KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Savjetovanje obitelji ili psihosocijalno savjetovanje obitelji ili psihosocijalna podrška članovima obitelji / skrbnicima / njegovateljima starije osobe 100 % starijih osoba koji imaju njegovatelja kojima je potrebna podrška	Savjetovanje	2	-885
		Psihosocijalno savjetovanje	0	
		Psihosocijalna podrška	0	
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
Procjena 1.28 % starijih osoba: 887	Privremeni/povremeni smještaj radi predaha od skrbi 30 % starijih osoba koji imaju njegovatelja /skrbnika kojima je potrebna podrška	266	0	-266
	Usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi 70 % starijih osoba koji imaju njegovatelja /skrbnika kojima je potrebna podrška	621	0	-621
TERMINALNO BOLESNE OSOBE	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA			
Procjena 1.2 % ukupnog stanovništva: 3185	Palijativna skrb u kući 80 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	2548	0	-2548
	Stacionarna palijativna skrb 20 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	637	0	-637

Izvor: Obrada iz raznih izvora temeljem uputa iz Pravilnika

3.1.5. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga

Odlukom o donošenju Mreže socijalnih usluga 2023. godine (dalje: Mreža) određen je potreban broj i vrsta socijalnih usluga za područje Republike Hrvatske, prema potrebama korisnika s pravom na socijalne usluge. Prava se priznaju korisnicima socijalne skrbi izdavanjem rješenja ili uputnice nadležne organizacijske jedinice HZSR. Mreža samo djelomično govori o stvarnim potrebama korisnika za pojedinom uslugom, a temelji se na prioritetima na nacionalnoj razini i povezana je s financiranjem socijalnih usluga iz ugovorenih socijalnih usluga za licencirane pružatelje usluga. Sve ostale procijenjene potrebe koje nisu financirane “iz Mreže”, na razini Županije, financiraju se iz više izvora, iz proračuna JLS ili Županije, privatnih donacija, iz fondova EU ili drugih izvora, a neke se i ne financiraju. Upravo bi ovaj Socijalni plan trebao dati smjernice nadležnom Ministarstvu, Županiji i JLS-ima koje usluge su nedostadne za koje skupine u riziku i u kojem smjeru treba financirati nedostadne socijalne usluge tj. ključne za županijsku i lokalnu razinu.

Potreban broj i vrsta socijalnih usluga prikazani su u Mreži socijalnih usluga prema područjima jedinica područne (regionalne) samouprave, zasebno za svaku korisničku skupinu i to za:

- djecu ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi; djecu ili mlađe osobe s problemima u ponašanju, djecu s teškoćama u razvoju,
- odrasle osobe s invaliditetom (mentalnim oštećenjem); odrasle osobe s invaliditetom (tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem),
- osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju ili drugim oblicima ovisnosti,
- starije osobe, teško bolesne odrasle osobe,
- žrtve nasilja u obitelji, žrtve trgovanja ljudima, trudnice ili roditelja s djetetom do godine dana života, iznimno do tri godine života djeteta,

- beskućnike i druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o socijalnoj skrbi.

Prema Mreži, država ima obavezu financirati socijalne usluge koje pružaju licencirani pružatelji koji su ili već bili u Mreži ili su upravo zbog ove procjene ušli u Mrežu, za korisnike socijalne skrbi (uputnica ili rješenje) prema Tablici broj 35.⁶⁹ u Prilogu A. 3.u dodatku ovog Socijalnog plana.

Potreban broj usluga savjetovanja, stručne procjene, psihosocijalnog savjetovanja, socijalnog mentorstva, obiteljske medijacije, psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja, psihosocijalne podrške, rane razvojne podrške, pomoći pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja te pomoći u kući iskazan je brojem usluga kao kumulativnim rezultatom utvrđenih potreba za uslugama na godišnjoj razini. Potreban broj usluga boravka, smještaja i organiziranog stanovanja iskazan je brojem korisnika u trenutku mjerenja te nije iskazan kao kumulativni rezultat utvrđenih potreba na godišnjoj razini. Prema ovoj procjeni npr. 200 osoba s invaliditetom ima potrebu za boravkom, a u taj broj ulaze korisnici i ustanova, pa za druge pružatelje (udruge) kojih imaju liste čekanja za više stotina korisnika s istom potrebom, ostaje manji broj, npr. u 2023. godini je ugovoreno od 10 do 15 (2 pružatelja) po pružatelju, za Županiju, što je nedostavno za sve kojima ova usluga treba. Uspoređujući podatke o potrebama iz Mreže u kojoj se za npr. smještaj procjenjuje potreba za 500 korisnika i procjene koja je dio ovog dokumenta, potreba za smještajem izražena je i dalje. Izazovi s kojima se suočavaju pružatelji npr. smještaja (bez obzira na vrstu) jesu prema procjeni pružatelja: *niska ugovorena cijena za uslugu smještaja u Mreži, povećani rashodi, naročito troškovi plaća za radnike u sustavu socijalne skrbi povećali su i troškove usluge; nedostatak stručnih i drugih radnika, troškovi koje proizlaze iz zdravstvenih usluga, poput njege i koji se ne obračunavaju zdravstvenom sustavu*, samo su neki od njih. Sredstva za financiranje decentraliziranih funkcija domova za starije osobe jedinice područne (regionalne) samouprave ostvaruju iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 0, 8 %. (za 2024. godinu su iznosila za Županiju 1.721.8311 eura što nije dostatno za troškove domova, a posebno za troškove plaća.⁷⁰ Dio razlike u troškovima i prihodima namiruje se iz prihoda za posebne namjene, ostvaren naplatom cijene socijalne usluge, temeljem ugovora o pružanju socijalne usluge između doma za starije osobe i korisnika, odnosno obveznika plaćanja cijene usluge te rješenja Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Cijena smještaja u domu je od 390 do 600 eura, uz dodatne troškove prema pojedinim uslugama ovisno o stupnju i potrebama, a važeća od 2023.godine. Sve ostale razlike između troškova i prihoda domovima kojima je osnivač Županija, namiruju se dodatno iz proračuna Županije⁷¹.

Kako bi smanjili potrebu za npr. smještajem, potrebno je razvijati dostupne usluge u zajednici koje imaju obilježja prevencije, čime će se sprječavati institucionalizacija i razvijati izvaninstitucijske usluge, odnosno ulagati u usluge u zajednici poput pomoći u kući, 24 satne njege, ali i boravka i psihosocijalne podrške ili savjetovanja, ili ulagati u razvoj modela rane intervencije, a prije svega u informativne točke i savjetovaništa u kojima građani moći dobiti relevantne informacije, uz uslugu stručne procjene i nužne terapijske usluge.⁷² Koliko je još potrebno ulagati u povećanje dostupnosti institucijskih i izvaninstitucijskih usluga, vidljivo je ako se uzmu u obzir postojeći kapaciteti licenciranih pružatelja, ali i

⁶⁹ Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, 2023., Odluka o mreži socijalnih usluge, dostupno na: [Poveznica](#)

⁷⁰ Ova sredstva predstavljaju minimalni financijski standard za decentralizirano financiranje djelatnosti domova za starije osobe, prema kojem ukupne rashode doma obuhvaćaju: rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, financijski rashodi, hitne intervencije – investicijsko održavanje, oprema i nabava nefinancijske imovine, rashodi za nabavu nefinancijske imovine – materijalna i nematerijalna imovina, građevinski objekti, postrojenja i oprema, prijevozna sredstva isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti, nematerijalna proizvedena imovina, informatizacija, dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr. (Odluka o minimalnim financijskim standardima, kriterijima i mjerilima za decentralizirano financiranje domova za starije osobe u 2024. Godini, NN, br. 10/24).

⁷¹ Županijskim domovima za starije osobe, temeljem usvojenog rebalansa za 2024. godinu, raspored proračunskih sredstva povećana je za 1, 27 milijuna eura i sada iznosi 2.142.447, 00 eura. S tim sredstvima županijski proračun pokriva uvećane rashode domova zbog rasta plaća i drugih materijalnih prava zaposlenih. (<https://www.pgz.hr/objave/zupanijskim-domovima-za-starije-osobe-kroz-rebalans-osigurano-dodatnih-13-milijuna-eura-te-preko-7-milijuna-eura-za-ustanove-zdravstva/>)

⁷² "Proces deinstitutionalizacije nije do sada obuhvatio osobe starije životne dobi. Za tu posebno osjetljivu skupinu prioriteta su razvoj izvaninstitucijskih usluga. Izgradnjom centara za starije osobe omogućila bi se dostupnost u korištenju raznovrsnih izvaninstitucijskih usluga radi poboljšanja kvalitete življenja u vlastitom domu, osiguravanje integrirane socijalne i zdravstvene skrbi na primarnoj razini, te usluge smještaja za korisnike kojima je zbog otežane funkcionalne sposobnosti i narušenog zdravstvenog stanja potrebna pomoć i nadzor druge osobe u zadovoljenju svih potreba u punom opsegu". (Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga, str. 21).

onih koji provode aktivnosti i programe ili usluge projektno, bez licence. O kapacitiranosti pružatelja u sljedećem poglavlju.

3.2. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga

Mreža socijalnih usluga donesena 2023. godine uzela je u obzir već postojeće kapacitete licenciranih pružatelja usluga i potrebe građana. Više o Mreži, u prethodnom poglavlju. Treba istaknuti da se cijena socijalnih usluga prema kojoj se pružateljima plaća iz Mreže za dane usluge, iskazuje u intervalima⁷³ i da nije za svakog pružatelja i istu uslugu istovjetna u svim županijama. **Jedan od zadataka licenciranih pružatelja usluga i Županije te JLS je i zagovaranje za povećanje cijene koju obračunava Ministarstvo**, prema ugovoru s pružateljem za, pruženu uslugu po korisniku ili jedinici usluge. Prema podacima iz prethodnog poglavlja, procijenjeno je da za većinu usluga postoji veća potreba korisnika socijalne skrbi od broja usluga u Mreži. Za procjenu potreba podaci iz Mreže uzeti su u obzir radi dodatne procjene zbog nepouzdanosti podatka koje su dostavili pružatelji usluga. Temeljem podatka iz Mreže, Ministarstvo je sklopilo nove ugovore tijekom 2023. i 2024 s licenciranim pružateljima u Županiji.

Na području Županije djeluje 5 područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad i to u Rijeci, Opatiji, Crikvenici, Krku i Cres-Lošinj. Isto tako na području Županije socijalne usluge pružaju:

- 97 licencirana pružatelja socijalnih usluga, od čega je 23 ustanova socijalne skrbi, fizičkih osoba 19 i 50 udruga i vjerskih zajednica i druge pravne osobe te 5 obrta.
- 146 nelicencirana pružatelja usluga i/ili organizacija koje provode razne programe koji imaju potencijal za razvoj socijalnih usluga.

U Mreži su za 2023. i 2024. godinu procijenjene potrebe:

- Za savjetovanje je procijenjeno ukupno 8.400 jedinica, za stručnu procjenu 5.560 jedinica, za psihosocijalno savjetovanje 136.500 jedinica. Za usluge socijalnog mentorstva, obiteljske medijacije i psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja procijenjeno je da potrebu nema niti jedan korisnik ili jedinica. Za psihosocijalnu podršku procijenjena je potreba za 293.000 jedinica, a za ranu razvojnu podršku 20.000 jedinica.
- Za uslugu pomoći za uključivanje u odgoj i redovno obrazovanje je procijenjena potreba za 30.000 jedinica, dok za pomoć u kući 380 jedinica.
- Za boravak (poludnevni i cjelodnevni) je procijenjeno da ima potrebu 1.050 korisnika, dok za smještaj 1.262 korisnika, a za organizirano stanovanje je planirana potreba za 488 korisnika.

U Mrežu mogu ući i "učiniti" ove usluge dostupnijima samo licencirani pružatelji socijalnih usluga koji barem za određeni broj korisnika ili jedinica usluge imaju ugovoreno financiranje ili takozvane "glavarine": Svi ostali pružatelji financiraju troškove pružanja usluga projektno iz proračuna Županije i JLS, ili se radi o proračunskim korisnicima (iz decentraliziranih funkcija, osnivači ima je Županija ili JLS), i/ili državnog proračuna, donacija, iz ostalih izvora, iz EU fondova ili korisnici sami plaćaju uslugu.

Procjena kapacitiranosti pružatelja usluga predstavlja izazov zbog nedostatka podatka o stvarnom broju korisnika koji kod nekog od pružatelja već primaju uslugu. Iz podataka u Registru pružatelja usluga dostupni su podaci o licenciranim pružateljima i njihovom kapacitetu te ugovorenom broju korisnika. Samo oni, ako uđu u Mrežu imaju osigurana sredstva za financiranje kroz "glavarine", uz ustanove koje financiraju osnivači iz državnog proračuna ili decentraliziranih funkcija, bez rizika za diskontinuitet pružanja usluga koji stalno prijeti svim ostalim privatnim pružateljima, među kojima su brojne udruge. Ustanove koje se financiraju iz decentraliziranih funkcija, nadležnog ministarstva ili JLS te tako imaju osiguran prihod prema mjerilima iz decentraliziranih funkcija, ističu da su *izloženi sve većim izazovima, poput sve većih troškova usluga, zadržavanje stručnih radnika i pritisku korisnika zbog sve veće liste čekanja*. Stručni radnici zaposleni u udrugama, financirani iz Mreže ili ne, izdvajaju izazove oko *nemogućnosti osiguravanja plaće za stručne radnike, jer projektno financiranje nije dovoljno za cijelu plaću*. Često, stručni radnici u udrugama ili nisu zaposleni i volontiraju ili imaju vrlo niska primanja,

⁷³ Intervali cijene socijalnih usluga:

<https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Socijalna%20politika/Dokumenti/Intervali%20cijena%20socijalnih%20usluga.pdf>

prosječno je niža od onih ustanovama socijalne skrbi. Ulaskom u Mrežu, novim licenciranim pružateljima usluga osigurava se minimum kvalitete i kontinuitet pružanja socijalnih usluga izvan ustanova/domova koji su se transformirali u centre za usluge u zajednici te centre za starije osobe. Kako bi udruge i drugi pružatelji usluga mogli osigurati ravnomjernu dostupnost usluga i razvijati inovativne usluge jako je važno da infrastrukturni preduvjeti i uvjeti rada budi izjednačeni barem s ustanovama socijalne skrbi. Startna pozicija između ovih pružatelja usluga nije jednaka, iako su uvjeti za dobivanje licence za pružanje usluga u ustanovama i kod drugih pružatelja gotovo pa isti, samo je drugi osnivač. I jedni i drugi moraju udovoljiti istim kriterijima za dobivanje licence. Od pružatelja usluga kojima nije osnivač država ili JLS očekuje da kroz projektno financiranje nadomještaju nedostatne usluge. Kako bi to bilo moguće, nadležno Ministarstvo provodi programe, kroz financiranje 3 godišnjih ili dvogodišnjih programa, s ciljem "širenja mreže socijalnih usluga", za razne skupine u riziku. Kroz to trogodišnje razdoblje ministarstvo obavezuje pružatelje usluga kojima se financiraju programi da udovolje uvjetima za pružanje usluga te ishode licencu. Tako ovakvi programi daju doprinos ciljevima iz Nacionalnog plana razvoja socijalnih usluga. Ovaj Socijalni plan bi upravo na sličan način trebao poticati pružatelje usluga da povećaju kvalitetu usluga te najprije dobiju licencu, jer će tako udovoljiti minimalnim standardima kvalitete. Osim toga, svi pružatelji trebaju uskladiti pružanje usluga s Pravilnikom o standardima kvalitete socijalnih usluga koji propisuju standarde kvalitete socijalnih usluga i smjernice za njihovo uvođenje te mjerila za utvrđivanje usklađenosti sa standardima kvalitete socijalnih usluga.

Ovaj Pravilnik i jedinstvena metodologija za procjenu potreba, bez obzira na nedostatke i dvosmislenost stigli su u pravi čas. **Ključni element za dostupnost socijalnih usluga i kapacitiranost pružatelja usluga svakako je održivo financiranje socijalnih usluga, jer socijalne usluge pružaju profesionalci, stručni radnici kojih je u pravilu premalo.** Pružatelji usluga kojima su osnivači udruge, kroz posljednjih dvadesetak godina procesa deinstitucionalizacije ustanova socijalne skrbi, nisu imali prilike osigurati kontinuitet financiranja, jer Ministarstvo nije na području Županije sklapalo nove ugovore za ugovaranje usluga u Mreži, osim za ustanove i osobnu asistenciju (tek 2023. nakon gotovo 20 godina). Rezultat je nesigurnost ostvarivanja prava korisnika socijalne skrbi na socijalne usluge, odustajanje pojedinih udruga od djelovanja, gubljenje volontera i radnika. S druge strane, profilirao se manji broj licenciranih pružatelja usluga koji su se suočavali s ovim izazovima i unaprijeđivali kvalitetu rada. Ova situacija je vidljiva u činjenici da niti jedan pružatelj usluga iz redova udruga ne pruža usluge smještaja ili organiziranog stanovanja npr. za osobe s invaliditetom, dok se ova usluga se najviše razvila u drugim županijama suradnjom JLS i udruga te ulaskom u Mrežu. U Županiji postoje samo 2 pružatelja pružaju usluge smještaja za žrtve nasilja u obitelji i 2 za beskućnike.

Izazovi s kojima se trebaju suočiti dionici provedbe ovog Socijalnog plana usmjereni su na rješavanje glavnog problema: *Kako da korisnici iz skupina definiranih Zakonom o socijalnoj skrbi koji imaju potrebu za pojedinom uslugom tu uslugu i dobiju temeljem uputnice ili rješenja u ustanovi ili kod drugih pružatelja usluga?* Kako bi to postigli, važno je osnažiti kapacitete pružatelja koji će te usluge moći pružati. Ovakvom zaključku doprinijeli su i podaci dobiveni na grupnim intervjuima (predstavnik stručnih radnika ustanova, HZSR i drugih pružatelja usluga) koji naglašavaju da *"nemamo kome poslati korisnika, .. ne mogu naći krizni smještaj za dijete, nema suradnje s većinom pružatelja, rijetki su pružatelji s kojima mogu surađivati (jer nisu u Mreže), .. teško uspijevaju surađivati s drugim sektorom, .. ne mogu baviti ljudima, nego smo se pretvorili u "strojeve za administriranje"...* (iz intervjua, dostupno u. Arhivi). Prema analizi financiranja socijalnih usluga na razini JLS nedostaju pouzdani podaci o broju korisnika koje financiraju (ili ih nema), dok neke JLS čak nisu upućene koje socijalne usluge su dostupne na njihovom teritoriju. Ove izazove su istakli i sami pružatelji usluga.

Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga obuhvaća broj, strukturu, kvalitetu i održivost rada pružatelja socijalnih usluga, iz perspektive samih pružatelja, predstavnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra, predstavnika korisnika i predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za procjenu kapaciteta pružatelja socijalnih usluga prikupljaju se podaci čiji je sadržaj propisan na obrascima: *Obrazac 3. Upitnik za pružatelje socijalnih usluga; Obrazac 6. Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave odnosno Grad Zagreb; Obrazac 7.*

Protokol za intervju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra i Obrazac 8. Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina.

Postupkom utvrđivanja postojećih pružatelja socijalnih usluga i drugih inovativnih i projektno financiranih usluga izrađen je popis pružatelja socijalnih usluga, drugih pružatelja usluga koji obavljaju djelatnost socijalne skrbi u suradnji s drugim sektorima, ali i mogući pružatelji koji za sada nude pojedinačne aktivnosti ili programe na području Županije, prema mikrocentrima, iz Kataloga pružatelja socijalnih usluga. Popis uključuje ustanove socijalne skrbi, fizičke osobe kao profesionalna djelatnost, udruge, vjerske zajednice, druge pravne osobe te obrtnike koji pružaju socijalne usluge i ostale pružatelje socijalnih usluga. Na temelju prikupljenih podataka koje je svaka JLS dostavila za svoje područje i podataka iz Registra pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi (onih koji imaju licencu)⁷⁴ ukupan broj mapiranih pružatelja socijalnih usluga u Županiji iznosi 249⁷⁵ pružatelja socijalnih usluga i drugih pružatelja usluga koji obavljaju djelatnost socijalne skrbi. Cjelokupni popis s kontaktima, vrstama skupina za koje pružaju usluge i vrstama socijalnih usluga dostupan je u prilogu ovoga Socijalnog plana u Katalogu pružatelja socijalnih usluga. U nastavku su opis i kapaciteti ustanova, obrta, fizičkih i drugih pravnih osoba na području Županije, prema okruženju kojem gravitiraju korisnici, pregled i onih koje nemaju sjedište na području, ali pružaju usluge na tom području. Uključene su i one ustanove i drugi pružatelji koji pružaju usluge za korisnike socijalne skrbi u suradnji s obrazovnim i zdravstvenim sustavom kako bi se dobilo uvid u stanje kapacitiranosti pružatelja. Licencirani pružatelji usluga ističu izazove oko suradnje sa zdravstvenim sustavom koji ne financira zdravstvene usluge koje se pružaju u sustavu socijalne skrbi, poput usluge njege, fizioterapeutske usluge, radne terapije što bi u budućnosti trebalo omogućiti pružateljima usluga u ustanovama ili kod drugih pružatelja usluga.

Tablice pružatelja usluga koje slijede obuhvaćaju podatke iz Obrasca 3. Upitnik za pružatelje usluga, pretraživanja Registra udruga, Sudskog registra, grupnih intervju sa stručnim radnicima, pomoćnih tablica za JLS (popis usluga i financiranje) te obrasca za izradu Kataloga pružatelja socijalnih usluga koje su dostavili JLS ako ti pružatelji pružaju usluge na području te JLS i ako su financirani iz proračuna JLS. Uključuju i usluge koje se pružaju u suradnji s obrazovnim sustavom i zdravstvenim sustavom pa su te ustanove navedene kao pružatelji usluga jer se pružaju u njima. Cjelovit popis pružatelja s kontaktima, vrstama socijalnih usluga i korisničkim skupinama za koje ih pružaju su Katalogu, mapirani prema područjima "prstenova" ili mikroregija kojima građani gravitiraju su u Katalogu u Prilogu B.

Postoji vjerojatnost da se unatoč ovom vrlo detaljnom mapiranju pružatelja socijalnih usluga neke pružatelje nenamjerno izostavilo ali ovo je prvi puta da će na području Županije sve JLS imati popis /katalog pružatelja usluga i moći ih ažurirati, kao vrijedan alat za planiranje. Najveći doprinos ovog Kataloga je što će građani moći na jednom mjestu pronaći pružatelje usluga za svoje potrebe na području na kojem žive ali i na području Županije. U tablicama su prikazani i podaci o županijskim savezima udruga koje pružaju neke usluge i na pojedinom području izvan Rijeke gdje im je sjedište jer oni ipak pružaju neke usluge za pojedine skupine u riziku na datom području. Također, u ustanovama socijalne skrbi usluge se pružaju i za građane koji nisu s područja Županije, posebno za djecu s teškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom, djecu i mlade s bez primjerne roditeljske skrbi i problemima u ponašanju te osobe starije dobi što otežava procjenu kapaciteta i planiranje sredstvima iz proračuna Županije i JLS. U tablicama je također prikazano u kojim mjestima pojedine udruge ili druge vrste pružatelja pružaju usluge pa su navedene više puta jer je na taj način, za svaku općinu ili grad, vidljivo koje usluge su dostupne za koju skupinu u riziku. Podaci o broju korisnika navedeni su ili pod mjestom sjedišta tog pružatelja, a najčešće nisu za svako pojedino mjesto jer nisu dostupni. Podatke o broju korisnika za pojedinu JLS (barem one za koje JLS financiraju usluge) bi trebale ažurirati JLS.

Samo za licencirane i ugovorene usluge iz Mreže⁷⁶ prikazan je broj utvrđenog kapaciteta i broj ugovorenih korisnika. Svi drugi pružatelji nisu licencirani pružatelji ali dio njih ima potencijal, uz podršku JLS, za licenciranje. Oni su također iznimno važni jer pružaju usluge/aktivnosti u suradnji sa

⁷⁴ Registar pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi: <https://mrosp.gov.hr/registarpruzatelja/13416>

⁷⁵ Broj uključuje i licencirane pružatelje i one koje to nisu.

⁷⁶ Licencirani pružatelji usluga su u tablicama u Prilogu označeni bojom. Drugi pružatelji koji nemaju licencu nisu označeni bojom, a navedeni su abecednim redom, za svako područje. Uputa iz Pravilnika navodi da prikaz mora pokazati koliko pružatelja pruža usluge u kojoj JLS kako bi se temeljem tih podataka definiralo ciljeve i aktivnosti.

zdravstvenim i obrazovnim sustavima. Također, dio njih ima potencijal za razvoj licenciranih socijalnih usluga.

Slijedi prikaz kapacitiranosti pružatelja socijalnih usluga u Županiji prema prostornim "prstenovima" / mikroregijama u Županiji. Na temelju prikupljenih podataka (kvalitativnih i kvantitativnih) izvještava se o kapacitetima pružatelja socijalnih usluga na području Županije. Dio pružatelja ima podršku JLS I Županije, a dio nema. Među pružateljima koji imaju podršku su oni koji pružaju usluge sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi i imaju licencu te one organizacije koje imaju potencijal za ispunjavanje uvjeta za pružanje socijalnih usluga. Prvo se tekstualno i grafički opisuju obilježja i broj pružatelja socijalnih usluga tako da se navode podaci poput mjesta registracije i područja djelovanja u Županiji, sektor iz kojeg dolaze, osnivač, izvori financiranja, pružaju li makar jednu licenciranu socijalnu uslugu. Podaci su prikupljeni na temelju Upitnika iz *Obrasca 3*. Navodi se i odnos korisnika koji uslugu ostvaruju putem područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad (podaci prikupljeni upitnikom u *Obrasca 4*) i kod pružatelja usluga (podaci prikupljeni upitnikom u *Obrasca 3*) kako bi se utvrdio odnos među podacima i udio korisnika koji usluge ostvaruju preko mreže socijalnih usluga. Cjelovit popis je u Prilogu B. koji je dio ovog Socijalnog plana, a u tekstu se navodi broj tablice u kojem je cjelovit popis pružatelja i drugih organizacija. Do kraja projekta Županija će izraditi digitalnu verziju Kataloga, kako bi bio univerzalan za sve JLS.

A. Gorski Kotar

Na području Gorskog kotara djeluje Područni ured Rijeka – Vrbovsko, Delnice i Čabar Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Pružatelji socijalnih usluga prema vrstama socijalnih usluga i skupini riziku predstavljaju specifičnosti ove mikroregije, a uglavnom su to pružatelji koji pružaju uslugu smještaja i pomoći u kući i slične usluge za skupinu starijih osoba od 65 godina i više. U nastavku u Prilogu B.1. koji je dio ovog Socijalnog plana slijede tablice s popisima pružatelja usluga, prema uputama iz Pravilnika, prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge te utvrđenim kapacitetom i ugovorenim brojem korisnika koje se financira kroz Mrežu za licencirane pružatelje na području Gorskog Kotara. Radi se o sljedećima Tablicama:

[Tablica 35 Pregled pružatelja socijalnih usluga - ustanove na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge te utvrđenim kapacitetom i ugovorenim brojem korisnika koje se financira kroz Mrežu za licencirane](#)

[Tablica 36 Pregled pružatelja socijalnih usluga - fizičke osobe na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge](#)

[Tablica 37 Pregled pružatelja socijalnih usluga - obrti i trgovačka društva na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge](#)

[Tablica 38 Pregled pružatelja socijalnih usluga - društava na području Gorskog kotara prema](#)

U Gorskom kotaru, socijalne usluge i usluge u suradnji s drugim sustavima za korisnike socijalne skrbi pružaju sljedeći pružatelji:

- 5 ustanova, od kojih su 2 zdravstvene ustanove, pružaju 5 vrsta socijalnih usluga za skupinu u riziku u dobi od 65 i više godina i osobe s mentalnim oštećenjima: Centar za usluge u zajednici Delnice pruža uslugu smještaja za starije osobe kapaciteta 44 korisnika, od čega 33 za starije i 11 za osobe s invaliditetom i pomoć u kući s ugovorenim uslugama za 335 korisnika te 1 zdravstvena ustanova za uslugu palijativne skrbi. Također, smještaj - organizirano stanovanje pruža i Dom Turnić za 4 korisnika.

Usluge smještaja pruža još 4 pružatelja usluga u 3 JLS ukupnog kapaciteta 139 korisnika. Ukupni kapacitet smještaj za starije osobe je 184. Na ovom području započeta je gradnja novih smještajnih kapaciteta Doma za starije osobe Kantrida (59 korisnika u 2 faze), čiji osnivač je Županija.

Uslugu pomoći u kući pruža 6 licenciranih pružatelja usluga, u 13 JLS, a od toga 2 pružatelja usluga financiraju se iz programa "Zaželi"⁷⁷. Utvrđeni kapacitet prema rješenjima je za 40 korisnika, a ugovoreni kapacitet je kroz razne izvore financiranja (privatno, iz Zaželi, iz proračuna) za 3643 korisnika.

⁷⁷ Zaželi – prevencija institucionalizacije, Europski socijalni fond plus, Program: Program „Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.“

Usluge savjetovanja i psihosocijalne podrške za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi, žrtve nasilja u obitelji, djecu i mlade s problemima u ponašanju pruža 1 licencirani pružatelj (HCK GDCK Delnice), ali nije u Mreži. Psihosocijalnu podršku i savjetovanje za obitelji ovisnika pruža isti pružatelj usluga, ali nije u Mreži.

Za građane HCK GDCK Delnice pruža izvaninstitucijsku uslugu – posudba ortopedskih pomagala. Na tom području djeluju i 2 udruge koje daju podršku svojim članovima – starije osobe.

B. Crikveničko-Vinodolska rivijera

Na području Crikveničko-Vinodolske rivijere djeluje Područni ured Crikvenica Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Grad Crikvenica je osnivač osnovnih škola i vrtića pa ima priliku osigurati sredstva za financiranje socijalnih usluga koje se provode u okviru obrazovnog sustava (npr. pomoćnik u nastavi). U Prilogu B su tablice s popisima pružatelja socijalnih usluga u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi, usluga u suradnji s drugim sustavima i inovativnih te drugih projektno financiranih usluga, prema uputama iz Pravilnika, na području Crikveničko-Vinodolske rivijere:

Tablica 39 Pregled ustanova - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

Tablica 40 Pregled fizičkih osoba i trgovačkih društva - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

Tablica 41 Pregled obrta i trgovačkih društva - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

Tablica 42 Pregled udruga, vjerskih zajednica i drugih pravnih tijela - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju

Na području Crikveničko-Vinodolske rivijere socijalne usluge, usluge u suradnji s drugim sustavima i druge inovativne i projektno financirane programe za korisnike socijalne skrbi pružaju:

A. Za djecu i mlade u riziku:

- Uslugu smještaja za djecu s teškoćama u razvoju pruža ustanova u Kraljevici, Centar za rehabilitaciju Fortica, kapaciteta 9 djece, bez ugovorenih korisnika u Mreži. Ista ustanova ima licencu za boravak, ali ju ne pruža.
- 1 ustanova, **Centar za pružanje usluga u zajednici Izvor** Selce, za djecu i mlađu punoljetnu djecu/osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi koji pruža usluge smještaja (organizirano stanovanje) u 4 JLS, s ugovorenim uslugama iz Mreže za 17 korisnika organiziranog stanovanja usluga. Uslugu boravka pruža ista ustanova u 4 JLS, za 70 djece i mladih iz iste skupine, koliko ih je financirano iz Mreže. Za usluge savjetovanja i psihosocijalne podrške ova ustanova ima licencu ali ju ne pruža. Ostale usluge nisu financirane ili licencirane (vidi tablicu).

Logopedске usluge u suradnji sa zdravstvom i obrazovanjem (2 obrazovne ustanove) pružaju 2 pružatelja ove usluge. Usluga pomoćnika u nastavi pruža se u osnovnoj školi. Programe koji upućuju na potrebu za ranom i razvojnom podrškom provodi DV Cvrčak i mrav ali ova usluga nije licencirana. Na području djeluje 4 udruga (GDCK Crikvenica, Rijeka i Novi Vinodolski te Društvo Naša djeca, i drugi) koje organiziraju razne aktivnosti za djecu i mlade u riziku.

B. Za građane u dobi od 20 do 64 u riziku:

- Na području djeluje 1 ustanova (Centar za rehabilitaciju Fortica) koja pruža smještaj odraslim osobama s invaliditetom kapaciteta 30 korisnika koji nisu financirani kroz Mrežu.

Za pružanje usluge osobne asistencije osobama s invaliditetom usluge, u 3 JLS, pružaju 2 pružatelja usluga s kapacitetom (2 županijske udruge: Društvo mutilpe skleroze PGŽ (10.560 korisnika na razini Županije) i Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ (5280 korisnika na razini Županije), financirano iz državnog proračuna i EU te drugih izvora. Isto tako, za ovo područje još jedna udruga pruža usluge osobne asistencije za do 880 korisnika.

Na ovom području pružaju se izvaninstitucijske usluge u suradnji sa zdravstvom - klubovi liječenih alkoholičara, 1 pružatelj za 4 JLS. Ove usluge provode se u suradnji sa zdravstvom. Grad Crikvenica financira troškove za djecu iz romskih obitelji i produženi boravak za učenike iz obitelji izbjeglica iz Ukrajine. Isto tako, 1 pružatelj je licencirao usluge savjetovanja i psihosocijalne podrške za osobe s

invaliditetom, ali podaci o kapacitetu i broju korisnika nisu dostupni. Za građane u prehrambenoj deprivaciji usluge pruža 1 pružatelj socijalnih usluga, GD CK Crikvenica (nije usluga predviđena Zakonom o socijalnoj skrbi).

Svi ostali pružatelji bez licence imaju potencijal za pružanje usluga jer organiziraju i provode aktivnosti prema potrebama korisnika, pa ih treba osnažiti za licenciranje usluga. Na ovom području djeluje 14 udruga koje provode razne aktivnosti unaprjeđenja života korisničkih skupina za koje djeluju, poput županijskih udruga za osobe s invaliditetom i drugih udruga.

A. Za starije osobe u dobi 65+, sniženih funkcionalnih sposobnosti (od I-IV kat.):

Uslugu smještaja pruža 1 ustanova (Salvia) kapaciteta 125. Usluga smještaja pružaju i drugi pružatelji - 6 licenciranih pružatelja koji pružaju usluge u 5 JLS, s ukupnim kapacitetom od 108 korisnika (0 ugovoreno), od čega 1 pružatelj pruža smještaja – organiziranog stanovanja za 17 korisnika. Ukupni kapacitet licenciranih pružatelja za uslugu smještaja je 235.

Nelicenciranih pružatelja usluga smještaja ima 5 (nije poznat kapacitet jer nisu licencirani).

Uslugu pomoći u kući pruža 5 (3 ustanove) licencirana pružatelja u 4 JLS, kapaciteta oko 620 korisnika, od čega je isti broj financirano na različite načine. Istu uslugu pruža i 1 nelicenciran pružatelj.

Isto tako za ovu skupinu pruža se palijativna skrb u suradnji sa zdravstvenim sustavom odnosno Domom zdravlja PGŽ. Uslugu dnevnog boravka ima 1 licencirani pružatelj (Centar za pružanje usluga u zajednici Grada Crikvenice), ali nema ugovorene usluge u Mreži.

Na ovom području djeluje i 4 udruga koje organiziraju aktivnosti kojima se unaprjeđuje kvaliteta života starijih osoba. Grad Crikvenica financira besplatan povremeni prijevoz za osobe s invaliditetom.

C. Otoci

a. Otok Rab

Na području otoka Raba djeluje Područni ured Crikvenica - Rab Hrvatskog zavoda za socijalni rad.

Na području otoka Raba socijalne usluge, usluge u suradnji s drugim sustavima i druge inovativne i projektno financirane programe za korisnike socijalne skrbi pružaju:

- **Za djecu u riziku u dobi od 0 do 19. godina:** Usluge savjetovanja pružaju Gradska društva Crvenog križa Rab i Banjol za koju pružatelj nije licenciran. Logopedsku terapiju pruža Županijska specijalna bolnica Insula. Djeluje i Udruga za djecu i mlade Kocka koja organizira niz socijalizacijskih i drugih aktivnosti za djecu te Konjički klub Sline koji se bavi terapijskim i rekreativnim jahanjem za djecu.
- **Za građane u dobi od 20 do 64 godine s rizicima mentalnog zdravlja:** U suradnji sa zdravstvom pruža se usluga terapijskih grupa/ klubovi za ovisnike o alkoholu. Na području je smještena bolnica Insula (osnivač Županija) koja pruža usluge "zdravstvene usluge liječenja osoba s rizicima mentalnog zdravlja i "produženog liječenja" i/ili smještaja za osobe ovisne o alkoholu i drogi za građane Županije ali i druge županije iz RH.
- **Za građane od 65 i više godina:** Usluge smještaja pruža 1 ustanova, Dom za starije Dom Mali Kartec, za korisnike s I.-IV. stupnja funkcionalnosti, ukupnog kapaciteta 35 korisnika, niti jedna usluga nije financiran iz Mreže. Uslugu pomoći u kući pruža licencirani pružatelj GD CK Rab, nisu dostupni podaci o kapacitetima.

Na području Raba GD CK Rab organizira na području Raba i Banjola razne aktivnosti za ovu skupinu, poput klubova za druženje, stanovanje u vlastitu domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku starijim osobama sniženih funkcionalnih sposobnosti.

U Prilogu B je tablica s popisima pružatelja socijalnih usluga u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi, usluga u suradnji s drugim sustavima i inovativnih te drugih projektno financiranih usluga, prema uputama iz Pravilnika, na području otoka Raba.

Tablica 43 Pružatelji usluga na otoku Rabu – ustanove

Tablica 44 Pružatelji usluga na otoku Rabu – udruge

b. Otok Krk

Na području otoka Krka djeluje Područni ured Krk Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Osnivač osnovnih i srednjih škola na otoku Krku je Županija koja ujedno i financira dio ovih usluga pa ima mogućnosti za unaprjeđenje kvalitete i povećanje dostupnosti određenih usluga.

Na području otoka Krka socijalne usluge, usluge u suradnji s drugim sustavima i druge inovativne i projektno financirane programe za korisnike socijalne skrbi pružaju:

- **Za djecu i mlade u dobi od 0 do 19 godina u riziku:** Uslugu rane razvojne podrške pruža 1 nelicencirani pružatelj (udruga Moj prijatelj). Aktivnosti koje imaju potencijal za dobivanje licence za pružanje usluge psihosocijalne podrške za djecu s teškoćama u razvoju i mlade provode 2 nelicencirane udruge. Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja pruža Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka. Uslugu logopedске terapije u suradnji sa zdravstvom pruža 1 pružatelj usluga (E Glass) u 2 JLS. Ostali pružatelji organiziraju aktivnosti koje imaju potencijal za razvoj licenciranih pružatelja socijalnih usluga: aktivnosti iz psihosocijalne podrške provode dvije udruge, socijalizacijske aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju, preventivne aktivnosti za djecu organiziraju 3 udruge. Caritas biskupije Krk organizira podršku djeci u riziku od siromaštva. Županijska udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom organizira grupne i individualne oblike podrške za roditelje njegovatelje.
- **Za skupinu u dobi od 20 do 64 godine u riziku:** Nema licenciranih pružatelja usluga. Među nelicenciranim pružateljima provode se aktivnosti koje djelomično obuhvaćaju uslugu psihosocijalne podrške, a pruža ih 10 organizacija za osobe s invaliditetom od kojih su 3 županijski savezi udruga i 2 udruge iz Rijeke.

Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata otoka Krka, Udruga veterana Domovinskog rata otoka Krka i Udruga žena operiranih dojki Nada provode selektivnu prevenciju građana s teškoćama mentalnog zdravlja. Za građane sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja Krk Croatia provodi socijalizacijske rekreativne, socijalizacije i druge aktivnosti.

U suradnji sa zdravstvenim sustavom osobe u riziku mogu se uključiti u Klub liječenih ovisnika (Gromača) u 3 JLS na otoku Krku.

Na području Krka uslugu poludnevnog boravka za osobe s invaliditetom pruža 1 ustanova iz Rijeke (Centar za rehabilitaciju) za 20 osoba koji su financirani iz Mreže.

Na području otoka Krka, Općina Vrbnik pruža usluge pomoći u kući za korisnike iz sustava socijalne skrbi kojima je pravo na pomoć u kući utvrđeno rješenjem HZSR (ZMN) i građanima koji uslugu plaćaju sami.

Caritas krčke biskupije osigurava podjelu hrane i odjeće za usluge za djecu i mlade riziku od materijalne deprivacije. Svi ostali pružatelji nisu licencirani: uslugu pomoći u kući pruža 1 pružatelj bez licence (Udruga invalida rada Rijeka). Aktivnosti koje imaju potencijal za razvoj socijalne usluge psihosocijalne podrške osobama s invaliditetom ima više udruga odnosno 6 pružatelja.

Jedan pružatelj pruža uslugu specijaliziranog prijevoza onkoloških bolesnika (Olivari) i jedna pruža uslugu specijaliziranog prijevoza za osobe s invaliditetom (Udruga invalida kvarnerskih otoka). Tečaj znakovnog jezika organizira Udruga gluhih i nagluhih PGŽ-a, kao podršku svojim članovima.

- **Za osobe u riziku u dobi od 65+:** Prema Registru pružatelja na otoku Krku jedna ustanova kojemu je osnivač Županija, za starije osobe od 65+ sniženih funkcionalnih sposobnosti - Dom za starije osobe Mali Kartec, pruža uslugu smještaja, s kapacitetom za 166 korisnika, od čega je financirano kroz Mrežu 22 korisnika (podaci za Rab u poglavlju za Rab).
- Dom Mali Kartec pruža i uslugu pomoći u kući, za oko 60 osoba, a ova usluga financira se iz raznih izvora. Za istu skupinu, GD CK Krk ima licencu pa pruža ovu uslugu za 49 korisnika.
- Usluge palijativne skrbi stacionarno i u kući pruža zdravstvena ustanova Hospicij Marija K. Kožulić što je financirano iz JLS. Specijalizirani prijevoz za starije osobe pruža Udruga kvarnerskih otoka i Olivari. Za starije osobe provode 3 organizacije (udruge) i to: klubovi za druženje, selektivna prevencija i slične aktivnosti.

U Prilogu B su tablice s popisima pružatelja socijalnih usluga u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi, usluga u suradnji s drugim sustavima i inovativnih te drugih projektno financiranih usluga, prema uputama iz Pravilnika, na području otoka Krka.

[Tablica 45 Pružatelji usluga na otoku Krku – ustanove](#)

c. Otoci Cres i Lošinj

Na području otoka Cres i Lošinj djeluje Područni ured Cres - Lošinj Hrvatskog zavoda za socijalni rad. U Prilogu B su tablice s popisima pružatelja socijalnih usluga u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi, usluga u suradnji s drugim sustavima i inovativnih te drugih projektno financiranih usluga, prema uputama iz Pravilnika, na području otoka Cresa i Lošinja.

Tablica 48 Pružatelji socijalnih usluga na području otoka Cresa i Lošinja – ustanove

Tablica 49 Pružatelji socijalnih usluga na otocima Cres i Lošinj udruge i obrt

Tablica 50 Pružatelji socijalnih usluga – vjerske organizacije

Na području otoka Cresa i Lošinja usluge pružaju socijalne usluge, usluge u suradnji s drugim sustavima i inovativne te druge projektno financirane usluge sljedeći pružatelji usluga:

Za djecu i mlade u riziku: 1 ustanova, **Centar za pružanje usluga u zajednici Mali Lošinj** (do sada Dom za odgoj, osnivač RH) pruža usluge smještaja / organiziranog stanovanja te uslugu boravka za djecu i mlade s problemima u ponašanju. Trenutačni kapacitet ustanove iznosi 27 korisnika na Lošinju, za skupinu djece i mladih s problemima u ponašanju, najčešće u obliku počinjenja kaznenih djela, konzumiranja droge, nepohađanja škole, skitnje. Korisnici dolaze iz cijele Hrvatske. Centar za pružanje usluga u zajednici Mali Lošinj djeluje u 3 grupe organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku, jednu grupu privremenog smještaja uz provođenje kraćih (tretmanskih) rehabilitacijskih programa te jednu grupu organiziranog stanovanja uz povremenu podršku. Podružnica Cres pruža djeci u dobi od 7 do 14 godina života s problemima u ponašanju i teškoćama mentalnog zdravlja sljedeće socijalne usluge: uslugu privremenog smještaja radi provođenja kraćih rehabilitacijskih (tretmanskih) program, organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku, organiziranog stanovanja uz povremenu podršku, smještaja u malim skupinama, cjelodnevnog boravka u centru i u školi, usluga savjetovanja i pomaganja nakon izlaska iz skrbi i usluga savjetovanja i pomaganja primarnih obitelji ili specijaliziranih udomiteljskih obitelji. Centar pruža usluge osnovnog obrazovanja odraslih, redovnog srednjoškolskog obrazovanja i obrazovanja odraslih za stjecanje zanimanja srednje i niže stručne sprema te osposobljavanja za poslove u zanimanju zavarivač.

Uslugu savjetovanja i psihosocijalne podrške pruža licencirani pružatelj Centar za zdravo odrastanje Idem i ja za djecu s teškoćama u razvoju, problemima u ponašanju i žrtve nasilja u obitelji.

Broj nelicenciranih pružatelja koji provode razne aktivnosti koje imaju potencijal za razvoj socijalnih usluga: 1 organizacija (udruga Ruka u ruci) pruža usluge rane razvojne podrške, psihosocijalne podrške za djecu s teškoćama u razvoju, uslugu pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja te ostale usluge za djecu i roditelje djece s teškoćama.

Logopedске usluge pruža Logopedski kabinet Ključić. Društvo Naša djeca Mali Lošinj organizira razne socijalizacijske aktivnosti za djecu.

- **Za građane od 20 do 64 godine:** ne postoje licencirani pružatelji za socijalne usluge za ove skupine u riziku. Na ovom području više organizacija pružaju razne usluge i provode programe: psihosocijalna podrška za osobe s invaliditetom (Izvor); usluge podjele hrane za građane u riziku od siromaštva pruža Župni Caritas Mali Lošinj te ostale programe koje provode 3 udruge.

Na otocima pruža 1 nelicencirani pružatelj uslugu psihosocijalne podrške za odrasle osobe s invaliditetom.

- **Građani starije dobi od 65+** smanjenih funkcionalnih sposobnosti: uslugu smještaja pruža 1 ustanova, Dom za starije osobe Marko A. Stuparić Veli Lošinj (osnivač Županija) s kapacitetom 69 korisnika u Malom Lošinju te 20 u Cresu, dok je 17 ugovoreno kroz Mrežu. Na Cresu je u planu izgradnja doma za starije osobe, za što su u proračunu Županije izdvojena sredstva za 2024. i 2025. godinu. Uslugu pomoći u kući pruža isti pružatelj za oko 60 korisnika.

Osim ove ustanove, uslugu pomoći u kući pruža još jedna udruga za 40 korisnika (GDCK Cres-Lošinj).

Osim licenciranih pružatelja za ovu skupinu, usluge smještaja pružaju: Samostan službenica milosrđa (nelicencirana usluga koju provodi vjerska organizacija) te GD CK Mali Lošinj pruža skrb u vlastitom domu (intenzivna i kontinuirana podršku starim osobama sniženih funkcionalnih sposobnost).

Jedna udruga pruža uslugu alarmnog dojavnog sustava za starije osobe (udruga Prisutnost).

Udruga umirovljenika Mali Lošinj organizira klub za starije osobe, a GDCK Mali Lošinj pruža uslugu organiziranog prijevoza za starije osobe i onkološke pacijente.

D. Opatijsko-Liburnijska rivijera

Na području Opatijsko-Liburnijske rivijere djeluje Područni ured Opatija Hrvatskog zavoda za socijalni rad. U Prilogu B su tablice s popisima pružatelja socijalnih usluga u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi, usluga u suradnji s drugim sustavima i inovativnih te drugih projektno financiranih usluga, prema uputama iz Pravilnika, na području Opatijsko-Liburnijske rivijere.

Tablica 51 Pružatelji usluga – ustanove, prema vrstama socijalnih usluga I korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge

Tablica 52 Pružatelji usluga – fizičke, prema vrstama socijalnih usluga I korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge.

Tablica 53 Pružatelji usluga – trgovačka društva i obrt prema vrstama socijalnih usluga I korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge

Tablica 54 Pružatelji usluga – udruge, prema vrstama socijalnih usluga I korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge

Na ovom području socijalne usluge pružaju licencirani i nelicencirani pružatelji usluga te ostale organizacije koje provode razne aktivnosti i programe s potencijalom za razvoj socijalnih usluga:

- **Za djecu i mlade u riziku u odbi od 0 do 19 godina:**

Na području Opatijsko-Liburnijske rivijere usluge pruža 1 ustanova za djecu bez odgovarajuće skrbi, **Centar za usluge u zajednici Ivana Brlić Mažuranić**, Lovran (do sada Dom za nezbrinutu djecu, RH osnivač), s kapacitetom od 33 korisnika za socijalnu uslugu smještaja, od čega je 16 organizirano stanovanje. Ujedno ova ustanova pruža uslugu boravka za 22 djece. Sve ove usluge ugovorene su kroz Mrežu. Ustanova je licencirana za pružanje usluge savjetovanja.

Drugi pružatelji usluga od kojih: Društvo naša djeca Opatija za djecu s teškoćama u razvoju pruža usluge rane razvojne podrške i psihosocijalna podrška u dobi od 8 do 18 godina, ali nemaju licencu. Ova udruga provode programe prevencije. Logopedске usluge za djecu s teškoćama u razvoju (zdravstvene usluge provode 4 pružatelja (Foliot, Logo, Zimperman i Žeravica). Uslugu socijalnog pedagoga za Školu pruža Udruga Malenica.

Uslugu organiziranog i specijaliziranog prijevoza za djecu s teškoćama u razvoju pruža Van.

Specijalistička psihijatrijska ordinacija Katalinić pruža zdravstvene usluge – terapijske, savjetodavne i ostale.

- **Za građane u dobi od 20. do 64. godine** s rizikom mentalnog zdravlja terapijske i druge usluge pruža 1 Udruga liječenih alkoholičara. Za građane u riziku od siromaštva usluge samoposluge za hranu i dostavu hrane i obroka pruža GD CK Opatija. Za skupine u riziku od siromaštva GD CK Opatija pruža uslugu i posudionice ortopedskih pomagala. Isto tako, u organizaciji GD CK Opatije organizira se strukturirano slobodno vrijeme za starije osobe kroz program Klub 60+. Ne postoji niti jedan licencirani pružatelj usluga za ovu skupinu.

Udruga za osobe s invaliditetom je licencirani pružatelj pruža uslugu osobne asistencije, procijenjenog kapaciteta za 2000 korisnika, a ova usluga financira se projektno i iz proračuna. Aktivnosti i programe psihosocijalne podrške za osobe s invaliditetom i za skupine u riziku od siromaštva pružaju 2 udruge (Na drugi način i Udruga osoba s invaliditetom Grada Opatije). Prijevoz onkoloških pacijenata pruža VAN.

- **Za osobe starije dobi od 65+** sa sniženim funkcionalnim sposobnostima usluge smještaja pruža 4 licencirana pružatelja, kapaciteta 69 korisnika, ali nisu u Mreži. Ustanova socijalne skrbi, Dom za starije osobe Volosko ima kapacitet 123 korisnika, dok je prema podacima iz Registra 33 financirano iz Mreže. Također, GD CK Opatija pruža uslugu pomoći u kući za starije osobe i osobe s invaliditetom kapaciteta 273 korisnika iz ove skupine (iz ESF). Na ovom području pruža se

palijativna skrb u organizaciji Ustanova za palijativnu zdravstvenu skrb Hospicij "Marija Krucifiksa Kozulić".

E. Riječki prsten

Na području Riječkog prstena djeluje Područni ured Rijeka Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Na području "Riječkog prstena" socijalne usluge pružaju:

U Tablicama 55-60 u Prilogu B je popis pružatelja socijalnih usluga u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi, usluga u suradnji s drugim sustavima i inovativnih te drugih projektno financiranih usluga, prema uputama iz Pravilnika, na području Riječkog prstena.

Tablica 55 Pružatelji usluga – ustanove, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja i osnivača u području Riječkog prstena

Tablica 56 Pružatelji usluga - fizičke osobe, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja i osnivača u području Riječkog prstena

Tablica 57 Pružatelji usluga – obrti, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja i osnivača u području Riječkog prstena

Tablica 58 Pružatelji usluga – trgovačka društva, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja i osnivača u području Riječkog prstena

Tablica 59 Pružatelji usluga – vjerske zajednice, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja i osnivača u području Riječkog prstena

Tablica 60 Pružatelji usluga – udruge, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja i osnivača u području Riječkog prstena

Prikazani podaci ukazuju na zastupljenost velikog broja različitih vrsta pružatelja socijalnih usluga u Županiji, koje su se razvile iz dugogodišnje tradicije ulaganja Županije i JLS u ustanove za potrebe različitih skupina u riziku, kao i dugogodišnje tradicije djelovanja organizacija civilnog društva na ovom području. Isto tako, treba naglasiti da su odgovornost preuzele i vjerske organizacije poput Caritasa.

Većina pružatelja usluga u Županiji koncentrirana je u Riječkom prstenu koji obiluje pružateljima usluga za sve skupine u riziku, a manji dio pružatelja koji pružaju specifične socijalne usluge, posebno u manjim mjestima poput pomoći u kući ili smještaja, raspoređen je u drugim mikroregijama. Potrebno je planirati racionalizaciju raspodjele usluga za one korisničke skupine i one usluge koje nedostaju u zajednici. U Riječkom prstenu usluge pružaju:

- Za djecu i mlade od 0 do 20 godina:

Za djecu s teškoćama u razvoju: usluge pružaju 2 ustanove - Centar za rehabilitaciju Rijeka / Oštro (osnivač RH) s kapacitetom za usluga smještaja za 18 djece / korisnika, sve financirano iz Mreže.

Uslugu boravka s kapacitetom za 13 djece pružaju dvije ustanove (CZR i Dnevni centar za rehabilitaciju Slava Raškaj). Ove usluge su u Mreži, odnosno financira ih Ministarstvo. Licencirane su i za druge usluge ali nisu u Mreži. Slava Raškaj pruža i ove usluge: rana razvojna podrška, stručna procjena i psihosocijalna podrška.

Za istu skupinu, ostali licencirani pružatelji pružaju i ove usluge: uslugu boravka pruža za djecu s teškoćama Udruga za osobe s cerebralnom i dječjom paralizom (CDP), s kapacitetom od 20 korisnika, ali nije financirano iz Mreže. Psihosocijalna podrška pružaju 3 licencirani pružatelja (DIRA; Udruga za skrb autističnih osoba i CDP, ali nisu u Mreži. Osim njih nelicencirani pružatelji su Muzikopter i Rijeka 21. Uslugu rane razvojne podrške pruža Udruga za skrb autističnih osoba i Patriot, pomoć pri uključivanju u redovne programe odgoja i obrazovanja ista udruga te CDP. Međutim niti jedan pružatelj nije u Mreži, znači da se financiraju iz državnog ili proračuna JLPS i drugih izvora. Programi i aktivnosti iz rane razvojne podrške provodi i Udruga za pomoć djeci i mladima s poteškoćama u razvoju B. Dobrec. Nelicencirani pružatelj pruža uslugu pomoći pri uključivanju u redovne programe odgoja i obrazovanja pomoći (Udruga gluhih i nagluhih). Ostale organizacije organiziraju razne aktivnosti koje imaju potencijal za razvoj navedenih socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju. Takvih udruga ima 1 na području Riječkog prstena.

- **Za djecu i mlade s problemima u ponašanju:** 1 ustanova, **Centar za pružanje usluga u zajednici Rijeka** pruža uslugu smještaja, s kapacitetom 12 djece i mladih s problemima u ponašanju te 21 djece/mladih u organiziranom stanovanju.

Uslugu boravka za 90 djece i mladih s problemima u ponašanju (ove usluge su u Mreži i financira ih nadležno ministarstvo). Ova ustanova pruža i usluge savjetovanja. Uslugu polu/dnevnog boravka pruža 1 pružatelj (CKD) za 10 korisnika, financirano iz Mreže.

Tri (3) licencirana pružatelja (udruga Terra, UZOR i Patriot) pružaju usluge savjetovanja, a psihosocijalnu podršku pružaju licencirani pružatelji - CKD, Patriot, Terra, UZOR ali nisu u Mreži. Psihosocijalno savjetovanje pruža UZOR, koji nije u Mreži.

Razne aktivnosti za djecu i mlade s problemima u ponašanju pružaju i nelicencirani pružatelji (psihosocijalna podrška, Sreća).

- **Za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi:** na području Riječkog prstena 1 ustanova pruža uslugu smještaja, organiziranog savjetovanja sa sjedištem u Lovranu (I. B. Mažuranić), kao i usluge boravka za istu skupinu.

Centar za pružanje usluga u zajednici Tić (osnivač Grad Rijeka) pruža uslugu boravka s kapacitetom od 25 djece i mladih, a 5 ih je financirano kroz Mrežu;

Jedna ustanova, Centar za pružanje usluga u zajednici Rijeka (osnivač RH), pruža i usluge za psihosocijalnu podršku za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi ali nije financirana za tu uslugu u Mreži.

Licencirani pružatelji usluga (4 pružatelja) koji nisu financirani u Mreži pružaju i ove usluge: savjetovanje, psihosocijalnu podršku, pomoć u programima redovnog odgoja i obrazovanja, psihosocijalno savjetovanje, a te usluge se financiraju iz državnog ili proračuna JLPS i drugih izvora. Na ovom području uslugu organiziranog stanovanja pruža 1 privatni pružatelj usluga, kapaciteta za 4 djece i mladih ali nije u Mreži.

- **Djeca čija su prava prekršena:** 1 ustanova, Caritasov don Sveta Ana, pruža uslugu smještaja za majku i dijete (Žrtve nasilja/ djeca i mladi) kapaciteta 39 korisnika s djecom, od čega je 30 kroz Mrežu, dok ista pruža i uslugu boravka za djece (nepoznat broj).
- **Za djecu i mlade u riziku od siromaštva** pruža 1 licencirani pružatelj za uslugu boravka kapaciteta 10 djece (CKD).

Logopedsku terapiju pružaju 2 pružatelja (Logo i Hana Oguić).

Za odrasle osobe u dobi od 20 do 64 godina:

- **S rizikom mentalnog zdravlja:**

Jedna (1) ustanova, Dom za odrasle osobe Turnić (osnivač RH), s kapacitetom od 60 osoba s invaliditetom / mentalnim oštećenjem pruža uslugu smještaja u domu te za 61 korisnika pruža uslugu organiziranog stanovanja. Ista ustanova pruža uslugu boravka za 15 osoba. Sve usluge financirane su iz Mreže. Uz tu ustanovu, 1 zdravstvena ustanova (Psihijatrijska bolnica Lopača) pruža uslugu smještaja za odrasle osobe pod skrbništvom kapaciteta 20 korisnika, također financirano iz Mreže.

Na ovom području usluge psihosocijalne podrške i savjetovanja pružaju, za osobe ovisne o alkoholu, drogama i kockanju, 2 pružatelja (Caritas i Vida), ali nisu u Mreži. Također usluge psihosocijalne podrške i savjetovanja za odrasle osobe s teškoćama mentalnog zdravlja i članove njihovih obitelji pruža 1 pružatelj (Udruga Podrška), ali izvan Mreže. Druge nelicencirane usluge/aktivnosti/programme opće, selektivne i indicirane prevencije provode Domovi zdravlja Županije te Nastavni zavod za javno zdravstvo Županije. Na ovom području djeluju klubovi liječenih alkoholičara (suradnja s zdravstvom) te 1 udruga liječenih alkoholičara.

- **Za žrtve nasilja:** usluge kriznog smještaja pružaju dva licencirana pružatelja usluga, od čega je 1 ustanova (Caritasov dom za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja Sv. Ana), kapaciteta 39 korisnika s djecom, od čega 30 korisnika s djecom se financira kroz Mrežu te još jedna udruga (UZOR) s kapacitetom od 8 korisnika, ali nije financirano iz Mreže.

Usluge savjetovanja, psihosocijalne podrške i psihosocijalnog savjetovanja za žrtve nasilja pružaju udruge UZOR i SOS Rijeka, licencirani pružatelji usluga.

Besplatna primarnu i sekundarnu pravnu pomoć, SOS telefon i dr. dodatne usluge koje pruža 1 udruga (SOS).

- **Za beskućnike:** uslugu smještaja pružaju dva licencirana pružatelja usluga od kojih je jedna (OAZA) s kapacitetom za 14 korisnika te druga vjerska (Ruža Svetog Franje, Franjevački svjetovni

red, Trsat) za 14 korisnika, a niti jedna se ne financira iz Mreže. Jedna udruga pruža uslugu boravka za skupinu od rizika od beskućništva (Depaul). Pružaju i uslugu prehrane za iste.

- **Za osobe s invaliditetom:** 1 ustanova, Centar za rehabilitaciju Rijeka, na više lokacija, pruža uslugu smještaja, s kapacitetom za 43 korisnika i za 31 korisnika u organiziranom stanovanju, sve financirano kroz Mrežu. Uslugu boravka, ista ustanova, pruža za 151 korisnika te poludnevnog za 42 korisnika kroz financiranje iz Mreže (193).

Uslugu poludnevnog boravka pružaju i 2 licencirane udruge (DIP i Srce) s kapacitetom od 50 korisnika (za 25 korisnika financirano kroz Mrežu). Još jedna udruga je licencirani pružatelj za boravak ali nije u Mreži. Usluge savjetovanja i psihosocijalne podršku pruža 4 licencirana pružatelja (udruge: Udruga multiple skleroze, DIRA, UZOR, DIP), od kojih je utvrđen kapacitet za 1 udrugu za 30 korisnika, ali niti jedan nije u Mreži, već se financira projektno ili drugačije. Nelicencirani pružatelji koji pružaju razne programe psihosocijalne podrške provode 2 udruge.

Za uslugu **osobne asistencije** licencirano je 5 udruga s kapacitetom: Udruga za osobe s mišićnom distrofijom PGŽ, Društvo multiple skleroze PGŽ, Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka, Županijska udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom, Udruga gluhih i nagluhih osoba i Udruga slijepih i slabovidnih ali se financiraju iz državnog proračuna i projektno.

Uslugu savjetovanja pruža Društvo multiple skleroze PGŽ.

Uslugu pomoći u kući za osobe s invaliditetom pruža licencirani pružatelj, Društvo za multiplu sklerozu PGŽ.

JLS financiraju specijalizirani prijevoz za osobe s invaliditetom na ovom području (za dio JLS), a ovu uslugu provode udruge (4), u suradnji s prijevoznicima ili s prijevoznim sredstvima u vlasništvu udruga. Specijalizirani prijevoz za studente s invaliditetom i mlade pružaju dvije udruge.

A. Za građane u dobi od 65+:

Četiri (4) ustanove pružaju smještaj za korisnike starije osobe smanjenih funkcionalnih sposobnosti, od I. do IV stupnja: Dom za starije osobe Kantrida Rijeka ima kapacitet 361, a kroz Mrežu je financirano 130 korisnika. Ostale ustanove: Kamomila ima kapacitet 56 korisnika, Nina 61 i Vitanova ima kapacitet za 130 korisnika, ali nisu financirani iz Mreže. Također, jedna zdravstvena ustanova je licencirana za 13 korisnika za uslugu smještaja (**Žeravica**). Ustanova (Caritas), Dom za osobe s demencijom ima kapacitet za 9 korisnika **za uslugu smještaja** ali nije financiran iz Mreže. Za uslugu smještaja licencirani su i drugi pružatelji usluga: 6 fizičkih osoba s ukupnim kapacitetom 139 korisnika. Uslugu organiziranog stanovanja pruža 1 pružatelj (obrt) za 14 osoba, izvan Mreže. Nelicenciranih pružatelja usluge smještaja ima 2, a jedan nelicencirani pruža uslugu pomoći u kući. HCK GD CK Rijeka pruža uslugu nabave medicinskih pomagala, dok u suradnji sa zdravstvom te usluge pruža i jedna tvrtka.

Uslugu boravka za starije osobe od 65 i više, oboljele od demencije, pruža 1 pružatelj (Dom za osobe s demencijom) kapaciteta 15 korisnika od čega je svih 15 korisnika financirano iz Mreže.

Uslugu pomoći u kući pružaju sljedeći licencirani pružatelji usluga: 1 ustanova (Dom za starije osobe Kantrida) s kapacitetom (za sve vrste pomoći u kući) za oko 300 korisnika, od čega se dio financira iz proračuna, a dio plaćaju korisnici. Istu uslugu pruža i 3 obrta s kapacitetom za 1440 korisnika. Također, licencirani pružatelj je i 1 tvrtka s kapacitetom od 20 korisnika. Ovu uslugu pružaju i udruge kojima nije sjedište u ovom području, ali pružaju usluge u pojedinim JLS. Hrvatsko društvo Crvenog križa, Gradsko društvo CK Rijeka ima licencirani kapacitet od 80 korisnika, dok još 7 licenciranih pružatelja (Matica Umirovljenika, Žar, udruge umirovljenika ima kapacitet 354 korisnika, na području 5 JLS).

Na ovom području usluge palijativne skrbi u kući i u stacionaru pružaju dvije ustanove: u okviru Doma zdravlja PGŽ, u više JLS pruža se usluga palijativne skrbi u kući, dok Ustanova za palijativnu zdravstvenu skrb Hospicij "Marija Krucifiksa Kozulić" pruža uslugu stacionirane palijativne skrbi.

Na ovom području djeluje više klubova starijih osoba pa tako Dom za starije osobe Kantrida organizira 6 klubova za starije osobe. Jedna udruga organizira aktivnosti psihosocijalne podrške za ovu skupinu (Klub/centar za druženje starijih osoba). Udruge umirovljenika (Viškovo, Kastav i dr.) organiziraju medicinske vježbe za prevenciju od osteoporoze.

Postojeći mozaik pružatelja socijalnih usluga može, ako ima osigurano kontinuirano i racionalno financiranje nedostupnih socijalnih usluga za korisnike socijalne skrbi, osim ulaskom u Mrežu

(ugovorene socijalne usluge koje financira nadležno ministarstvo), biti financiran iz proračuna Županije, klastera JLS i samih JLS te tako doprinijeti stvaranju ravnomjernog regionalnog razvoja socijalnih usluga.

Kako bi se postojeći pružatelji socijalnih usluga usmjerili ka unaprjeđenju kvalitete socijalnih usluga i pružanje novih usluga koje nisu dostupne, ravnomjernu dostupnost postojećih i razvoj onih koji sprječavaju institucionalizaciju, smjernice za financiranje trebaju u budućnosti preuzimati udruženi klasteri JLS, JLS i Županija na temelju ovog Socijalnog plana. Svaki novi akcijski plan treba korigirati (smanjiti) postojeću potražnju i usklađivati dostupnost socijalnih usluga s potrebama, koje se svake godine nanovo procjenjuju na temelju postignutih rezultata.

3.2.1. Izazovi pružatelja i područja za jačanje kapaciteta

Pružatelji socijalnih usluga u Županiji suočavaju se s brojnim izazovima koji proizlaze iz nedostatka resursa, kapaciteta i podrške, ali i specifičnosti korisničkih skupina. Na temelju analize podataka prikupljenih iz intervjua s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Obiteljskog centra i predstavnika korisničkih skupina, prepoznato je više ključnih izazova i potrebne intervencije.

Jedan od najvažnijih izazova odnosi se na **nedostatnost specifičnih inovativnih, izvaninstitucijskih socijalnih usluga**, osobito za obitelji u riziku, žrtve nasilja, osobe s mentalnim oštećenjima, djecu s teškoćama u razvoju te starije i nemoćne osobe. Usluge poput obiteljske medijacije, psihosocijalne pomoći radi prevencije nasilničkog ponašanja, stacionirane palijativne skrbi, smještaja i boravka za osobe oboljele o Alzheimerove bolesti, rane intervencije za djecu trenutno nisu dostupne u potrebnom obujmu ili su tek u povojima razvoja.

Također, nedostatak smještajnih kapaciteta za starije osobe, beskućnike/građane u riziku beskućništva, djecu s problemima u ponašanju, djecu i mlade s rizicima kršenja prava predstavlja rezultat nedostatka prethodno navedenih usluga koje obuhvaćaju prevenciju i intervencije koje nisu povezane s institucijskim modelima pružanja usluga. Ukoliko se poveća broj izvaninstitucijskih usluga i povežu pružatelji iz raznih sektora kako bi povećali, prije svega, informiranost svih rizičnih skupina o mogućnostima te na jednom mjestu dobili plan za izlazak iz rizika od socijalne isključenosti u kojoj se nalaze ili im prijeti. Podaci pokazuju da je dugogodišnje smanjivanje dostupnosti usluga u zajednici, posebno onih koje sprječavaju institucionalizaciju te sprječavaju narušavanje dobrobiti, oslanjanje na kapacitete ustanova koje djeluju na području te na djelovanje organizacija civilnog društva koje su do prošle godine uglavnom ovisile o projektnom financiranju, dovelo do povećane potražnje za pojedinim uslugama. Domovi za starije osobe kojima je osnivač Županija započele su pružati izvaninstitucijske usluge još prije 20-ak godina što je osiguralo kvalitetnu skrb za starije osobe. Tek otvaranjem fondova EU za financiranje ovih usluga pokrenut je razvoj novih pružatelja i novih usluga. Fleksibilnost u rješavanju nedostupnih usluga za osobe u starijoj dobi, stacionirane palijativne skrbi i usluga za izbjegle osobe iz Ukrajine, u posljednjih 10 godina, pokazale su vjerske organizacije, posebno Caritas riječke nadbiskupije.

Podaci pokazuju da nema specijaliziranih ustanova ili drugih pružatelja usluga u suradnji sa zdravstvom za osobe s Alzheimerovom bolešću, a tek je u povojima boravak za osobe koje pate do demencije općenito te nedostaje kapaciteta za nepokretne i terminalno bolesne osobe

Osim navedenog, usluge koje nedostaju su i sustavna usluga savjetovanja, usluge psihosocijalne podrške za sve dobne skupine, ali primarno usluge boravka i usluga socijalnog mentorstva te usluge koje doprinose sprječavanju institucionalizacije. Nužno je združiti pružatelje usluga raznih profesija i javnih sustava /sektora, JLS-a te druge dionike kako bi pokrenuli dostupnost usluga koje ne postoje ili su nedovoljno razvijene. Na regionalnoj razini to znači da nedostaju temeljne usluge u zajednici koje će objedinjavati regulaciju između potreba, dostupnosti socijalnih usluga i postojećih kapaciteta kroz uspostavu županijskih modela za informiranje i savjetovanje te pružanje osnovnih preventivnih programa (svih vrsta):

- za djecu s teškoćama u razvoju u kojem bi se roditeljima na jednom mjestu pružilo usluge informiranja, objedinjeni centar za koordinaciju između zdravstvenog sustava, obrazovnog i socijalne skrbi (uz prvotni screening i savjetovanje te terapijske postupke koje ova djeca ne

mogu dobiti u zdravstvenom sustavu) - "kuća" rane intervencije za djecu s različitim teškoćama u razvoju,

- za skupine u riziku od siromaštva, sveobuhvatni integrirani međusektorski model
- za skupine u riziku od mentalnog zdravlja, uz ovisnike, razvoj modela za informiranje i savjetovanje te rani obuhvat nakon liječenja, s programima uključivanja u zajednicu;
- za osobe s invaliditetom, razvoj integriranog međusektorskog modela ranog uključivanja u zajednicu nakon izlaska iz obrazovnog sustava, s klasteri financiranim uslugama u zajednici;
- za skupine u riziku u dobi od 65 i više godine smanjenih funkcionalnih sposobnosti, razvoj modela kvalitetnog života u zajednici uz ranu detekciju promjena.

Unatoč financijskoj podršci Županije, organizacijska ograničenja i nedostatak stručnjaka poput psihologa, radnih i osobnih asistenata, pedagoga i edukacijskih rehabilitatora i drugih stručnjaka, često je učinkovito i kontinuirano pružanje usluga onemogućeno. To je izazov čije rješavanje zahtijeva i izmjene u pravnom okviru obrazovnog sustava. Osim ovih profesija nedostaju i one koje su nužne za pružanje socijalnih usluga u ustanovama radi svakodnevne njege, poput medicinskih sestara, njegovateljica i sl.

Predstavnici korisničkih skupina, poput osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, ukazali su na *tromost sustava i nepovjerenje u institucije zbog dugotrajnih postupaka, parcijalnih informacija i nedovoljne osjetljivosti zajednice*. Korisnici ističu da osim socijalnih usluga, nedostaju i osnovne zdravstvene usluge koje su ključne za zdravlje, poput nedostatak dostupnih fizioterapeutskih usluga, njege, pomoći u kući i dobro organiziranog specijaliziranog prijevoza.

Geografska razvedenost Županije utječe također na dostupnost socijalnih usluga. Otoci i Gorski kotar su područja u kojima usluge nisu razvijene osim onih za osobe starije dobi, s uslugama pomoći u kući i smještajem. Na tim područjima je zbog djelovanja Gradskih društva Crvenog križa koji preuzima odgovornost za skupine u krizama i rizicima te udruga umirovljenika koje djeluju u tim područjima, osigurana je donekle dostupnost ovih usluga. U Riječkom prestanu i Opatijsko-Liburnijskoj rivijeri, kao i Crikveničko-Vinodolskoj rivijeri, situacija je drugačija. Širok raspon usluga, veliki broj pružatelja i ustanova, blizina Rijeke, čini ovo područje, na prvi pogled, vrlo premreženim socijalnim uslugama i pružateljima usluga. No i dalje korisnici usluga traže boravak za svoje dijete ili zamjenu za skrb za člana obitelji za vrijeme odmora od skrbi i takve usluge najvjerojatnije neće naći ili će ih platiti.

Posebno je problematična prometna izoliranost ruralnih područja, koja dodatno otežava pristup uslugama poput prijevoza osoba s invaliditetom i dostave toplih obroka. Istovremeno, Županija subvencionira određene usluge, no sredstva su ograničena i često se ne mogu nositi s opsegom potreba.

Također, stručni radnici ističu izazove u kriznim situacijama u slučajevima izdvajanja djece i odraslih iz obitelji, poput nemogućnosti pronalaska smještaja u domovima socijalne skrbi. S tim uvezi, ističu da je potrebno razvijati dostupnost usluga smještaja u udomiteljskim obiteljima i organiziranom stanovanju, ali i promjene u pravnom okviru procesuiranja nasilnika. Dosadašnje mjere nisu dovoljne, ističu.

Preventivni programi koje provode stručni radnici Obiteljskog centra Područne službe Primorsko-goranske županije, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Županije, a obuhvaćaju i podršku obiteljima i prevenciju ovisnosti te prevenciju narušavanja zdravlja, nisu dostatni, potrebna je daljnja prilagodba obuhvata i metoda stvarnim potrebama korisnika.

Iz analize pružatelja socijalnih usluga iz civilnog sektora vidljivo je da veliki broj organizacija civilnog društva pružaju vrlo raznolike usluge, posebno u Riječkom prstenu. Postoji razlika između koncentracije udruga iz Riječkog prstena i ostalih mikroregija za koje su karakteristična specifična obilježja, npr. u Gorskom kotaru postoji više pružatelja različitih usluga koje pružaju starijim osobama od 65+..

Tijekom prethodnih godina ostvarena je kvalitetna suradnja s drugim ustanovama i udrugama kroz preventivne programe i pružanje podrška odgojno-obrazovnim ustanovama. Kvalitetni preventivni programi imaju značajan potencijal za unapređenje socijalne skrbi smanjenjem neželjenih posljedica povezanih s izazovima korisnika socijalne skrbi. Stoga, potrebno je osnaživati djecu i mlade ali i roditelje (okolinu u kojoj žive djeca i mladi) kroz provedbu programa kojima je cilj smanjiti nasilničko ponašanje i promovirati mirno rješavanje sukoba, pa su među tim programima i radionice za podršku roditeljstvu

(„Rastimo zajedno“ provodi se u 19 ustanova i drugih organizacija u Županiji⁷⁸) koje su usmjerene na jačanje roditeljskih vještina i kapaciteta; edukativna predavanja za roditelje i djecu u vrtićima i školama o zdravim životnim obrascima i važnosti mentalnog zdravlja, s posebnim naglaskom na roditeljsku ulogu u očuvanju dobrobiti djece. Osim što je važno osnažiti djecu i mlade te njihovu obitelj za nenasilje, potrebno je za sve rizike od socijalne isključenosti provoditi prevenciju socijalne isključenosti i institucionalizacije kroz promociju zdravih životnih obrazaca i obiteljskih vrijednosti te podršku roditeljima, što doprinosi smanjenju potrebe za institucionalnim rješenjima i socijalnoj isključenosti.

Ključne inicijative uključuju potrebu da se kroz pravosudni sustav osigurava više obaveznih mjera psihosocijalnog tretmana za počinitelje nasilja jer sustav ne osigurava dovoljnu zaštitu žrtve od ponavljanja nasilja.

Kako bi se prevladali postojeći izazovi, nužno je jačanje stručnih i organizacijskih kapaciteta. Stručnjaci trebaju redovito stručno osposobljavanje, supervizijsku podršku i razmjenu iskustava kako bi se osigurala primjerena podrška korisnicima. Organizacijski kapaciteti, uključujući infrastrukturu, opremu i financijska sredstva, trebaju biti prošireni kako bi se usluge učinile dostupnijima i prilagođenima svim korisnicima. Osim toga, umrežavanje i suradnja među dionicima trebaju postati sustavnije strukturirani. Aktivno uključivanje lokalnih zajednica, organizacija civilnog društva te drugih relevantnih institucija u proces pružanja usluga može povećati učinkovitost sustava i odgovoriti na specifične potrebe korisnika. Za cjelovito zadovoljavanje potreba posebno ranjivih skupina djece, odraslih i starijih osoba nužno je unaprjeđivati i međusektorsku suradnju. Primjer dobre prakse u tom smislu je suradnja sustava socijalne i zdravstvene skrbi na unaprjeđenju brige o osobama s demencijom i razvoju palijativne skrbi, što treba nastaviti poticati i dalje. Pored toga, snažnija suradnja sektora obrazovanja, socijalne skrbi, zdravstvenog sustava i dionika na tržištu rada preduvjet je za dugoročno postizanje kvalitetnijeg života niza identificiranih ranjivih skupina i smanjenja njihove ovisnosti o socijalnim uslugama. Zajedničkom suradnjom je, u tom smislu, potrebno jačati uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada, dok je djeci u riziku od siromaštva i ovisnosti te djeci s razvojnim teškoćama potrebno osigurati bolji i kvalitetniji pristup obrazovnim uslugama. Budući da su mnoge identificirane ranjive skupine izložene riziku društvene izoliranosti, obuhvat aktivnosti informiranja, senzibiliziranja i osposobljavanja za inkluzivnu zajednicu potrebno je proširiti na širu javnost.

Na temelju svega navedenog, zaključuje se da su **sustavna ulaganja potrebna:**

- **U infrastrukturu (motiviranje pružatelja usluga za licenciranje, pružanje nedostupnih socijalnih usluga kako bi smanjili potrebe za pojedinim uslugama, olakšavanjem stjecanja uvjeta za rad sa licencom, smanjivanjem ili ukidanjem zakupnine za prostore u vlasništvu JLS⁷⁹);**
- **U osposobljavanje i stipendiranje deficitarnih stručnih radnika i ostalih radnika za rad kod pružatelja usluga te zapošljavanje novih radnika,**
- **Financiranje nedostupnih usluga prema potrebama korisničkih skupina** kroz dugoročno financiranje iz proračuna i jasne upute o nedostupnim uslugama,
- **Partnerstvo između JLS i pružatelja usluga oko omogućavanja dobivanja licenci za organizirano stanovanje, boravke i psihosocijalnu podršku, za sve skupine u riziku;**
- **Zagovaranje promjena u administrativnim zaprekama za financiranje usluga, promjena zakonskom okviru vezano uz nedovoljnu normiranost zaštita prava rizičnih skupina i dr.**

Ova ulaganja su ključna za postizanje dugoročne održivosti i učinkovitosti socijalnog sustava u Županiji.

3.2.2. Doprinos kvaliteti i održivosti socijalnih usluga

Na temelju prikupljenih podataka od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uočene su značajne razlike u organizaciji, financiranju i dostupnosti socijalnih usluga. U Županiji ima 36 JLS a ukupno je 34 JLS dostavilo podatke. Prema prikupljenim podacima koje su dostavili predstavnici JLS (osim 2), na području Županije ima oko 244 pružatelja usluga. Rezultat je nešto manji nego je onaj

⁷⁸ Rastimo zajedno, dostupno na <https://www.rastimozajedno.hr/rastimo-zajedno/lokacije/>

⁷⁹ Primjer dobre prakse je Grad Opatija koji ne naplaćuje zakupninu za prostor u kojem djeluju udruge.

nastao prikupljanjem podatka za izradu Kataloga pružatelja socijalnih usluga koji je u dodatku ovom Socijalnom planu.

Rezultati upitnika za JLS (Obrazac 6.) za procjenu broja usluga koje se pružaju na razini njihove JLS su u Tablici 61. Većina JLS smatra da socijalne usluge prema potrebama rizičnih skupina nisu dovoljno dostupne u zajednici, a najviše nedostaju, prema rezultatima iz upitnika, sljedeće socijalne usluge, od kojih se vrlo malo i financira iz proračuna istih JLS (pomoćna tablica za JLS, izračun ulaganja u socijalne usluge iz proračuna JLS):

Za djecu i mlade: Psihoedukativni i preventivni programi za mlade, Programi podrške i preventivni programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti, Info centar za mlade za djecu u riziku od siromaštva, Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu u riziku od siromaštva, Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva, Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu, Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju (8 – 18 godina), Boravak djece u županiji s teškoćama u razvoju (DSTUR), Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, Individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad s djecom i mladima s problemima u ponašanju, Savjetovanje i psihosocijalna podrška za djecu čije je mentalno zdravlje ugroženo, Rana razvojna podrška (0-3 godine), Rana razvojna podrška (4-7 godina), Logopedska terapija za djecu, Grupe podrške roditeljima s malom djecom.

Za odrasle osobe u riziku od 20 do 64 godine: Boravak građana u riziku od beskućništva, univerzalna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja, programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja, organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena, terapijske grupe/klubovi za ovisnike o kockanju, terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu i drogi, privremeni njegovatelj u obitelji osoba s invaliditetom, psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih rizika (bolest, siromaštvo, invaliditet), SOS telefon za žrtve nasilja, besplatna primarna/sekundarna pravna pomoć za žrtve nasilja, pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju žrtava nasilja, socijalna samoposluga i/ili dostava namirnica građanima u prehranbenoj deprivaciji, pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka građanima u prehranbenoj deprivaciji, psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe, smještaj ili organizirano stanovanje građana u riziku od beskućništva, dnevni centar za podršku i informiranje građana u riziku od beskućništva, radni asistent za osobe s invaliditetom, smještaj u kriznim situacijama, organizirane aktivnosti za osobe s mentalnim teškoćama, usluge obiteljske medijacije, savjetovanje za sve dobne skupine

Za građane u dobi od 64 i više: Pomoć u kući (uključuje organiziranje prehrane), stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku, organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe, alarmni dojavni sustav za starije osobe (SOS narukvice), kontinuirana njega u kući za starije oboljele od demencije, boravak starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu, palijativna skrb u kući korisnika, stacionarna palijativna skrb, dnevni boravak za starije osobe, savjetovanje ili psihosocijalna podrška za starije osobe.

Za osobe s invaliditetom (osobe od 20 do 64, ispitanici su izdvojili zasebno ovu skupinu u riziku): Pomoć u kući osobama s invaliditetom (18 – 65 godina), osobni asistent za osobe s invaliditetom, psihosocijalna podrška ili socijalno mentorstvo za osobe s invaliditetom, specijalizirani prijevoz i pratnja osoba s invaliditetom, dojavni sustavi u krizama za osobe s invaliditetom

Iznimno važan korak uspješne provedbe socijalnih politika informiranost je građana ali i svih dionika u zajednici, kako bi se međusobno povezali i racionalizirali ulaganja i povećali dostupnost i kvalitetu socijalnih usluga. Većina JLS nema javno dostupan Katalog svih pružatelja usluga na svom području i socijalnih usluga koje pružaju, a ako ga imaju, nije potpun i nije redovito ažuriran. Upravo ovi rezultati dodatno su opravdali izradu Kataloga za sve JLS i cijelu Županiju. Nadalje, oko 28 % ispitanika iz JLS tvrde da financijski potpomažu pružatelje socijalnih usluga u izradi raznovrsnih komunikacijskih sredstava (letaka/brošura, audio i video materijala, internetskih stranica) kako bi osigurali najveći mogući stupanj pristupa informacija različitim korisnicima. Samo 9 % JLS podržava pružatelje usluga. Oko 63 % JLS navodi da Općina/Grad organizira ili potiče sastanke, sajmove ili druge događaje na kojima pružatelji socijalnih usluga mogu sudjelovati i razmjenjivati informacije.

Oko 68 % Općina / gradova tvrdi da financijski i infrastrukturno ne podržava pružatelje usluga kako bi što lakše prevladali komunikacijska ograničenja korisnika: npr. prilagođena digitalna oprema za osobe s oštećenjem vida /sluha, prevoditelji za znakovni jezik, tečajevi stranih ili znakovnog jezika za stručnjake, romski pomagači i drugo. Samo 28 % tvrdi da njihov JLS podržava pružatelje u prilagodbama. Oko 70 % ispitanika iz JLS tvrdi da ne prate potrebe građana u riziku i ne usmjeravaju pružatelje da razvijaju socijalne usluge koje odgovaraju tim potrebama. Ipak preko 60 % JLS tvrdi da daje prednost financiranju onih socijalnih usluga koje nedostaju na njihovom području, ako su građanima potrebne. Ispitanici iz 44 % općina i gradova tvrde da potiču i podržavaju pružatelje usluga da usluge pružaju u dislociranim prostorima, mobilno u domu korisnika ili na daljinu posredstvom digitalnih tehnologija. Samo 14 % JLS tvrdi da sufinancira prijevoz korisnicima koji žive u teškim materijalnim uvjetima, kako bi koristili socijalne usluge koje su im potrebne, a gotovo 50 % tvrdi da njihova JLS ne sufinancira prijevoz. Jedva 13 % predstavnika JLS smatra da Općina /Grad financira ili podržava razvoj socijalnih usluga za ranjive skupine građana u hitnim i kriznim situacijama. Nešto manje ih tvrdi da njihova JLS ne podržava ove usluge. Neznatan udio ispitanika smatra da njihov Općina/Grad potiče, između ostalog i kriterijima financiranja, povezivanje i sinergiju socijalnih usluga koje pružaju različiti pružatelji, kao i da potiče dijeljenje resursa i opreme među pružateljima.

Oko 22 % predstavnika JLS tvrdi da njihova JLS potiče i financira socijalne usluge podrške u samostalnom životu korisnicima nakon prestanka usluge smještaja, a oko 21 % ih tvrdi da njihov grad to ne čini. Oko 56 % predstavnika JLS smatra da njihov JLS ima politiku razvoja socijalnih usluga kojima se korisnicima s teškoćama u samostalnom funkcioniranju (osobama s invaliditetom, starijim osobama) pomaže da što duže moguće ostanu u vlastitom domu ili u svojoj zajednici. Oko 70 % predstavnika JLS smatra da njihov grad ili općina potiče i financira aktivnosti osposobljavanja i stručne podrške udomiteljskim i posvojiteljima obiteljima na svom području. Isto tako, 3 % predstavnika JLS smatra da njihova JLS ima resurse kako bi se zaštitile žrtve nasilja, dok 12 % predstavnika JLS smatra da je upoznata s procedurama koje postoje kod pružatelja usluga kada su korisnici verbalno ili fizički agresivni. Također, oko 19 % predstavnika JLS smatra da je na razini njihovog grada/općine uspostavljena dobra suradnja među službama kada se radi s korisnicima koji imaju izrečene mjere.

Oko 3 % predstavnika JLS tvrdi da je na razini njihovog grada/općine uspostavljena dobra suradnja među službama kada maloljetna osoba ili osoba pod skrbništvom ili teško narušenog mentalnog zdravlja bez prethodne najave napusti smještaj.

Oko 55 % predstavnika JLS smatra da se u njihovoj JLS dodatno vrednuje uključivanje volontera kod financiranja. Oko 58 % predstavnika JLS smatra da njihov grad/općina vodi računa da pružatelji socijalnih usluga djeluju u pristupačnim i kvalitetnim prostorijama. Isto tako, 47 % predstavnika smatra da im je važno da prostorije za rad sa korisnicima socijalnih usluga budu u blizini stanica javnog prijevoza. Samo 38 % predstavnika JLS tvrdi da njihova JLS financijski podržava pružatelje usluga u opremanju prostorija, plaćanju režijskih troškova.

Osim o ne/dostupnosti socijalnih usluga rezultati najviše govore o kvaliteti socijalnih usluga ali praksama u pojedinim JLS. O nekim rizicima se uopće nije do sada niti promišljalo, niti pitalo niti usmjeravalo pružanje pojedinih usluga koje nisu dostupne. Rezultati na pokazateljima standarda kvalitete socijalnih usluga koji su ispitani ovim upitnikom, a odnose na općenita načela u djelovanju prema rizičnim skupinama, ne mogu se smatrati pouzdanim. Oni se mogu tumačiti kao društveno poželjni odgovori jer nema dokaza o tome postoji li protokol ili norma za pojedini standard. Zaključno, nužno je, a temeljem provedenih istraživanja i analize kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja, ulagati prvenstveno u informiranje građana, kapacitiranost pružatelja usluga ali i u osposobljavanje donositelja odluka koji financiraju socijalne usluge. Ovaj Socijalni plan trebao bi utjecati izravno na povećanje kvalitete socijalnih usluga, jer će najmanje jedna mjera svakako biti i osposobljavanje svih dionika o pravima korisnika, standardima kvalitete i načinima suradnje među sektorima, kako bi se iznjedrio optimalan model dostupnih socijalnih usluga i uspostavila mreža suradljivih pružatelja socijalnih usluga iz sustava socijalne skrbi ali i drugih sustava. Nejednaka raspodjela financijskih sredstava između gradova i općina dodatno produbljuje razlike u kvaliteti i dostupnosti usluga.

Zaključno, analizirani podaci ukazuju na potrebu za unaprjeđenjem organizacije socijalnih usluga, većim financijskim ulaganjima JLS, posebno klastera JLS i Županije u razvoj prilagođenih programa za skupine

u riziku od socijalne isključenosti, većim povjerenjem i partnerstvom s udrugama i drugim pružateljima usluga i podupirućim sektorima, a posebno sa zdravstvom i obrazovnim sektorom, promocijom volontiranja, unapređenjem pristupa informacijama i suradnje među pružateljima, što predstavlja ključne korake za postizanje veće kvalitete i održivosti. Na temelju dosadašnjeg pregleda, u Županiji se različitim inicijativama i mjerama potiče unaprijeđenije kvalitete socijalnih usluga, iako postoje određeni izazovi koji zahtijevaju dodatna ulaganja i organizacijske promjene.

Slijedi dodatna analiza kvalitete pružanja postojećih usluga:

1. Oblici poticanja izvrsnosti (nagrađivanje, promocija primjera dobre prakse)

U Županiji se ne navode konkretni oblici nagrađivanja, ali se promovira i implementira E Qalin, standard kvalitete (*European quality-improving learning*), europski model upravljanja kvalitetom u ustanovama socijalne skrbi čiji je razvoj podupire EU, za koju su certificirani skoro svi Domovi za starije osobe čiji osnivač je Županija. Ovom promocijom dobre prakse uspostavlja se visoki standard za implementaciju standarda kvalitete i promovira županijske ustanove kao primjer dobre prakse, jedini ove vrste u RH. Postoje i drugi načini promocije primjera dobre prakse – Županija prepoznaje potrebe za dodatnim uslugama koje mogu unaprijediti kvalitetu života građana, poput psihosocijalnih tretmana i socijalnog mentorstva, kao i financiranje logopedskih usluga i studija logopedije, što može ukazivati na prepoznavanje važnosti izvrsnosti u pružanju socijalnih usluga. Predstavnici Županije se odazivaju na pozive pružatelja usluga prigodom obilježavanja važnih datuma, okrugle stolove, javne forume i slična događanja koja su važna za pojedine skupine u riziku.

2. Organizacija koja može dobiti status referentnog centra na regionalnoj razini:

Prema prikupljenim podacima, nije izričito navedeno koja organizacija može imati status referentnog centra, osim primjera dobre prakse za standarde kvalitete E Qalin, za ustanove socijalne skrbi. Navodi se potreba za specijaliziranim udruženim uslugama iz sustava socijalne skrbi, inovativnim praksama u suradnji s drugim sektorima. Primjeri takvih modela, prema podacima iz intervju s pružateljima su: *“centar rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju”, centri za “terapije u zajednici” za različite skupine u riziku (građani u riziku s mentalnim teškoćama, za ovisnike, za psihosocijalne tretmani za obiteljske nasilnike)*. Isto tako, *centri za sprječavanje institucionalizacije osoba s invaliditetom koji bi mogli dati podršku pružateljima usluga i korisnicima, uz JLS i klastere JLS, za dostupne socijalne usluge prevencije socijalne isključenosti za osobe s invaliditetom, boravak i psihosocijalnu podršku kao temeljne uvjete za rehabilitaciju i uključivanje osoba s invaliditetom u rad i zapošljavanje*. Ova nastojanja bi mogla rezultirati etabliranjem združenih organizacija kao referentnih centara zbog inovativnosti ili odgovora na specifične potrebe.

3. Organizacija koja se može potaknuti kao centar izvrsnosti:

Združeni pružatelji socijalnih usluga za pojedine skupine u riziku mogu, ako su usmjereni na kvalitetu i inovacije i ako dobiju potpunu združenu potporu na razini Županije, klastera JLS i JLS (financijsku, infrastrukturnu, suradničku i partnersku), ojačati svoje kapacitete i povezati se sa zdravstvenim i obrazovnim institucijama. Županija može potaknuti širenje suradnje sa zdravstvenim sustavom jer je osnivač većeg broja zdravstvenih ustanova koje su ujedno i pružatelji usluga, kao i sa obrazovnim sustavom budući da je osnivač i obrazovnih ustanova. Do ovog trenutka, osim uvođenja standarda kvalitete za domove za starije osobe (E-Qalin) nije vođena rasprava, niti se poticalo pružatelje da unaprjeđuju kvalitetu socijalnih usluga. Isto tako, treba potaknuti pružatelje usluga da koriste EU fondove posebno ERASMUS + za stjecanje iskustva s drugim pružateljima i modelima socijalnih politika i socijalnih usluga iz okruženja, koji se bave sličnim i istim djelatnostima, a sve kako bi mogli verificirati i vrstu i kvalitetu svojih programa.

4. Briga o stručnjacima i paraprofesionalcima

Postoji kontinuirani nedostatak stručnjaka poput psihologa, radnih terapeuta, edukacijskih rehabilitatora, socijalnih pedagoga, logopeda, socijalnih radnika, osobnih asistenata, pomoćnika u nastavi, komunikacijskih posrednika, radnih asistenata ali i drugih stručnjaka za usluge povezane sa zdravstvom, poput njegovateljica i medicinskih sestara. Temeljem podatka iz intervju sa stručnim radnicima i iz analize deficitarnih zanimanja i stipendiranja studenata i programa osposobljavanja u Županiji, vidljivo da je potrebno dodatno ulaganje u stvaranje dostupnih stručnjaka i novih profesija kako bi na razini

Županije bili kadri stvarati nove socijalne usluge i održavati dostupne. Izazovi s kojima se suočavaju pružatelji nisu samo oni koji se odnose na nedostatak deficitarnih stručnjaka, nego i na zadržavanje postojećih stručnih i ostalih radnika na radnim mjestima.

Županija podupire novi studij logopedije (3. godina) na Sveučilištu u Rijeci što je dobar primjer ovakvog ulaganja, no to nije dovoljno. Postoji cijeli niz profesija koje nedostaju. Ta diskrepancija između ponude i potražnje najviše se vidi u "zamjenskim stručnim radnicima" zaposlenim u ustanovama i kod pružatelja usluga. Taj izazov može se prevladati i zagovaranjem na nacionalnoj razini, utjecajem na izradu novih pravilnika o pripravništvu, izvanrednim studijima i sl. Visoko birokratizirani sustav stjecanja kvalifikacija bez priznavanja kompetencija stečenih cjeloživotnim učenjem i radom doveo je do velikog nedostatka ovih profesija. Komplicirani uvjeti za stjecanje pripravništva, nedostatak novih natječaja za zapošljavanje, nepovezanost sa drugim sustavima u kojima mogu i de facto rade stručni radnici, neke su od mnoštva administrativnih zapreka koje uvjetuju nedostatak stručnih radnika na tržištu rada. Rješenje je u zagovaranju i pregovaranju na nacionalnoj razini za uvođenje mjera za priznavanje stečenih kompetencija u radu već postojećih kadrova s nastavkom osposobljavanja za pojedine profesije (poput zaposlenim medicinskim sestrama viši stupanj za medicinske sestre), uvođenjem pripravništva koje i dijelu zdravstvenih radnika omogućuje pripravništvo kod pružatelja socijalnih usluga za područje socijalne skrbi, osiguravanjem podrške stručnjacima kroz stipendije ili druge oblike motivacije.

5. Važnost cjeloživotnog učenja i kontinuiranog osposobljavanja, supervizije i grupa podrške za stručne radnike i druge ranike u sustavu socijalnoj skrbi

Među stručnim radnicima i ostalim radnicima koji rade u sustavu socijalne skrbi naglašena je potreba za kontinuiranim osposobljavanjem i podrškom i/ili supervizijom za zaposlenike, kako bi se odgovorilo na specifične izazove i potrebe korisnika. Ovo uključuje jačanje kapaciteta stručnjaka i organizacijskih kapaciteta.

6. Briga o javnom zagovaranju socijalnih usluga i unapređenje položaja pružatelja usluga

Županija sufinancira prioritetne socijalne usluge sukladno ciljevima i mjerama iz isteklih socijalnih planova, no sredstva su ograničena, što utječe i na dostupnost i kvalitetu usluga. Isto se odnosi i na financiranje iz proračuna JLS, s time da JLS donose socijalni program temeljem kojeg se većina sredstva utroši na naknade korisnicima i sufinanciranje ustanova. Međutim, njihova uloga nije samo u financiranju, nego i zagovaranju promjena i prava rizičnih skupina u sustavu pri nadležnim tijelima koje mogu utjecati na socijalne politike i normativni okvir koji ih uređuje. Ovaj Socijalni plan bi mogao, temeljem uvida u izazove s kojima se suočavaju djeca i građani u riziku te pružatelji usluga pokrenuti javnu zagovaračku strategiju za olakšavanje i smanjenje administrativnih i drugih barijera u provedbi kvalitetnih socijalnih usluga. Iako je svrha ovog Socijalnog plana da Županija, ali i sve JLS doprinose unapređenju kvalitete i dostupnosti socijalnih usluga, kroz spomenutu financijsku podršku, taj doprinos treba biti jasn i precizno vidljiv u indikatorima za praćenje i vrednovanje iz natječaja za financiranje programa i projekta koje provode udruge.

Podaci prikupljeni od stručnih radnika i korisnika govore i o potrebi jačeg zagovaranja Županije i JLS radi izmjene postojećeg pravnog okvira i smanjenja administrativnih barijera. Radi se o sljedećem:

- **Postojeći zakonski okvir ne osigurava dovoljno stroge i jasne sankcije za počinitelje nasilja u obitelji.** Boljom regulacijom smanjio bi se broj intervencija prema žrtvama, uključujući hitni i krizni smještaj.
- **Pronalaženje primjerenog smještaja za djecu mlađu od 3 godine u kriznim situacijama** predstavlja veliki izazov što govori o nedostatnim preventivnim programima sprječavanja kriznih situacija. Predlaže se da se, kao i za škole, preporuči obaveza JLS i drugih dionika da provodi preventivne programe sprječavanja ovisnosti, nasilja i drugim rizicima, u suradnji s pružateljima usluga i korisnicima;
- **Prava djece na obvezno uzdržavanje kod razdvojenih roditelja se ne poštuju i ovise o sporosti/brzini pravosudnog sustava,** pa obveznika uzdržavanja potrebno jasnije obvezati kako bi se spriječili rizici od siromaštva u kojima često budu djeca čiji roditelj ne doprinose, pa je i sustav

socijalne skrbi bio manje opterećen, dok bi se istovremeno povećala obiteljska odgovornost i solidarnost.

- **Posebno treba ubrzati povezivanje “zabrinutosti” roditelja, učitelja, djece i mladih s pružateljima izvaninstitucijskih usluga iz područja mentalnog zdravlja djece i mladih koji mogu pružiti uslugu bez čekanja, bez stigme bolnice i bez uputnice.** To znači da je nužno povezivanje svih dionika koji bitno mogu utjecati na zdravlje djece mladih. Ova pitanja zahtijevaju izmjene i dopune zakona kako bi se omogućilo učinkovitije postupanje u kriznim situacijama, uz naglasak na prevenciji i boljoj podršci za skupine u riziku.
- **Licenciranim pružateljima usluga treba omogućiti financiranje provedbe višegodišnjih programa (poput 3-godišnjih programa nadležnog ministarstva), a veliku važnost pri tome treba dati kvaliteti socijalnih usluga** koje se pružaju. Isto tako, odlukama o davanju na korištenje prostora JLS bez naknade ili sa zaštićenim zakupom treba dati poticaje i olakšati izvaninstitucijskim pružateljima usluga pružanje nedostupnih usluga ako ih pružaju za rizične skupine, što je moguće postići odlukom predstavničkih i/ili izvršnih tijela JLS.
- U cjelini, rizične skupne su i dalje stigmatizirane i tako zarobljene u sustavu, bez mogućnosti i šanse za razvojem, pa treba uspostaviti preciznije zakonske okvire za ne/djelovanje, za diskriminaciju, za vrijeđanje i omalovažavanje ovih skupina. Budući da u Županiji djeluju podružnice Ureda pravobranitelja za djecu i Ureda pravobranitelja za osobe s invaliditetom koji vrlo ažurno pokreću promjene u zajednici i reagiraju na nepravilnosti, s požurnicama, priopćenjima te sprječavaju diskriminaciju, nužno je da i ova tijela imaju podršku u zajednici i svim dionicima te zajednice.

7. Koordinativna tijela za razvoj socijalnih usluga i njihovo djelovanje

Prema prikupljenim podacima, u ovom trenutku, iako su mnoge usluge dostupne, premalo se posvećuje kvaliteti pruženih usluga i konkretnoj suradnji pružatelja i Županije te JLS, radi uspostave novih modela združenih socijalnih usluga, novih modela financiranja socijalnih usluga, praćenja učinaka usluga, združenu skrb prema socijalnom i pravnom modelu pristupa rizičnim skupinama, zajedničku provedbu razvojnih projekata, intenzivniju suradnju među sektorima koji skrbe o istim rizičnim skupinama. Zato se pri svakom skupu različitih socijalnih usluga za pojedinu skupinu u riziku predlaže da se osnuju informativni centri i/ili savjetovališta u kojima će stručnjaci imati priliku surađivati, u kojima će dijete ili osoba biti na prvom mjestu. Takvi centri su u državama u okruženju ustrojeni na holističkom pristupu obitelji, riziku i osobi o kojoj se radi, prema načelima dostupnosti i obuhvatnosti usluga te racionalnom upravljanju resursima, brzim intervencijama i kontinuiranom praćenju.

8. Uključenost Županije u procjenu kriterija za pružanje socijalnih usluga i izdavanje licencija

Županija se suočava s izazovima koji proizlaze iz uvjeta koji pružatelji moraju ispuniti kako bi dobili ili obnovili licencu za pojedine usluge. Dio pružatelja ne udovoljava uvjetima za dobivanje licence pružatelja usluga iz mnogih razloga koji nisu uvjetovani samo nedostacima ili nepažnjom pružatelja, nego objektivnim razlozima. Npr. na tržištu rada nedostaju stručni radnici koje mora imati na raspolaganju pružatelj. Posebno je teško udovoljiti svim prostornim mjerilima jer u zatečenim prostorima ili nema dovoljno prostora za adaptacije npr. kupaonice s tušem (prema novom Pravilniku iz 2024. god.). To ukazuje na prepreke koje Županija ima u procesu ocjene i izdavanja licencija za socijalne usluge, koje su nužne za rješavanje izazova vezanih uz nedostupne socijalne usluge, ali i održivost pružatelja usluga, vezano uz financiranje i ugovaranje financiranja iz “glavarina”.

Zaključno, Županija ulaže napore u razvoj socijalnih usluga potičući razvoj nedostupnih. Postoji potencijal za unapređenje kvalitete socijalnih usluga nije, uvijek u prvom planu, kao što nisu jasni kriteriji za ocjenjivanje kvalitete pri financiranja. Veliki iskorak napravljen je na inicijativu Županije uvođenjem sustava kvalitete za domove za starije osobe odnosno ustanove kojima je osnivač Županija (E-Qalin). Po uzoru na sustave kvalitete u okruženju i navedeni primjer dobre prakse, trebalo bi preispitati imaju li sve ustanove i posebno pružatelji izvaninstitucijskih usluga usklađeno poslovanje i rad s korisnicima u skladu sa standardima kvalitete iz **Pravilnika o standardima kvalitete socijalnih usluga (NN broj 31/2023) odnosno barem izrađene pravilnike i protokole o postupanju te praćenje promjena i učinaka primjene tih protokola na kvalitetu.**

Potencijal za povećanje dostupnosti socijalnih usluga postoji u združenom djelovanju dionika (pružatelja usluga, korisnika, JLS, HZSR, zdravstvenih i drugih pružatelja usluga) kroz oblikovanje modela jasnijih koordinacijskih mehanizama, poticanju izvrsnosti u stručnom radu, jačanje financijskih resursa i daljnje ulaganje u raspoložive resurse, posebno u infrastrukturu. Promicanje inovacija u socijalnoj skrbi ali ne prema interesu pojedinih pružatelja ili korisnika ili potražnji, nego prema jasnim smjernicama iz ovog Socijalnog plana ključni su faktori za unaprjeđenje sustava socijalnih usluga u Županiji. Iskustva iz socijalnih politika u okruženju pokazuju da velike reforme sustava socijalne skrbi nisu moguće jer je to jedna od najkompleksnijih društvenih sustava. Obično se radi o postupnom uvođenju kvalitetnijih modela s mogućnostima i resursima koje postoje uz fleksibilne i brze odgovore na nove rizike i nove rizične skupine kojih ima sve više. Nije nužno izgraditi nove ustanove i uvesti nove usluge već je potrebno povezati postojeće resurse sa novim metodama rada i stalnim stručnim usavršavanjem stručnih radnika koje su u izravnom radu sa osobama u riziku. S tim u vezi, potrebno je kontinuirano ulaganje u osiguravanje dostupnih stručnih i drugih radnika.

4. Ciljevi, mjere i aktivnosti

Planom razvoja Županije određene su glavne strateške smjernice razvoja za Županiju u misiji:

Primorsko-goranska županija je konkurentna, pametna, održiva i društveno pravedna regija poželjna za život i rad,

što je u potpunosti vidljivo i u ovom Socijalnom planu čija je vizija:

Primorsko-goranska županija je društveno odgovorna i inkluzivna županija koja razvija moderne i učinkovite modele socijalne skrbi, usklađene s najboljom europskom i nacionalnom praksom. Kroz inovativne pristupe i partnersku suradnju, gradimo zajednicu u kojoj vlada kultura socijalne podrške, solidarnosti i jednakih mogućnosti za kvalitetan život i rad svih građana.

Za uspješnu provedbu vizije ključno je združeno, ravnopravno i aktivno sudjelovanje svih relevantnih dionika s područja Županije, koji će provedbom predviđenih mjera i aktivnosti od strateškog značaja za socijalnu politiku u Županiji, doprinijeti ostvarivanju vizije u razdoblju od naredne tri godine.

Temeljem rezultata analize stanja te potreba u sektoru socijalne skrbi u Županiji za razdoblje 2025. - 2027. godine uočen je značajan broj izazova koji traže rješenja i stalno preispitivanje potreba skupina u riziku od socijalne isključenosti i podrške pružateljima usluga. Rješenja trebaju doprinijeti u predstojećem razdoblju od tri godine osiguravanju kvalitetnih i dostupnih socijalnih usluga te time postići značajniji iskorak za stabilan i održiv razvoj Županije.

Pored rješavanja niza uočenih razvojnih ograničenja u sektoru, temeljem izrađenog Socijalnog plana namjeravaju se bitno osnažiti raspon, kvaliteta i dostupnost socijalnih usluga koje se pružaju na području Županije za svaku od pojedinih prioriternih skupina u riziku od socijalne isključenosti.

Prilikom definiranja posebnih ciljeva vodilo se računa da, unatoč mnoštvu razvojnih ograničenja i izazova u sektoru, postoje brojni potencijali koji mogu utjecati na iznalaženje novih rješenja za izazove. U Županiji postoji tradicija socijalnih inovacija koje uvode ustanove kojima je osnivač Županija i organizacije civilnog društva. Isto tako, postoji tradicija suradnje Županijom s civilnim sektorom i brojnost pružatelja usluga koji imaju potencijal za pružanje novih socijalnih usluga, za uvođenje novih pristupa rješavanja izazova, uvođenje novih metode rada. Fokus u narednom razdoblju će biti kvaliteta pruženih usluga i poticanje onih usluga koje će spriječiti povećanje broja djece i građana u riziku. Primjenom modela dostupnih u zajednici i u okruženju stavljat će fokus na jačanje kapaciteta pružatelja usluga i realne potrebe korisnike. Zbog velikog broja građana u riziku kojima usluge nisu dostupne, posebno u Gorskom Kotaru i otocima, prioritet ovog Socijalnog plana je osiguravanje ravnomjerne prostorne dostupnosti socijalnih usluga. Pri tome, važno je da što više korisnika socijalne skrbi ima dostupne usluge iz Zakona socijalnoj skrbi, za što se osiguravaju sredstva iz državnog, županijskog i proračuna JLS u pravednom omjeru. Razlika između očekivanog broja korisnika socijalne skrbi i onih koje su svoje pravo i ostvarili, za većinu usluga i skupina u riziku je značajan pa je zadatak svih dionika da se povežu kako bi usluge učinile dostupnima za ove skupine. Prema uputama iz Pravilnika računa se da je *“ugrubo govoreći potreba za socijalnim uslugama postoji kod minimalno 15 % stanovništva.”* (Pravilnik, 2023).

Za svaku skupinu u riziku procijenjeno je kolika je potreba za pojedinom uslugom, npr.: za *Boravak:1, 91 % DSTUR, Nastoji se nacionalno udvostručiti postojeći broj djece u boravku, ili Smještaj 20 % trenutnog broja žrtvi nasilja ili Boravak 8 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi*. Procjene se odnose na očekivani broja korisnika.

Ako analiziramo postojeće kapacitete vidljivo je da potencijal za unaprjeđenje dostupnosti usluga postoji, no nužno je jačati kapacitete pružatelja usluga i usmjeriti ih na pružanje usluga koje su nedostatne i u mjestima na kojima ih nema. To je moguće suradnjom JLS, Županije i pružatelja usluga bez obzira na osnivače, kako bi iznašli rješenja:

Najveći izazov s kojim se suočavaju udruge koje imaju potencijal za dobivanje licence je nedostatak primjerenog prostora udovoljava uvjetima iz Pravilnika o mjerilima za pružanje usluga i dobivanje licence.

Primjeri dobre prakse iz RH pokazuju je postignut veliki pomak u kvaliteti i dostupnosti socijalnih usluga u onim JLS koji su dali prostore u vlasništvu JLS na raspolaganje pružateljima usluga. Ovaj model se primjenjuje kad je u pitanju suradnja ustanova i JLS, pa je potrebno primijeniti model suradnje i na druge pružatelje usluga.

Drugi najveći izazov s kojim se suočavaju svi pružatelji usluga nedostatak je stručnih radnika i drugih podupirućih zanimanja. Kako bi se promijenilo smjer ovog negativnog trenda potrebno je poticati mlade i druge građane da se školuju za profesije i zanimanja koja su propisana za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi: radni terapeut, socijalni radnik, edukacijski rehabilitator, psiholog, socijalni pedagog i druge, ali i za druga podupiruća zanimanja potrebna ovom sustavu, poput radnih asistenta, osobnih asistenta za sve skupine, mentore i slična zanimanja. U sustavu socijalne skrbi nije moguće dio usluga pružati bez suradnje sa zdravstvenim radnicima, npr. smještaj, pa je potrebno poticati mlade i građane za školovanje i rad u sektoru socijalne skrbi, npr. medicinske sestre, negovateljice, specijaliste dječje i adolescentske psihijatrije, specijaliste gerontologije i sl.

Na području Županije u prethodnom razdoblju iniciran je niz mjera i aktivnosti kojima su adresirani dugogodišnji problemi u ovom sektoru relevantnom za razvoj Županije. Na taj način se stvorilo temelj za primjenu novog strateškog pristupa u provedbi Socijalnog plana i poboljšanih modela skrbi uz osiguravanje razvoja inovativnih socijalnih usluga koje će biti temeljene na sljedećim načelima:

- **Rezultat provedbe i praćenje učinkovitosti programa primarne prevencije zapravo je poticanje stanovništva na samopomoć i brigu o vlastitoj dobrobiti.**
- **Ako se poveća broj dostupnih usluga selektivne i inducirane prevencije, broj osoba uključujući one koji su ovisni o tuđoj pomoći, mogu živjeti, koliko je to razumno izvedivo, neovisno kod kuće ili u ugodnom okruženju u svojoj zajednici.**
- **Povećavanjem broja, socijalne usluge usmjerene su na pomoć u održavanju ili poboljšanju kvalitete života korisnika usluga.**
- **Socijalne usluge trebale bi doprinijeti smanjenju nejednakosti.**
- **U pružanju socijalnih usluga resursi se koriste učinkovito, racionalno i usmjereno na korisnike socijalne skrbi.**

Realizacija posebnih ciljeva iziskuje praćenje provedbu mjera i aktivnosti koje doprinose tim ciljevima. Planirano vrednovanje usred razdoblja provedbe omogućit će poduzimanje korektivnih aktivnosti kako bi se do kraja razdoblja ostvarili utvrđeni pokazatelji na što učinkovitiji i djelotvorniji mogući način. U tu svrhu predviđen je i posebni cilj koji je usmjeren kvalitetnijem upravljanju cjelokupnim sustavom socijalne skrbi. **Planirane mjere u okviru predviđenih ciljeva** financirat će se iz EU fondova, državnog proračuna, proračuna Primorsko-goranske županije, proračuna združenih klastera jedinica lokalne samouprave i/ili samih JLS s područja Županije.

Ključni dokumenti za praćenje je **izrada godišnjih akcijskih planova** koji prate svaku godinu provedbe. **U akcijskim planovima konkretno se definiraju vrste aktivnosti (vrste i broj dostupnih i očekivani broj i vrsta nedostupnih socijalnih usluga koje je potrebno učiniti dostupnima), vrste pružatelja i vrste poticaja za povećanje kapacitiranosti pružatelja socijalnih usluga, korekcija potreba rizičnih skupina (početno stanje - ciljna promjena) i odgovornost nositelja i sunostelja za financiranje, prema prioritetu dostupnosti u zajednici.**

Upravo praćenje i vrednovanje provedbe omogućit će učinkovito korištenje raspoloživih dostupnih sredstava te povećanje istih za one usluge koje će najviše doprinijeti većem obuhvatu korisnika i manjoj socijalnoj isključenosti. Isto tako, ovaj Socijalni plan pružit će osnovnu platformu za provedbu djelotvorne socijalne politike usmjerene ostvarivanju zacrtanih rezultata kako do 2027. godine, tako i tijekom razdoblja koje će slijediti, tj. predstojećeg višegodišnjeg financijskog okvira (programskog razdoblja) na razini EU.

Za uspješnu realizaciju predviđenih ciljeva bit će presudna maksimalna uključenost te učinkovita suradnja svih ključnih institucija koje su uključene u pružanje socijalnih usluga na području Županije. Analiza stanja i utvrđene ključne potrebe i analiza kapaciteta pružatelja usluga imaju svrhu definiranje sljedećih posebnih ciljeva:

- **Posebni cilj 1 – Unaprjeđenje kvalitete, povećanje raspona i dostupnosti socijalnih usluga za sve građane u riziku.**
- **Posebni cilj 2 – Unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga, jačanje prevencije rizika te razvoj inovativnih programa usmjerenih prioritetno djeci i mladima.**
- **Posebni cilj 3 – Osnaživanje ljudskih, institucionalnih i infrastrukturnih kapaciteta za učinkovito i djelotvorno pružanje socijalnih usluga za osobe s invaliditetom i osobe suočene s rizicima mentalnog zdravlja.**
- **Posebni cilj 4 – Povećanje dostupnosti i opsega socijalnih usluga za skupinu u riziku u starijoj dobi od 65 i starije.**

Posebni ciljevi odražavaju rezultate procjene potreba skupina u riziku i kapacitiranosti pružatelja za izdvojene prioritetne skupine u riziku. Isto tako, posebni ciljevi usmjeravaju na prioritetne skupine, a mjere usmjeravaju na rizike. Svrha je smanjiti broj građana u riziku povećanjem broja korisnika socijalne skrbi i dostupnim uslugama u zajednici, doslovno najbliže prostoru u kojem korisnik živi, unaprijediti kvalitetu pruženih usluga, ali i povećati broj inovativnih usluga koje učinkovito smanjuju te rizike.

Provedba mjera odgovornost je svih nositelja aktivnosti jer je jedini način da usluge budu dostupne, preuzimanje odgovornosti za građane koji u toj zajednici žive. To znači da bez suradnje JLS, klastera JLS i Županije nije moguće socijalne usluge učiniti dostupnima korisnicima socijalne skrbi i povećat kvalitetu pružanja socijalnih usluga, što je preduvjet za smanjivanje socijalne isključenosti građana Županije. Isto tako, odgovornost za provedbu mjera treba usmjeriti i na međusektorsku suradnju i podupiruće sustave, na zdravstveni i obrazovni, pravosudni i druge sustave, kako bi omogućili koordinaciju za unaprjeđenje kvalitete i usmjerenje nositelja aktivnosti na osobu koja je u riziku, a ne na ograničenja sustava. Za provedbu aktivnosti odgovorni su svi ključni dionici, ne samo oni u sustavu socijalne skrbi nego i drugi navedeni. U nastavku slijedi opis opravdanosti i obuhvata svakog od navedenih ciljeva.

- **Posebni cilj 1 – Unaprjeđenje kvalitete, povećanje raspona i dostupnosti socijalnih usluga za sve građane u riziku**

U sadržaj **Posebnog cilja 1 - Unaprjeđenje kvalitete, povećanje raspona i dostupnosti socijalnih usluga za sve građane u riziku** ugrađeni su rezultati potreba koje obuhvaćaju zajedničke rizike za sve skupine, s naglaskom na pokazatelje ostvarenosti cilja - povećanje broja korisnika (osoba s rizicima) kojima su socijalne usluge dostupne i povećanje broja licenciranih pružatelja usluga. Ovaj cilj adresira i prostornu nedostupnost usluga i posebno pogođene skupine sa specifičnim rizicima, kao i iznalaženje novih modela združenih i kvalitetnijih usluga. Mjere su zato i prije svega opće, ali i specifične, kako bi usmjerili nositelje i sunositelje na preventivne programe u zajednici, ali i na izdvojene rizike i potrebe mikroregija za nedostupnim uslugama. Doprinos realizaciji mjera dat će više aktivnosti, a mjere koje doprinose cilju su:

Mjera 1.1. Povećanje broja korisnika postojećih usluga i programa te razvoj novih usluga i programa usmjerenih ka unaprjeđenju kvalitete života svih građana.

Mjera 1.2. Osiguravanje dostupnosti kvalitetnih usluga u područjima s nedovoljno i nerazvijenim uslugama, a posebno u ruralnom području i na otocima Županije (svaka mikroregija ima specifične potrebe)

Mjera 1.3. Razvoj specifičnih usluga za podršku osobama s rizicima mentalnog zdravlja, ovisnosti i invaliditeta.

Mjera 1.4. Jačanje upravljanja uslugama (oblikovanjem novih modela komplementarnih usluga i centara za informiranje građana o rizicima i unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga i socijalnih inovacija).

Ključni dionici iznimno su doprinijeli kvaliteti rezultata provedene analize utvrđivanja potreba korisnika i kapacitiranosti pružatelja. Mapiranje pružatelja usluga i dostupnosti usluga, kroz izradu detaljnog Kataloga pružatelja usluga doprinijelo je realnom i slikovitom uvidu u njihov opseg. Navedene smjernice nametnule su se iz rezultata kontrole pouzdanosti podatka iz više izvora, i što se tiče skupina u riziku i dostupnosti i/ili nerazvijenosti pojedinih specifičnih usluga. Rješenja za ove istaknute izazove, kada je riječ o kvaliteti, obuhvatu i dostupnosti socijalnih usluga za sve građane na području Županije, bit će vidljiva i istaknuta kroz sve posebne ciljeve. Ovaj posebni cilj sadrži najveći broj aktivnosti jer su u okviru njega predviđene aktivnosti koje, među ostalim, adresiraju nužnost podizanja kvalitete života i dobrobiti građana na području Županije, potrebe svih građana, vrijednosti koje se trebaju razvijati u zajednici koje preveniraju rizike poput onih vezanih uz rizike u obitelji, nedovoljno razvijene solidarnosti i nedovoljnog povjerenja u zajednici, kako među građanima, tako i među stručnjacima i sektorima. Isto tako, navedene mjere će voditi ka razvoju prilagođenih specifičnih usluga i programa usmjerenih ranjivim i isključenim skupinama građana, ali i omogućiti financijsku podršku za pružatelje usluga specifičnim ciljanim skupinama.

Poseban naglasak **Mjere 1.2. Osiguravanje dostupnosti kvalitetnih usluga u područjima s nedovoljno i nerazvijenim uslugama - ruralnom području Gorskog kotara i rubnim područjima mikroregija i na otocima Županije** je na nužnosti omogućavanja kvalitetnog pružanja nerazvijenih ili nedostupnih usluga u tim područjima Županije, u kojima korisnici imaju izuzetno otežan i skuplji pristup socijalnim uslugama.

Slijedom istaknutih potreba, a provedbom **Mjere 1.3. Razvoj specifičnih usluga za podršku osobama s rizicima mentalnog zdravlja, posebno ovisnosti i rizicima vezanim uz skupinu djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom**, doprinijet će se ostvarenju posebnog cilja kroz niz aktivnosti. Među njima izdvaja se provedba programa premošćivanja jaza između značajne isključenosti osoba s ovisnostima, osoba s rizicima mentalnog zdravlja i osoba s invaliditetom te nemogućnosti prevladavanja prijenosa rizika i povećanja drugih rizika, s kojima su prethodni povezani. Razvoj preventivnih programa, osposobljavanje stručnjaka za pružanje podrške i stvaranje poticajnog okruženja za smanjenje stigmatizacije ovih skupina te naglasak na selektivnoj prevenciji doprinijet će ovom cilju.

Konačno, Županija je prepoznala nužnost iskoraka kroz **Mjeru 1.4. Jačanje upravljanja uslugama (oblikovanjem novih modela komplementarnih usluga i centara za informiranje građana o rizicima i unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga i socijalnih inovacija)**, u skladu s provjerenim praksama i modelima socijalnih intervencija i politika u relevantnim i primjenjivim područjima iz EU, ali i sve uspješnijim primjerima dobre prakse u RH. Otvorenost i spremnost za razvoj novih pristupa i programa rezultirat će kvalitetnijem upravljanju uslugama i usmjeravanju pružatelja usluga, poticanju umrežavanja stručnjaka i sektora u centrima za upravljanje kvalitetom socijalnih usluga, kojima je cilj informiranje i savjetovanje građana o koracima i planiranju izlaska iz rizika.

U konačnici, ova mjera obuhvaća i aktivnosti:

- usavršavanje stručnih radnika i drugih radnika koji rade u sustavu socijalne skrbi i iz drugih komplementarnih i povezanih sustava,
- zapošljavanje novih stručnih radnika i drugih radnika koje kronično nedostaju u sustavu socijalne skrbi,
- snažnu podršku socijalnim inovacijama, posebno nastalih povezivanjem i suradnjom srodnih izvaninstitucijskih i institucijskih pružatelja i povećanje dostupnosti zakonom definiranim uslugama.

Nužno, aktivnost koja će dati doprinos realizaciji ove mjere je i zagovaranje Županije i svih JLS-a, zajedno s pružateljima usluga:

- za izmjenu zakonskih okvira koji nedostavno štite različite skupine u riziku (djecu, ovisnike, osobe s invaliditetom, žrtve nasilja i ostale skupine),
- smanjivanje administrativnih zapreka u postupanju i provedbi socijalnih usluga i ubrzanju postupaka i procesa za dobivanje prava na primjerenu socijalnu uslugu,
- povezivanju stručnih radnika između sektora u cilju dobrobiti korisnika,
- olakšavanje i jačanje kapaciteta pružatelja usluga kroz ulaganja Županije i JLS u infrastrukturu i ljudske resurse za nove i nedostupne usluge.

Ova mjera ključna je smjernica za naredno trogodišnje razdoblje, a doprinosi prvenstveno 1. posebnom cilju ali svim ostalim ciljevima.

➤ **Posebni cilj 2 – Unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga, jačanje prevencije te razvoj inovativnih programa usmjerenih prioritetno djeci i mladima**

Realizacija **Posebnog cilja 2 – Unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga, jačanje prevencije te razvoj inovativnih programa usmjerenih prioritetno djeci i mladima** omogućena je kroz provedbu sljedećih mjera:

- **Mjera 2.1. Jačanje dostupnosti, raspona i opsega socijalnih usluga za sve skupine djece i mladih u riziku.**
- **Mjera 2.2. Razvoj i povezivanje socijalnih usluga, podrške djeci i mladima s teškoćama u razvoju, njihovim obiteljima/skrbnicima i rizicima mentalnog zdravlja kroz olakšavanje pristupa objedinjenim uslugama.**
- **Mjera 2.3. Osiguravanje smanjenja rizika od siromaštva djece i mladih te smanjenje prijenosa rizika.**

Predviđene mjere sveobuhvatno pristupaju skupini koja je u najvećim specifičnim rizicima i na temelju dobi. Većina tih rizika prenosiva je horizontalno i vertikalno, pa se mjere usmjeravaju na mobilizaciju cijele zajednice, na ulaganja koja će smanjiti rizike za druge dobne skupine - skrb o zdravlju i socijalnoj dobrobiti djece, mladih i njihovih obitelji. Dugoročno, ovaj cilj i mjere omogućit će izravan utjecaj na učinke koje se priželjkiju i koji vode smanjenju rizika i za druge dobne skupine. Rizici koje se navode su povezani, sami po sebi su višedimenzionalni, pa se lako prenose. Što su ulaganja u djecu i mlade u rizicima mentalnog zdravlja te djece i mladih s teškoćama u razvoju ili mladih osoba s invaliditetom veća, manje će biti korisnika u populaciji skupina u rizicima od socijalne isključenosti u radno-aktivnoj dobi i u starijoj dobi će biti manje građana u riziku i rizičnih skupina. Poseban naglasak treba staviti na programe prevencije rizika ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja, kroz povećanu dostupnost usluga i opće / primarne, selektivne i inducirane prevencije. Povećanje broja korisnika socijalnih usluga za djecu i mlade nužno je, naročito na otocima i Gorskom kotaru. Obilježje djece i mladih je da s odrastanjem, ako nema dostupnih usluga, razviju nove rizike i vrlo brzo prelaze u druge rizične skupine.

Mjera 2.1. Jačanje dostupnosti, raspona i opsega socijalnih usluga za sve skupine djece i mladih u riziku je rezultat dugotrajnih postupaka ostvarivanja prava te posljedica nedorečenih zakonskih normi npr. za počinitelja nasilja ili neodgovarajuću skrb roditelja, što odugovlači pružanje primjerenih intervencija i čini mnoge usluge za djecu i mlade nedostupnima. Prema podacima iz intervjua sa stručnim radnicima ovi izazovi koji proizlaze iz procesa dobivanja prava djeluju demotivirajuće na same stručne radnike jer su unaprijed svjesni da usluge neće imati učinak, npr. zaštitni postupak ograničavanja poslovne sposobnosti za osobe s invaliditetom zbog sporosti svih dionika u sustavu traje i po dvije i više godina, u tijeku kojeg nezaštićena osoba je izložena novim rizicima.

Kako bi se u cjelini unaprijedila kvaliteta socijalnih usluga kada je u pitanju najranjivija skupina korisnika u Županiji te omogućio razvoj novih programa i usluga koji ciljaju na najranjivije skupine i njihove obitelji nužno je objединiti usluge koje u svojim aktivnostima imaju informativne i savjetodavne usluge, kroz razvoj integriranih i međusektorskih modela za informiranje i savjetovanje te pružanje usluga i/ili mobilne timove za djecu i mlade u zajednici.

Pokazatelj ostvarenosti mora biti vidljivi u znatnom povećanju broja korisnika socijalne skrbi, djecu i mlade u ovim rizicima. Također, povećanje opsega socijalnih usluga za koje se procijenilo da su nedostupne ili nerazvijene, a posebno u ruralnim krajevima i otocima će se ostvariti ovaj cilj.

Usprkos razlikama na koncentraciji usluga u mikroregijama, većoj dostupnosti i razvijenosti usluga u Riječkom prstenu i Opatijsko-Liburnskoj rivijeri, relativnoj dostupnosti na Crikveničko-Vinodolskoj rivijeri te nerazvijenosti i nedostupnosti usluga za djecu i mlade u Gorskom kotaru i na otocima, zajedničko je svima, da se djeci i mladima ne pristupa holistički, nego kroz razjedinjene sektore i resore, bez cjelovitog plana i racionalnog usmjeravanja na postojeće resurse.

Bez uspostave brzih fleksibilnih modela objedinjenih usluga i postupanja te osiguravanjem dostupnosti izrade najboljeg plana za svako dijete ili mladu osobu i njihove obitelji, pomaka ka smanjenju socijalne isključenosti neće biti. Dosadašnja ulaganja ne pokazuju razvojno dugoročni aspekt pristupa, već su intervencije prepuštene pojedinačnim inicijativama i uslugama. Takve usluge su same po sebi učinkovite, ali su dostupne za premali broj djece i mladih u riziku. Međusektorska i međuresorna suradnja s različitim pružateljima usluga, poticanje unaprjeđenja kvalitete usluga, ključ su za smanjenje rizika. Očuvanje dobrobiti djece, ne može biti slučajno i sporo te ovisiti o kapacitiranosti pružatelja i mogućnostima obitelji, ono mora biti prioritet socijalnih politika, uz mobiliziranje svih dionika. Pokazatelj realizacije je povećan broj korisnika socijalne skrbi nedostatnih socijalnih usluge za ove skupine, kao i udio licenciranih pružatelja usluga.

Stoga, **Mjera 2.2.** Razvoj i povezivanje socijalnih usluga i podrške djeci s teškoćama u razvoju, njihovim obiteljima/skrbnicima i skupina u rizicima mentalnog zdravlja kroz olakšavanje pristupa objedinjenim uslugama obuhvaća široki raspon programa podrške i usluga za djecu i mlade u riziku i ključna je za postizanje planiranog učinka ovoga Socijalnog plana.

Mjera 2.2. obuhvaća niz aktivnosti adresiranih na smanjenje rizika ovih skupina. Radi se o aktivnostima kojima se postiže povezivanje sektora u integrirane međusektorske modele prevencije rizika, npr. "rane intervencije", poticanje i povećanje broja udomitelja, stvaranju uvjeta za razvoj usluge organiziranog stanovanja mladih u riziku koje pružaju i drugi pružatelji osim ustanova. Te aktivnosti obuhvaćaju i razvoj multidisciplinarnih stručnih mobilnih timova koji će u budućnosti oblikovati npr. centar rane intervencije za djecu s razvojnim teškoćama i teškoćama u razvoju te učiniti dostupnom uslugu rane razvojne podrške. Isto tako, to su aktivnosti kojima se pružaju usluge socijalnog i drugih oblika mentorstva, poput mentorskih programa za djecu s problemima u ponašanju, mentorskih programa za djecu i mlade s rizicima mentalnog zdravlja ili mladih na prijelazu iz obrazovnog sustava u svijet odraslih u riziku od siromaštva, mladih s invaliditetom i/ili rizicima mentalnog zdravlja. Važno je uspostaviti, kroz financiranje klastera JLS, model dostupnih socijalnih usluga boravaka i psihosocijalne podrške i drugih usluga za svu djecu u riziku i njihovu obitelj, u mjestu gdje žive ili se školuju, a prema izazovima koje su istaknuli ključni županijski akteri. Ključan preokret očekuje se i u pristupu skupini u riziku ili realno prihvaćanje socijalnog modela, za koji se RH i opredijelila. Važno je istaknuti i potrebu za osobno usmjerenim planiranjem za osobe u riziku, jer omogućuje praćenje učinaka pružanja usluga za svako dijete, pa se svih dionika očekuje da dijete i mlada osoba budu u centru, a ne njihova bolest ili dijagnoza ili posljedice rizika.

Sudionici prikupljanja podataka istaknuli su da je pronalaženje smještaja za djecu mlađu od 3 godine za djecu bez odgovarajuće skrbi koja trebaju stambeno zbrinjavanje, krizni smještaja djecu i mlade s problemima u ponašanju, jedan od najvećih izazova s kojima se suočavaju. Potrebno je dakle, planirati osiguravanje nužnih kapaciteta za smještaj i povećanje kapaciteta pružatelja koji drugih oblika smještaja. Naime, upravo je ovaj izazov jedan od primjera potražnje, koji govori da je zajednica zakazala u prevenciji rizika i osiguravanju dostupnosti usluga koje tu potražnju smanjuju. Ti podaci ne ukazuju na potrebe te djece i mladih. Rješavanju ovih izazova doprinijet će aktivnosti kojima se potiče udomiteljstvo za specijalizirane usluge za te skupine, posvojitelji i/ili jačanje kapaciteta udruga za organizirano stanovanje za ove skupine. Veliku ulogu u ovim procesima imaju JLS i suradnja i povjerenje u druge pružatelje usluga osim domova i/ili ustanova socijalne skrbi koji su transformacijom domova postali "centri za pružanje usluga u zajednici". Iako su upravo tu nastale ove nove usluge, ostala je infrastruktura koja ima stigmatu institucionalnog smještaja. JLS imaju obavezu uključiti se u ove procese poticajima za izvaninstitucionalne usluge s partnerima, udrugama i osobama - pružateljima usluga na lokalnoj razini. Ne manje važno, **Mjerom 2.2.**, djeca i mladi ali i njihove obitelji bit će snaženi za sprječavanje prijenosa rizika na druge rizike na sljedeću razvojnu fazu. Uz nužnost uvođenja novih, specifičnih programa u

skladu s najboljom praksom u državama okruženja, predviđene će biti i aktivnosti potpore kroz osiguravanje prijevoza, pomoćnika u nastavi i sl.

Konačno, posljednjom mjerom u okviru ovog posebnog cilja – **Mjera 2.3.** Osiguravanje smanjenja rizika od siromaštva djece i mladih i smanjenje prijenosa rizika bit će vidljiva ulaganja u osiguravanje dobrobiti sve djece u riziku jer ovaj rizik je prisutan i kod drugih skupina. Posebna pažnja posvećuje se aktivnostima kojima se sprječava stigmatizacija ove skupine i često nedostupnost obrazovanja i zdravih usluga bez podrške vršnjaka i obitelji koja je u istom spektru rizika. To se postiže aktivnostima koje osnažuju i obitelj za prevladavanje posljedica siromaštva na njihovo roditeljstvo i zdravlje, osnažuje i stvara jednake uvjete za dostupne usluge mentorstva kojima se intenzivno radi na smanjenju rizika od isključenosti zbog loših obrazovnih postignuća, lošeg zdravlja zbog loše prehrane, nemogućnosti organiziranja strukturiranog slobodnog vremena zbog nedostatka financija, zbog nasilja drugo. Zato je usluge boravka i mentorstva nužno učiniti dostupnima što većem broju djece, jer je to prilika i prostor za intervencije sprječavanja drugih rizika a ne samo siromaštva. Ovom mjerom će se izjednačiti mogućnosti kroz inventivnije socijalne programe JLS, koji ne izdvajaju skupine, nego su usmjereni na uključivanje. Osim već uobičajenih naknada i pomoći iz socijalnih programa JLS i Županija trebaju preuzeti odgovornost za inovacije u upravljanju programima kojima će se smanjiti administrativne barijere, sporost pronalaženju rješenja, dati poticaje pružateljima usluga da provode takve aktivnosti ali i poticati vrtiće škole kojima su osnivači na aktivnu suradnju oko brzih intervencija sprječavanja razvoja daljnjih rizika.

➤ **Posebni cilj 3 - Osnaživanje ljudskih, institucionalnih i infrastrukturnih kapaciteta za učinkovito i djelotvorno pružanje kvalitetnih socijalnih usluga za osobe s invaliditetom i osobe suočene s rizicima mentalnog zdravlja**

Pokazatelj realizacije Posebnog cilja 3 – Osnaživanje ljudskih, institucionalnih i infrastrukturnih kapaciteta za učinkovito i djelotvorno pružanje kvalitetnih socijalnih usluga za osobe s invaliditetom i osobe suočene s rizicima mentalnog zdravlja je broj novih licenciranih pružatelja usluga što implicira i povećanje zaposlenih stručnih i stručno osposobljenih stručnih i drugih radnika. Mjere ostvarenja ovog cilja su:

- **Mjera 3.1. Usmjerenost na unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga te razvoj usluga za osobe s invaliditetom i rizicima mentalnog zdravlja.**
- **Mjera 3.2. Razvoj socijalnih usluga za starije osobe s rizikom, smanjenih funkcionalnih sposobnosti i rizicima mentalnog zdravljem.**
- **Mjera 3.3. Ulaganje u ljudske resurse radi učinkovitijeg i djelotvornijeg pružanja socijalnih usluga i upravljanja sustavom usluga, uz ulaganja u infrastrukturu.**

Mjera 3.1. Usmjerenost na unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga te razvoj usluga za osobe s invaliditetom i rizicima mentalnog zdravlja (građani u riziku od 20 do 64), kroz olakšavanje stvaranja uvjeta za licenciranje pružatelja usluga za nove i nedostupne usluge u zajednici. Aktivnosti koje će doprinijeti cilju su: davanje podrške pružateljima usluga za licenciranje i opremanje novih prostora za usluge boravka i psihosocijalne podrške najbliže mjestima gdje ove skupine žive. Zatim, osposobljavanje stručnih radnika za pružanje usluge osobne asistencije kao bi se povećala kvaliteta i umrežavanje postojećih resursa za specijalizirani prijevoz s postojećim resursima i boljom organizacijom. Osposobljavanje za rad i zapošljavanje korisnika uz mentorstvo i s tim u vezi poticanje osposobljavanja za radne asistente i promociju modela rada uz podršku u radu te dostupnost ove usluga na otvorenom tržištu rada doprinijet će radu i zapošljavanju korisnika. Osim ovih aktivnosti, nužno je osigurati i nove usluge i osposobljavanje radnika i stručnih radnika za nova zanimanja za provedbu novih usluge poput osposobljavanje za rad i dostupnost usluga socijalnog mentorstva i drugih inovativnih mentorskih programa za navedene skupine (osobe s invaliditetom, ovisnici i druge osobe s rizicima mentalnog zdravlja za dvije skupine: oni koji su bili hospitalizirani i onima kojima prijeti hospitalizacija, jačanjem izvanbolničkog liječenja i dostupne rehabilitacije uz naglasak na terapiju u zajednici (vrtne terapije, radne terapije i sl.). Iz te perspektive, usluge boravka i psihosocijalne podrške ključne su za ove skupine. Isto tako, nužno je povećati broj korisnika koji će imati dostupnu uslugu odmora od skrbi njegovateljima, obiteljima i skrbnicima za ove skupine. Jako je važna aktivnost koja će

omogućiti realizaciju ovog cilja je razvoj informativnih i savjetodavnih modela za usmjeravanja i izradu cjelovitih individualnih planova za korisnike te mogućnosti dobivanja brze rehabilitacije. Taj centar bi pratio svakog korisnika, uz obaveznu mjeru vrednovanja i praćenja rezultata takvog plana, a u suradnji sa sektorima koji združeno sudjeluju u toj rehabilitaciji. Kako bi to bilo moguće potrebno je uvesti u zakone obaveznu mjeru rehabilitacije koje se svakoj osobi, ne samo počiniteljima kaznenih djela, izriču mjere obavezne mjere rehabilitacije (npr. za ovisnike).

Mjera 3.2. Razvoj socijalnih usluga za starije osobe s rizikom, smanjenih funkcionalnih sposobnosti i rizicima mentalnog zdravlja orijentiran je na razvoj kvalitetnih novih usluga za osobe starije dobi. Kako je pokazatelj realizacije povećan broj korisnika usluga distribuiranih ravnomjerno u Županiji, aktivnosti koje će doprinijeti realizaciji ove mjere usmjerene su na život korisnika u blizini doma i obitelji, što će omogućiti dostupnost usluga poput boravka i psihosocijalne podrške, intenzivne pomoći i njezi u kući, pomoći u kući s prehranom ili bez nje ili s dostavom hrane, održavanje prostora i drugim inovativnim oblicima smještaja. Primjer je organizirano stanovanje u manjim objektima koji su povezani sadržajima za slobodno vrijeme i uslugama koje se za određeno područje može dobiti na jednom mjestu. Za ovu skupinu građana starije dobi u riziku važan je međusektorski pristup integriranih međusektorskih usluga socijalnog i zdravstvenog sustava koji će zajednički planirati najbolje usluge za svakog korisnika.

Jako važna aktivnost koja će omogućiti realizaciju ovog cilja je razvoj integriranih i međusektorskih modela za informiranje i savjetovanje za starije osobe od 65 i više godina sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima i rizicima mentalnog i zdravlja općenito. Na jednom mjestu, s multidisciplinarnim timom stručnjaka obitelj / skrbnici / korisnici će kroz takav model dobiti informacije o mogućim oblicima podrške, dobiti plan podrške i promjene. Model mora osigurati povezivanje pružatelja koji će moći organizirati, u blizini mjesta u kojem korisnik živi, za više takvih korisnika, usluge za kojima imaju zajedničke potrebe. Do sad je planiranje i ovakav pristup bio prepušten obitelji ili samom korisniku što dovodi do neracionalnog korištenja resursa i neučinkovitih pojedinačnih usluga. Uz ove usluge, model će doprinijeti stvaranju uvjeta za osiguravanje kvalitetnih i inovativnih programa te usluga prilagođenih starijim osobama narušenog mentalnog zdravlja (boravak u posebnim institucijama za osobe oboljele od demencije, savjetovanje obitelji, potpora uključenosti, terapijske usluge, grupni rad, njega u kući, psihosocijalno savjetovanje i slične usluge). Pružanje usluga u skladu s potrebama starije populacije u Županiji realizirat će kroz aktivnosti 1. i 4. Posebnog cilja, a na temelju izazova koje starenje stanovništva podrazumijeva. Niz mjera i aktivnosti koje će se poduzimati u okviru drugih ciljeva svakako će se odraziti na boljitak i kvalitetniju njegu i usluge, a većim ulaganjima u osiguravanje ovih usluga bit će nužno iz proračuna JLS. Tako će osposobljavanje stručnih i drugih radnika, razvoj socijalnih inovacija, izgradnja i obnova domova, bolja opremljenost ustanova i drugih pružatelja, razmjena opreme i niz aktivnosti u okviru drugih posebnih ciljeva imati vidljive učinke za ovu osjetljivu i potrebitu grupu korisnika u Županiji.

➤ **Posebni cilj 4 - Povećanje dostupnosti i opsega socijalnih u sluga za skupinu u riziku u starijoj dobi od 65 i starije**

Posebni cilj 4 - Povećanje dostupnosti i opsega socijalnih u sluga za skupinu u riziku u starijoj dobi od 65 i starije obuhvaća 3 mjere i/ili relevantnih aktivnosti koje će se provesti u okviru sljedećih definiranih mjera:

- **Mjera 4.1. Unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga i upravljanje kvalitetom usluga za skupinu u dobi od 65 i više**
- **Mjera 4.2. Razvoj novih socijalnih usluga u zajednici za starije osobe**
- **Mjera 4.3. Jačanje kapaciteta zajednice za brigu o starijim osobama u riziku**

Mjera 4.1. povezana je s mjerom 3.2. iz posebnog cilja 3. – razvoj socijalnih usluga za starije osobe s rizikom, smanjenih funkcionalnih sposobnosti i rizicima mentalnog zdravlja na način da predstavlja alate za sprječavanja pojave sve većeg broja građana u ovom riziku s izraženom potrebom za uslugama poput smještaja, palijativne skrbi i stacionirane palijativne skrbi i sličnih usluga. Pokazatelj realizacije je povećan broj korisnika u aktivnostima koje doprinose stvaranju rizika o kojima je riječ u mjeri 3.2., odnosno osiguravanje dostupnosti usluga u mjestu u kojem osobe žive, poput boravka, psihosocijalne podrške i korisnicima i obitelji, klubovi za starije, usluge prilagođenog prijevoza do centra za uključivanje u zajednicu i/ili dobivanje usluga, usluge osobne asistencije ili pratnje, umrežavanje dojavnog sustava,

usluge odmora od skrbi za članove obitelji i druge usluge. Kao i kod svih skupina, osobe iz ovih skupina naglašavaju da im važan život u vlastitom domu ili organiziranom smještaju. Takav smještaj treba biti povezan s uslugama pomoći u kući i prijevozom do informativnog ili savjetovanišnog centra u kojem bi osobe starije dobi od 65 godina imale priliku uz podršku zajednice organizirati slobodno vrijeme i smanjiti rizike od socijalne isključenosti, a posebno od posljedica iste, poput izoliranosti i usamljenosti. Potencijali za razvoj takvih kvalitetnih usluga su dosadašnjem radu klubova starijih osoba i aktivnostima udruga umirovljenika ili gradskih društava Crvenog križa koji provode već i sada djelomično takve i slične usluge. Gotovo svaki grad ima takve resurse, pa bi trebalo uspostaviti mrežu u klasterima JLS, kako bi svaki izolirani pojedinac imao pristup uslugama. Kako bi učinkovito upravljali kvalitetom ovih nedovoljno razvijenih ali relativno dostupnih socijalnih usluga, potrebno je povećati broj korisnika socijalne skrbi za postojeće usluge i uvesti nove usluge. Nisu potrebna nova ulaganja u infrastrukturu jer su već planirana (započeta ili pri kraju izgradnje), već racionalno korištenje postojećih resursa i onih u vlasništvu JLS, u partnerstvu s drugim pružateljima usluga. No, potrebno ulagati u osposobljavanje i novo zapošljavanje stručnih i drugih radnika, onih iz sustava socijalne skrbi i iz zdravstvenog sustava.

Mjera 4.2. Razvoj novih (inovativnih) socijalnih usluga u zajednici za starije osobe. Kako Županija ima već razvijen potencijal i infrastrukturu za brigu o ovoj rizičnoj skupini, potrebno je dubinskom analizom doći do novijih mikro usluga koje će bitno utjecati na učinkovitost već postojećih usluga koje treba učiniti dostupima što većem broju građana iz ove skupine. Uz ove aktivnosti vezane su aktivnosti osposobljavanja za nova zanimanja koje ne postoje do sada, a nužna su za pružanje ovih usluga u zajednici. Ove aktivnosti zahtijevaju provedbu razmjene iskustava sa pružateljima i/ili gradovima koji već provode slične modelima u okruženju, kako bi korisnici i pružatelji usluga odlučili koje su nove usluge potrebne u klasterima JLS i u JLS. Županija u tom smislu može organizirati razmjenu iskustava, ali odluka o vrsti modela i odgovornost za nove dostupne usluga je na JLS odnosno klasterima JLS. Kako se struktura obitelji promijenila i djeca najčešće više ne žive u blizini roditelja jako je važno da zajednica u kojoj živi ima komunikacijske kanale za samopomoć i dobrosusjedske odnose.

Jedna od takvih novih usluga bi bila usluga redovnog obilaska građana u riziku, kako bi ih potakla na sudjelovanje u zajednici i kako bi procijenili jesu li se okolnosti u kojima osoba koja živi sama promijenile pa treba aktivirati neke druge usluge. Na razini zajednice se takve usluge mogu pružati, a često ih volonteri i radnici Crvenog križa te drugih humanitarnih organizacija u kriznim situacijama. Takve akcije zajednica (JLS) može organizirati volonterski, ali kontinuirano, najmanje na tjednoj razini. Dobri primjeri su mreže za podršku i razvoj međugeneracijske solidarnosti.

Za **Mjeru 4.3.** Jačanje kapaciteta zajednice za brigu o starijim osobama u riziku - pokazatelj realizacije je broj novih modela informiranja i savjetovanja te partnerstva pružatelja usluga na razini JLS u koje su uključeni građani u rizicima starije dobi. Jačanje kapaciteta zajednice ima dvije razine, onu koja se odnosi na povezivanje pružatelja usluga radi stvaranja održivog modela pružanja usluga u zajednici i drugu, onu koja se odnosi na mobiliziranje zajednice na mikro razini jačanjem društvenog kapitala zajednice. To znači da će aktivnosti kojima se jača solidarnost, međugeneracijska solidarnost, povjerenje i norme recipročnosti mobilizirati zajednicu i smanjiti troškove ovih usluga, ali i povećati dostupnost onih koje nisu razvijene.

Horizontalni ciljevi

U sve mjere uključeni su i horizontalni ciljevi koji se odnose na: **sprječavanje diskriminacije, ravnopravnost spolova, izjednačavanje mogućnosti za sve skupine riziku, kao i ekološki i principi održivog razvoja.** To konkretno znači da će se kroz tri godine, kroz sve mjere, posebna pažnja posvetiti sprječavanju rizika i na temelju pripadnosti spolu, dobi, rodnom identitetu, seksualnoj orijentiranosti, pripadnosti nacionalnoj manjini (Romi) ili izbjeglicama. U prvom planu je pristup koji ove skupine sagledava kroz izazove i navedene rizike kao i sve druge skupine, ali uz prilagođene alate za razvoj prilagodbe specifičnim izazovima ovih skupina. Te skupine nose dodatni teret kršenja ljudskih prava ili prava djece i osoba s invaliditetom te neprilagođenih sustava, što predstavlja barijeru ka zdravom razvoju i kvalitetnom životu. Ove skupine dodatno nose i teret stigmatizacije i predrasuda, pa će kroz provedbu svih mjera ključ za financiranje biti i djelovanje u skladu sa sprječavanjem ovih pojava. Isto tako, pri odabiru načina provedbe usluga posebna pažnja će se posvetiti poticanju onih socijalnih

usluga i pružatelja usluga koji brinu o racionalnom trošenju resursa, korištenju zelenih energija, poticanju održive nabave i odabiru onih aktivnosti koji doprinose očuvanju okoliša i održivom razvoju.

Horizontalni cilj je i **jačanje koordinacije i suradnje Županije s ključnim institucijama u sustavu socijalne skrbi na nacionalnoj i županijskoj razini, a posebno s JLS koje su na području Županije.** JLS predstavljaju za korisnike socijalnih usluga zajednicu. Ta ista zajednica gdje živi pojedinac upravo je zajednica koja je odgovorna za učinkovitost provedbe mjera.

Važno je radi osiguravanja dostupnosti socijalnih usluga i jačanja kapacitiranosti pružatelja da Županija i JLS potiču razvoj društvenog poduzetništva među pružateljima socijalnih usluga kako bi osigurali održivost.

Uspješnost realizacije ovoga Plana ovisi o angažmanu JLS- a, a kod nekih JLS i o spremnosti na drastične promjene u načinu rada i promjene poimanja socijalne politike na lokalnoj razini. To znači da JLS ima obavezu planirati i mobilizaciju zajednice kroz isticanje vrijednosti i načela iz ovoga Socijalnog plana. S tim u vezi aktivnosti koje će doprinijeti ovim ciljevima jesu osposobljavanje službenika i pružatelja usluga za provedbu ovog Socijalnog plana, kao i jačanje otvorenosti za suradnju s civilnim i privatnim sektorom i građanima.

Županija, u ovom Socijalnom planu strateški usmjerava dionike na suradnju s institucijama na nacionalnoj razini:

- **kroz izradu preporuka usmjerenih poboljšanju nedovoljno podražavajuće zakonske regulative,**
- **na jačanje zajedničkih aktivnosti županijskih tijela i područnih ureda HZSR usmjerenih jačanju prevencije siromaštva te unapređenju kvalitete pruženih socijalnih usluga**
- **na unapređivanje suradnje dionika iz sustava zdravstva te socijalne skrbi,**
- **na razvoj obrazovnih programa (osposobljavanja i stručnog usavršavanja) i savjetovanja,**
- **unapređenje suradnje s udrugama te osnaživanje međusektorske suradnje radi podizanja razine socijalnih usluga u Županiji.**

Isto tako, Županija i JLS će ulagati u ljudske resurse radi učinkovitijeg i djelotvornijeg pružanja socijalnih usluga i kvalitetnijim upravljanjem sustavom, pa se dionici usmjeravaju u pravcu jačanja stručnih, organizacijskih i drugih neophodnih znanja i vještina zaposlenih u sustavu socijalne skrbi, na podizanje kapaciteta pružatelja usluga, na ulaganja u osposobljavanje udomiteljskih i usvojiteljskih obitelji te na promociju volonterstva usmjerenog pružanju socijalnih usluga.

Zaključno, treba istaknuti da su ključni dionici u Županiji svjesni da je razdoblje od tri godine kratko za ublažavanje i rješavanje kompleksnih potreba građana u riziku, bez obzira u velika ulaganja JLS i Županije u socijalne programe. Kako su sredstva ograničena, istaknuti su ciljevi, mjere i aktivnosti koji su se prethodnim i sveobuhvatnim analizama iznjedrile za one skupine koje imaju najveći rizik od socijalne isključenosti, pa su od najvećeg značaja za dugoročno održivo, djelotvorno i učinkovito upravljanje socijalnom skrbi Županije. Također, vidljivo je da nije moguće potpuno razdvojiti niz mjera i aktivnosti, s obzirom na to da ih nije uputno razmatrati odvojeno, pa se dobiva dojam manjih preklapanja. **Svi ciljevi su povezani i imaju strateški okvir: promijeniti smjer povećanja potreba najrizičnijih skupina na temelju najvećih mikro rizika, kako bi se podržao sinergijski efekt pojedinih mjera, tj. njihova međusobna komplementarnost (među-osnažujući efekt). Tako na prvi pogled naziv pojedine aktivnosti ili mjere u nekoliko slučajeva, može izgledati sličan nazivu mjere/aktivnosti u nekom od drugih ciljeva. Ovakav pristup samo dodatno osnažuje poželjan integrirani pristup razvoju sektora.**

U nastavku je tablica s istaknutim strateškim okvirom Socijalnog plana, uz definirane indikatore realizacije mjera, nositelje/su nositelje aktivnosti te izvore financiranja.

Tablica 61 Posebni cilj 1.

Posebni cilj 1 – Unapređenje kvalitete, povećanje raspona i dostupnosti socijalnih usluga za sve građane u riziku (ujednačavanje regionalne dostupnosti usluga)				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 1: Udio broja korisnika usluga sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 1.a.: Udio pružatelja usluga s rješenjem o ispunjavanju mjerila za pružanje socijalnih usluga				
Mjera	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja

Mjera 1.1. Povećanje broja korisnika postojećih usluga i programa te razvoj novih usluga i programa usmjerenih ka unaprjeđenju kvalitete života svih građana Županije. PV: početna vrijednost CV: ciljana vrijednost	Indikator 1: Broj korisnika socijalnih usluga prema mikroregijama / prstenovima PV: 4232 (17.34% potrebe) CV: 5502 (+30% PV, ravnomjerno regionalno raspoređeno)	1.Omogućavanje ravnomjernog pristupa socijalnim uslugama (sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi);	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun HZZ Drugi izvori
	Indikator 1.1. Broj korisnika postojećih inovativnih i projektno financiranih usluga PV: Nije dostupan pouzdan podatak ili 0 CV: +1500 korisnika (prema procjeni iz NP za županije za sve skupine, ravnomjerno regionalno raspoređenih)	1.1. Omogućavanje pristupa inovativnim i projektno financiranim uslugama za sve skupine u riziku, posebno u Gorskom kotaru i na otocima (P⁸⁰);		
	Indikator 2. Broj modela za razvoj socijalnih inovacija PV: 0 CV: 1 model Indikator 2.1.: Broj razvijenih socijalnih inovacija PV: 0 CV: min. 10 socijalnih inovacija, raspoređenih među skupinama u riziku	2. Usmjeravanje i poticanje pružatelja usluga na pružanje usluga koje podržavaju samostalnost ciljnih korisnika te odgađaju / sprječavaju institucionalizaciju.		
	Indikator 3. Broj koordinacija za razvoj integriranih međusektorskih modela prevencije rizika za sve skupine PV: 0 CV: min. 3 koordinacije (prema dobnim skupinama i skupinama u riziku)	3. Poticanje osnivanja koordinacija za razvoj integriranih međusektorskih modela prevencije rizika (N);		
Mjera 1.2. Osiguravanje dostupnosti kvalitetnih usluga u područjima s nedovoljno i nerazvijenim uslugama, a posebno u ruralnom području i na otocima Županije (svaka mikroregija ima specifične potrebe)	Indikator 1: Broj pružatelja socijalnih usluga s rješenjem o ispunjavanju uvjeta za pružanje deficitarnih usluga PV: 97 licenciranih pružatelja CV: 126 (+30% novo licenciranih pružatelja)	1. Poticanje pružatelja usluga na ispunjavanje uvjeta za pružanje deficitarnih socijalnih usluga.	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga do +20% za ruralna područja i otoke Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun HZZ Drugi izvori
	Indikator 1.1. Broj osiguranih prostora za pružanje socijalnih usluga u suradnji s JLS, klasterima JLS i/ili Županijom. PV: 0 prostora CV: min. 10 novih prostora za pružanje deficitarnih socijalnih usluga	1.1. Jačanje kapaciteta pružatelja usluga u područjima u kojima su usluge nedostupne – osiguravanje infrastrukture za pružanje usluga.		

⁸⁰ P – postojeće usluge ; N- nove usluge

	Indikator 1.2. Broj novo zaposlenih stručnih i drugih radnika. PV: Prema podacima o broju zaposlenih radnika kod licenciranih pružatelja usluga CV: Prema procjeni iz plana potreba za zapošljavanjem novih radnika za provedbu postojećih i novih usluga (ustanova i drugih licenciranih pružatelja)	1.2. Jačanje kapaciteta pružatelja usluga u područjima u kojima su usluge nedostupne – zapošljavanje novih stručnih i drugih radnika;		
	Indikator 2. Broj integriranih međusektorskih modela prevencije rizika PV: 0 modela CV: min. 3 modela prema rizičnim skupinama i prema dobi.	2. Poticanje na osnivanje integriranih međusektorskih modela prevencije rizika		
Mjera 1.3. Razvoj specifičnih usluga za podršku osobama s rizicima mentalnog zdravlja, ovisnosti i invaliditeta (mentalna oštećenja).	Indikator 1: Broj pružatelja socijalnih usluga s rješenjem o ispunjavanju uvjeta za pružanje deficitarnih usluga za skupine u riziku PV: 13 licenciranih pružatelja CV: 17 (+30% trenutno licenciranih)	1. Poticanje pružatelja usluga na razvoj novih modela dostupnih socijalnih usluga.	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun HZZ Drugi izvori
	Indikator 1.1. Broj novih modela dostupnih socijalnih usluga u zajednici za rizične skupine (mentalno zdravlje, ovisnici, osobe s invaliditetom). PV: 0 modela CV: min. 3 novih modela			
	Indikator 2.: Broj korisnika socijalnih usluga sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi i Zakonu o osobnoj asistenciji PV: 915 (16.27% potrebe) CV: 1190 (+30% PV) Indikator 2.1 Broj postojećih inovativnih i projektno financiranih socijalnih usluga PV: 17 usluga / aktivnosti programa CV: 22 usluge (+30% PV).	2. Poticanje razvoja novih usluga u zajednici za rizične skupine.		
Mjera 1.4. Jačanje upravljanja socijalnim uslugama	Indikator 1. Broj osposobljenih stručnjaka koji rade u sustavu socijalne skrbi. PV: prema podacima o broju zaposlenih stručnjaka u sustavu socijalne skrbi. CV: 60% stručnjaka u sustavu socijalne skrbi, prema planu usavršavanja za licencirane pružatelje.	1. Poticanje kontinuiranog stručnog usavršavanja stručnih i drugih radnika koji rade kod pružatelja usluga	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun HZZ Drugi izvori

	Indikator 1.1. Broj novo zaposlenih radnika u sustavu socijalne skrbi PV: Prema podacima o broju zaposlenih stručnih i drugih radnika za licencirane pružatelje usluga CV: Prema procjeni potreba i planu zapošljavanja licenciranih pružatelja, za postojeće i nove usluge.	1.1. Poticanje na zapošljavanje novih stručnih i drugih radnika u sustavu socijalne skrbi		
	Indikator 2: Broj implementiranih socijalnih inovacija. PV: 0 CV: min. 10 implementiranih socijalnih inovacija, ravnomjerno regionalno raspoređenih.	2. Poticanje dostupnosti socijalnih usluga radi unaprjeđenja kvalitete socijalnih usluga.		
	Indikator 3: Broj modela za informiranje i savjetovanje građana u rizicima PV: 0 modela CV: min. 1 novi model	3. Razvoj modela komplementarnih usluga za informiranje i savjetovanje građana u rizicima.		

Izvor: Obrada autora

Tablica 62 Posebni cilj 2.

Posebni cilj 2. Unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga, jačanje prevencije te razvoj inovativnih programa prioritarno usmjerenih djeci i mladima u riziku (ulaganje u budućnost)				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 2: Udio broja korisnika socijalnih usluga sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 2.a: Udio pružatelja s rješenjem o ispunjavanju mjerila za pružanje socijalnih usluga				
Mjera	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji / sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Mjera 2.1. Jačanje dostupnosti, raspona i opsega socijalnih usluga za sve skupine djece i mladih u riziku.	Indikator 1: Broj korisnika usluga sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi PV: 708 (18.85% potreba) CV: 920 (+30% PV) Indikator 1.1. Broj pružatelja socijalnih usluga s rješenjem o ispunjavanju mjerila za pružanje deficitarnih usluga PV: 19 CV: 25 (+30% postojećih za ovu skupinu) Indikator 1.2. Broj postojećih inovativnih i projektno financiranih socijalnih usluga za skupinu	1. Unaprjeđenje kvalitete dostupnih usluga sukladno Zakonom o socijalnoj skrbi i drugih inovativnih i projektno financiranih usluga za sve skupine djece u riziku;	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga + Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun HZZ Drugi izvori

	PV: 15 CV: 20 (+30% postojećih)			
	Indikator 2. Broj koordinacija pružatelja usluga za djecu i mlade PV: 0 CV: min. 2 nove koordinacije (prema rizicima)	2. Poticanje osnivanja koordinacija pružatelja usluga za djecu i mlade u riziku, posebno u Gorskom kotaru i otocima.		
Mjera 2.2. Razvoj i povezivanje socijalnih usluga kroz olakšavanje pristupa objedinjenim uslugama za skupine u riziku (Za skupine u riziku: djeca i mladi s teškoćama u razvoju, njihove obitelji/skrbnici, djeca i mladi s rizicima mentalnog zdravlja, problemima u ponašanju, bez odgovarajuće roditeljske skrbi čija prava se krše, mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji i u riziku od siromaštva)	Indikator 1: Broj integriranih međusektorskih modela za informiranje i savjetovanje za djecu i mlade u riziku (sve navedene skupine) PV: 0 CV: min. 1 novi model Indikator 1.1 Broj djece i roditelja/skrbnika koji koriste socijalne usluge sukladno Zakonu (prema popisu) - PV: 708 (18.85% potreba) CV: 920 (+30% PV) Indikator 1.3. Broj djece i roditelja/skrbnika koji koriste inovativne i druge projektno financirane usluge i programe PV: nije dostupan pouzdan podatak CV: +500 korisnika (prema indikatoru iz NP za inovativne usluge) Indikator 1.4. Broj pružatelja usluga u koordinaciji (Mjera 2.1. Indikator 2.) PV: 0 CV: 50% licenciranih pružatelja.	1. Poticanje razvoja integriranih međusektorskih modela za informiranje i savjetovanje za djecu i mlade s teškoćama u razvoju i rizikom mentalnog zdravlja	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun HZZ Drugi izvori

	Indikator 2. Broj novo zaposlenih radnika kod licenciranih socijalnih usluga PV: Prema podacima o broju zaposlenih stručnih i drugih radnika za licencirane pružatelje usluga; CV: Prema procjeni potreba i planu zapošljavanja licenciranih pružatelja za postojeće i nove usluge Indikator 2.1. Broj osposobljenih stručnjaka koji rade sa skupinama u riziku PV: Prema podacima iz plana za stručno osposobljavanje i usavršavanje licenciranih pružatelja usluga. CV: 60% ukupnog broja stručnih radnika zaposlenih kod pružatelja socijalnih usluga.	2. Jačanje kapaciteta pružatelja integriranih međusektorskih usluga za djecu i mlade u riziku;		
Mjera 2.3. Osiguravanje smanjenja rizika od siromaštva djece i mladih i smanjenje prijenosa rizika.	Indikator 1: Broj djece i mladih koja koriste socijalne usluge PV: 12 (1.4% potreba) CV: 253 (30% očekivanog broja korisnika) Indikator 1.1. Broj djece i mladih koji koriste inovativne i druge projektno financirane usluge i programe PV: Nije dostupan pouzdan podatak CV: 500 korisnika (prema indikatoru iz NP za inovativne usluge) Indikator 1.2. Broj pružatelja koji ispunjavaju mjerila za pružanje usluga PV: 0 CV: min. 1 (prema udjelu djece i mladih iz obitelji koje primaju ZMN)	1. Poticanje razvoja modela sveobuhvatne integrirane međusektorske skrbi za djecu i mlade u riziku od siromaštva.	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun HZZ Drugi izvori

	Indikator 2. Broj razvijenih socijalnih inovacija za skupinu u riziku PV: 0 CV: razvijene min. 2 socijalne inovacije Indikator 2.1. Broj modela sveobuhvatne integrirane međusektorske skrbi prevencije rizika od siromaštva Početna vrijednost: 0 Ciljana vrijednost: 1 županijski model	2. Poticanje razvoja integriranih međusektorskih modela za informiranje i savjetovanje za djecu i mlade u riziku od siromaštva		
--	---	--	--	--

Izvor: obrada autora

Tablica 63 Posebni cilj 3.

Posebni cilj 3. Osnaživanje ljudskih, institucionalnih i infrastrukturnih kapaciteta za učinkovito pružanje socijalnih usluga za osobe s invaliditetom i osobe suočene s rizicima mentalnog zdravlja.				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 3: Udio broja korisnika socijalnih usluga sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi.				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 3.a. Udio broja pružatelja usluga s rješenjem o ispunjavanju mjerila za pružanje socijalnih usluga.				
Mjera	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Mjera 3.1. Usmjerenost na unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga te razvoj novih usluga za osobe s invaliditetom	Indikator 1: Broj osoba s invaliditetom korisnika socijalnih usluga sukladno Zakonu (prema popisu) PV: 658 (13.88% potrebe) CV: 855 (+30% PV) Indikator 1.1. Broj osoba s invaliditetom uključenih u inovativne i projektno financirane usluge i programe PV: nije dostupan pouzdan podatak CV: +500 korisnika (prema NP indikator za inovativne usluge) Indikator 1.1.: Broj pružatelja socijalnih usluga licencirani PV: 16 CV: 21 (+30% PV)	1. Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za povećanje dostupnosti socijalnih usluga.	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Projektno financiranje Državni proračun Drugi izvori: EU fondovi i dr.
	Indikator 2: Broj klastera JLS u kojem su dostupne nove usluge u zajednici (boravak, psihosocijalna podrška) PV: 0 CV: min. 3 klastera Indikator 2.1.: Broj korisnika usluga u klasterima JLS PV: 0 CV: min. 200 korisnika	2. Pokretanje inicijative za dostupne usluge u zajednici, u klasterima JLS za nerazvijene usluge u tim klasterima		
Mjera 3.2. Razvoj socijalnih usluga za starije osobe s rizikom - smanjenih funkcionalnih sposobnosti i rizicima mentalnog zdravlja.	Indikator 1. Broj korisnika socijalnih usluga za skupinu PV: 1751 (33.28% potreba) CV: 2276 (+30% PV) Indikator 1.1. Broj licenciranih pružatelja usluga PV: 47 CV: 61 (+30% licenciranih)	1. Poticanje razvoja kvalitetnih socijalnih usluga za starije osobe s rizikom – smanjenih funkcionalnih sposobnosti i rizicima mentalnog zdravlja;	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun Drugi izvori: EU fondovi i dr.

	Indikator 2. Broj socijalnih inovacija PV: 0 CV: min. 5 socijalnih inovacija Indikator 2.1. Broj novo zaposlenih radnika kod licenciranih pružatelja usluga PV: Prema podacima o broju zaposlenih stručnih i drugih radnika za licencirane pružatelje usluga CV: Prema procjeni potreba licenciranih pružatelja za postojeće i nove usluge.	2. Osnaživanje pružatelja socijalnih usluga za razvoj socijalnih inovacija		
Mjera 3.3. Ulaganje u ljudske resurse radi učinkovitijeg i djelotvornijeg pružanja socijalnih usluga i upravljanja sustavom usluga, uz ulaganja u infrastrukturu	Indikator 1: Broj stručnih i drugih radnika koji su se stručno osposobili za rad u novim socijalnim uslugama PV: Prema podacima o planu za stručno osposobljavanje i usavršavanje licenciranih pružatelja usluga. CV: 60% ukupnog broja stručnih radnika zaposlenih kod pružatelja socijalnih usluga Indikator 1.1. Broj mikro kvalifikacija i/ili obrazovnih programa za osposobljavanje stručnih i drugih radnika za nova zanimanja, profesije, kvalifikacije i specijalizacije potrebnih za pružanje novih usluga PV: 0 CV: 5 novih mikro kvalifikacija, zanimanja, profesija, kvalifikacija i/ili specijalizacija. Indikator 2. Broj korisnika uključenih u socijalne inovacije PV: 0 CV: 250 Indikator 2.1. Broj prostora za provedbu nove socijalne usluge u klasterima JLS Početna vrijednost: 0 Ciljana vrijednost: 5 prostora	1. Poticanje osposobljavanja stručnih i ostalih radnika u sustavu socijalne skrbi za rad u novim uslugama 2. Osiguravanje podrške pružateljima socijalnih usluga za socijalne inovacije – nove socijalne usluge;	Pružatelji socijalnih usluga svi JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun Drugi izvori

Izvor: obrada autora

Tablica 64 Posebni cilj 4.

Posebni cilj 4 – Povećanje dostupnosti i opsega socijalnih usluga za skupinu u riziku starije dobi od 65 i starije				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 4 Udio broja korisnika socijalnih usluga sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 4.a: Udio pružatelja s rješenjem o ispunjavanju mjerila za pružanje socijalnih usluga				
Mjera	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Mjera 4.1. Unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga i upravljanje kvalitetom usluga	Indikator 1: broj integriranih međusektorskih modela za informiranje i savjetovanje u klasterima JLS PV: 0 CV: 1 županijski model	1. Poticanje razvoja integriranih međusektorskih modela za informiranje i savjetovanje u klasterima JLS	Pružatelji socijalnih	Mreža socijalnih usluga

za skupinu u dobi od 65 i više	Indikator 2: Broj korisnika usluga sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi PV:1751 korisnika (33,28% potreba) CV: 2276 korisnika (+30% PV) Indikator 2.1 broj korisnika inovativnih i projektno financiranih i drugih usluga PC: nije dostupan pouzdan podatak CV: +500 korisnika (Prema NP za indikator inovativne usluge).	2. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti socijalnih usluga za skupinu u dobi 65+	usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun Drugi izvori
Mjera 4.2. Razvoj socijalnih inovacija u zajednici za starije osobe	Indikator 1: Broj novih korisnika uključenih u socijalne inovacije PV: 0 CV: 250 korisnika Indikator 1.1.: Broj socijalnih inovacija PV: 0 CV: min. 5 socijalnih inovacija Indikator 2. Broj razvijenih modela PV:0 CV:1 županijski model	1. Razvoj socijalnih inovacija za skupinu u riziku u dobi 65+ 2. Razvoj integriranih međusektorskih modela prevencije rizika od institucionalizacije skupine u riziku	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun Drugi izvori
Mjera 4.3. Jačanje kapaciteta zajednice za brigu o starijim osobama u riziku	Indikator 1: Broj lokalnih koordinacija za brigu o starijim osobama u zajednici Početna vrijednost: 0 Ciljana vrijednost: 7 koordinacija (prema mikroregijama) Indikator 1.1.: Broj korisnika obuhvaćenih lokalnim inicijativama Početna vrijednost: 0 Ciljana vrijednost: 350 Indikator 2: broj volontera u zajednici Početna vrijednost: Nije dostupno Ciljana vrijednost: 200	1. Pokretanje lokalnih inicijativa za mobilizaciju skrbi u zajednici starijim osobama 2. Poticanje lokalnog stanovništva na sudjelovanje u lokalnim inicijativama brige o starijim osobama	Pružatelji socijalnih usluga svi Klasteri JLS JLP(R)S NZJZ PGŽ Obrazovne i zdravstvene ustanove	Mreža socijalnih usluga Proračun JLP(R)S Klasteri JLS Projektno financiranje Državni proračun Drugi izvori

Izvor: obrada autora

4.1. Definiranje okvira zajednice u kontekstu dostupnosti socijalnih usluga i variranje modaliteta usluga

Smisao socijalnog plana doprinijeti je većoj dostupnosti socijalnih usluga u zajednici. Nužno je da lokalni dionici preuzmu odgovornost za smanjivanje rizika u svojoj **zajednici** i procijene, u skladu s mogućnostima, na kojoj razini je razumno očekivati povećanje dostupnosti usluga za skupine u riziku.

Važno je uzeti u obzir da razmjer rizika je uglavnom obrnuto proporcionalan dostupnosti u lokalnoj zajednici, a proporcionalan je troškovima i razini specijalizacije stručnjaka. Drugim riječima, što su korisnici izloženiji težim i kompleksnijim rizicima, manje je vjerojatno da će usluge dobiti u svom neposrednom okruženju. S druge strane korisnici s kompleksnijim rizicima biti će u potrebi za skupljim uslugama i uslugama za koje su potrebni specijalizirani stručnjaci (Pravilnik).

Ključ za uspješno socijalno planiranje je preokret u pristupu /planiranju socijalne skrbi. Ovisno o lokalnom kontekstu, pristup planiranja koji kreće iz zajednice ili “bottom – up”(odozdo prema gore), stavlja pitanja kao što su socijalna kohezija, dogovor i transparentnost donošenja odluka u prvi plan, stvarajući fleksibilniji model koji će brže naći rješenja za izazove u zajednici. Za razliku od pristupa “top-down” koji je tradicionalno prisutan u planiranju socijalnih programa na razini JLS ili županija, ovaj pristup omogućava prostor za socijalne inovacije koje izrastaju iz specifičnosti zajednice. Drugim riječima, kako bi spriječili kompleksnije rizike Županija i JLS

moraju kontinuirano pratiti potrebe u zajednici i brzo odgovarati na izazove s kojima se građani iz skupina u riziku susreću. Tada će se prevenirati stvaranje kompleksnijih i skupljih rizika.

Korisnicima usluga, osobama i skupinama s rizicima od socijalne isključenosti trebaju biti najbliže one usluge koje su za šire grupe građana, koje imaju preventivniji karakter, koje ne traže visoko specijalizirana znanja i resurse i time su po korisniku jeftinije. Kada govorimo o teritorijalnom području Županije, predlaže se koje usluge trebaju biti dostupne na razini Županije u cijelosti, koje na razini općine/rada (komunalne), a koje usluge treba organizirati na razini grupa općina ili gradova (ili klastera JLS koji može pratiti nadležnost područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad). Mogući prijedlog raspodjele usluga prema teritorijalnoj dostupnosti naveden je u Tablici 65.

Tablica 65 Socijalne usluge i usluge iz drugih sektora prema teritorijalnoj dostupnosti

Usluge na razini županije od čega udio iz Mreže (označene usluge*):	Usluge na razini Klastera JLS od čega udio iz Mreže	Usluge na razini JLS
Smještaj u kriznim situacijama* za sve skupine Stacionirana palijativna skrb (u suradnji sa zdravstvom) Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja SOS telefoni i alarmni sustavi i druga digitalna rješenja Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja* Tečajevi znakovnog jezika Tečajevi hrvatskog jezika, prevladavanje jezičnih barijera Kapacitiranje interkulturalnih medijatora Romski pomagači Obiteljska medijacija Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu Međusektorski program rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju (Rana razvojna podrška i drugo) Međusektorski program prevencije rizika za osobe u dobi od 65+ Boravak za sve skupine* za sve skupine udio	Savjetovanje* Psihosocijalno savjetovanje* Psihosocijalna podrška* Boravak* Smještaj za starije osobe* Socijalno mentorstvo* i drugi mentorski programi (za djecu i mlade s PUP-om, za djecu u riziku od siromaštva, za osobe s rizikom mentalnog zdravlja) Osobna asistencija* Predah od skrbi Palijativna skrb u kući Grupe podrške i peer grupe podrške Druge terapijske i rehabilitacijske usluge Pomoć i podrška u obrazovanju* Podrška u zapošljavanju Vođenje slučaja i podrška integraciji osoba s mentalnim oštećenjem Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala Prilagođeni i specijalni prijevoz	Pomoć u kući Intenzivna njega i pomoć u kući Psihoedukativni, preventivni programi za mlade i odrasle s rizikom mentalnog zdravlja Socijalizacijske, sportske, kulturne aktivnosti Info centri i klubovi u zajednici za se skupine Organiziranje prehrane građanima u riziku od siromaštva Stambeno zbrinjavanje u kriznim situacijama (obaveza JLS) Pomoćnici u nastavi (udio prema Zakonu* (prema osnivačima)

Izvor: obrada autora

Prema uputama iz Pravilnika ovaj Socijalni plan odgovora i na sljedeća pitanja:

- **Postoji li neki rizik ili skupina građana za koju gotovo da nema socijalnih usluga**
- **Djeca i mladi u riziku:**
 Djeca s teškoćama u razvoju i mladi s invaliditetom imaju ograničen pristup savjetovalištu i/ili informativnim centrima za roditelje, s obzirom na to da nema centra za podršku u zajednici, nego su sve službe u Rijeci. Županiji je potreban jedinstven strukturiran prostor u kojem bi roditelji i djeca nakon ili prije stručne procjene bili usmjereni u primjeren program ili uslugu, sustav praćenja učinaka tih programa ili usluga. Modeli integriranih međusektorskih centara za informiranje i savjetovanje uz usluge imaju ulogu prevencije razvoja rizika, sprječavanje narušavanja dobrobiti skupina u riziku i razvoj novih rizika. Dobri primjeri iz prakse su modeli *Rane intervencije* za djecu s teškoćama u razvoju. Ovaj model podrazumijeva ravnopravno i timsko sudjelovanje stručnjaka različitih profila i roditelja za dijete, uz osigurane usluge za dijete s teškoćama u razvoju. Korisnici kojima je namijenjen ovaj model su one skupine djece za koje nije moguće postaviti dijagnozu ili još nije utvrđen razlog odstupanja u razvoju, a primjetni su neki elementi odstupanja u razvoju, bilo da su očiti ili zbog zabrinutosti roditelja i djeca iz skupine kojima je dijagnosticiran razlog teškoća u razvoju. Zato je posebno važno u prvoj fazi uspostaviti mrežu/koordinaciju koja će djelovati kao model za savjetovanje i informiranje ili centar, u čiji rad će biti uključeni stručnjaci uz uključivanje roditelja u

rad. Model bi trebao osigurati dostupnu uslugu kroz mobilne timove, pružiti primarno usluge savjetovanja za najraniju dob i koordinaciju između zdravstvenog, socijalnog i obrazovnog sustava kako bi se roditelji mogli kvalitetno informirati o mogućnostima i uslugama koje su im na raspolaganju. Već u prvom akcijskom planu treba planirati elemente ovog modela u suradnji sa svim JLS i među sektorima. U budućnosti socijalni model rane intervencije bi trebao biti strukturiran kroz pedagošku, medicinsko-terapeutsku i socijalnu stručnost, uz uključivanje roditelja u planiranje, a dijagnostika je samo jedan od elemenata ovog modela. U praksi u Županiji nema takvog modela nego zasebno djeluju pojedine zdravstvene usluge (teškoće dijagnosticiraju stručnjaci zdravstvenog profila) i zasebno pružatelji rehabilitacijskih i terapijskih usluga. S obzirom na to da rijetko postoji suradnja među njima, nedostaje integrirana skrb u pripremi roditelja i djece na usklađenu potporu u obitelji, uključivanje u zajednicu, ulazak u školu ili odrastanje. Upravo zbog nepostojanja modela i strukture usluge su raspršene, a stručnjaci najčešće međusobno ne komuniciraju o pojedinom djetetu, jer ono nije u centru, nego je u centru terapijska škola ili vrsta stručnjaka. Potražnja za ovom socijalnom uslugom dovela je do hiperprodukcije privatnih osoba koja provode terapijske ili rehabilitacije elemente bez objedinjenog i holističkog pristupa djetetu. Ovaj Socijalni plan jedinstvena je prilika da stručnjaci iz svih relevantnih sektora pokrenu procese oblikovanja ovakvog modela uz podršku Županije i JLS-a.

Upravo zbog navedenih razloga podrška obiteljima djece s teškoćama u razvoju je nedostatna, a nedostaju ovakvi specijalizirani programi integriranih međusektorskih informativnih i savjetovališnih centara za roditelje i djecu, koji će pružati sve navedene usluge na jednom mjestu. Nedostaju usluge socijalnog mentorstva i radne terapije koja se provodi samo u KBC Rijeka za djecu s teškoćama u razvoju. Roditeljstvo u obiteljima s djecom s teškoćama u razvoju vrlo je zahtjevno, pa je potrebno osigurati uslugu predaha od skrbi i psihosocijalnu podršku za roditelje djece s teškoćama. Iako postoje centri za djecu i mlade pri Nastavnom zavodu za javno zdravstvo, savjetovalište pri Centru Tić i Obiteljskom centru, kao i u udrugama u kojima djeluju savjetovališta, nedovoljno je razvijena usluga za obitelji u kriznim situacijama, uz obiteljsku medijaciju i psihosocijalna savjetovanja. Mjere intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu i nadzora nad obitelji ne mogu zamijeniti ove usluge. Navedene ustanove provode i preventivne programe ali to nije dostatno jer nedostaju i druge usluge u zajednici. To znači da bi pružatelje usluga treba osposobiti i motivirati da provode upravo ove usluge na lokalnoj razini, a da JLS osigurava sredstva za provedbu.

- **Djeca i mladi u riziku od narušavanja mentalnog zdravlja te djece i mladi s rizikom od razvoja ovisnosti**

Potrebe djece u riziku od narušavanja mentalnog zdravlja te djece i mladih s rizikom od razvoja ovisnosti ukazuju da usprkos uslugama koje se pružaju u Županiji, poput:

- Odsjeka za izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti NZJZ PGŽ, Kalvarija, u kojem su zaposlene liječnice specijalistice psihijatrije i subspecijalistice bolesti ovisnosti, psiholozi educirani iz psihoterapijskih tehnika te više i visoko obrazovane medicinske sestre, centra za izvan bolničko liječenje ovisnosti Kalvarija,
- Centri za mlade-savjetovališta otvorenih vrata pri NZJZ PGŽ (u centru Rijeke, Zametu, na Kampusu, Sušaku i ispostavama na Krku) koji pružaju usluge koje daju podršku djeci i mladima u rješavanju problema s kojima se susreću adolescenti i njihovi roditelji, ali i školsko okruženje u kojem provode veliki dio svog vremena. Najčešće se radi o sljedećim poremećajima i poteškoćama: poremećaj prilagodbe na školu, školski neuspjeh, različiti poremećaji u ponašanju (uključujući i bijeg od kuće i izbjegavanje nastave=apsentizam), vršnjačko nasilje (tjelesno, duševno, Cyberbullying...), teškoće u razvoju, invaliditet, kronični poremećaji zdravlja (npr. potreba za primjerenim oblicima školovanja i pomoći te različitim prilagodbama u školi), problemi spolnog razvoja i sazrijevanja, kontracepcija i planiranje obitelji, rizična ponašanja (spolno rizično ponašanje, zloraba psihoaktivnih supstanci i druge bolesti ovisnosti), poremećaji mentalnog zdravlja, ostale poteškoće i poremećaji u djece i adolescenata;
- preventivni programi koje su škole obavezne provoditi i oni NZJZ PGŽ,
- Usluge koje provodi centar TIĆ i dr., potrebe premašuju dostupne usluge, naročito na otocima, Gorskom kotaru i rubnim područjima mikroregija.

Većina ovih usluga su programi prevencije, ali uključuju i zdravstvene te socijalne usluge. Ovi pružatelji usluga najčešće nisu koordinirani jer su mjere uglavnom usmjerene na zdravstvene usluge nakon što se otkrije ovisnost ili teškoća. Iako su škole nastojale razvijati programe prevencije uz koordinaciju svih dionika u zajednici, najčešće brzo padnu u zaborav, tako da se ne provode sustavno i ne prate se rezultati kroz više godina. Već godinama se provode programi osnaživanja (univerzalne prevencije) kao npr. trening Životnih vještina koji se redovito provodi u školama od 2005. godine, ali potrebno je osuvremeniti metode i način rada s djecom kako ne bi se smanjio rizik od razvoja ovisnosti. Postojeći programi prevencije nisu dovoljno fleksibilni i primjereni novim opasnostima i novim komunikacijskim kanalima kroz koje će djeca i mladi prihvatiti poruke, pa je potrebno uvoditi nove modele prevencije. Posebno zabrinjava narušeno mentalno zdravlje djece i mladih te sve veći broj pacijenata na Odjelu dječje i adolescentske psihijatrije. To znači da nedostaju mnoge usluge koje će spriječiti da do ove pojave dolazi odnosno da nedostaje zabrinutost svih sustava za tu djecu prije nego se bolest i poremećaji razviju. Za ovu skupinu je povoljan model pružanja integriranih međusektorskih usluga u informativnim i savjetovališnim centrima i/ili mobilnim timovima.

- **Djeca i mladi u riziku od siromaštva**

Ova skupina je i dalje u vrlo nepovoljnom položaju jer im se ne pruža dovoljno podrške za osiguravanje svih nužnih elementa dobrobiti (hrana, stanovanje, socijalna podrška i dr.), kvalitetan pristup obrazovanju kroz usluge podrške i mentorske programe, općenito postoji manjak programa za prevenciju siromaštva. Postoji 1 pružatelj koji provodi programe za djecu u riziku od siromaštva, pa ove potrebe nisu obilježene sustavnim mjerama. JLS provode aktivnosti kroz mjere i naknade iz socijalnih programa na razini JLS, pa se umanjuje cijena usluga u obrazovnom sustavu, nabavlja besplatan pribor, daju stipendije prema socijalnim kriterijima, ali osim HZSR, ne postoje informativni centri za djecu i njihove obitelji u kojima bi na jednom mjestu, bez stigmatizacije obitelji s djecom mogle dobiti pouzdane informacije onima koje vode ka smanjenju rizika, a ne samo intervencijama kojima se “gase požari” (jednokratne humanitarne pomoći). Upravo zajednica može odgovoriti na ove izazove pa je nužno da ovakvi modeli budu na razini i iz zajednice, JLS ili klastera JLS.

Veliku ulogu bi mogli imati Gradska društva Crvenog križa i Društva Naša djeca, ali i vjerske organizacije, poput Caritasa, pružanjem usluga međusektorskoj program rane prevencije siromaštva i integrirane podrške djetetu u siromaštvu.

- **Djeca s problemima u ponašanju**

Za djecu s problemima u ponašanju nedostaju usluge individualnog socijalno-pedagoškog ili savjetodavnog rada kao i usluge grupne i vršnjačke podrške kao vrlo učinkovite usluge koja se provodi u okruženju više od 100 godine, posebno usluga mentorstva za mlade s problemima u ponašanju. Za djecu i mlade u kriznim situacijama nedostaju usluge stambenog zbrinjavanja mladih u kriznim situacijama i to u organiziranom stanovanju ili sličnim uslugama.

- **Građani koji su u rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom**

Za građane koji su u rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom nedostaje usluga ili program opće prevencije – podrške i pomoći tijekom tranzicije i grupne podrške roditeljima, kao i psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika.

- **Odrasle osobe u riziku od siromaštva i/ili beskućništva**

Za odrasle osobe u riziku od siromaštva i/ili beskućništva ne uočava se manjak smještajnih i boravišnih kapaciteta, ali se nameće nedostatak izvaninstitucijskih usluga (npr. mentorstvo, savjetovanje i osposobljavanje za zapošljavanje). Iako nam nisu dostupni podaci o mogućnostima usluge posudionice i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala građana u teškoj materijalnoj deprivaciji Gradska društva Crvenog križa ih nude.

- **Osobe s mentalnim oštećenjima i drugim oblicima invaliditeta**

Odrasle osobe s mentalnim oštećenjima i drugim oblicima invaliditeta koji dovode do smanjenih funkcionalnih sposobnosti, ovisnici i beskućnici suočavaju se s marginalizacijom zbog nedostatka institucionalne i izvaninstitucionalne podrške. Uslugu boravka pružaju Dom Turnić, Centar za rehabilitaciju Rijeka i dvije udruge i oni ne mogu primiti sve korisnike koji imaju potrebu za uslugama boravka, ali i psihosocijalne podrške i kluba korisnika. Vidljiv je nedostatak usluga selektivne prevencije građana s teškoćama mentalnog zdravlja.

Uz to, može se reći da su nedovoljno dostupne usluge grupne i vršnjačke podrške za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, kao i grupne podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja te usluge krizne intervencije i prve psihološke pomoći za građane sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja, što je kao usluga postojala za vrijeme pandemije virusa COVID 19.

Nastavni zavod za javno zdravstvo županije pruža razne usluge kroz Odjel za zaštitu mentalnog zdravlja i izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti, Odsjek za promicanje i zaštitu mentalnog zdravlja, savjetovaništa u Delnicama, Krku i Lošinj, a pri KBC djeluje i regionalni centar za psihotraumu.

U Matuljima djeluje Psihološko savjetovanište za djecu, mlade i obitelj. Pri Franjevačkom svjetovnom redu Mjesno bratstvo Trsat, djeluje prihvatilište za beskućnike, psihološko savjetovanište, radno-okupaciona terapija, kreativne radionice, samo za korisnike prihvatilišta (korisnici prihvatilišta ne mogu biti ovisnici o različitim vrstama droga, te ovisnici o alkoholu).

U Rijeci djeluje Terra, udruga koja se bavi problematikom uzimanja droga te provodi usluge savjetovanja i tretman ovisnika o heroinu, prevenciju razvoja ovisnosti i edukacije te Vida, koja provodi uslugu organiziranog stanovanja za ovisnike u Fužinama te usluge resocijalizacije ovisnika i podršku roditeljima ovisnicima s djecom te programe podrške pri zapošljavanju bivših ovisnika. Ipak su te usluge uz usluge prevencije i psihosocijalne podrške obitelji ovisnika nedostupne na otocima i Gorskom kotaru.

- **Građane s rizicima povezanim s invaliditetom**

Za građane s rizicima povezanim s invaliditetom nisu dostane i regionalno pokrivene usluge **boravka** u zajednici. Usluga boravka kao iznimno važna usluga za socijalno uključivanje provodi se uglavnom u ustanovama (samo manje od 10 % u udrugama) što osobe s invaliditetom dovoljno ne uključuje u okruženje u kojem žive, pa su oni i dalje nevidljivi u zajednici. Ključ za rješavanje ovog izazova su dostupni boravci u JLS-ovima ili klasterima JLS na čijem području žive osobe s invaliditetom. Iako su ustanove s procesima deinstitutionalizacije započele pružati usluge organiziranog stanovanja za korisnike smještaja, no nedostaje ove usluge kod drugih pružatelja usluga. Razlog je što su ustanove tijekom prethodnih razdoblja stekle vlasništvo dostatnog broja stanova i daleko lakše pregovaraju s JLS oko zakupa ili predaje u korištenje gradskih stanova, nego li to JLS čine s udrugama. Udruge ne mogu provoditi ove usluge jer nemaju stanova u vlasništvu, a ujedno nemaju potporu zajednice (JLS i dr.) za dobivanja stanova u povoljni zakup od JLS. Zato se procjenjuje da nisu dostupne usluga organiziranog stanovanja kod drugih pružatelja usluga osim u ustanovama.

Psihosocijalna podrška i usluga socijalnog mentorstva osobama s invaliditetom procjenjuju se nedostupnima većem broju korisnika socijalne skrbi. Za mali broj korisnika usluga psihosocijalne podrške (30) pruža se projektno. Iako se naziru oblici aktivnosti koje bi mogle prerasti ove vrste usluga, kao i za djecu s teškoćama u razvoju, potrebno je povećati broj licenciranih pružatelja ovih usluga te uspostaviti centar ili savjetovanište za odrasle osobe s invaliditetom i njihove obitelji. Ovaka model dovodi do racionalnijeg korištenja već postojećih resursa, pa bi pružatelji mogli biti usmjereni na pružanje primjerenih usluga, pružati usluge stručne procjene (napraviti individualni plan te u skladu s njima koristiti usluge). Posebno su nedostupne usluge mentorskog programa ranog premošćivanja jaza na prijelazu između obrazovnog sustava i svijeta odraslih, kako bi se smanjila izoliranost osoba s invaliditetom, narušeno zdravlje i dobrobit osoba s invaliditetom koje nisu nigdje uključeni.

Usluga **specijaliziranog prijevoza** je na području Županije nedostatno razvijena, posebno u ruralnim krajevima Gorskog kotara i otocima, što se nadomješta sa specijaliziranim prijevozom za starije osobe ili privatno. U poglavlju o kaptiranosti pružatelja će se ova procjena detaljnije obrazložiti. Isto tako nedostupna i nerazvijena je usluga dojavnog sustava u krizama za osobe s invaliditetom, kao i usluga cjelodnevne skrbi i njege u kući osoba s invaliditetom te usluga privremenog njegovatelja u obitelji osoba s invaliditetom. Umjesto ovih usluga obitelji koriste uslugu roditelja njegovatelja, čime se za to pružila prilika, no ona ne može i ne smije zamijeniti dostupnost navedenih usluga.

Iako je povećan broj mjera poticanja zapošljavanja koje nudi Hrvatski zavod za zapošljavanje za osobe s invaliditetom u Županiji u odnosu na prethodne godine, procjenjuje se da su usluge pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom u sustavu socijale skrbi nedostupne. U 2024. godini tek je 5 osoba koristilo mjeru rehabilitacije koju nudi Centar za profesionalnu rehabilitaciju – osposobljavanje za konkretno radno mjesto, što je omogućilo i zapošljavanje dijela tih osoba. Ovu uslugu smatramo nedostupnom jer niti poslodavci a niti osobe s invaliditetom nisu primjereno informirani

o ovoj usluzi. Posebno ističemo nedostupnost usluge radnog asistenta koja nije uopće razvijena u Županiji i koju nastoji razviti tek jedna udruga sa svojom tvrtkom. Izazovi i otpor poslodavaca i javnih tijela oko financiranja te usluge proizlaze iz predrasuda o radu i nepoznavanju modela rada osoba s invaliditetom uz podršku.

- **Pripadnici romske nacionalne manjine**

Za rizične skupine **pripadnika romske nacionalne manjine u Županiji** nedovoljno su dostupne usluge romskog pomagača te prevoditelja romskog jezika. Izazovi s kojima se suočavaju pripadnici romske nacionalne manjine proizlaze dijelom iz njihove kulture, pa većina Roma živi na rubu urbanih područja u neprikladnim uvjetima. U Županiji dio Roma živi u samom gradu Rijeci. Unatrag 30 godina, tijelo državne uprave za školstvo uspostavilo temeljit model evidencije školskih obveznika pa su djeca iz romskih obitelji uglavnom uključena u vrtić i škole, iako često ne završavaju obrazovne programe. Potreba za uslugom romskih pomagača ipak je nedovoljno razvijena, jer obrazovni neuspjeh i rani izlazak iz obrazovnog sustava djece i mladih Roma često vodi do dodatne socijalne isključenosti Roma, što zbog siromaštva što zbog poremećaja u ponašanju koji se rano razvijaju kod te djece.

- **Izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom**

Koordinaciju integracije za i izbjeglice je u povojima na sebe preuzeo Caritas, Riječke nadbiskupije pa su usluge za izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom uglavnom još uvijek nedovoljno dostupne izvan Rijeke. Tijekom 2022. i 2023. godinu provedeno je tri tečaja hrvatskog jezika za preko 400 korisnika, projektno financirani. Caritas Riječke nadbiskupije trenutno skrbi za oko 670 raseljenih osoba iz Ukrajine u oko 280 obitelji smještenih na području Primorsko – goranske županije. Razvojno – integracijski centar sv. Vid koji okuplja veliki broj Ukrajinaca koji žive i rade u Rijeci je ovaj Centar središte socijalnog života u Rijeci i izrazito važan dio njihove svakodnevnice. No, ove usluge nisu dostupne izvan Rijeke. Usluga interkulturalnog medijatora i besplatne pravne pomoći nije razvijena u Županiji.

- **Skupina građana u riziku u dobi od 65 i više**

Za osobe u **dobi od 64 i više** nedostupne su usluge organiziranog stanovanja te usluge stanovanja u vlastitom domu za starije osobe uz intenzivnu i kontinuiranu podršku osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti. Također, nedostaju usluge smještaja za osobe smanjenih funkcionalnih sposobnosti, pa se u tu svrhu gradi Dom za starije osobe na Cresu, Delnicama, ali i Centar za starije osobe u Kostreni koji će pružati institucijske usluge smještaja i izvaninstitucijske usluge boravka, pomoći u kući i druge. Ne pruža se usluga 24 satne njege u kući. Usluga boravka za starije osobe s teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu je također nedostupna, kao i kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije. Najnovija usluga boravak za osobe oboljele od demencije nadomjestila je dio ovih nedostupnih usluga. Isto tako, nedostupna je usluga savjetovanja obitelji i/ili psihosocijalne podrške obitelji članovima ili njegovateljima starijih osoba, a uz to povezana usluga privremenog smještaja radi predaha od skrbi starijih osoba koje imaju njegovatelja/skrbnika kojima je potrebna podrška.

Ovaj Socijalni plan odgovara i na sljedeća pitanja:

- **Koji teritorijalni dijelovi županije nisu dostatno pokriveni socijalnim uslugama?**

U Županiji su prema Katalogu najzastupljenije usluge u Riječkom prstenu, a najmanje na otocima Krk, Mali Lošinj Cres i Rab te Gorskom Kotaru. Prema nadležnosti ZSR, najmanje usluga je dostupno u ispostavama Delnice i Čabar, zatim Krk i Mali Lošinj i Cres, pa Crikvenica.

Prostori osobito udaljeni od većih središta poput Gorskog kotara imaju otežan pristup socijalnim uslugama zbog manjka infrastrukture i kadrova, a ponajviše je riječ o socijalnim uslugama organiziranom prijevozu, dnevnom boravku, programima prevencije, usluga za djecu s teškoćama u razvoju, usluge za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju, usluge za osobe s invaliditetom i dr. Udruge su koncentrirane u urbanim područjima, dok u manjim mjestima nedostaju mobilni oblici usluga ili dislocirane jedinice. Iz Kataloga je vidljivo koja usluga je dostupna u kojoj Općini ili gradu prema mi regijama (Prilog 2. ovog Socijalnog plana).

- **Postoje li neke socijalne usluge koje uopće nisu razvijene, ili postoje rijetki inovativni primjeri ili pilot projekti takvih usluga?**

Usluge koje nisu razvijene su: sustav socijalnog mentorstva za sve rizične skupine, informacijski i savjetodavni centri za podršku djeci i mladima sa svim rizicima, kao i za sve rizike za sve skupine. Iako je radna terapija kao metoda sastavni dio usluge boravka za sve skupine i ujedno i zdravstvena usluga, u zdravstvenim ustanovama dio liječenja osoba s mentalnim teškoćama, potrebno je uvesti radnu terapiju kao terapiju u zajednici za sve rizične skupine u riziku od djece do osoba starije dobi u riziku. S tim u vezi, nije razvijena usluga "terapijske zajednice" kao najpoznatije socioterapijske metode koja koristi socioterapijsku i psihoterapijsku tehniku u liječenju oboljelih od različitih psihičkih poremećaja. Utemeljena je na ideji kolektivne odgovornosti, pripadnosti grupi i osnažanju uz poticanje osobne odgovornosti i izbjegavanja razvijanja osjećaja ovisnosti o stručnom osoblju. Nedostaje integracija novih pristupa poput mobilnih jedinica za pružanje socijalnih usluga ili digitalnih rješenja za savjetovanje i podršku.

➤ *Koje usluge su kumulativno razvijene, ali nisu proporcionalno dostupne u svim dijelovima županije?*

Usluga smještaja za sve skupine u riziku je kumulativno razvijena, još uvijek nedostaje smještajnih kapaciteta. S tim u vezi Županije je osigurala proširenje kapaciteta ustanova kojima je osnivač (Domova za starije, više u Uvodu), uz partnerstvo s Općinom Kostrena podupire izgradnju centra za starije osobe u Kostreni. Iako Domovi za starije osobe već dvadesetak godina pružaju izvaninstitucijske usluge pomoći u kući, prehranu u kući, usluge podjele hrane za hrane u riziku od siromaštva, dojavni sustav i dr., nisu dovoljno razvijene izvaninstitucijske usluge na razini Županije, a naročito 24 satna skrb u obitelji, odmor od skrbi za njegovatelje, mentorstvo, boravci i psihosocijalna podrška za osobe starije dobi i njihovu obitelj. Oblici smještaja koji pružaju usluge u udomiteljskim obiteljima, organizirano stanovanje uz različiti intenzitet podrške još uvijek nisu razvijeni u Županiji za ovu skupinu. U nekim Županijama u RH se ove usluge razvijaju uz potporu JLS.

Pomoć u kući za osobe s invaliditetom i osobe starije dobi razvijaju se zbog sredstava iz EU fondova, ali nisu sustavno planirane kako bi se održali kontinuitet i osigurali ljudske potencijale, stručne radnike za provedbu iste. Ove usluge nisu dostupne ravnomjerno jer ovise o kaptiranosti JLS da ih organiziraju, kao i kaptiranosti pružatelja da ih provode.

Usluge osobne asistencije relativno su dobro razvijene, ali su dostupne samo dijelu korisnika zbog neravnomjerne dostupnosti i ograničenih resursa. Pružatelji ovih usluga nekoliko je udruga koje nose cijelu mrežu, pa je česta zamjerka da je ova usluga dostupna u Rijeci, a slabije dostupna na otocima ili Gorskom Kotaru. Prema podacima iz intervjua korisnici ovih usluga ističu nedostatak primjerene osposobljenosti postojećih asistenta te premalo sati koje je odobreno za ovu uslugu.

Stacionirana palijativna skrb ostaje usmjerena na Rijeku, iako je palijativna skrb u domu organizirana u sustavu zdravstva i u manjim centrima.

➤ *Koje usluge su građanima dostupne, na koje rizike se adekvatno odgovorilo socijalnim uslugama te su dostupne u svim dijelovima županije?*

Određene usluge, poput školskih obroka za djecu u riziku od siromaštva, pokrivaju cijelu Županiju i omogućuju osnovnu podršku:

- Programi za pomoć obiteljima djeteta s invaliditetom i teškoćama u razvoju (npr. prilagođeni prijevoz) djelomično zadovoljavaju potrebe, iako su ograničeni kapacitetima i dostupnošću.
- Razmjerno kvalitetno prepoznata je potreba za psihološkom pomoći starijim osobama s mentalnim poteškoćama, u sklopu socijalne usluge psihosocijalno savjetovanje. Međutim napore je potrebno uložiti u poboljšanje kapaciteta za boravak tih osoba te socijalizacijske aktivnosti.
- Sustav organiziranja prehrane i osobne asistencije za starije osobe, osobito samačka kućanstva te odrasle osobe s invaliditetom, pokazuje učinkovitost na razini cijele Županije, ponajviše zahvaljujući inovativnim projektno orijentiranim aktivnostima (npr. projekt „Zaželi“).
- Palijativna skrb za terminalno bolesne osobe pokazuje pozitivan smjer razvoja ali nedovoljnu dostupnost, a napor se ulaže i u povećanje brige o osobama oboljelima od demencije i Alzheimerove bolesti.
- Usluge dostave hrane potrebitim kućanstvima i rasprostranjenost pučkih kuhinja se kontinuirano proširuju i unaprjeđuju, ali i dalje ne zadovoljavaju sve potrebe.

- Postoji određeni napredak u podupiranju djece s problemima u ponašanju, širenjem mreže socijalnih usluga, pa tako Centar za usluge u zajednici Rijeka organizira u školama boravak za djecu i mlade s problemima u ponašanju, a smještaj i psihosocijalna podrška se pruža u ustanovi i u udrugama. Međutim, nedovoljno je prisutan grupni i individualni socijalno-pedagoški rad i socijalno mentorstvo.
- ***Postoje li usluge koje se pružaju iznad procijenjenih potreba, kompenziraju nedostatak drugih usluga te nemaju adekvatnu ciljanost korisnika?***

Organiziranje prehrane i pomoći u kući se ponekad koristi kao zamjena za nedostatak sveobuhvatnih usluga, što može značiti da resursi nisu optimalno usmjereni prema specifičnim potrebama korisnika. Primjerice, sustav pomoći u kući (s prehranom ili bez nje) za odrasle osobe s invaliditetom je solidno uspostavljen, ali rehabilitacijske, psihosocijalne i terapijske usluge pružaju se zanemarivom broju osoba s invaliditetom, pa se ne može govoriti o sveobuhvatnoj podršci ovoj skupini. Slično, socijalne usluge za odrasle osobe s invaliditetom nisu dostupne, iako udruge provode razne aktivnosti kojima je cilj podrška osobama s invaliditetom. Dio udruga je ima licencu ali ne pruža usluge za koje ju ima. Dio udruga su orijentirane na organizaciju osobne asistencije i aktivnosti informiranja i minimalne podrške. Aktivnosti nisu strukturirane i povezane. Nužno je povećati kvalitetu socijalnih i usluga kako bi osnažili pružatelje za pružanje licenciranih usluga a naročito specijalizirane socijalne usluge boravka s radno – okupacijskim programima i uslugama psihosocijalne podrške te stručne podrške u radu (radni asistenti). Financijska pomoć za starije osobe ne prati uvijek stvarne potrebe korisnika u smislu funkcionalne pomoći i skrbi. Starije osobe, osobito samačka kućanstva, imaju potrebu za socijalizacijom i društvenim aktivnostima, pa je potrebno odgovoriti na te potrebe razvijanjem odgovarajućih programa za njihovo uključivanje u društveni život zajednice (npr. kreativni, rekreativni i socijalizacijski klubovi).

Usluge organiziranog smještaja ponekad kompenziraju nedostatak izvaninstitucijskih usluga. U skladu s trendovima deinstitucionalizacije, treba ih sustavno i planski zamjenjivati inovativnim oblicima izvaninstitucionalne skrbi za one skupine građana kojima nije nužan smještaj, ali je za kvalitetu života presudno odgovoriti na njihove potrebe za pomoći i njegom u vlastitom domu, djelomično, povremeno ili 24 satnu pomoć u kući.

Korisnicima zajamčene minimalne naknade, uz postojeću financijsku pomoć za premošćivanje troškova života, treba pružiti i druge oblike pomoći usmjerene na smanjenje njihove ovisnosti o uslugama socijalne skrbi budući da je velik broj njih radno sposoban, a nezaposlen. Programi socijalnog mentorstva, iako postoje, trenutno pokrivaju samo manji broj korisnika. Kako bi se moglo osigurati pružanje usluge socijalnog mentorstva, Akademija socijalne skrbi treba omogućiti stručno usavršavanje i drugim stručnim i drugim radnicima zaposlenim kod pružatelja za pružanje ove usluge, kako bi mogli udovoljiti uvjetima za licenciranje.

- ***Za koje usluge i na kojem području županije treba proširiti kapacitete?***

Ključno za razvoj inovativnih i dostupnih usluga potrebno je proširiti kapacitete drugih pružatelja usluga koji provode niz izvaninstitucijskih usluga i programa. Iskustva iz prakse iz država okruženja, kao i smjernice nacionalne socijalne politike naglašavaju važnost racionaliziranja resursa u regijama. Resurse kojima raspolažu ustanove socijalne skrbi kojima je osnivač država ili Županija, poput prostora, zemljišta i slično, mogu se kroz partnerstvo dati na raspolaganje udrugama i drugim licenciranim pružateljima usluga (npr. stanove, prazne prostore), kako bi iznašli rješenja za izazove koje imaju pružatelji s nedostatkom prostora. To mogu učiniti i JLS ili klasteri JLS, sa svojim prostorima, kako bi omogućili ostalim pružateljima usluga da dobiju licencu i tako daju u partnerstvu s ustanovama doprinos razvoju dostupnosti usluga u zajednici. Ovi procesi i metode osiguravanja dostupnosti i kvalitete usluga i zajednica razvijaju se već više od trideset godina u okruženju. Županija je upravo krenula tim putem, kroz uvođenje različitih inovativnih usluga, poput smještaja za mlade bez odgovarajuće skrbi koja izlaze iz sustava smještaja, u npr. Domu za starije Volosko, uz sudjelovanje u programu i njihovom doprinosu ovom obliku smještaja. Suradnja između organizacija civilnog društva - licenciranih pružatelja usluga i ustanova, bez obzira na osnivača, nužna je radi stvaranja uvjeta za mobilizaciju u zajednici, povezivanje s obrazovnim sektorom, pronalaska i aktiviranja volontera. Licenciranim pružateljima usluga (bez obzira na osnivača) potrebno je dati podršku u zapošljavanju novih stručnih radnika. Isto tako, potrebno je

poticati osposobljavanje za cijeli niz specijaliziranih profesija i zanimanja koja su potrebna nove socijalne usluge koje tek treba razviti.

Potrebno je proširiti kapacitete usluga za ranu razvojnu intervenciju, terapijske i rehabilitacijske programe za djecu s teškoćama u razvoju i invaliditetom, osobito u ruralnim područjima, racionalizacijom postojećih resursa. Također, potrebno je razvijati i programe podrške za obitelji, roditelje, negovatelje koji skrbe o djeci s teškoćama u razvoju (npr. savjetovanje, pomoć u predahu od njege i skrbi, prijevoz). Kapaciteti palijativne skrbi, organiziranog prijevoza za starije osobe i dnevnog boravka trebaju se razvijati u cijeloj Županiji, posebice s naglaskom na ruralna područja i otoke.

Potrebno je proširiti kapacitete smještaja za osobe s demencijom, razvijati edukativno informativne programe za starije osobe s rizikom obolijevanja od demencije i nastaviti unaprjeđenje sustava palijativne skrbi.

Organizacija kriznih intervencija za obitelji pogođene nasiljem i siromaštvom, ulaganja u smještajne i boravišne kapacitete za djecu čija prava se krše, žrtve obiteljskog nasilja i podrška kroz psihosocijalne programe.

Naročito je vidljiv nedostatak usluga za skupine izložene najvećim rizicima društvene isključenosti - djeca i odrasli s teškoćama mentalnog zdravlja, djeca i mladi s problemima ponašanja i ovisnosti, djeca, odrasle i starije osobe u riziku od siromaštva te odrasle osobe u rizicima mentalnog zdravlja. Na temelju izdvojenih rizika, posebnu pažnju potrebno je usmjeriti na razvoj usluga kojima će se ciljano odgovoriti na njihove potrebe (npr. socijalno mentorstvo, grupno i individualno savjetovanje, informacijski centri, pomoć u obrazovanju i sudjelovanju na tržištu rada). Kompleksnost njihovih potreba zahtijeva i usku međuresornu te međusektorsku suradnju između sustava socijalne skrbi i sektora zdravstva, obrazovanja i sl.

➤ ***Koje usluge je moguće pružiti bliže korisnicima u vidu stavljanja u funkciju dislociranih/dispanzerskih prostora?***

Socijalne usluge boravak, savjetovanje, rehabilitacija i terapijski tretmani za djecu i starije osobe i programi psihosocijalne podrške mogu se decentralizirati i organizirati u lokalnim zajednicama putem dislociranih centara i mobilnih timova. Time bi se korisnicima, posebice starijima i obiteljima u ruralnim područjima, omogućio lakši pristup uslugama. Mobilni timovi, organizacije civilnog društva i volonteri te JLS imaju obavezu zajedno s drugim pružateljima organizirati i provoditi promotivno-informativna događanja, terenske obilaskе starijih osoba i samačkih kućanstava, edukativne programe, grupna savjetovanja i postaviti info pultove u izoliranim, ruralnim područjima kako bi se ruralnom stanovništvu približile informacije o prilikama i mogućnostima vezanima za rješavanje njihovih specifičnih potreba. Posebno je važno da se oko takvih aktivnosti mobilizira cijela zajednica, a ne kako to često biva, da svaki pružatelj za sebe provodi takve aktivnosti. Dosadašnji pristup pružanju usluga nema dovoljno brzog učinka na zajednicu i ne smanjuje rizike. Iznimno je važno da klasteri JLS podupiru licencirane pružatelje usluga te surađuju na pružanju socijalnih usluga boravka i psihosocijalne podrške, kao temeljnih preventivnih usluga u zajednici, za sve skupine u riziku.

Nedovoljno se zastupljeni dojavni alati u slučaju kriznih situacija, što je od osobite važnosti za ruralno stanovništvo kojem su usluge socijalne skrbi nedovoljno dostupne. Stoga, potrebno je razviti takve alate radi povezivanja ruralnog i otočkog stanovništva i ključnih aktera socijalne skrbi, a sve sa svrhom pravovremenog djelovanja u slučaju pojave kriznih situacija.

➤ ***Koje usluge se mogu početi pružati mobilno u posebno opremljenim vozilima ili u domu korisnika?***

Mobilni timovi za pružanje psihosocijalne pomoći, pomoći u kući i rehabilitaciju mogu osigurati veću dostupnost u ruralnim i otočkim dijelovima Županije. Posebno je važno informiranje i savjetovanje za sve rizične skupine, na jednom mjestu koje omogućuje stručnu procjenu, prilagođene kraće terapijske programe kojima se sprječava nastanak većih rizika. Posebno opremljena vozila mogla bi osigurati dio usluga za djecu s teškoćama u razvoju ili podršku za starije osobe s ograničenom mobilnosti i mogućnostima, kao i 24 satna skrb za osobe starije dobi u njihovom domu. Zato je ključna aktivnost razvoj međusektorskog integriranog modela za informiranje i savjetovanje i/ili razvoj modela pružanja komplementarnih socijalnih usluga, prema potrebama skupina.

➤ ***Koje usluge mogu proširiti svoj obuhvat korištenjem digitalnih tehnologija (usluge na***

daljinu ili e-usluge)?

Savjetodavne usluge putem digitalnih informacijskih centara i platformi mogu poslužiti kao koristan izvor informacija, edukacije i podrške za mlađu populaciju (npr. roditelji i skrbnici djece koja zahtijevaju podršku u ranom razvoju, djeca i mladi u kriznim situacijama, riziku ovisnosti i siromaštvu, djeca i odrasli s blažim oblicima invaliditeta, mlađe starije dobne skupine¹⁸ i dr.). Međutim, oslanjanje na isključivo digitalne alate može ujedno predstavljati rizik dodatne socijalne isključenosti za starije stanovništvo, ali i izbjeglice ukoliko se ne osigura usluga prevođenja. Za sve je preporuka da se ovi alati racionalno organiziraju tako da unaprjeđuju kvalitetu i opseg usluga.

5. Praćenje i evaluacija Socijalnog plana

Praćenje i evaluacija Socijalnog plana propisani su Člankom 11. Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23). Ključni pod zakonski akt za realizaciju praćenja i evaluacije, tj. vrednovanja Socijalnog plana je Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/23). Uz ostalo, ovaj ključni podzakonski akt nalaže svrhu, pristup, načela, vrste i kriterije vrednovanja. Vrednovanje je alat koji omogućava kontinuirano unapređenje određene razvojne politike. Rezultati vrednovanja uvijek se ugrađuju u slijedeći akcijski plan i ciklus strateškog planiranja kako županijska socijalna politika kontinuirano i održivo razvijala, a održalo kontinuitet o nužnosti stalnog ažuriranja procjena potreba na razini županije i još važnije na razini JLS. Od ključne je važnosti da JLS počnu kontinuirano pratiti potrebe i izmjene rizika te procjenjivati učinke vlastitih i županijskih mjera. Korištenje ovog jedinstvenog alata je jedini sigurni put ka omogućavanju fleksibilnost javnih uprava i drugih tijela koja je od ključne važnosti za procjenu rizika u socijalnoj politici. Vrednovanje predstavlja korekcije prema stvarnom životu, realizaciju zacrtanih ciljevi i planiranih rezultata na održiv, djelotvoran i učinkovit (efikasan i efektivan) način. Smisao vrednovanja je da je moguće uslijed razdoblja provedbe Socijalnog plana izmjene prioriteta i mjere, a temeljem rezultata iz akcijskih planova. Socijalni plan je "živo biće i bit će učinkovit samo ako stalno pratimo rezultate i vrednujemo učinkovitost.

Praćenje je jednostavniji alat u odnosu na vrednovanje i služi isključivo u svrhu provedbe vrednovanja, koje je daleko kompleksnije i sofisticiranije i koje se provodi temeljem uključivanja neovisnih vanjskih evaluatora.

5.1. Praćenje i izvještavanje

Praćenje razine ostvarivanja Socijalnog plana izuzetno značajno i posebna pozornost će biti posvećena realizaciji praćenja tijekom cijelog procesa njegove provedbe. Praćenje je nužno realizirati na godišnjoj razini, kako bi se temeljem prikupljenih podataka moglo realizirati vrednovanje na godišnjoj i trogodišnjoj razini. Temeljem donesenog akcijskog plana županijski dionici pratit će napredak vezan za uvođenje novih usluga u okviru sustava socijalne skrbi Županije na godišnjoj razini, a koje su uslijed nužnosti uvođenja i njihove relevantnosti istaknute na nizu mjesta u okviru strateškog okvira Socijalnog plana. Tom prilikom pratit će se realizacija indikatora mjera. S obzirom na to da realizacija mjera vodi ispunjenju planiranih ciljeva, praćenje je neophodno za provedbu procesa vrednovanja, tj. vrednovanja pokazatelja ostvarenosti ciljeva nakon razdoblja od tri godine. Zato je važno da JLS preuzmu odgovornost za praćenje, temeljito i potpuno, a Županija za organiziranje objedinjavanja svih podataka s pokazateljima provedbe. Proces praćenja uključuje i praćenje troškova provedbe, planirani i stvarni početak ostvarivanja socijalnog plana, ljudske resurse, geografsku pokrivenost provedbe Socijalnog plana i sl. Praćenje razine ostvarivanja definiranih indikatora je, u tom smislu, nužno. Također ovaj Socijalni plan zahtjeva i povećanje izdvajanja iz proračuna Županije i svih JLS, kao i promjenu kriterija za financiranje. Kako bi postigli željene ciljeve potrebno je odrediti kriterije i uvjete za ostvarivanje prednosti za financiranje, poput uvjeta da je pružatelj socijalnih usluga koje su nedostupne licenciran, da ima iskustva u provedbi usluga, da usluge provodi u partnerstvu, da razvija standarde kvalitete socijalnih usluga (ima razvijene pravilnike i protokole prema standardima iz Pravilnika o standardima kvalitete socijalnih usluga (NN 31/23)

Kontinuirano praćenje je u nadležnosti Županije, kao nositelja Socijalnog plana, odnosno odgovornost Savjeta za socijalnu skrb Županije. Tijekom procesa izrade Socijalnog plana prikupljen je niz podataka o pružateljima socijalnih usluga u Županiji, o njihovim korisnicima kao i o uslugama koje pružaju. Ovaj proces prikupljanja podataka nužno je nastaviti tijekom procesa provedbe Socijalnog plana, tj. u suradnji sa svim dionicima u sustavu socijalne skrbi kontinuirano ažurirati prikupljene podatke o pruženim uslugama kao i planiranim uslugama u predstojećem razdoblju. Izrada prvog akcijskog plana bit će najizazovnija jer ne postoji vrednovanje učinaka prethodnih planova.

Akciji plan će u tom smislu sadržavati nužne elemente za praćenje: planirani rokovi provedbe predviđenih aktivnosti, usporedba realiziranog u odnosu na planirano, utrošak financijskih, ljudskih, vremenskih i drugih resursa te geografska pokrivenost provedbe aktivnosti. Izvještavanje zahtjeva argumentirane i primjerene kvantitativne i kvalitativne pokazatelje koji čine osnovu za provedbu jednogodišnjeg te trogodišnjeg vrednovanja. Za potrebe praćenja Županija će izraditi Obrazac praćenja za JLS, pružatelje usluga u sustavu socijalne skrbi, područne urede HZSR te pružatelje za usluge u suradnji s obrazovnim sustavom (osnivači), zdravstvenim sustavom i dr. koji će ispunjen dostaviti do kraja prosinca svake godine kako bi Savjet mogao izraditi početkom svake godine novi Akcijski plan.

5.2. Vrednovanje Socijalnog plana

Vrednovanje ima primarni značaj za uspješnu provedbu socijalne politike Županije u cjelini, a služi i kao alat za kontinuirano unapređenje cjelokupnog sustava socijalne skrbi na dugoročnoj osnovi. Rezultati jednogodišnjeg vrednovanja imaju svrhu procjenu ostvarenih razvojnih učinaka, novih iskoraka, razine provedbe mjera i aktivnosti, a što je osnova za procjenu realizacije ciljeva u kasnijoj fazi, tj. temeljem realiziranog trogodišnjeg vrednovanja koje će provesti neovisni vanjski evakuatori.

Za potrebe Socijalnog plana Županije nužno je provesti dvije vrste vrednovanja, u tijeku provedbe (internim evaluacija), koje će se provoditi godišnje na temelju nalaza praćenja i izvještavanja. Ovi nalazi bit će od koristi za drugu vrstu vrednovanja (ex-post evaluacija), koje će se realizirati nakon završetka provedbe Socijalnog plana, tj. nakon 3 godine. Bitno je naglasiti da je nužno jednom godišnje pratiti i utvrditi indikatore realizacije mjera.

Kriteriji vrednovanja su relevantnost (moguće promjene značaja pojedinih usluga možda će zahtijevati izmjenu aktivnosti), učinkovitost, djelotvornost te učinak i održivost, ali s aspekta izvjesnosti ili projekcije pravca ostvarivanja planiranih učinaka i izvjesnosti da će intervencije, tj. ostvarene aktivnosti, biti održive u dugoročnijem razdoblju.

Vrednovanje tijekom provedbe Socijalnog plana je vrlo značajno jer omogućava korektivne mjere, tj. promjenu određene mjere ili aktivnosti ukoliko se pokaže da više nije potrebna, ili da su neke nove mjere/aktivnosti od prioritetnog značenja uslijed određenih okolnosti koje mogu uslijediti.

Vrednovanje nakon provedbe Socijalnog plana (ex-post evaluacija) je ključno za planiranje novog socijalnog plana, nakon 2027. godine. U novim Socijalnim planovima će procjenjivati u kojoj mjeru ostvareni planirani rezultati ili razina realizacije zacrtanih ciljeva.

Ključni kriteriji koji se razmatraju prilikom vrednovanja nakon provedbe programa su učinkovitost, djelotvornost (efektivnost i efikasnost), učinak i održivost intervencija.

5.3. Revizija Socijalnog plana

Prilikom provedbe Socijalnog plana u okviru zacrtanog programskog razdoblja moguće je da uslijede okolnosti zbog kojih je nužno korigirati / revidirati Socijalni plan. Takve okolnosti mogu uslijediti kao posljedica određene elementarne krize ili nepovoljnih okolnosti koje mogu nastati kao rezultat izmijenjenih zakonodavnih/institucionalnih, financijskih ili drugih okolnosti ili kriza.

Konačno, budući da je nužno i predviđeno da Socijalni plan Županije bude praćen akcijskim planovima na godišnjoj razini, godišnji i trogodišnji izvještaji vrednovanja bit će priloženi uz svaki budući Socijalni plan, u svrhu praćenja kontinuiteta i održivosti intervencija, kao i uzimanja u obzir preporuka evaluatora koje vode daljnjem unapređenju socijalne politike Županije.

Izradio: DIP lab d.o.o.

Prikupio podatke: Društvo za istraživanje i potporu

Autori: Marta Berčić, Bernard Šešo, Ivan Prudky, Sanja Crnković

Stručni tim za izradu: Marta Berčić, Bernard Šešo, Karmen Vučetić, Sanja Crnković, Ivan Prudky

Popis literature

1. Digitalna komora (n.d.) *Statistika*. <https://digitalnakomora.hr/pretraga/statistika>
2. Državni zavod za statistiku (2001) *Popis stanovništva 2001*. Preuzeto s <https://web.dzs.hr>
3. Državni zavod za statistiku. (2011) *Popis stanovništva 2011*. Preuzeto s <https://web.dzs.hr>
4. Državni zavod za statistiku. (2011) *Rezultati Popisa stanovništva 2011*. https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/h01_01_29/H01_01_29_zup08.html
5. Državni zavod za statistiku, (2011) *Rezultati Popisa stanovništva 2011*. https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/h02_01_04/h02_01_04_zup08.html
6. Državni zavod za statistiku (2021) *Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku po stanovniku, prema HR_NUTS 2021. – HR_NUTS 2 i županije*. Preuzeto s <https://podaci.dzs.hr/2021/hr/31470>
7. Državni zavod za statistiku (2021) *Popis 2021*. <https://dzs.gov.hr/u-fokusu/popis-2021/88>
8. Državni zavod za statistiku (2021) *Prosječne mjesečne neto i bruto plaće zaposlenih po županijama u trećem tromjesečju 2021*, <https://podaci.dzs.hr/2021/hr/31470>
9. Državni zavod za statistiku (2021) *Visoko obrazovanje u 2021*. https://podaci.dzs.hr/media/argmpctk/si-1704_visoko-obrazovanje-u-2021.pdf
10. Državni zavod za statistiku (2022) *Obrazovanje - pregled po županijama*. Preuzeto s <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/31508>
11. Državni zavod za statistiku (2022) *Prirodno kretanje stanovništva u 2022*. Preuzeto s <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/31508>
12. Državni zavod za statistiku (2022) *Prosječne mjesečne neto i bruto plaće zaposlenih po županijama u trećem tromjesečju 2022*. <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/31508>
13. Državni zavod za statistiku (2023) *Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja. početak ped. g. 2022./2023*. <https://podaci.dzs.hr/2023/hr/58231>
14. Državni zavod za statistiku (2023) *Migracija stanovništva Republike Hrvatske u 2023*. Preuzeto s <https://podaci.dzs.hr/2023/hr/58141>
15. Državni zavod za statistiku (2023) *Prosječne mjesečne neto i bruto plaće zaposlenih po županijama u drugom tromjesečju 2023*. <https://podaci.dzs.hr/2023/hr/58141>
16. Državni zavod za statistiku (2024) *Broj i struktura poslovnih subjekata u 2024. Po županijama stanje 30. Lipnja 2024*. <https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77017>
17. Državni zavod za statistiku (2024) *Bruto domaći proizvod*. <https://podaci.dzs.hr/media/rihnbma3/bruto-domaci-proizvod.xlsx>
18. Državni zavod za statistiku (2024) *Migracija stanovništva republike hrvatske u 2023*. <https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76802>
19. Državni zavod za statistiku (2024) *Prirodno kretanje stanovništva republike hrvatske u 2023*. <https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76800>
20. Državni zavod za statistiku (2024) *Prirodno kretanje stanovništva*. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/prirodno-kretanje-stanovnistva/>
21. Državni zavod za statistiku (2024) *Prosječne mjesečne neto i bruto plaće zaposlenih po županijama u trećem tromjesečju 2024*. <https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76858>
22. Državni zavod za statistiku (2024) *Stanovništvo - pregled po županijama*. Preuzeto s <https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76800>
23. Državni zavod za statistiku (2024) *Tržište rada – Plaće*. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/trziste-rada/place/>
24. Državni zavod za statistiku (2024) *Zaposlenost - pregled po županijama*. Preuzeto s <https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76802>
25. Državni zavod za statistiku (2023) *BDP i nacionalni računi*. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/bdp-i-nacionalni-racuni/>
26. Državni zavod za statistiku (2023) *Bruto domaći proizvod (BDP)*. <https://podaci.dzs.hr/media/rihnbma3/bruto-domaci-proizvod.xlsx>

27. Državni zavod za statistiku (2024) *Godišnje statističko izvješće – 2023*. <https://mrosp.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Socijalna%20politika/Izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nje%20statisti%C4%8Dko%20izvje%C5%A1%C4%87e%20-%202023.xlsx>
28. Državni zavod za statistiku (2023) *Prirodno kretanje stanovništva*. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/prirono-kretanje-stanovnistva/>
29. Državni zavod za statistiku (2023) *Tržište rada – Plaće*. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/trziste-rada/place/>
30. Europska komisija (2019) *Europski stup socijalnih prava*. EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0019.02/DOC_1&format=PDF
31. Europska komisija (2020) *Europski stup socijalnih prava*. https://hupt.hr/wp-content/uploads/Dokumenti/Europski_stup_socijalnih_prava.pdf
32. Europska komisija (2021) *Eurobarometer survey* 3187. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3187>
33. Grad Crikvenica (2024) *Javni poziv za pomoćnike u nastavi*. <https://www.crikvenica.hr/wp-content/uploads/2024/08/Javni-poziv-za-pomocnike-u-nastavi.pdf>
34. Grad Rijeka (2024) *Prijedlog zaključka o predfinanciranju projekta Rlinkluzija – Riječki model podrške učenicima s teškoćama u školskoj godini 2024./2025*. <https://www.rijeka.hr/wp-content/uploads/2024/10/Prijedlog-zaklju%C4%8Dka-o-predfinanciranju-projekta-Rlinkluzija-Rije%C4%8Dki-model-podr%C5%A1ke-u%C4%8Denicima-s-te%C5%A1ko%C4%87ama-u-%C5%A1kolskoj-godini-2024.-2025..pdf>
35. Hrvatska gospodarska komora (2025) *Digitalna komora*. Preuzeto s <https://digitalnakomora.hr>
36. Hrvatska udruga poslodavaca (2020) *Europski stup socijalnih prava*. https://hupt.hr/wp-content/uploads/Dokumenti/Europski_stup_socijalnih_prava.pdf
37. Hrvatski zavod za javno zdravstvo (2023). *Bilten – Osobe s invaliditetom 2023*. <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2024/04/Bilten-osobe-s-invaliditetom-2023..pdf>
38. Hrvatski zavod za javno zdravstvo (2023). *Izvješće o osobama s invaliditetom u RH, 2023*. Preuzeto s <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2023/04/Izvjescje-o-osobama-s-invaliditetom-2023.pdf>
39. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (2024) *Mirovinsko osiguranje – Lipanj 2024*. <https://www.mirovinsko.hr/UserDocImages/listalice/mediji/2024/5-2024-lipanj-2024/index.html>
40. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (2024) *Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj 5/2024 lipanj 2024*. Preuzeto s <https://www.mirovinsko.hr/UserDocImages/listalice/mediji/2024/5-2024-lipanj-2024/index.html>
41. Hrvatski zavod za zapošljavanje (2023) *HZZ bilten 12/2023*. https://www.hzz.hr/app/uploads/2022/09/HZZ-bilten-12_2023.pdf
42. Hrvatski zavod za zapošljavanje (2023) *Mjesečni statistički bilten prosinac 2023*. Preuzeto s <https://www.hzz.hr/app>
43. Hrvatski zavod za zapošljavanje (2024) *Bilten 12/2024*. <https://www.hzz.hr/app/uploads/2024/02/Bilten-12.2024..pdf>
44. Hrvatski zavod za zapošljavanje (2024) *HZZ bilten 12/2024-F*. https://www.hzz.hr/app/uploads/2024/02/HZZ-bilten-12_2024-F.pdf
45. Hrvatski zavod za zapošljavanje (2024) *Izvješće o aktivnostima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u području zapošljavanja osoba s invaliditetom*. <https://www.hzz.hr/izvjescje-o-aktivnostima-hrvatskoga-zavoda-za-zaposljavanje-u-podrucju-zaposljavanja-osoba-s-invaliditetom-u-razdoblju-od-1-sijecnja-do-31-prosinca-2024-godine/>
46. Hrvatski zavod za zapošljavanje (2024) *Mjesečni statistički bilten prosinac 2024*. Preuzeto s <https://www.hzz.hr/app/uploads/2024/02/Bilten-12.2024..pdf>
47. Hrvatski zavod za zapošljavanje (2025.) *Statistika HZZ-a*. <https://statistika.hzz.hr/statistika.aspx?tipIzvjestaja=1>
48. Istraživački tim RISE Instituta za UNICEF (2020) *Rana intervencija u djetinjstvu – analiza stanja u Republici Hrvatskoj*. UNICEF – Ured za Hrvatsku.

49. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2025.) *Socijalna politika*. <https://mrosp.gov.hr/istaknute-teme/obitelji-i-socijalna-politika/socijalna-politika-11977/11977>
50. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2025.) *Registar pružatelja socijalnih usluga*. <https://mrosp.gov.hr/registar-pruzatelja/13416>
51. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2021) *Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje 2021.-2027.* <https://mrosp.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Glavno%20tajni%C5%A1tvo/Godi%C5%A1nji%20planovi%20i%20strate%C5%A1ka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Nacionalni%20plan%20razvoja%20socijalnih%20usluga%20za%20razdoblje%20od%202021.%20do%202027.%20godine.pdf>
52. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2023) *Odluka o mreži socijalnih usluga*. <https://mrosp.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Socijalna%20politika/Odluke/Odluka%20o%20mre%C5%BEi%20socijalnih%20usluga.pdf>
53. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2025) *Registar pružatelja socijalnih usluga*. <https://mrosp.gov.hr/registar-pruzatelja/13416>
54. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2024) *Godišnje statističko izvješće za 2023*. Preuzeto s <https://mrosp.gov.hr>
55. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2023) *Pravilnik o jedinstvenoj metodologiji procjene potreba* (NN 90/23). Preuzeto s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_90_23.html
56. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU (2016.) *Izvješće o ocjeni siromaštva za mala područja temeljem potrošnje (karte siromaštva) u RH*. [https://razvoj.gov.hr/UserDocImages/Istaknute%20teme/Kartom%20siroma%C5%A1tva/Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20ocjeni%20siroma%C5%A1tva%20za%20mala%20podru%C4%8Dja%20temeljem%20potro%C5%A1nje%20\(karte%20siroma%C5%A1tva\)%20u%20RH.pdf](https://razvoj.gov.hr/UserDocImages/Istaknute%20teme/Kartom%20siroma%C5%A1tva/Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20ocjeni%20siroma%C5%A1tva%20za%20mala%20podru%C4%8Dja%20temeljem%20potro%C5%A1nje%20(karte%20siroma%C5%A1tva)%20u%20RH.pdf)
57. Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske. (2022). *Nacionalni plan razvoja zdravstva 2021.-2027.* <https://zdravlje.gov.hr/UserDocImages/2022%20Objave/Nacionalni%20plan%20razvoja%20zdravstva%202021.-2027..pdf>
58. Narodne novine (2017) *Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske* (NN 23/17). Preuzeto s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_23_17.html
59. Narodne novine (2021) *Zakon o socijalnoj skrbi*. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html
60. Narodne novine (2022-2023). *Zakon o socijalnoj skrbi* (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23). Preuzeto s <https://www.zakon.hr/z/222/Zakon-o-socijalnoj-skrbi>
61. Narodne novine (2023) *Zakon o osobnoj asistenciji* (NN 71/2023). Preuzeto s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_71_23.html
62. Primorsko-goranska županija (2021) *Nacrt prijedloga Plana razvoja PGŽ 2022.-2027.* <https://www2.pgz.hr/doc/dokumenti/savjetovanje-s-javnoscu/2021/razvoj%20PGZ/Nacrt%20prijedloga%20Plana%20razvoja%20PG%C5%BD%202022.-2027.pdf>
63. Primorsko-goranska županija (2025.) *Gradovi i općine Primorsko-goranske županije*. <https://www.pgz.hr/o-zupaniji/gradovi-i-opcine/>
64. Primorsko-goranska županija (2024) *Pomoćnici u nastavi – Programi i projekti*. https://www.pgz.hr/projekt_program/pomocnici-u-nastavi/
65. Primorsko-goranska županija (2022) *Program za mlade*. https://www2.pgz.hr/pozivi_skupstina/21-25/07/PROGRAM-ZA-MLADE.pdf
66. Romski nacionalni savjet (2024) *Prijedlog Akcijskog plana PGŽ 2024-2025 za provedbu NPUR-a*. https://romhr.hr/uploads/document/doc/30/Prijedlog_Akcijskog_Plana_PG%C5%BD_2024-2025_za_provedbu_NPUR-a.pdf

67. Senkić, M. (2019) *Evaluacija edukacijsko-rehabilitacijskih programa za djecu s odstupanjem u psihomotoričkom razvoju*. Dostupno <https://repozitorij.erf.unizg.hr/islandora/object/erf%3A684/datastream/PDF/view>
68. Sveučilišni savjetodavni centar Rijeka (2025) <https://ssc.uniri.hr/>
69. Grad Rijeka „Sve je OK“ (2025) <https://svejeok.hr/>
70. Ured pučke pravobraniteljice (2023) *Socijalna skrb, siromaštvo i ljudska prava*. <https://www.ombudsman.hr/hr/socijalna-skrb-siromastvo-i-ljudska-prava-2/>
71. Vindiš Bratušek, B. (2022) Cjelovit pristup ranoj intervenciji u djece predškolske dobi u Sloveniji. *Varaždinski učitelj*, 5(9), 534-538.
72. Vlada Republike Hrvatske (2021) *Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine*. Preuzeto s <https://razvoj.gov.hr/UserDocImages/NRS2030.pdf>

PRILOZI UZ NACRT PRIJEDLOGA SOCIJALNOG PLANA PGŽ ZA 2025. – 2027. GODINU

Prilog A.1. Hodogram prikupljanja podatka s objašnjenjem metoda i brojem sudionika:

- **Obrazac 1.** Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji
Prema Članku 5. (1) Prevalencija socijalnih rizika obuhvaća prikupljanje statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji, a podaci se prikupljaju na Obrascu 1. Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji. Obrazac 1. sadrži: podatke iz popisa stanovništva koje je Pravilnik definirao kao osnovne dobne skupine građana u riziku (stanovništvo 0-19 godina, stanovništvo 0-24 godine, stanovništvo 20-64 godine, stanovništvo 65 i iznad 65 godina); ulazne podatke za ponderiranje na razini jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba (prevalencija invaliditeta, stopa rizika od siromaštva, udio romske populacije); podatke iz statističkih izvješća područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad (koje postoje do 2023. godine), podatke Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo; podatke ministarstva nadležnog za unutarnje poslove i druge dostupne podatke.

U nastavku Socijalnog plana tablice su s podacima za Obrazac 1 .

- **Tablica 2. Ulazni podaci za ponderiranje na razini Županije sadrži podatke prikupljene iz više izvora.**

- **Tablica 3. Podaci iz statističkih izvješća po ispostavama Hrvatskog zavoda za socijalni rad i ukupno:** Zahtjev za dostavu podatka je upućen svim ispostavama Zavoda tijekom svibnja, a podaci su dostavljeni u periodu od lipnja do kolovoza 2024. godine. Podaci se odnose na period od jedne godine, od 30. 4. 2023. do 30. 4. 2024.

- **Tablica 4. Podaci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo: Podaci su dostavljeni tijekom srpnja,** a odnose se na stanje u Registru osoba s invaliditetom na dan 30.4.2024. (za broj osoba s invaliditetom), ostali podaci su dostavljeni prema uputama i odnose se stanje za godinu dana (do 30.4.2024.).

- **Tablica 5. Podaci Ministarstva unutarnjih poslova: Podaci su prikupljeni na dva načina iz istog izvora.** Analizirani su podaci i iz Izvješća o sigurnosnom stanju za period od travnja 2023. do travnja 2024. g. na području Primorsko-goranske županije koje redovno MUP svaki mjesec dostavlja Primorsko-goranskoj županiji.

- **Obrazac 2. Procjena broja građana u riziku u jedinici regionalne (područne) samouprave:** Nakon prikupljenih podataka iz članka 5. stavka 3. ovoga Pravilnika, pristupa se izračunu prevalencije socijalnih rizika upotrebom Obrasca 2. Procjena broja građana u riziku u jedinici regionalne (područne) samouprave. Obrazac 2. sadrži sljedeće podatke: prevalencija rizika s kojim se suočavaju građani na nacionalnoj razini; broj građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave koristeći nacionalne podatke; broj građana u jedinici područne (regionalne) samouprave na temelju podataka jedinice područne (regionalne) samouprave, procjena broja djece u riziku 0-19 godina te djece i mladih u riziku 0-24 godine i građani u riziku u dobi od 20-64 godine i građani u riziku u dobi 65 i iznad 65 godina .

- **Obrazac 3.** Upitnik za pružatelje socijalnih usluga: Prema Članku 7. (1) Podaci o postojećem broju korisnika socijalnih usluga prikupljaju se putem Obrasca 3. Upitnik za pružatelje socijalnih usluga i Obrasca 4. Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga. Obrazac 3. sadrži podatke: naziv pružatelja i kontakt, e-adresa i adresa; tip pružatelja (javna ustanova, organizacija civilnog društva, vjerska zajednica, privatni pružatelji, fizička osoba); područje djelovanja pružatelja usluga jedinica područne (regionalne) samouprave; usluge (usluge propisane zakonom kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi, zakonom kojim se uređuje osobna asistencija, druge inovativne i projektno financiranje usluge iz sustava socijalne skrbi, usluge u suradnji s drugim sustavima: zdravstvom, pravosuđem, sektorom rada i zapošljavanja, obrazovanjem i drugim, te druge usluge), broj korisnika na dan, dodatna razrada broja korisnika usluga; geografsko područje na kojem se usluga pruža i postoji li licencija ili ne, ili je podnesen zahtjev. Prikupljanje podatka za Obrazac 3. je trajalo od lipnja 2024. do rujna 2024. godine, Obrazac 3. upućen je pružateljima socijalnih usluga putem e maila, uz prethodno dane upute za ispunjavanje. Izvori podatka o adresama pružatelja socijalnih usluga na koje je upućena zamolba su:

a. **Popis iz Registra pružatelja socijalnih usluga** koje vodi Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, poveznica Registar pružatelja usluga Ministarstvo. Popis čine pružatelji u "mreži" i "izvan mreže", što znači da su upisani svi oni pružatelji koji su dobili rješenje o udovoljavanju mjerilima za pružanje socijalnih usluga te procijenjena kapacitiranost odnosno ugovoren broj usluga s Ministarstvom.

b. **Adresar oblikovan iz podataka dobivenih u Pomoćnim tablicama za JLS** u kojoj su upisani pružatelji socijalnih usluga i socijalne usluge koje pružaju, a financiraju se iz proračuna JLS.

c. **Dodatna provjera učinjena metodom provjere podataka o udrugama** koje su registrirane za djelatnost socijalne skrbi u Registru udruga.

Obrazac 3. upućen je na e mail adrese pružatelja socijalnih usluga prema skupinama, prema vrsti pravnog tijela (ustanove, udruge, vjerske zajednice, obrti, fizičke osobe). Do 15.10.2024. je pristiglo 53 ispunjenih obrazaca. Podatke su dostavili pružatelji socijalnih usluga koji su kategorizirani prema vrsti pravnih tijela: Ustanove: 17 od 23 ukupnog broja evidentiranih pružatelja usluga; Udruge i obrti / d.o.o. te vjerske organizacije: 26 udruga, 5 privatnih osoba i 2 organizacije kojima je osnivač vjerska organizacija, odnosno 33 od 66 ukupnog broja evidentiranih pružatelja; Fizičke osobe: 1 od 21 ukupnog broja evidentiranih pružatelja usluga. Ukupno 53 pružatelja socijalnih usluga od 249 (ukupnog broja evidentiranih pružatelja u Katalogu pružatelja). Bez obzira na to što je broj pružatelja koji su sudjelovali u prikupljanju podataka reprezentativan, iz perspektive opće populacije u riziku, on to nije, budući da da postoji raznolikost potreba i veliku diferencijaciju skupina. Analiza podataka koje su dostavile JLS (iz Pomoćnih tablica) i podatka o ukupnom broju korisnika iz prikupljenih podataka (Hrvatski zavod za javno zdravstvo, broj stanovnika po dobnim skupinama i sl.) pokazuje da je procjena broja korisnika koju su dostavile JLS nereprezentativna i nepouzdana, ali ih pojedinačno treba analizirati i usporediti s procjenom broja korisnika iz evidencija nadležnih tijela, barem za dio pružatelja socijalnih usluga. Nakon dodatne analize i procjene o broju postojećih korisnika rezultati su veći ili manji od onih dostavljenih metodom koja je propisana Pravilnikom. Metoda kojom se dodatno procijenio broj korisnika koji primaju uslugu bez uputnice (za koje pružatelji pružaju usluge i financiraju se projektno) obuhvaća korisnike čiji podaci su dostupni u prijavama i izvještajima onih pružatelja koji se financiraju iz proračuna JL(R)S. Točnost dostavljenih podataka ovisi o načinu praćenja i kontroli svake pojedine JLS, o načinu praćenja i vođenja evidencije o broju korisnika. Ovom dodatnom analizom pokazalo se da i ove procjene ne prikazuju stvarni broj korisnika (zbrajanjem broja korisnika iz više izvora dobili smo veći broj korisnika od evidentiranih, što značajno smanjuje pouzdanost tih podataka). Preporučuje se da JLS-e uvedu u rad aplikaciju za praćenje pokazatelja učinkovitosti financiranja i upis broja korisnika, na način na kojih ih evidentira npr. nadležno ministarstvo. Iako je za pružatelje usluga, u skladu s Pravilnikom predviđeno prikupljanje podataka metodom upitnika sa zadanim varijablama i indikatorima, koristila se i dodatna metoda, održali su se i grupni intervjui s pružateljima usluga, radi dodatnog uključivanja pružatelja usluga u cijeli proces izrade Socijalnog plana, u skladu s demokratskim praksama. Prikupljeni su vrijedni dodatni podaci o potrebama korisnika i pružatelja socijalnih usluga .

- **Obrazac 4. Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika i socijalnih usluga:** Obrazac 4. sadrži podatke: naziv područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, kontakt osoba, socijalni rizici (pokazatelji, broj djece i odraslih), broj korisnika usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad ili je izdana uputnica/zaključak/rješenje kod drugog pružatelja usluga. Upit za dostavom podatka je upućen tijekom lipnja, a do 30.9.2024. godine podatke je dostavilo svih 5 područnih ureda.

- **Obrazac 5. Procjena potreba za socijalnim uslugama u jedinici regionalne (područne) samouprave:** Na temelju Članka 8., a na temelju prikupljenih podataka putem Obrazaca iz članka 7. stavka 1. ovoga Pravilnika, uporabom Obrasca 5. Procjena potreba za socijalnim uslugama u jedinici regionalne (područne) samouprave izračunava se i prikazuje postojeći i očekivani broj korisnika socijalnih usluga te razlika. Obrazac 5. sadrži podatke o: broju građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave razvrstane prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe; postotku građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe, očekivanom broju korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom) prema socijalnim uslugama za djecu i

mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe; postojećem broju korisnika usluga prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe i razlici između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe.

- **Obrazac 6. Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave:** Za procjenu kapaciteta pružatelja socijalnih usluga prikupljaju se podaci putem:

- Obrasci 3. Upitnik za pružatelje socijalnih usluga, koji je dostavljen svim mapiranim pružateljima iz Kataloga pružatelja, prema skupinama u riziku.

- Obrasci 6. Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave

- Obrasci 7. Protokol za intervju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra,

- Obrasci 8. Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina.

Obrazac 6. sadrži podatke o: nazivu jedinice lokalne samouprave, broju pružatelja socijalnih usluga u jedinici lokalne samouprave, vrstama socijalnih usluga koje se pružaju, vrstama **korisničkih skupina** kojim se usluge pružaju, sredstvima financiranja pružatelja usluga i procjeni stanja putem anketnog upitnika na skali od 5 stupnjeva na području jedinice lokalne samouprave. Upitnik, u obliku online obrasca (google forms) upućen je svim JLS-ovima, načelnicima gradonačelnicima i pročelnicima upravnih odjela zaduženima za socijalnu skrb i/ili službenicima zaduženim za socijalnu skrb. Na upitnik je odgovorilo je 34 od mogućih 36 jedinica lokalne samouprave u periodu od lipnja do kraja rujna 2024. godine, uz odgodu roka u više navrata.

- **Obrazac 7. Protokol za intervju za Hrvatski zavod za socijalni rad**

Obrazac 7. sadrži 12 pitanja pomoću kojih se prikupljaju podaci o stavovima i izazovima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra, s ciljem izrade projekcije potreba, analize socijalnih usluga i analize pružatelja socijalnih usluga. Terenskim radom, uživo su ispitani predstavnici svih područnih ureda na području PGŽ. Korištena je metoda grupnog intervjua bez prisustva nadređenih osoba kako bi se osigurala povjerljivost i pouzdanost. Intervjui su se održavali u svim područnim uredima, za svaki zasebno. Sudjelovali su sljedeći područni uredi:

1. PU Rijeka - sudjelovalo je 13 stručnih radnika koji rade s korisnicima u riziku od siromaštva, djeca i mladi s PUP, odraslim osobama s invaliditetom i drugim rizičnim skupinama.
2. PU Krk - sudjelovalo je 4 stručna radnika (3 rade s odraslim osobama u riziku od siromaštva i osobama s invaliditetom i 1 s djecom, mladima i ostale poslove).
3. PU Opatija - sudjelovalo je 7 stručnih radnika, od kojih 5 stručnih radnika koji rade poslove u odjelu za djecu i mlade i 2 koji rade na odjelu za odrasle.
4. PU Cres - Lošinj - sudjelovalo je 10 stručnih radnika, od kojih je 4 sudjelovalo 2 sata, a ostali po 1 sat (zbog obaveza).
5. PU Crikvenica - sudjelovalo je 2 stručna radnika, 1 koji radi na odjelu za odrasle osobe i 1 koji radi na odjelu za djecu i mlade.
6. Obiteljski centar - 2 stručna radnika koji rade sa svim korisničkim skupinama.
7. Ukupno je sudjelovalo 36 stručna radnika iz Područnih ureda u svim regijama te 2 stručna radnika iz Obiteljskog centra što predstavlja reprezentativni uzorak.

- Obrazac 8. Protokol za intervju za predstavnike korisničkih skupina

Obrazac 8. sadrži 11 pitanja pomoću kojih se prikupljaju podaci o stavovima i izazovima predstavnika korisničkih skupina. Protokol za intervju je sastavljen od pitanja od kojih većina nisu primjerena i prilagođena korisničkim skupinama. Pitanja je izvršitelj prilagodio korisničkim skupinama, koristeći upute za prilagodbu u "jednostavan jezik". Prema podacima o broju osoba i/ili djece koje čine korisničke i rizične skupine te broju pružatelja socijalnih usluga u pojedinim socijalnim uslugama, strukturirao se uzorak kako bi ipak uz prilagodbu pitanja bili uključeni i predstavnici korisnika. Prema navedenim kriterijima usuglašeno je da se ispituju:

- korisnici iz skupine u riziku - odrasle osobe s teškoćama mentalnog zdravlja,
- korisnici iz skupine u riziku - odrasle osobe s invaliditetom,
- korisnici iz skupine u riziku - odrasle osobe, roditelji osoba s invaliditetom.

U suradnji s Domom Turnić u grupnom intervjuu dragovoljno su sudjelovali korisnici socijalnih usluga organiziranog stanovanja, smještaja i boravka. Pitanja iz protokola bila su prilagođena korisnicima. Isto tako, suglasnosti o informiranom pristanku i izjave suglasnosti o zaštiti osobnih podataka potpisali su svi sudionici, nakon što su im voditelji na primjeren način objasnili svrhu, ciljeve i način zaštite njihovih izjava i njihovih osobnih podataka. Privole su ispisane na jednostavnom jeziku. Sudjelovalo je 17 sudionika, a izjavu suglasnosti da se grupni intervju održi u ustanovi, Domu Turnić potpisala je i ravnateljica Doma. U suradnji s naručiteljem pozvani su roditelji osoba s invaliditetom. U suradnji s pružateljima usluga organiziran je grupni intervju s korisničkom skupinom odraslih osoba s invaliditetom (bez tjelesnog invaliditeta).

Prilog A.2. Broj korisnika socijalne skrbi u Županiji

Tablica 24 Podaci o broju korisnika usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad

VRSTA SOCIJALNE USLUGE	SKUPINA U RIZIKU	BR. HZSR
Prva socijalna usluga	Sve skupine u riziku	1.987
Usluga sveobuhvatne procjene i planiranja	Sve skupine u riziku	57
Usluga stručne procjene	Djetetu s razvojnim rizikom, odstupanjem, teškoćama u razvoju	63
	Osobi s invaliditetom	0
Rana razvojna podrška	Djeca s teškoćama u razvoju 0 - 3 god.	6
	Djeca s teškoćama u razvoju 4 - 7 god.	6
Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	95
Psihosocijalna podrška obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Obitelj djeteta s teškoćama u razvoju	11
Psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju)	Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	12
Psihosocijalna podrška specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana	Djeca i mladi s problemima u ponašanju	29
Psihosocijalna podrška obiteljima i odraslim osobama zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo)	Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	53
Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	22
Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem)	0
Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi	Starije osobe	5
Psihosocijalna podrška obitelji starije osobe	Njegovatelji i obitelji starijih osoba	0
Savjetovanje za sve kategorije djece i mladih	Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	55
Savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine ili obitelji	Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom	149
Savjetovanje za starije osobe	Starije osobe	41
Savjetovanje obitelji starije osobe	Njegovatelji/skrbnici i obitelji starijih osoba	2
Psihosocijalno savjetovanje za sve kategorije djece i mladih	Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	24
Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine ili obitelji (individualno, grupno ili obiteljsko)	Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	116
Psihosocijalno savjetovanje	Starije osobe	3
Psihosocijalno savjetovanje obitelji starije osobe	Njegovatelji/skrbnici i obitelji starijih osoba	0
Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja	Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	4
Obiteljska medijacija	Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva (ne uključuje korisnike radi postupku razvoda braka)	73
Boravak	Djeca s teškoćama u razvoju	15
Boravak	Djeca u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše	29
Boravak	Djeca i mladi s problemima u ponašanju	94
Boravak	Građani u riziku od beskućništva	81
Boravak	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	35

Boravak	Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem)	31
Boravak	Starije osobe	26
Smještaj ili organizirano stanovanje:	Djeca s teškoćama u razvoju - Djeca u domu	12
	Djeca s teškoćama u razvoju - Djeca u udomiteljskoj obitelji	0
	Djeca s teškoćama u razvoju - Djeca u organiziranom stanovanju	0
	Djeca s teškoćama u razvoju - Djeca kod drugih pružatelja	1
Smještaj (u kriznim situacijama ili u drugim slučajevima)	Djeca u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše - Djeca u domu	33
	Djeca u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše - Djeca u udomiteljskoj obitelji	58
	Djeca u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše - Djeca u organiziranom stanovanju	13
	Djeca u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše - Djeca kod drugih pružatelja	7
Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja)	Djeca i mladi s problemima u ponašanju - Djeca u domu	24
	Djeca i mladi s problemima u ponašanju - Djeca u udomiteljskoj obitelji	5
	Djeca i mladi s problemima u ponašanju - Djeca u organiziranom stanovanju	4
	Djeca i mladi s problemima u ponašanju - Djeca kod drugih pružatelja	0
Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine	Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji - Djeca i mladi u domu	0
	Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji - Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji	0
	Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji - Djeca i mladi u organiziranom stanovanju	0
	Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji - Djeca i mladi kod drugih pružatelja	0
Smještaj ili organizirano stanovanje	Djeca i mladi u kriznim situacijama (maloljetnička trudnoća, djeca bez pratnje i žrtva trgovanja ljudima) - Djeca i mladi u domu	93
	Djeca i mladi u kriznim situacijama (maloljetnička trudnoća, djeca bez pratnje i žrtva trgovanja ljudima) - Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji	0
	Djeca i mladi u kriznim situacijama (maloljetnička trudnoća, djeca bez pratnje i žrtva trgovanja ljudima) - Djeca i mladi u organiziranom stanovanju	0
	Djeca i mladi u kriznim situacijama (maloljetnička trudnoća, djeca bez pratnje i žrtva trgovanja ljudima) - Djeca i mladi kod drugih pružatelja	0
Smještaj	Žrtve nasilja u obitelji	14
Smještaj ili organizirano stanovanje za majke/roditelja s djecom	Majke/roditelji s djecom u kriznoj situaciji	2
Smještaj ili organizirano stanovanje	Beskućnici - Prenočište	0
	Beskućnici - Prihvatište	40
	Beskućnici - U domu socijalne skrbi	18
	Beskućnici - Organizirano stanovanje	0

	Beskućnici - Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	5
Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici - Organizirano stanovanje	52
	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici - Dom socijalne skrbi	189
	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici - Udruga/vjerska zajednica	7
	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici - Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	27
Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje	Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem) - Organizirano stanovanje	25
	Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem) - Dom socijalne skrbi	282
	Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem) - Udruga/vjerska zajednica	3
	Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem) - Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	17
Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti - Smještaj u domu	177
	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti - Smještaj koji organizira vjerska zajednica/udruga	0
	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti - Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	76
	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti - Organizirano stanovanje	1
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja	Djeca s teškoćama u razvoju	27
Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti	Socijalno isključeni korisnici zajamčene minimalne naknade	30
Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade	Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	12
Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja	Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji	0
Socijalno mentorstvo	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	0
Socijalno mentorstvo	Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem)	1
Pomoć u kući	Osobe s invaliditetom u dobi 18 – 64 godine - Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući	118
	Osobe s invaliditetom u dobi 18 – 64 godine - Koliko korisnika ima organiziranu prehranu u sklopu usluge	69
Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	3
Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	6

PREMA ZAKONU O ASISTENCIJI

Usluga osobne asistencije	Osobe s invaliditetom UKUPNO: 257	Broj korisnika koji ima uslugu osobnog asistenta	191
		Broj korisnika koji ima uslugu komunikacijskog posrednika	61
		Broj korisnika koji ima uslugu videćeg pratitelja	5

Izvor: Zavod za socijalni rad, Područni uredi u PGŽ, Obrada autora, stanje za 1 godinu od 30.4.2023. od 30.4.2024. godine, obrada autora. U Dodatku je Tablica za svaki pojedinačni područni ured.

Prilog A.3. Obrazac 2.

Tablica 26 Obrazac 2.1. Procjena broja djece u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave

PREVALENCIJA RIZIKA S KOJIM SE SUOČAVAJU GRAĐANI NA NACIONALNOJ RAZINI	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	Objašnjenje:
PROCJENA BROJA DJECE U RIZIKU 0 – 19 GODINA (NA RAZINI RH N=741 145)			43991		br. djece i mladih 0-19 godina u PGŽ
DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU 9,4 % sve djece ima teškoće u razvoju Na razini RH N= 69 953	Koristi se postotak u prvom stupcu (9,4 % sve djece 0 – 19 godina) te se dodatno ponderira na način da se očekivani broj djece pomnoži sa omjerom Prevalencija invaliditeta 0 – 19 u županiji / Prevalencija invaliditeta u RH	Podatak županijskog zavoda za javno zdravstvo o broju djece (u dobi 0 – 19) s invaliditetom tu treba upisati broj	3550	4106	(br. djece i mladih 0-19 godina u PGŽ [43991] * 9.4 %) * (prevalencija 0-19 PGŽ [8.5] / prevalencija 0-19 RH [9.9]) = 3550
ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE DJECE (KRŠENJE DJETETOVIH PRAVA) 9882 djece u RH ili 1,33 % sve djece 0 – 19	Procjenjuje se da je 1,33 % djece pogođeno ovim rizikom	Podaci područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u županiji o broju djece čija se prava krše	585	686	br. djece i mladih 0-19 godina u PGŽ [43991] * 1.33 % = 585
UGROŽENO MENTALNO ZDRAVLJE1 DJECE 0 – 19 Prosječno 2015. – 2021. 15 179 djece i mladih ili 2,05 % sve djece i mladih 0 – 19 Sa neurozama i afektivnim poremećajima (F40 – F48) te ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja	Procjenjuje se da je 2,05 % sve djece i mladih 0 – 19 pogođeno ovim rizikom	Podatak županijskog zavoda za javno zdravstvo o broju djece (u dobi 0 – 19) s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima (F11 – F19), neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima (F40 – F48) te s ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja.	902	F11 – F19 = 1 F40 – F48 = 28 Ostali = 1.175 UKUPNO 1.204	br. djece i mladih 0-19 godina u PGŽ [43991] * 2.05 % = 902
DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI Stopa rizika od siromaštva u dobi 0 – 17 je 17,1 % Stopa rizika od siromaštva u dobi 18 – 24 je 15 %	Očekuje se da je oko 15 % djece pogođeno rizikom od siromaštva. Potrebno je ponderirati očekivani broj djece po uslugama na način da se on pomnoži sa omjerom Stopa rizika od siromaštva Županije ili JLS/ Stopa rizika od siromaštva RH Mogući izvor podataka: Mapa siromaštva iz 2016. (Svjetska banka)	Županijski podatak o riziku od siromaštva u dječjoj dobi u promatranom razdoblju nije dostupan, pa se koriste nacionalni podaci	8415	8415	(br. djece i mladih u PGŽ 0-19 godina [43991] * 17.1 %) + (br. mladih 20-24 godine [11718] * 15 %) = 8415
DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU 9449 djece i mladih s problemima u ponašanju prema kojima su poduzimane mjere ili 1 % djece i mladih u dobi 0 –	Očekuje se da je 1 % djece i mladih s problemima u ponašanju	Podaci područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u županiji o broju djece i mladih s problemima u ponašanju prema kojima su poduzimane mjere	557	222	br. djece i mladih u PGŽ 0-24 godine [55709] * 1 % = 557

24 godina					
DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI 448 djece stavljene pod skrbništvo, a skrbnik je stručni radnik Hrvatskog zavoda za socijalni rad 339 djece s teškoćama u razvoju (u daljnjem tekstu: DSTUR) u dugotrajnom smještaju ili organiziranom stanovanju 320 mladih zatečeno u skitnji u RH	Očekuje se da je 0,12 % djece i mladih (0 – 24) u potrebi za podrškom jer su usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	Podaci područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u županiji o broju djece i mladih stavljenih pod skrbništvo, a skrbnik je stručni radnik; broju djece s teškoćama u razvoju u dugotrajnom smještaju ili organiziranom stanovanju te broj mladih zatečenih u skitnji	67 (27; 21; 19)	44 (22; 13; 9)	br. djece i mladih u PGŽ 0-24 godine [55709] *0.12 % = 67; udjeli prema opisanim kategorijama u opisu 1. stupca
MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA 0,068 % sve djece i mladih od 0 do 24 g.	Oko 0,068 % sve djece i mladih je pogođeno ovim rizikom	Podatak županijskog zavoda za javno zdravstvo o broju maloljetnih roditelja u Županiji	38	4	br. djece i mladih u PGŽ 0-24 godine [55709] *0.068 % = 38
DJECA I MLADI BEZ PRATNJE I ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA	0,06 % djece i mladih	Usluge planirati na temelju broja djece bez pratnje zatečene na području županije. Pogranične županije mogu očekivati veći broj djece u potrebi.	26	9	br. djece i mladih u PGŽ 0-19 godine [43991] *0.06 % = 26
Kada je riječ o mentalnom zdravlju djece i mladih, korišteni su podaci HZJZ-a, obiteljske medicine te je korišten prosječan broj djece sa dijagnozama od 2015 do 2021. godine. Razlog zašto nije uzeta samo 2021. godina jest u tome što se 2020. i 2021. dogodila eksplozija dijagnosticiranih poteškoća mentalnog zdravlja, primjerice sa oko 11 000 2018. i 2019. godine na 18 309 u 2020. godini te 21 621 u 2021. godini. Smatramo kako prema ovom podatku treba biti oprezan te je stoga uzeta prosječna vrijednost od 2015. do 2021. godine. Korišteni su podaci o duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11 – F19), neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima (F40 – F48) te o ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja.					

Izvor: Obrada iz raznih izvora na temelju uputa iz Pravilnika

Tablica 28 Obrazac 2.2.1. Procjena broja građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave

PREVALENCIJA RIZIKA S KOJIM SE SUOČAVAJU GRAĐANI NA NACIONALNOJ RAZINI	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	objašnjenje:
GRAĐANI U RIZIKU U DOBI OD 20 – 64 GODINA (NA RAZINI RH N=2 261 449)			152889		br. građana 20-64 godine u PGŽ
RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVOM					
OPĆA PREVENCIJA	0,35 % građana u dobi 20 – 64 g.	Broj prvorotkinja u županiji na temelju podatka Županijskog zavoda za javno zdravstvo	535	535	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 0.35 % = 535
NARUŠENI OBITELJSKI ODNOSI I UGROŽAVANJE PRAVA DJETETA 0,44 % populacije u dobi 20 – 64 godine 9882 djece čija su prava prekršena i radi čega su donesene mjere sukladno Obiteljskom zakonu.	0,44 % populacije u dobi 20 – 64 godine	Podaci područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju roditelja protiv kojih su donesene mjere sukladno Obiteljskom zakonu radi kršenja prava djeteta	673	172	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 0.44 % = 673
NASILJE U OBITELJI U 2021. prijavljeno je 4085 kaznenih djela protiv prava djece (2424) i nasilja u obitelji (1661). Uzmemo li da je toliko počinitelja kaznenih djela, govorimo o 0,18 % populacije u dobi 20 – 64 godina.	0,18 % populacije u dobi 20 – 64 godina	Podaci županijske policijske uprave o broju prijavljenih KD-a protiv prava djece i nasilja u obitelji.	275	727	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 0.18 % = 275

Ovaj pokazatelj samo je približan pokazatelj jer usluge trebaju dosegnuti »tamnu brojku« osoba koje su doživjele nasilje					
KRIZNI DOGAĐAJI	1 obitelj na 10 000 stanovnika	Županija se kapacitira za stanje pripravnosti u iznenadnim/kriznim situacijama	15	16	(1/10000) * br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] = 15

Izvor: Obrada autora temeljem županijskih i nacionalnih podataka

Tablica 29 Obrazac 2.2.2. Procjena broja građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave

PREVALENCIJA RIZIKA S KOJIM SE SUOČAVAJU GRAĐANI NA NACIONALNOJ RAZINI	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	objašnjenje:
GRAĐANI U RIZIKU U DOBI OD 20 – 64 GODINA (NA RAZINI RH N=2 261 449)			152889		br. građana 20-64 godine u PGŽ
RIZIK OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI					
GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI Stopa teške materijalne deprivacije u 2021. godini bila je 3,5 % (DZS). Udio građana u potrebi za uslugom je procijenjen na jednog člana kućanstva kako bi bilo zastupljeno kućanstvo (otprilike oko 60 %, dakle 2,1 % kućanstava u deprivaciji)	2,1 % građana u dobnoj skupini 20 – 64 Podaci se svakako trebaju ponderirati na način da se dobiveni očekivani broj korisnika pomnoži s omjerom Stopa rizika siromaštva JLRS/Stopa siromaštva RH Moguće je koristiti podatke Svjetske banke o mapi siromaštva iz 2016. g.	Ukoliko postoje, koriste se županijski podaci o stopi teške materijalne deprivacije te se uzima 60 % procijenjenog broja građana u teškoj materijalnoj deprivaciji.	3211	7706	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 2.1 % = 3211 / (br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * stopa materijalne deprivacije [8.4 %]) * 60 % = 7706
SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE Uzet je broj korisnika ZMN-a koji su nezaposleni i radno sposobni. U RH ih je 2021. bilo 23 461	1,04 % građana 20 – 64 g. Podaci se svakako trebaju ponderirati na način da se dobiveni očekivani broj korisnika pomnoži s omjerom Stopa rizika siromaštva JLRS/Stopa siromaštva RH	Podaci područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju primatelja ZMN-a, a koji su nezaposleni i radno sposobni	1590	548	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 1.04 % = 1590
GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI 5,6 % osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu priuštiti obrok koji sadržava meso, piletinu, ribu (ili vegetarijanski ekvivalent) svaki drugi dan. Očekujemo da bi barem 50 % građana bilo spremno koristiti navedene usluge, tj. 2,8 %	2,8 % građana u dobi 0 – 64. *** Za starije osobe su podaci odvojeno prikazani Podaci se svakako trebaju ponderirati na način da se dobiveni očekivani broj korisnika pomnoži s omjerom Stopa rizika siromaštva JLRS/Stopa siromaštva RH Moguće je koristiti podatke Svjetske banke o mapi siromaštva iz 2016. g.	Županijski podaci o prehrambenoj deprivaciji ukoliko postoje. Uzima se u obzir 50 % procijenjenog broja građana.	5513	-	br. građana 0-64 godine u PGŽ [196880] * 2.8 % = 5513 → prema uputi izračuna 2,8 % građana u dobi 0 – 64.
GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA 0,09 % građana od 20 – 64 g. Hrvatska mreža za beskućnike procjenjuje da u RH postoji 2000 beskućnika ili 0,09 % građana od 20 – 64 g.	0,09 % građana od 20 – 64 g. Podaci se svakako trebaju ponderirati na način da se dobiveni očekivani broj korisnika pomnoži s omjerom Stopa rizika siromaštva JLRS/ Stopa	-	138		br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 0.09 % = 138

	siromaštva RH Moguće je koristiti podatke Svjetske banke o mapi siromaštva iz 2016. g.				
--	--	--	--	--	--

Izvor: Obrada autora temeljem županijskih i nacionalnih podataka

Tablica 30 Obrazac 2.3. Procjena broja građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave

PREVALENCIJA RIZIKA S KOJIM SE SUOČAVAJU GRAĐANI NA NACIONALNOJ RAZINI	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	objašnjenje:
GRAĐANI U RIZIKU U DOBI OD 20 – 64 GODINA (NA RAZINI RH N=2 261 449)			152889		br. građana 20-64 godine u PGŽ
GRAĐANI SUOČENI SA RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA					
OPĆA PREVENCIJA RADI ZAŠTITE MENTALNOG ZDRAVLJA 12,3 % građana 20 – 64 Od 2015 do 2021. godine u Hrvatskoj je u prosjeku bilo 278 428 građana s neurozama i ostalim duševnim poremećajima2 .	12,3 % građana 20 – 64	Podaci županijskog zavoda za javno zdravstvo o prosječnom broju pacijenata u periodu od 2015. do 2021. godine sa: duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11 – F19), neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima (F40 – F48) te ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja u dobi od 20 – 64.	18805	F11 – F19 = 185 F40 – F48 = 1.401 Ostali = 2.554 UKUPNO 4.140	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 12.3 % = 18805
GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA 0,75 % građana u dobi 20 – 64 g. 16 962 u RH Broj hospitalizacija zbog mentalnog zdravlja u dobi 20 – 59 godina bio je 20 585. Taj broj je umanjen za 17,6 % koliko nosi broj hospitalizacija zbog poremećaja povezanih s konzumacijom alkohola. Na taj način govorimo o 16962 hospitalizacija. Iako taj broj nije broj pacijenata radi višestrukih hospitalizacija jednog pacijenta, on je korišten kao jedini dostupan pokazatelj	0,75 % građana u dobi 20 – 64 g.	Županijski podaci o broju hospitaliziranih pacijenata radi teškoća mentalnog zdravlja (umanjen za hospitalizacije zbog poremećaja povezanih s konzumacijom alkohola)	1147	11389	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 0.75 % = 1147
GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKANJU Istraživanje Stojnić (2018.) ukazuje da je prevalencija patološkog kockanja 1 % Od 2015. – 2021. u prosjeku je bilo 9214 pacijenata s duševnim poremećajima i poremećajima	2 % populacije u dobi 20 – 64 1 % radi patološkog kockanja 0,41 % radi konzumacije psihoaktivnih tvari 0,48 % radi konzumacije alkohola	Podaci županijskog zavoda za javno zdravstvo o duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima te duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih uzimanjem alkohola	3058 1529 627 734	595	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 2 % = 3058 br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 1 % = 1529 br. građana 20-64 godine u PGŽ

ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima ili 0,41 % građana u dobi 20 – 64 g. Od 2015. – 2021. u prosjeku je bilo 10712 pacijenata s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih uzimanjem alkohola ili 0,48 % građana u dobi 20 – 64 g.					u PGŽ [152889] * 0.41 % = 627 br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 0.48 % = 734
ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM 15514 odrasla osoba je pod skrbništvom od čega je oko 70 % u dobi do 65 godina (0,5 % građana u dobi 20 – 64 g.) U 2021. godini bilo je 15514 odraslih osoba pod skrbništvom. Od toga broja treba uzeti u obzir 70 % korisnika (radi dobi) što je 10860 osoba. Od toga 61 % osoba živi u obitelji, a 39 % izvan obitelji, u udomiteljstvu ili ustanovi. Pritom, u 2021. godini 2948 osoba je stavljeno pod skrbništvo što čini 20 % svih skrbništva.	0,5 % građana u dobi 20 – 64 g.	Podaci područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju odraslih osoba pod skrbništvom u županiji u dobi 20 – 64 godine	764	1127	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 0.5 % = 764
Kada je riječ o mentalnom zdravlju, korišteni su podaci HZJZ-a, obiteljske medicine te je korišten prosječan broj građana sa dijagnozama od 2015. do 2021. godine. Razlog zašto nije uzeta samo 2021. godina jest u tome što se 2020. i 2021. dogodila eksplozija dijagnosticiranih poteškoća mentalnog zdravlja u dobi 20 – 64, primjerice sa oko 250 000 2018. i 2019. godine na 419 009 u 2020. Godini Te 417 567 u 2021. godini. Smatramo kako prema ovom podatku treba biti oprezan te je stoga uzeta prosječna vrijednost od 2015. Do 2021. godine. Korišteni su podaci o duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima (F11 – F19), neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima (F40 – F48) te o ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja.					

Izvor: Obrada autora na temelju županijskih i nacionalnih podataka

Tablica 31 Obrazac 2.4. Procjena broja građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave

PREVALENCIJA RIZIKA S KOJIM SE SUOČAVAJU GRAĐANI NA NACIONALNOJ RAZINI	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	objašnjenje:
GRAĐANI U RIZIKU U DOBI OD 20 – 64 GODINA (NA RAZINI RH N=2 261 449)			152.889		br. građana 20-64 godine u PGŽ
GRAĐANI S INVALIDITETOM			34.947		
OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 godina (bez korisnika sa psihozama i poremećajima osobnosti) N= 45856 2,03 % građana u dobi 20 – 64 g. U 2021. godini u sustavu socijalne skrbi bilo je	2,03 % građana u dobi 20 – 64 g. Potrebno je ponderiranje na način da se očekivani broj korisnika pomnoži sa omjerom prevalencija invaliditeta u dobi 20 – 65 g. u županiji / prevalencija invaliditeta u dobi 20 – 65 g. u RH	Podaci područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi 18 – 65 godina (isključujući korisnike sa psihozama i poremećajima	2392	6236	(br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 2.03%) * (prevalencija invaliditeta u dobi 20 – 65 g. u županiji [131] / prevalencija invaliditeta u dobi 20 – 65 g. u RH [170]) =

45856 osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina, a u tom broju korisnika nisu uključeni korisnici sa psihozama i poremećajima osobnosti (jer su obuhvaćeni u području mentalnog zdravlja)		osobnosti)			2392
SPECIFIČNI RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM OKO 14000 GRAĐANA STARIJIH OD 18 GODINA U POTREBI SA OSOBNOM ASISTENCIJOM: Osobe s tjelesnim, intelektualnim ili mentalnim oštećenjem kod kojih je utvrđen treći ili četvrti stupanj težine invaliditeta-oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja Osobe s oštećenjem sluha drugog, trećeg ili četvrtog stupnja težine invaliditeta-oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja Gluhoslijepe osobe s navršениh 18 godina kod kojih je utvrđen treći ili četvrti stupanj težine invaliditetaoštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja. Osoba koja je navršila 18 godina s oštećenjem vida kod koje je utvrđen treći ili četvrti stupanj težine invaliditeta-oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja. NEZAPOSLENE OSOBE S INTELKTUALNIM TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI 0,09 % građana u dobi 20 – 64 g. U RH je 2021. bilo 6449 osoba s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi u sustavu socijalne skrbi	UDIO GRAĐANA U POTREBI ZA USLUGAMA OSOBNE ASISTENCIJE 2,5 % odraslih osoba s invaliditetom prema podacima Zavoda za javno zdravstvo Potrebno je ponderiranje na način da se očekivani broj korisnika pomnoži sa omjerom prevalencija invaliditeta u dobi 20 – 65 g. u županiji / prevalencija invaliditeta u dobi 20 – 65 g. u RH UDIO GRAĐANA U POTREBI ZA USLUGAMA PODRŠKE U ZAPOSŁJAVANJU 0,09 % građana u dobi 20 – 64 g.		3822 2612 138	6572	br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 2.5% = 3822 (br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 2.5%) * (prevalencija invaliditeta u dobi 20 – 65 g. u županiji [8.2] / prevalencija invaliditeta u dobi 20 – 65 g. u RH [9]) = 2612 br. građana 20-64 godine u PGŽ [152889] * 0.09% = 138

Izvor: Obrada autora na temelju županijskih i nacionalnih podataka

Tablica 32 Obrazac 2. Procjena broja građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave

PREVALENCIJA RIZIKA S KOJIM SE SUOČAVAJU	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI	objašnjenje:
--	--	---	----------------------------------	----------------------------------	--------------

GRAĐANI NA NACIONALNOJ RAZINI	NACIONALNE PODATKE	ŽUPANIJSKIH PODATAKA	KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	
IZBJEGLICE I PRIPADNICI ROMSKE NACIONALNE MANJINE U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA U UKUPNOM STANOVNIŠTVU			265419		br. stanovnika u PGŽ
Udio Roma u Hrvatskoj: N= 24 524 ili 0,63 % stanovništva Ukupan broj Roma procijenjen je na temelju istraživanja Kunac i suradnika (2018.), ne na temelju Popisa stanovništva.	0,63 % stanovništva Očekivani broj korisnika treba ponderirati na način da se pomnoži sa omjerom udio romske populacije u županiji / udio romske populacije u RH koji je dostupan iz Popisa stanovništva	Županije se mogu koristiti podatkom iz Popisa stanovništva 2021. o broju Roma. Pritom, treba voditi računa da je taj broj manji od stvarnog na što ukazuju i nacionalni pokazatelji.	1672	683	br. stanovnika u PGŽ [265419] * 0.63 % = 1672
Izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom Do 31. 12. 2022. u Hrvatskoj je bila 1039 osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom te 22 407 raseljenih osoba iz Ukrajine 0,6 % stanovništva	0,6 % stanovništva * Iako izbjeglice nisu popisane kao dio stanovništva RH, postotak se ne mijenja značajno njihovim dodavanjem te se može koristiti procjena u odnosu na broj stanovnika	Broj osoba pod međunarodnom zaštitom te broj raseljenih osoba iz Ukrajine koji imaju prijavljeni boravak na području županije.	1593	1593	br. stanovnika u PGŽ [265419] * 0.6 % = 1593

Izvor: Obrada autora na temelju županijskih i nacionalnih podataka

Tablica 34 Obrazac 2. Procjena broja građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave

PREVALENCIJA RIZIKA S KOJIM SE SUOČAVAJU GRAĐANI NA NACIONALNOJ RAZINI	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI KORISTEĆI NACIONALNE PODATKE	BROJ GRAĐANA U RIZIKU U ŽUPANIJI TEMELJEM ŽUPANIJSKIH PODATAKA	objašnjenje:
OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI U RIZIKU (NA RAZINI RH BROJ OSOBA U DOBI OD 65 I STARIJIH OD 65 GODINA N=869 239)			68539		br. građana 65+ u PGŽ
STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI 6,4 % populacije je starije od 65 godina. Prema podacima Popisa stanovništva iz 2011., u populaciji je bilo 19,74 % starijih osoba ovisnih o tuđoj pomoći i njezi. Pored toga, rizik od siromaštva u starijoj populaciji je 32,4 %. To znači da usluge trebaju biti dostupne za minimalno 6,4 % populacije starije od 65 godina. Nadalje, minimalno potrebne usluge smještaja treba osigurati za samce (24,23 %) koji su riziku od siromaštva (55,3 % samačkih kućanstava u dobi 65+), i koji su sniženih funkcionalnih sposobnosti (19,74 % starijih). Dakle usluge smještaja ili intenzivne pomoći treba osigurati za 2,65 % starijih, a za njih 3,75 % druge usluge podrške.	6,4 % populacije je starije od 65 godina. Od toga: usluge smještaja ili intenzivne pomoći treba osigurati za 2,65 % starijih, a za njih 3,75 % druge usluge podrške. Dodatno, predlaže se ponderiranje dobivenih brojeva na način da se projicirani broj starijih osoba pomnoži s omjerom stopa siromaštva u Županiji / stopa siromaštva u Republici Hrvatskoj.	S obzirom na to da se u Popisu stanovništva 2021. ne navodi podatak o udjelu osoba ovisnih o tuđoj pomoći i njezi, županije se mogu koristiti podacima o prevalenciji invaliditeta u starijoj dobi (osobe iznad 65 godina). Od toga broja treba uzeti 32,4 % starijih osoba koje su u riziku od siromaštva	4386 [4094] 1816 [1695] 2,65% za smještaj 2570 [2399]	6006	br. građana 65+ u PGŽ [68539] * 6.4 % = 4386 [4386 * (stopa siromaštva u Županiji [8.4 %] / stopa siromaštva u RH [9 %])] = 4094 br. građana 65+ u PGŽ [68539] * 2.65 % = 1816 [1816* (stopa siromaštva u Županiji [8.4 %] / stopa siromaštva u RH [9 %])] = 1695 br. građana 65+ u PGŽ [68539] * 3.75 % = 2570 [2570* (stopa siromaštva u Županiji [8.4

					%] / stopa siromaštva u RH [9 %]] = 2399
STARIJE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA 6,9 % osoba starijih od 65 godina N=204 049 starijih s neurozama i drugim duševnim poremećajima, u obzir se uzima samo 30 % starijih koji bi bili motivirani za socijalne usluge. Uzeto je u obzir prosječni broj starijih osoba (starijih od 65 godina) s neurozama i drugim duševnim poremećajima od 2015. – 2021. Prosječno je čak 204 049 starijih osoba imalo teškoće mentalnog zdravlja. No, očekujemo da će samo 30 % starijih imati motivaciju za ovim uslugama.	6,9 % osoba starijih od 65 godina	Podaci županijskog zavoda za javno zdravstvo o prosječnom broju osoba starijih od 65 godina u periodu 2015. – 2021. s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11 – F19), neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima (F40 – F48) te s ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja. Od toga broja treba računati tek 30 % starijih kao potencijalnih korisnika usluga radi očekivano niže motivacije.	4729	F11 – F19 = 14 F40 – F48 = 820 Ostali = 1.896 UKUPNO 2.730 819	br. građana 65+ u PGŽ [68539] * 6.9 % = 4729 / ukupno [2730] * 30 % = 819
STARIJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE N= 14 444 1,66 % 65 i starijih od 65 godina. Radi velikog porasta u protekle dvije godine, uzeto je u obzir prosječan broj starijih osoba od 65 godina oboljelih od demencije od 2015. – 2021. godine.	1,66 % starijih od 65 godina	Podaci županijskog zavoda za javno zdravstvo o broju starijih osoba oboljelih od demencije	1138	277	br. građana 65+ u PGŽ [68539] * 1.66 % = 1138
NJEGOVATELJSKI STRES I PODRŠKA OBITELJIMA Visoki stres je prisutan u oko 20 % njegovatelja. U projekciji broja korisnika uzima se u obzir: udio starijih ovisnih o tuđoj pomoći (19,74 %), udio starijih osoba u riziku od siromaštva (32,4 %) te viši stres prisutan kod 20 % njegovatelja (Family Caregiver Alliance, 2022.). Otprilike računamo da 1,28 % starijih osoba ima njegovatelja ili člana obitelji kojemu je potrebna podrška.	1,28 % starijih osoba ima njegovatelja ili člana obitelji kojemu je potrebna podrška.		877		br. građana 65+ u PGŽ [68539] * 1.28 % = 877
TERMINALNO BOLESNE OSOBE N= 46 365 1,2 % ukupnog stanovništva Nacionalni plan razvoja palijativne skrbi 2017. – 2020. predviđa da 46 365 osoba ima potrebu za palijativnom skrbi	1,2 % ukupnog stanovništva		3185		br. stanovnika u PGŽ [265419] * 1.2 % = 3185

Izvor: Obrada autora na temelju županijskih i nacionalnih podataka

Prilog A.4. Procjena dostupnih usluga u JLS (rezultati upitnika za JLS).

Tablica 61 Procjena dostupnih socijalnih usluga u JLS

Koje socijalne usluge se pružaju na Vašem području (moguće više odgovora)?
--

Socijalna usluga	Broj
Boravak	5
Obiteljska medijacija	3
Organizirano stanovanje	4
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovnog obrazovanja	7
Pomoć u kući	23
Psihosocijalna podrška	12
Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja	6
Psihosocijalno savjetovanje	8
Rana razvojna podrška	13
Smještaj	11
Socijalno mentorstvo	5
Stručna procjena	8
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovnog obrazovanja	2
Pomoć u kući	7
Psihosocijalna podrška	1
Psihosocijalno savjetovanje	4
Rana razvojna podrška	4
Savjetovanje	13
Smještaj	1

Izvor: Rezultati prikupljanja podataka JLS (Obrazac 6.), obrada autora 2025.

Prilog A.5. Mreža socijalnih usluga, izvadak za Županiju

Tablica Mreža socijalnih usluga u Primorsko-goranskoj županiji

Vrsta socijalnih usluga * za usluge 1-10 potrebe su iskazane brojem usluga na godišnjoj razini, a za usluge 11-13 potrebe su iskazane brojem korisnika	Godina	Djeca ili mlade punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi	Djeca ili mlade punoljetne osobe s problemima u ponašanju	Djeca s teškoćama u razvoju	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalnim oštećenjem)	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesnim, intelektualnim i osjetilnim oštećenjem)	Osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju ili drugim oblicima ovisnosti	Starije osobe	Teško bolesne osobe	Žrtve nasilja u obitelji	Žrtve trgovanja ljudima	Trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života, iznimno do tri godine života djeteta	Beskućnici	Druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o socijalnoj skrbi	Ukupno po godini	Ukupno 2023+2024
Savjetovanje	2023	780	696	1680	960	1530	90	2100	30	210	15	69	240	0	8400	8400
	2024														0	
Stručna procjena	2023	16900	15080	36400	20800	33150	1950	20000	650	4550	325	1495	5200	0	156500	156500
	2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Psihosocijalno savjetovanje	2023														0	0
	2024														0	
Socijalno mentorstvo	2023														0	0
	2024														0	
Obiteljska medijacija	2023														0	0
	2024														0	
Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja	2023														0	0
	2024														0	
Psihosocijalna podrška	2023	33800	30160	72800	41600	66300	3900	20000	130	910	650	2990	10400	0	283640	283640
	2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rana razvojna podrška	2023			20000											20000	20000
	2024			0											0	
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja	2023			10000	10000	10000									30000	30000
	2024			0	0	0									0	
Pomoć u kući	2023				100000	100000		180000						0	380000	380000
	2024				0	0		0						0	0	
Boravak	2023	130	130	400	60	200		100					30	0	1050	1050
	2024	0	0	0	0	0		0					0	0	0	
Smještaj	2023	30	52	100	200	250	15	500	10	50	5	20	30	0	1262	1262
	2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Organizirano stanovanje	2023	100	50	60	60	60	15	100	0	20	0	3	20	0	488	488
	2024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Izvor: Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, 2023. Mreža socijalnih usluga u Županiji.

Prilog B. Pregled pružatelja i vrsta socijalnih usluga prema prstenovima za Katalog pružatelja usluga u socijalnoj skrbi

Gorski kotar

Tablica 35 Pregled pružatelja socijalnih usluga - ustanove na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

NAZIV PRUŽATELJA USTANOVE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Ispostava Doma zdravlja PGŽ Delnice/ zdravstvena	Delnice	Palijativna skrb u kući korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	Građani u dobi od 65+ godina	
Ispostava doma zdravlja PGŽ Delnice/ zdravstvena	Ravna Gora	Palijativna skrb u kući korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	Građani u dobi od 65+ godina	
Centar za pomoć u kući Grada Vrbovsko	Vrbovsko	Pomoć u kući (PUK.03 Obavljanje kućnih poslova - Starije osobe (167/0);	Starije o osobe/Građani u dobi od 65+ godina	0/167
		Pomoć u kući (PUK.04 Održavanje osobne higijene - Starije osobe (18/0);	Građani u dobi od 65+ godina	0/18
		Pomoć u kući (PUK.05 Zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba - Starije osobe (150/0))	Građani u dobi od 65+ godina	0/150
Centar za pružanje usluga u zajednici Delnice	Delnice	Smještaj	Starije osobe	28/28
		Smještaj	Teško bolesne odrasle osobe	5/5
		Smještaj	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje	11/11
Dom za odrasle osobe Turnić, Rijeka	Delnice	Smještaj – organizirano stanovanje	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem	4/4

Izvor: Katalog pružatelja socijalnih usluga 2024./25., do 10.3.2025., Registar pružatelja, Obrazac za pružatelje, obrada autora 2025.

Tablica 36 Pregled pružatelja socijalnih usluga - fizičke osobe na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

NAZIV PRUŽATELJA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Emil Šuler	Fužine	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0
Sandro Matić	Lokve	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0

Izvor: Katalog pružatelja socijalnih usluga 2024./25., do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Tablica 37 Pregled pružatelja socijalnih usluga - obrti i trgovačka društva na području Gorskog kotara prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

NAZIV PRUŽATELJA OBRTI	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
SPOMI, obrt za pružanje usluga pomoći u kući za starije i nemoćne osobe, vl. Spomenka Vikić	Delnice	Pomoć u kući	Skupine starije od 65	0/650 0/750
NONIĆI, obrt za usluge skrbi i njege starijih osoba i osoba sa invaliditetom, vl. Mardi Surina	Lokve	Smještaj	Skupine starije od 65	13/0
Dom za starije Vila Vinka d.o.o.	Delnice	Smještaj	Skupine starije od 65	40/0 66/0

Izvor: Katalog pružatelja socijalnih usluga 2024./25., obrada autora 2025.

Tablica 38 Pregled pružatelja socijalnih usluga - društava na području Gorskog kotara prema

NAZIV PRUŽATELJA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Delnice	Begovo Razdolje	Pomoć u kući (Program "Zaželi")* pruža uslugu za 9 JLS, ukupni podaci vidi Delnice	starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Udruga "Život, ambicija, radost" (Udruga Ž.A.R)	Begovo Razdolje	Pomoć u kući* pruža uslugu za 11 JLS, ugovoreni kapacitet vidi Delnice	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Delnice	Brestova Draga	Pomoć u kući (Program "Zaželi")	starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Udruga "Život, ambicija, radost" (Udruga Ž.A.R)	Brestova Draga	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Udruga "Život, ambicija, radost" (Udruga Ž.A.R)	Brod Moravice	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Čabar	Čabar	PUK Organiziranje prehrane (nabava i dostava gotovih obroka)	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/352 0/322
		Pomoć u kući: obavljanje kućanskih poslova, održavanje osobne higijene; zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/259 0/90 0/79
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Delnice	Delnice	Savjetovanje	Obitelji osoba ovisnih o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti	0/0
		Savjetovanje	Žrtve nasilja u obitelji, djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, PUP	0/0
		Psihosocijalna podrška	Obitelji osoba ovisnih o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti; Žrtve nasilja u obitelji, djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, PUP	0/0

		Pomoć u kući: 1. obavljanje kućanskih poslova; 2. održavanje osobne higijene	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/0
		Pomoć u kući (Program "Zaželi")	starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
		Posudionica ortopedskih pomagala	Sve dobne skupine	
		Razgovori i druženje	Sve dobne skupine	
		Pomoć u socijalnoj integraciji	Sve dobne skupine	
		Poticanje međugeneracijske solidarnosti	Sve dobne skupine	
		Održavanje čistoće stambenog prostora	Sve dobne skupine	
		Omogućavanje telefonskog kontakta	Sve dobne skupine	
		Ostale usluge u kući i okućnici	Sve dobne skupine	
		Kontrola redovitog uzimanja lijekova	Sve dobne skupine	
		Dostava lijekova korisnicima	Sve dobne skupine	
		Savjetovanje	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili odgovarajuće roditeljske skrbi	
Udruga "Život, ambicija, radost" (udruga Ž.A.R)	Delnice	Pomoć u kući: 1. obavljanje kućanskih poslova 2. održavanje osobne higijene 3. zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba	Starije i teško bolesne odrasle osobe Građani u dobi 65+ godina	1. 0/769 2. 0/149 3. 0/183
Udruga umirovljenika Grada Delnica	Delnice	Pomoć u kući: 1. obavljanje kućanskih poslova 2. održavanje osobne higijene	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0 20/0
Udruga "Život, ambicija, radost" (udruga Ž.A.R)	Fužine	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Udruga "Život, ambicija, radost" (udruga Ž.A.R)	Lokve	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Udruga antifašističkih boraca i antifašista Općine Lokve	Lokve	Ostale usluge - pomoći.	Starije osobe	
Udruga umirovljenika Lokve	Lokve	Ostale usluge pomoći	Starije osobe	

Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Delnice	Mrkopalj	Pomoć u kući (Program "Zaželi")	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Udruga "Život, ambicija, radost" (udruga Ž.A.R)	Mrkopalj	Pomoć u kući	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Delnice	Ravna Gora	Posudionica ortopedskih pomagala	Sve dobne skupine	
		Razgovori i druženje	Sve dobne skupine	
		Pomoć u socijalnoj integraciji	Sve dobne skupine	
		Poticanje međugeneracijske solidarnosti	Sve dobne skupine	
		Održavanje čistoće stambenog prostora	Sve dobne skupine	
		Omogućavanje telefonskog kontakta	Sve dobne skupine	
		Ostale usluge u kući i okućnici	Sve dobne skupine	
		Kontrola redovitog uzimanja lijekova	Sve dobne skupine	
		Dostava lijekova korisnicima	Sve dobne skupine	
Udruga "Život, ambicija, radost" (udruga Ž.A.R)	Ravna Gora	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Udruga "Život, ambicija, radost" (udruga Ž.A.R)	Skrad	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Delnice	Sunger	Pomoć u kući (Program "Zaželi")	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Udruga "Život, ambicija, radost" (udruga Ž.A.R)	Sunger	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Delnice	Tuk	Pomoć u kući (Program "Zaželi")	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Udruga "Život, ambicija, radost" (udruga Ž.A.R)	Tuk	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Vrbovsko	Vrbovsko	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/0

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25. do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Crikveničko-Vinodolska rivijera

Tablica 39 Pregled ustanova - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

NAZIV PRUŽATELJA USTANOVE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET/ UGOVORENO
Centar za pružanje usluga u zajednici Grada Crikvenice	Crikvenica	Pomoć u kući (PUK.03 Obavljanje kućnih poslova - Starije osobe (40/0))	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	0/40

		Pomoć u kući (PUK.04 Održavanje osobne higijene - Starije osobe (40/0);	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	0/40
		Pomoć u kući (PUK.05 Zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba - Starije osobe (20/0))	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	0/20
		Dnevni boravak za starije i nemoćne osobe	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	0/0
Dom za starije osobe Salvia	Crikvenica	Smještaj (SMJ.05.01 I. stupanj (starije osobe) - Starije osobe (0/29)	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	29/0
		Smještaj (SMJ.05.02 II. stupanj (starije osobe) - Starije osobe (0/20)	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	20/0
		Smještaj (SMJ.04.03 III. stupanj (starije osobe) - Starije osobe (0/76))	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	76/0
Centar za pružanje usluga u zajednici Izvor Selce	Selce	Boravak (BOR.02 Poludnevni boravak - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (40/40); Selce/Novi Vinodolski	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi 60	40/40 20/20
		Savjetovanje (SAV Savjetovanje - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (0/0);	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0/0
		Pomoć u kući (PUK.01 Organiziranje prehrane - priprema gotovih obroka - Starije osobe (0/0);	Starije osobe	0/0
		Pomoć u kući (PUK.02 Organiziranje prehrane - nabava gotovih obroka),	Starije osobe	0/0
		Psihosocijalna podrška (PSP Psihosocijalna podrška - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (0/0);	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0/0
		Boravak (BOR.02 Poludnevni boravak - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (20/20) Rijeka),	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi 20	20/20
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (6/6)), Rijeka	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi 6	6/6
		Organizirano stanovanje (OST.04 Uz povremenu podršku - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (2/2)), Rijeka 2	Djeca i mladi u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija prava se krše 2	2/2

		Organizirano stanovanje (OST.04 Uz povremenu podršku - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (1/1)), Rijeka 3/Senj/Crikvenica/	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi 6	1/1 1/1 1/1
		Boravak (BOR.02 Poludnevni boravak - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (10/10);	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	10/10
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (5/5)), Selce	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	5/5
		Organizirano stanovanje (OST.04 Uz povremenu podršku - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi (1/1) Crkvenaca	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	1/1
Dječji vrtić "Cvrčak i mrav"	Tribalj	"Smještaj" djece Roma i edukacija	Pripadnici romske nacionalne manjine	0
		Rana razvojna podrška	Djeca s teškoćama u razvoju	
Osnovna škola Jurja Klovića - Tribalj	Tribalj	Asistent u nastavi	Učenici sa teškoćama	
		Pomoć za podmirenje troškova produženog boravka	Izbjeglice	
Centar za rehabilitaciju Fortica Kraljevica	Kraljevica	Smještaj (SMJ Smještaj - Djeca sa teškoćama u razvoju	Djeca sa teškoćama u razvoju	9/0
		Smještaj (SMJ Smještaj - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje);, Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	30/0
		Boravak (BOR Boravak - Djeca sa teškoćama u razvoju;	Djeca sa teškoćama u razvoju	0/0
		Pomoć u kući (PUK.01 Organiziranje prehrane - priprema gotovih obroka - Starije osobe;	Starije osobe	0/260
		Pomoć u kući (PUK.02 Organiziranje prehrane - nabava gotovih obroka i dostava - Starije osobe,	Starije osobe	0/260
		Boravak (BOR.02 Poludnevni boravak - Djeca sa teškoćama u razvoju* ukinuto 2024. i 2025.	Djeca sa teškoćama u razvoju	0/0
Dječji vrtić "Orepčiči" Kraljevica/ obrazovna ust.	Kraljevica	Logopedске usluge/zdravstvena	Djeca s teškoćama u razvoju	
		Usluge asistenta za djecu s teškoćama u razvoju	Djeca od 1-6 godina	

Dom zdravlja PGŽ	Kraljevica	Sufinanciranje palijativne skrbi	Terminalno bolesne osobe	
		Sufinanciranje palijativne skrbi i tečaj za trudnice	Terminalno bolesne osobe	
		Tečaj za trudnice	Građani	
Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ	Kraljevica	Rad s djecom i mladima/prevencija	Djeca i mladi	
		Unaprjeđenje života osjetljivih skupina mladih i građana/prevencija	Djeca i građani u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
Osnovna škola Kraljevica	Kraljevica	Logopedске usluge	Djeca s teškoćama u razvoju	
		Sufinanciranje nabavke udžbenika i prijevoz za učenike slabijeg imovinskog statusa	Djeca i mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
		Stipendije za učenike po socijalnom programu	Djeca i mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Tablica 40 Pregled fizičkih osoba i trgovačkih društva - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

NAZIV PRUŽATELJA FIZIČKE OSOBE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
ANDREA MARGITIĆ	Crikvenica	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	10/0 10/0
MARKO MARGITIĆ	Crikvenica	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
SNJEŽANA JURKOVIĆ	Dramalj	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe III i I st.	Starije i teško bolesne odrasle osobe	17/0 3/0
IVA IVKOVIĆ	Jadranovo	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije i teško bolesne osobe	
LIDIJA MARIČIĆ	Novi Vinodolski	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije i teško bolesne osobe	
VUK MARIČIĆ	Novi Vinodolski	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije i teško bolesne osobe	1/0 9/0 2/0
ANDREA HEĆIMOVIĆ	Kraljevica	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije i teško bolesne osobe	
ŽELJKO SEREZLIJA	Kraljevica	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0
SILVIJA GODINIĆ	Povile	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije i teško bolesne osobe	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25. do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Tablica 41 Pregled obrta i trgovačkih društva - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

NAZIV PRUŽATELJA OBRT	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
SPOMI, obrt za pružanje usluga pomoći u kući za starije i nemoćne osobe, vl. Spomenka Vikić	Kraljevica	Pomoć u kući* vidi Delnice	Starije i nemoćne osobe	

TRGOVAČKO DRUŠTVO				
NAZIV PRUŽATELJA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	
KD Autotrolej d.o.o. / Grad Crikvenica financira	Crikvenica	Besplatan povremeni prijevoz osoba s invaliditetom	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
CASA LUX d.o.o.	Novi Vinodolski	Organizirano stanovanje	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	17/0
LaDaisy d.o.o. za usluge	ZOJ Bribir	Smještaj	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	4/0 15/0

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25. do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Tablica 42 Pregled udruga, vjerskih zajednica i drugih pravnih tijela - pružatelji socijalnih usluga na području Crikveničko-Vinodolske rivijere prema pretežitim uslugama i prema skupini za koju pružaju usluge

NAZIV PRUŽATELJA UDRUGE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Društvo Naša djeca	Crikvenica	Razvoj i unapređenje kvalitete života djece	Djeca od 0-19	
Gradsko društvo Crvenog križa Crikvenica	Crikvenica	Promicanje zdravog načina života i zaštite zdravlja, programi liječenja od ovisnosti, rad s djecom i mladima,	Djeca i mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
		Unapređenje kvalitete života osoba starije životne dobi	Starije osobe	
		Socijalna samoposluga i/ili dostava gotovih obroka građanima u prehrambenoj deprivaciji	Građani u prehrambenoj deprivaciji	
Udruga djece s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom Grada Crikvenice Uspjeh	Crikvenica	Osobna asistencija (osobni asistent)	Osobe s invaliditetom od 20 do. 64 godine	0/880 0/880
		Pomoć djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom	Djeca s teškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom i njihovi članovi obitelji	
Udruga dragovoljaca i veterana Domovinskog rata RH, ogranak Crikvenica	Crikvenica	Pružanje pomoći u prevladavanju teškoća veterana i članova obitelji i stradalnika Domovinskog rata	Građani sa rizicima mentalnog zdravlja (veterani Domovinskog rata)	
Udruga Sunce	Crikvenica	Pomoć umirovljenicima, starijima i nemoćnima u ostvarivanju svojih prava	Starije osobe	
Udruga umirovljenika Grada Crikvenice i Općine Vinodolske	Crikvenica	Pomoć umirovljenicima, starijima i nemoćnima u ostvarivanju svojih prava	Starije osobe	
Udruga za pomoć u kući starijim i nemoćnim osobama Grada Crikvenice	Crikvenica	Pomoć u kući	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
UHVIDR-a Crikvenica	Crikvenica	Pružanje pravne psihosocijalne pomoći braniteljima	Osobe s invaliditetom/Invalidi domovinskog rata	
Udruga Sretniji grad	Dramalj	Zaštita mentalnog zdravlja djece, mladih i odraslih	Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom	

Klub liječenih alkoholičara "Dubračina" /zdravstvo	Kraljevica	Psihosocijalna podrška i rehabilitacija liječenih alkoholičara	Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki	
Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka	Kraljevica	Zdravstvena zaštita, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje, obrana, civilna zaštita	Djeca i građani u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
		zdravstvena zaštita, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje, obrana, civilna zaštita	Djeca i građani u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
Udruga gluhih i nagluhih PGŽ	Kraljevica	Pomoć i podrška gluhim i nagluhim osobama	Osobe s invaliditetom/Gluhe i nagluhe osobe	
Udruga invalida rada Rijeka	Kraljevica	Promicanje, razvitak i unaprjeđenje kvalitete života invalida rada te starijih i nemoćnih osoba	građani u dobi od 30-65 god., starije osobe 65+	
Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ	Kraljevica	Unapređivanje rehabilitacije i zaštite osoba oboljelih od mišićne distrofije i srodnih neuromišićnih bolesti	Osobe s invaliditetom	
Udruga žena operiranih dojki Nada Rijeka	Kraljevica	Pomoć ženama oboljelim od raka dojke, njihovim obiteljima i svim zainteresiranim građanima	Žene od 20-80 god.	
Udruga djece s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom Grada Crikvenice Uspjeh	Novi Vinodolski	Osobna asistencija (osobni asistent), vidi Crikvenica	Djeca s teškoćama u razvoju/ osobe s invaliditetom	
Klub liječenih alkoholičara "Dubračina" / zdravstvo	Novi Vinodolski	Psihosocijalna podrška i rehabilitacija liječenih alkoholičara	Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki	
Društvo multiple skleroze PGŽ	Novi Vinodolski	Osobna asistencija za osobe s tjelesnim, intelektualnim ili mentalnim oštećenjem*vidi Rijeka	Osobe s invaliditetom	
		Psihosocijalna podrška* vidi Rijeka	Osobe s invaliditetom	
		Savjetovanje, vidi Rijeka	Osobe s invaliditetom	
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Novi Vinodolski	Novi Vinodolski	Ublažavanje ljudskih patnji, a osobito onih izazvanih oružanim sukobima, velikim prirodnim, ekološkim, tehnološkim i drugim nesrećama, s posljedicama masovnih stradanja i epidemijama; doprinos unapređenju i zaštiti zdravlja, prevenciji bolesti i podizanju zdravstvene i ekološke kulture građana; poticanje i unapređenje solidarnosti, promicanje volonterstva i međusobnog pomaganja te socijalne sigurnosti građana.	Djeca i građani u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
Matica umirovljenika Grada Novi Vinodolski	Novi Vinodolski		(nije navedeno)	
Udruga "I djeci s ljubavlju"	Novi Vinodolski		(nije upisano)	
Udruga "Novi korak"	Novi Vinodolski		(nije navedeno)	
Udruga 51+ Novi Vinodolski	Novi Vinodolski		(nije navedeno)	

Udruga roditelja i stručnjaka za poticanje razvoja govora i jezika za djecu i odrasle "Logoton"	Novi Vinodolski		(nije upisano)	
Udruga za pomoć u kući starijim i nemoćnim osobama Novi vinodolski	Novi Vinodolski	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/0
Udruga gluhih i nagluhih PGŽ	Novi Vinodolski	Pomoć i podrška gluhim i nagluhim osobama	Gluhe i nagluhe osobe	
Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ	Novi Vinodolski	Osobna asistencija (osobni asistent)* vidi Rijeka	Osobe s invaliditetom	
Udruga žena operiranih dojki Nada Rijeka	Novi Vinodolski	Pomoć ženama oboljelim od raka dojke, njihovim obiteljima i svim zainteresiranim građanima	Žene od 20-80 god.	
Klub liječenih alkoholičara "Dubračina" / zdravstvena	Selce	Pružanje pomoći i podrške članovima Kluba, te pojedinačnog i obiteljskog liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije liječenih alkoholičara i članova njihovih obitelji	Ovisnici i liječeni ovisnici o alkoholu	
Udruga djece s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom Grada Crikvenice Uspjeh	Vinodolska općina	Pomoć djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom. vidi Crikvenica	Djeca s teškoćama u razvoju/ osobe s invaliditetom	
UHVIDR-a Crikvenica	Vinodolska općina	Socijalna i pravna zaštita hrvatskih ratnih vojnih invalida Domovinskog rata	Invalidi domovinskog rata	
Klub liječenih alkoholičara "Dubračina"/ zdravstvena	Vinodolska općina	Pružanje pomoći i podrške članovima Kluba, te pojedinačnog i obiteljskog liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije liječenih alkoholičara i članova njihovih obitelji	Ovisnici i liječeni ovisnici o alkoholu	
Društvo multiple skleroze PGŽ	Vinodolska općina	"Socijalne usluge" oboljelima od multiple skleroze, vidi Rijeka	Osobe s invaliditetom	
Hrvatski crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Novi Vinodolski	Vinodolska Općina	Ublažavanje ljudskih patnji, a osobito onih izazvanih oružanim sukobima, velikim prirodnim, ekološkim, tehnološkim i drugim nesrećama, s posljedicama masovnih stradanja i epidemijama; doprinos unapređenju i zaštiti zdravlja, prevenciji bolesti i podizanju zdravstvene i ekološke kulture građana; poticanje i unapređenje solidarnosti, promicanje volonterstva i međusobnog pomaganja te socijalne sigurnosti građana.	Azilanti	
Udruga gluhih i nagluhih PGŽ	Vinodolska općina	Pomoć i podrška gluhim i nagluhim osobama	Gluhe i nagluhe osobe	
Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ	Vinodolska općina	Unapređivanje rehabilitacije i zaštite osoba oboljelih od mišićne distrofije i srodnih neuromišićnih bolesti /	Osobe s invaliditetom	
Udruga civilnih invalida rata	Vinodolska općina	Promicanje, razvitak i unapređenje društvenog položaja civilnih invalida/stradalnika rata, zaštita njihovih prava i interesa	Civilni invalidi rata	
Udruga slijepih PGŽ	Vinodolska općina	Unapređenje statusa slijepih osoba u svim segmentima života te zaštita njihovih prava i interesa	Slijepe i slabovidne osobe	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25. do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Otoci - Otok Rab

Tablica 43 Pružatelji usluga na otoku Rabu – institucije

NAZIV PRUŽATELJA UDRUGA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Dom Mali Kartec, DJ Rab	Rab	Smještaj	Starije osobe I.,III., IV st.	20/0 27/0 6/0
Županijska specijalna bolnica Rab zdravstvena ustanova	Kampor	Logopedске usluge za djecu	Djeca	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25. do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Tablica 44 Pružatelji usluga na otoku Rabu – udruge

NAZIV PRUŽATELJA UDRUGA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Gradsko društvo Crvenog križa Rab	Banjol	Savjetovanje	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	
		Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu za građane s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu	
		Klub centar za druženje starijih osoba	Građani u dobi 65+ godina	
		Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/0
Gradsko društvo Crvenog križa Rab	Rab	Savjetovanje	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	
		Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu za građane s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu	
		Klub / centar za druženje	Starije osobe	
Udruga za djecu i mlade "Kocka"	Rab	Strukturirano slobodno vrijeme djece i mladih	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	
Konjički klub Soline Rab - Udruga za terapijsko, rekreativno i sportsko jahanje	Rab	Terapijsko i rekreativno jahanje	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./ do10.3.2025., obrada autora 2025.

Otoci - Otok Krk

Tablica 45 Pružatelji usluga na otoku Krku – ustanove

NAZIV PRUŽATELJA USTANOVE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET/ UGOVORENO
---------------------------	------------------------------------	------------------------	--------------------	------------------------------

Dom za starije osobe Mali Kartec Krk	Krk	Smještaj (SMJ.05.04 IV. stupanj (starije osobe) - Starije osobe (12/103);	Starije osobe	103/12
		Smještaj (SMJ.05.02 II. stupanj (starije osobe) - Starije osobe,	Starije osobe	63/10
		Pomoć u kući (PUK.01 Organiziranje prehrane - priprema gotovih obroka - Starije osobe;	Starije osobe	0/66
		Pomoć u kući (PUK.02 Organiziranje prehrane - nabava gotovih obroka i dostava - Starije osobe;	Starije osobe	0/66
Hospicij "Marija K. Kozulić"	Malinska-Dubašnica	Palijativna skrb	Osobama kojima prema prosudbi liječničkog tima preostaje još najviše tri mjeseca života,; umirućima	
Dom zdravlja PGŽ	Omišalj	Tečaj za trudnice	Građani	
Hospicij "Marija K. Kozulić"	Omišalj	Stacionirana palijativna skrb	Građani od 20 na dalje	
Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ	Omišalj	(nije navedeno)	(nije navedeno)	
Centar za rehabilitaciju Rijeka	Krk	Boravak	Osobe s invaliditetom	20/20

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25, do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Tablica 46 Pružatelji socijalnih usluga na području otoka Krka - udruge

NAZIV PRUŽATELJA UDRUGE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Društvo multiple skleroze PGŽ	Baška	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Hrvatski CK, Gradsko društvo Crvenog križa Krk	Baška	Pomoć u kući (gerontodomačica). Vidi Krk	Građani u starijoj životnoj dobi	
Udruga gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije	Baška	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga invalida kvarnerskih otoka	Baška	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Građani u starijoj životnoj dobi	
		Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ	Baška	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Centar za aktivnosti i terapiju uz pomoć životinja „Moj prijatelj“ Njivice	Dobrinj	Rana razvojna podrška 4-7 g	Djeca s teškoćama u razvoju u dobi od 4 - 7 godina	
		Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g. T	Djeca s teškoćama u razvoju u dobi od 8 - 18 godina	
		Terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama za djecu i osobe s invaliditetom	Osobe s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina	
Gradsko društvo Crvenog križa Krk	Dobrinj	Pomoć u kući, vidi Krk	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Mažoretkinje otoka Krka	Dobrinj	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	

Udruga gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije	Dobrinj	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 stručni komunikacijski posrednik	Djeca u dobi od 0-19 godina	
		Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Odrasle osobe s invaliditetom u dobi od 18-65 godina	
		Tečajevi znakovnog jezika	Građani 65 +	
Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata otok Krk	Dobrinj	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom u dobi od 18 -65 godina Osobe u dobi od 20-65 godina s rizicima mentalnog zdravlja Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
		Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Osobe s invaliditetom u dobi od 18 -65 godina Osobe u dobi od 20-65 godina s rizicima mentalnog zdravlja Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
Udruga invalida kvarnerskih otoka	Dobrinj	Specijalizirani prijevoz i pratnja osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	Osobe s invaliditetom i građani u dobi od 18 - 65+	
		Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom i građani u dobi od 18 - 65+	
Udruga invalida rada Rijeka	Dobrinj	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
		Pomoć u kući	Osobe s invaliditetom Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
Udruga umirovljenika Malinska-Dubašnica	Dobrinj	Klub/centar za druženje starijih osoba	Građani 65 +, starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Udruga veterana Domovinskog rata - otok Krk	Dobrinj	Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Građani u dobi od 20 do 64 godine (<i>i stariji</i>)	
Udruga žena operiranih dojki "Nada" Rijeka	Dobrinj	Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) građana 20 – 64 g.	Građani u dobi od 20 do 64 godine, Građani 65+	
Centar za aktivnosti i terapiju uz pomoć životinja „Moj prijatelj“ Njivice	Krk	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom... (terapije potpomognute životinjama, terapijsko jahanje - od 4 do 30. godina)*	Osobe s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina	
Društvo multiple skleroze PGŽ	Krk	Osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi od 18-65 godina, Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom...	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Gradsko društvo Crvenog križa Krk	Krk	Pomoć u kući (gerontodomačica)	Građani u starijoj životnoj dobi	0/9
		Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/40

Karate klub "Krk Croatia"	Krk	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena građana sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Klub liječenih ovisnika Gromače Krk / zdravstvo	Krk	Terapijske grupe za ovisnike o alkoholu za građane	Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki	
Mažoretkinje otoka Krka	Krk	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	
Nogometni klub "Krk"	Krk	Preventivne aktivnosti za mlade radi suzbijanja ovisnosti	Djeca i mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
		Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu	Djeca i mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
Udruga gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije	Krk	Osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi od 18-65 godina, Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom...	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata otok Krk	Krk	Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Građani u dobi od 20 do 64 godine (i stariji)	
Udruga invalida kvarnerskih otoka	Krk	Osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi od 18-65 godina, Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom...	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga umirovljenika "Poljica-Šotovento"	Krk	Klub/centar za druženje starijih osoba	Građani sniženih funkcionalnih sposobnosti u dobi 65+ godina	
Udruga umirovljenika grada Krka	Krk	Klub/centar za druženje starijih osoba	Građani sniženih funkcionalnih sposobnosti u dobi 65+ godina	
Udruga veterana Domovinskog rata - otok Krk	Krk	Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Građani u dobi od 20 do 64 godine (i stariji)	
Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka	Krk	Djeca u županiji s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju dobi od 0 do 19 godina	
		Djeca u županiji s teškoćama u razvoju, Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	
Udruga žena operiranih dojki "Nada" Rijeka	Krk	Druge terapijske/rehabilitacijske usluge	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
		Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Građani s rizicima mentalnog zdravlja u dobi od 20 do 64 godine	
Županijske udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka	Krk	Djeca u županiji s teškoćama u razvoju, Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima	Djeca s teškoćama u razvoju u dobi od 0 do 19 godina	
Udruga invalida kvarnerskih otoka	Kvarnerski otoci	Specijalizirani prijevoz i pratnja osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	Osobe s invaliditetom i građani u dobi od 18 - 65+	
		Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom i građani u dobi od 18 - 65+	

		Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Centar za aktivnosti i terapiju uz pomoć životinja „Moj prijatelj“ Njivice	Malinska-Dubašnica	Edukacija, rehabilitacija i program psihomotorne terapije pomoću životinja za djecu s teškoćama	Djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom	
Gradsko društvo Crvenog križa Krk	Malinska-Dubašnica	Pomoć u kući, vidi Krk	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Klub liječenih ovisnika Gromače Krk / zdravstvo	Malinska-Dubašnica	Psihosocijalna rehabilitacija i resocijalizacija liječenih ovisnika i njihovih obitelji, preventivni edukativni rad s mladima na temu zloupotrebe sredstava ovisnosti	Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki	
Mažoretkinje otoka Krka	Malinska-Dubašnica	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	
Nogometni klub "Krk"	Malinska-Dubašnica	Preventivne aktivnosti za mlade radi suzbijanja ovisnosti	Djeca i mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
		Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu	Djeca i mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	
Udruga gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije	Malinska-Dubašnica	Psihosocijalna podrška	Osobe i djeca s oštećenim sluhom, djeca s umjetnom pužnicom i njihove roditelje	
		Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom i rizičnog mentalnog zdravlja, starije osobe i branitelje	
Udruga invalida kvarnerskih otoka	Malinska-Dubašnica	Psihosocijalna podrška osoba s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga invalida rada Rijeka	Malinska-Dubašnica	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom i članovi obitelji	
Udruga umirovljenika Malinska-Dubašnica	Malinska-Dubašnica	Klub/centar za druženje starijih osoba	Građani 65 +, starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
		Aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje starijih osoba u zajednicu	Građani 65 +, starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Udruga žena operiranih dojki "Nada" Rijeka	Malinska-Dubašnica	Psihosocijalna pomoć i podrška	Ženske osobe oboljele od raka dojke i članovi obitelji	
Centar za aktivnosti i terapiju uz pomoć životinja „Moj prijatelj“ Njivice	Njivice	Rana razvojna podrška 4 - 7 g.	Djeca s teškoćama u razvoju u dobi od 4 - 7 godina	
Centar za aktivnosti i terapiju uz pomoć životinja „Moj prijatelj“ Njivice	Njivice	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g. T	Djeca s teškoćama u razvoju u dobi od 8 - 18 godina	
		Terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama za djecu i osobe s invaliditetom	Osobe s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina	
Društvo multiple skleroze PGŽ	Omišalj	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Gradsko društvo Crvenog križa Krk	Omišalj	Pomoć u kući (gerontodomačica), vidi Krk	Građani u starijoj životnoj dobi	

Klub liječenih ovisnika Gromače Krk / zdravstvo	Omišalj	Psihosocijalna rehabilitacija i resocijalizacija liječenih ovisnika i njihovih obitelji, preventivni edukativni rad s mladima na temu zloupotrebe sredstava ovisnosti	Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki	
Udruga antifašističkih boraca i antifašista otoka Krka	Omišalj	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Starije osobe	
Udruga gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije	Omišalj	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga invalida kvarnerskih otoka	Omišalj	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Građani u starijoj životnoj dobi	
Udruga invalida rada Rijeka	Omišalj	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga Obitelji za mlade Njivice	Omišalj	(nije navedeno)	(nije navedeno)	
Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ	Omišalj	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga umirovljenika Malinska-Dubašnica	Omišalj	Građani u dobi 65+ godina	Građani 65 +, starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	
Udruga antifašističkih boraca i antifašista otoka Krka	Otok Krk	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Starije osobe	
Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata otok Krk	Otok Krk	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom u dobi od 18 -65 godina Osobe u dobi od 20-65 godina s rizicima mentalnog zdravlja Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata otok Krk	Otok Krk	Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Osobe s invaliditetom u dobi od 18 -65 godina Osobe u dobi od 20-65 godina s rizicima mentalnog zdravlja Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
		Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
		Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga veterana Domovinskog rata - otok Krk	Otok Krk	Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Građani s rizicima mentalnog zdravlja u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
Društvo multiple skleroze PGŽ	PGŽ	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
		Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Građani s invaliditetom u dobi od 20 do 64 godine	
Srcem za Punat	PGŽ	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu u riziku od siromaštva	Djeca u dobi od 0 do 24 godine	
Udruga gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije	PGŽ	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 stručni komunikacijski posrednik	Djeca u dobi od 0-19 godina	
		Tečajevi znakovnog jezika	Građani 65 +	

Udruga invalida rada Rijeka	PGŽ	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom Pomoć u kući	Osobe s invaliditetom Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ	PGŽ	Psihološka podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga žena operiranih dojki "Nada" Rijeka	PGŽ	Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugi) građana 20 – 64 g.	Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
Udruga umirovljenika "Poljica-Šotovento"	Poljica	Klub/centar za druženje starijih osoba	Građani sniženih funkcionalnih sposobnosti u dobi 65+ godina	
Karate klub "Krk Croatia"	Punat	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena građana sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Srcem za Punat	Punat	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu u riziku od siromaštva	Djeca u dobi od 0 do 24 godine	
Udruga antifašističkih boraca i antifašista otoka Krka	Punat	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Starije osobe	
Udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata otok Krk	Punat	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom u dobi od 18 -65 godina Osobe u dobi od 20-65 godina s rizicima mentalnog zdravlja Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
Udruga invalida kvarnerskih otoka	Punat	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga umirovljenika Općine Punat	Punat	Građani u dobi 65+ godina	Građani u dobi 65+ godina	
Udruga veterana Domovinskog rata - otok Krk	Punat	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga žena operiranih dojki "Nada" Rijeka	Punat	Druge terapijske/rehabilitacijske usluge	Građani u dobi od 20 do 64 godine Građani 65 +	
Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka	Vrh	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja	Djeca s teškoćama u razvoju u dobi od 0 do 19 godina	
Županijske udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka	Vrh	Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima	Djeca s teškoćama u razvoju u dobi od 0 do 19 godina	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25. do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Tablica 47 Pružatelji socijalnih usluga na otoku Krku – trgovačka društva, vjerske zajednice

NAZIV PRUŽATELJA TRGOVAČKO DRUŠTVO	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
E-Glas d.o.o./zdravstvo	Omišalj	Logopedska terapija - pružanje logopedskih usluga "Kokolingo Ekspert"	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	
Olivari d.o.o.	Omišalj	Prijevoz onkoloških bolesnika	Građani oboljeli od karcinoma	

E-Glas d.o.o.	Punat	Logopedska terapija	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	
Caritas Biskupije Krk	Krk	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva	Djeca i mladi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti u dobi o 0 do 24 godine	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Otoci - Otoci Cres i Lošinj

Tablica 48 Pružatelji socijalnih usluga na području otoka Cresa i Lošinja – ustanove

NAZIV PRUŽATELJA USTANOVA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	
Centar za pružanje usluga u zajednici Mali Lošinj (Odgojni dom Mali Lošinj)*U Registru pružatelja navodi se da je pružatelj u mreži ali nema rješenje.	Mali Lošinj / Cres	Smještaj u kriznim situacijama	Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju	0/0
		Smještaj radi provođenja rehabilitacijskih programa	Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju	0/0
		Cjelodnevni boravak	Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju	0/0
		Poludnevni boravak	Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju	0/0
		Savjetovanje	Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju	0/0
		Organizirano stanovanje	Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju uz sveobuhvatnu podršku ili povremenu podršku	0/0
Dom za starije osobe Marko A. Stuparić Veli Lošinj	Veli Lošinj	Smještaj IV. stupanj (starije osobe)	Starije osobe	33/17
		Smještaj III. stupanj (starije osobe)	Starije osobe	10/0
		Smještaj II. stupanj (starije osobe)	Starije osobe	24/0
		Smještaj I. stupanj (starije osobe)	Starije osobe	2/0
		Pomoć u kući - Organiziranje prehrane - priprema gotovih obroka	Starije osobe	0/52
		Pomoć u kući - Organiziranje prehrane - nabava gotovih obroka i dostava	Starije osobe	0/52
		Pomoć u kući - Održavanje osobne higijene	Starije osobe	0/40
		Smještaj / DJ Cres	Starije osobe	20/0

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Tablica 49 Pružatelji socijalnih usluga na otocima Cres i Lošinj udruge i obrt

NAZIV PRUŽATELJA UDRUGE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Mali Lošinj	Cres	Pomoć u kući, vidi Mali Lošinj	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Udruga i djeci s ljubavlju Rijeka	Cres	Edukacija o djeci s oštećenjem vida	Djeca s oštećenjem vida	
Udruga roditelja djece s teškoćama u razvoju „Ruka u ruci“	Cres	Rana razvojna podrška 0-7 godina	Djeca i mladi do 18	
Udruga gluhih i nagluhih Primorsko-goranske Županije	Cres	Edukacija o osobama s oštećenjem sluha	Osobe s oštećenjem sluha	
Udruga umirovljenika Grada Cresa	Cres	Preventivna zdravstvena zaštita (mjerenje tlaka, šećera i edukacije o bolestima)	Građani 65+	
Centar za zdravo odrastanje „Idem i ja“	Mali Lošinj	Psihosocijalna podrška	Djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju, žrtve nasilja u obitelji	0/0
		Savjetovanje	Djeca s teškoćama u razvoju (psihosocijalna podrška) PUP, žrtve nasilja	0/0
Društvo Naša djeca Mali Lošinj	Mali Lošinj	Programi podrške i preventivni programi za mlade, socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu u riziku od siromaštva, izvanškolske aktivnosti za djecu u osmišljavanju njihovog slobodnog vremena, organizacija priredbi i događanja (ekološki, društveni i humanitarni programi).	Djeca i mladi	
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Mali Lošinj	Mali Lošinj	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0 20/0
		Redovna djelatnost GDCK Mali Lošinj	Građani svih dobnih skupina	
		Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku starim osobama sniženih funkcionalnih sposobnost	Građani u dobi 65+ godina	
		Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe	Onkološki pacijenti	
Logopedski kabinet „Ključić“/zdravstvena	Mali Lošinj	Logopedska terapija	Djeca i odrasli	
Udruga dijabetičara	Mali Lošinj	Druge terapijske/rehabilitacijske usluge, savjetovanje osoba sa dijabetesom, bez obzira na dob, javna mjerenja šećera i tlaka.	Osobe svih dobnih skupina	
Udruga Prisutnost	Mali Lošinj	Alarmni dojavni sustav za starije osobe (npr. SOS narukvice) za starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Građani u dobi 65+ godina	
Udruga roditelja djece s teškoćama	Mali Lošinj	Razvojna podrška djeci do 18 godina ili mladima iznad 18 godina	Djeca i mladi	

u razvoju „Ruka u ruci“		Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca i mladi	
		Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja	Djeca i mladi	
		Podrška roditeljima djece s teškoćama u razvoju	Djeca i mladi	
		Radna terapija za djecu teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom	Djeca i mladi	
		Savjetovanje roditelja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	Djeca i mladi	
Udruga umirovljenika grada Malog Lošinja	Mali Lošinj	Građani u dobi 65+ godina; Klub za druženje starijih osobe	Starije osobe	
Udruga veterana Domovinskog rata – Lošinj	Mali Lošinj	Podrška braniteljima iz Domovinskog rata	Građani sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja	
Udruga za zaštitu osoba s invaliditetom „Izvor“ Mali Lošinj	Mali Lošinj	Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom, druge terapijske usluge, informativno – pravno savjetovalište	Osobe s invaliditetom	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Tablica 50 Pružatelji socijalnih usluga – vjerske organizacije

NAZIV PRUŽATELJA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Samostan službenica milosrđa	Mali Lošinj	Smještaj	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Župni Caritas Mali Lošinj	Mali Lošinj	Podjela namirnica građanima u prehrambenoj deprivaciji	Građani u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Opatijsko-Liburnijska rivijera

Tablica 51 Pružatelji usluga – ustanove, prema vrstama socijalnih usluga i korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge

NAZIV PRUŽATELJA USTANOVE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Centar za pružanje usluga u zajednici Ivana Brlić Mažuranić	Lovran	Savjetovanje (SAV.01 Individualno kod pružatelja usluge, Lovran	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0/0
		Savjetovanje (SAV.02 Individualno u obitelji	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0/0
		Savjetovanje (SAV.03 Grupno kod pružatelja usluge	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0/0
		Smještaj (SMJ) Smještaj za djecu i mlade punoljetne osobe bez odgovarajuće skrbi/ Rijeka	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	17/17

		Boravak (BOR.02 Poludnevni boravak, 1. Lovran, 2. Rijeka	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	10/10 12/12
		Organizirano stanovanje (OST Organizirano stanovanje - Trudnica ili roditelj do godine života djeteta, iznimno do tri godine života djeteta, Rijeka	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	8/8
		Organizirano stanovanje (OST.04 Uz povremenu podršku - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi; Rijeka	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	2/2
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi Rijeka	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	6/6
Ustanova za palijativnu zdravstvenu skrb, Hospicij Marija K. Kozulić / zdravstvena Dom za starije Volosko	Rijeka	Stacionarna palijativna skrb korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	Građani u dobi 65+ godina	15/15
	Rijeka	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe, I st., - IV st.	Građani stariji od 65 smanjenih funkcionalnih sposobnosti	123/33

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Tablica 52 Pružatelji usluga – fizičke, prema vrstama socijalnih usluga i korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge

NAZIV PRUŽATELJA FIZIČKE OSOBE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
KLARA ĐEBNAR	Lovran	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe, I st., III st.	17/0 3/0
IRENA IVANKOVIĆ	Lovran	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0
IRINA PEČVARI	Lovran	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	10/0
ANA MARI MURATOVIĆ	Matulji	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe, III st., II. sr.I.st.	15/0 2/0 2/0
Ivana Žeravica, zdravstvena	Opatija	logopedska terapija	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Tablica 53 Pružatelji usluga – trgovačka društva i obrt prema vrstama socijalnih usluga i korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge

NAZIV PRUŽATELJA TRGOVAČKA DRUŠTVA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
VAN d.o.o.	Matulji	organizirani prijevoz djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	djeca u dobi od 8 do 18 godina	
VAN d.o.o.	Matulji	prijevoz onkoloških pacijenata	građani u dobi od 20 do 64 godine	

Specijalistička psihijatrijska ordinacija Katalinić	Opatija	Savjetovanje, psihoedukativni i preventivni programi za mlade	Djeca i mladi u dobi od 0 - 24 godine	
VAN d.o.o.	Rukavac	Prilagođeni prijevoz	Djeca u dobi 0 do 19	
Logopedski kabinet Cimperman / zdravstvene	Matulji	Logopedske usluge	Djeca s teškoćama u dobi od 8 do 14 s teškoćama	
Logo/zdravstvene	Lovran	Logopedske usluge	Djeca u s teškoćama u dobi do 7 godina	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Tablica 54 Pružatelji usluga – udruge, prema vrstama socijalnih usluga i korisničkoj skupini za koju pružaju te usluge

NAZIV PRUŽATELJA UDRUGE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Društvo Naša djeca Opatija	Lovran	Kreativno stvaralački programi za djecu	djeca od 2 do 15 godina starosti	
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Opatija	Matulji	Pomoć u kući, vdi kapacitete Opatija	građani u dobi od 20 do 64 godine, građani u dobi 65+	
FOLIOT - Centar za djecu i mlade Matulji	Matulji	Logopedске radionice za predškولce	djeca u dobi do 7 godina	
		Psihološko savjetovalište za djecu, mlade i obitelj		
Udruga Malenica	Matulji	Podrška socijalnog pedagoga za učenike osnovne škole	djeca u dobi od 8 do 18 godina	
Društvo Naša djeca Opatija	Opatija	Rana razvojna podrška 4 - 7 g.	Djeca u dobi od 4 - 7 godina	
		Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 - 18 godina	Djeca u dobi od 8 - 18 godina,	
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Opatija	Opatija	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/105 0/97 0/71
		Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	Građani u teškoj materijalnoj i socijalnoj (i prehrambenoj) deprivaciji, osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi 18 - 65 godina	
		Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica građanima u prehrambenoj deprivaciji, pomoć u kući	Građani u teškoj materijalnoj i socijalnoj (i prehrambenoj) deprivaciji, osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi 18 - 65 godina	
Udruga liječenih alkoholičara Opatija/ zdravstveni	Opatija	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu za građane s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	Građani suočeni sa ovisnosti o alkoholu	

Udruga osoba s invaliditetom Grada Opatije	Opatija	Osobna asistencija (osobni asistent)	Osobe s invaliditetom	0/1000 0/1000 0/0 0/0
		Psihosocijalna podrška osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
		Druga terapijska/rehabilitacijska usluga, Usluga osobne asistencije osobama s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga za unapređenje kvalitete života "Na drugi način"	Opatija	Univerzalna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
		Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) građana 20 - 64 g.	Građani u dobi od 20 do 64 godine	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Riječki prsten

Tablica 55 Pružatelji usluga – ustanove, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja - osnivači u području Riječkog prstena

NAZIV PRUŽATELJA USTANOVE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Dom zdravlja PGŽ – zdravstvena ustanova	Čavle	Palijativna skrb u kući korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	Građani u dobi 65+ godina	
Centar za odgoj i obrazovanje rijeka / obrazovna ustanova	Čavle	Produženi boravak (4h dnevno)	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	
Dom za starije i nemoćne osobe Kamomila	Čavle	Smještaj (SMJ.05.03 III. stupanj (starije osobe) - Starije osobe	Starije osobe	56/0
Dom za starije i nemoćne osobe Nina	Čavle	Smještaj (SMJ.05 Smještaj preko 20 korisnika - Starije osobe, Čavle	Starije osobe	61/0
Centar za odgoj i obrazovanje rijeka/ obrazovna ustanova	Jelenje	Dostava obroka / prehrana	Djeca s teškoćama u razvoju	
Osnovna škola Gornja Vežica/ obrazovna ustanova	Jelenje	Dostava obroka / prehrana	Djeca s teškoćama u razvoju	
Dom zdravlja PGŽ/ zdravstvena ustanova	Kostrena	Palijativna skrb u kući korisnika u potrebi za palijativnom skrbi - terminalno bolesne osobe	Građani u dobi 65+ godina i ispod	
		Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi) patronažna sestra	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Centar za pružanje usluga u zajednici Tić Rijeka	Rijeka	Boravak (BOR Boravak - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi	Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	25/5
		Savjetovanje	djeca u dobi od 0 do 19 godina (djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo)	0/0

Centar za rehabilitaciju Rijeka	Rijeka	Boravak (BOR Boravak - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Pulac	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	151/151
		Smještaj (SMJ Smještaj - Djeca sa teškoćama u razvoju; Oštro	Djeca sa teškoćama u razvoju	18/18
		Boravak (BOR.02 Poludnevni boravak - Djeca sa teškoćama u razvoju; Oštro	Djeca sa teškoćama u razvoju	2/2
		Boravak (BOR.01 Cjelodnevni boravak - Djeca sa teškoćama u razvoju, Oštro	Djeca sa teškoćama u razvoju	1/1
		Smještaj (SMJ Smještaj - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje); Rijeka, Kozala	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	43/43
		Boravak (BOR.02 Poludnevni boravak - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje); Kozala, Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	20/20
		Boravak (BOR.01 Cjelodnevni boravak - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Kozala, Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	2/2
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka 1	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	4/4
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), (OST Organizirano stanovanje - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Rijeka 2	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	6/6
		OST Organizirano stanovanje - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Rijeka 3	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	4/4
		Organizirano stanovanje (OST Organizirano stanovanje - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Rijeka 4	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	6/6
		Organizirano stanovanje (OST Organizirano stanovanje - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Rijeka 5	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	4/4

		Organizirano stanovanje (OST Organizirano stanovanje - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Rijeka 6	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	6/6
		Boravak (BOR.02 Poludnevni boravak - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Krak	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	20/20
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Rijeka 7	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	5/5
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje), Rijeka 8	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	6/6
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje); Rijeka 9	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno, intelektualno, osjetilno oštećenje)	4/4 1/1
Dnevni centar za rehabilitaciju Slava Raškaj	Rijeka	BOR.02 Poludnevni boravak - Djeca sa teškoćama u razvoju, Vukovarska, Rijeka	Djeca sa teškoćama u razvoju	10/10
		PSP.01 Individualno kod pružatelja usluge - Djeca sa teškoćama u razvoju	Djeca sa teškoćama u razvoju	0/0
		PSP.02 Individualno u obitelji - Djeca sa teškoćama u razvoju	Djeca sa teškoćama u razvoju	0/0
		PSP.03 Grupno kod pružatelja usluge - Djeca sa teškoćama u razvoju,	Djeca sa teškoćama u razvoju	0/0
		RRP Rana razvojna podrška - Djeca sa teškoćama u razvoju,	Djeca sa teškoćama u razvoju	0/0
		UKL Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja - Djeca sa teškoćama u razvoju	Djeca sa teškoćama u razvoju	0/0
		Stručna procjena	Djeca s teškoćama u razvoju	0/0
Centar za pružanje usluga u zajednici Rijeka / Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka	Rijeka	SMJ.01 Smještaj u kriznim situacijama - Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju (0/0); *ne ispunjavanje mjerila Vukovarska/ Čandekova	Djeca s problemima u ponašanju	0/0 6/6
		SMJ.02 Smještaj radi provođenja psihosocijalnih tretmana - Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju (0/0);	Djeca s problemima u ponašanju	0/0

		SMJ.04 Smještaj u drugim slučajevima - Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju Rijeka, Čandekova	Djeca s problemima u ponašanju	6/6
		SMJ.03 Smještaj radi provođenja rehabilitacijskih programa - Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju (0/0),	Djeca s problemima u ponašanju	0/0
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku djeca i mlađe punoljetne osobe	Djeca s problemima u ponašanju	5/5
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku djeca i mlađe punoljetne osobe Viškovo	Djeca s problemima	16/16
		BOR Boravak - Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju (0/0), *nema rješenje Vukovarska / Podmurvice / Kozala / Zamet / Opatija / Srdoči	Djeca s problemima u ponašanju	10/10 20/20 10/10 20/20 10/10 20/20
		SAV Savjetovanje - Djeca ili mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju;	Djeca s problemima u ponašanju	0/0
		SAV Savjetovanje - Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi	Djeca s problemima u ponašanju	0/0
		Psihosocijalna podrška	Djeca ili mlađe punoljetne osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0/0
Dom za odrasle osobe Turnić	Rijeka	Smještaj (SMJ Smještaj - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), *Rijeka, nema rješenja	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	60/60
		Boravak - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	15/15
		Psihosocijalna podrška (PSP.01 Individualno kod pružatelja usluge - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka;	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	0/0
		Psihosocijalna podrška (PSP.02 Individualno u obitelji - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka;	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	0/0
		Psihosocijalna podrška (PSP.03 Grupno kod pružatelja usluge - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	0

		Organizirano stanovanje (OST.03 Uz 1. svakodnevnu kratkotrajnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), obustava 24./ Delnice; 2. sveobuhvatna podrška, obustava 24.3. povremena podrška	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	3/3 4/4 4/4
		Organizirano stanovanje (OST.04 Uz povremenu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	3/3
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	4/4
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	4/4
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	4/4
		Organizirano stanovanje (OST Organizirano stanovanje - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), obustava 2024/nova Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	3/3
		Organizirano stanovanje (OST Organizirano stanovanje - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	3/3
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Matulji	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	3/3
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	4/4
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka, obustava 24	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	4/4
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz sveobuhvatnu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	3/3
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz povremenu podršku - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje), Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	2/2
		Organizirano stanovanje (OST.01 Uz povremena podrška - Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje) Rijeka	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	2/2

		Organizirano stanovanje – uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku odrasle s invaliditetom	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	3/3
		Organizirano stanovanje – uz svakodnevnu kratkotrajnu podršku odrasle s invaliditetom	Odrasle osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	4/4
Dom za starije osobe Kantrida Rijeka	Rijeka	Smještaj (SMJ.05 Smještaj preko 20 korisnika - Starije osobe	Starije osobe i osobe s invaliditetom	361/130
		Pomoć u kući (PUK.01 Organiziranje prehrane - priprema gotovih obroka – broj obroka	Starije osobe i osobe s invaliditetom	0/1400
		Pomoć u kući (PUK.02 Organiziranje prehrane - nabava gotovih obroka i dostava – broj obroka	Starije osobe i osobe s invaliditetom	0/1300
		Pomoć u kući (PUK.03 Obavljanje kućnih poslova – sati pružene usluge	Starije osobe i osobe s invaliditetom	0/390
		Pomoć u kući (PUK.04 Održavanje osobne higijene – sati pružene usluge	Starije osobe i osobe s invaliditetom	0/360
		Pomoć u kući (PUK.05 Zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba – sati pružene usluge	Starije osobe i osobe s invaliditetom	0/20
Dom zdravlja PGŽ// zdravstvena ustanova	Rijeka	Grupe podrške roditeljima s malom djecom (škola za roditelje i drugo)		
		Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi)		
		Palijativna skrb u kući korisnika u potrebi za palijativnom skrbi		
		Selektivna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja		
KBC Rijeka / zdravstvena ustanova	Rijeka	Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi)	Građani	
Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ / zdravstvena ustanova	Rijeka	Psihoedukativni i preventivni programi za mlade		
Sveučilište u rijeci, Sveučilišni savjetovanišni centar/ obrazovna ustanova	Rijeka	Psihoedukativni i preventivni programi za mlade	Mladi	
		Savjetovanje	Mladi	
Ustanova za palijativnu skrb - hospicij Marija Krucifiksa Kozulić / zdravstvena ustanova	Rijeka	Stacionarna palijativna skrb korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	Terminalno bolesne osobe	
Ustanova za zdravstvenu njegu i fizikalnu terapiju u kući Žeravica /	Rijeka	Smještaj	Starije osobe	13/0

zdravstvena ustanova				
Dom za starije i nemoćne osobe Vitanova	Viškovo	SMJ Smještaj - Starije osobe	Starije osobe	130/0
Psijhijatrijska bolnica Lopača/ zdravstvena ustanova	Dražice	Smještaj (odraslih osoba pod skrbništvom)	Osobe s invaliditetom (mentalno oštećenje)	20/20

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., do 10.3.2025., obrada autora 2025.

Tablica 56 Pružatelji usluga - fizičke osobe, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja, prema osnivačima u području Riječkog prstena

NAZIV PRUŽATELJA FIZIČKE OSOBE	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
SUZANA VEŽNAVER	Čavle	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije osobe	4/0 13/0
AKIF SAMARDŽIĆ	Jelenje	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe I.st.,II, III st.	Starije osobe	15/0 2/0 3/0 3/0
Dr. Tomislav Lesica/psiholog Mia Host	Kastav	Univerzalna prevencija građana s teškoćama mentalnog zdravlja	građani u dobi 20 do 64	
Hana Oguić/ zdravstvena	Kostrena	logopedska terapija	djeca od 0-19 godina	
ANJA ANIČIĆ	Rijeka	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe, III st. II st.	Starije i teško bolesne odrasle osobe	7/0 13/0
ENRICA DUKIĆ	Rijeka	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	
NEVENKA SARIĆ	Rijeka	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe III st. II st.	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	5/0 15/0
SAŠA VUJNOVIĆ	Rijeka	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe III st. II st.	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
ANA KOŽUL	Viškovo	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe III st. II st.	Starije osobe	9/0 10/0
DANIJELA PEZER	Viškovo	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe III st. II st.	Starije osobe	11/0 9/0
INES GRLAŠ	Viškovo	Smještaj za starije i teško bolesne odrasle osobe	Starije osobe	20/0

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2025., obrada autora 2025.

Tablica 57 Pružatelji usluga – obrti, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja prema osnivačima u području Riječkog prstena

NAZIV PRUŽATELJA OBRTI	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
------------------------	------------------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------------

SPOMI, obrt za pružanje usluga pomoći u kući za starije i nemoćne osobe, vl. Spomenka Vikić	Čavle	Pomoć u kući, kućne poslove, vidi Delnice	Starije i nemoćne osobe	(0/650)
GRGIĆ obrt za usluge čišćenja i održavanja okoliša, vl. Vesna Grgić	Hreljin	Organizirano stanovanje	Starije i nemoćne osobe	8/0 6/0
SPOMI, obrt za pružanje usluga pomoći u kući za starije i nemoćne osobe, vl. Spomenka Vikić	Jelenje	Pomoć u kući, higijena, vidi Dlenice	Starije i nemoćne osobe,	(0/750)
V. MAX obrt za pomoć i njegu u kući, vl. Višnja Maljković	Kastav/Rijeka	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0 20/0
Chiara	Kastav	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	Građani 65+	
V. MAX obrt za pomoć i njegu u kući, vl. Višnja Maljković	Kostrena/Rijeka	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	(20/0)
Privatna psihoterapijska praksa Jasminka Pribanić / zdravstvo	Kostrena	Psihosocijalna podrška za teško oboljele osobe	mještani sve dobi, teško psihički oboljeli	
SUZANA, obrt za kućnu njegu, vl. Suzana Kuzmanović	Rijeka	Pomoć u kući	Starije i nemoćne osobe	0/0
V. MAX obrt za pomoć i njegu u kući, vl. Višnja Maljković	Rijeka	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0
V. MAX obrt za pomoć i njegu u kući, vl. Višnja Maljković	Viškovo	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Logo / zdravstvena	Viškovo	Logopedna terapija	Djeca	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024., obrada autora 2025.

Tablica 58 Pružatelji usluga – trgovačka društva, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja prema osnivačima u području Riječkog prstena

NAZIV PRUŽATELJA TRGOVAČKA DRUŠTVA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
E-glas d.o.o. / zdravstvena	Jelenje	Online supervizija i korištenje Kokolino digitalne logopedске vježbaonice	Osobe sa prebivalištem u Općini Jelenje - roditelji maloljetne djece koja imaju dijagnosticirane artikulacijske poremećaje i korisnici usluge (pisanim putem odobreni od strane naručitelja (Općine Jelenje))	
VAN d.o.o.	Kastav	Prilagođeni prijevoz	Djeca u dobi 0 do 19	
IVA life j.d.o.o.	Rijeka	Smještaj	Starije i nemoćne osobe	
KD Autotrolej d.o.o.	Rijeka	Besplatan povremeni prijevoz osoba s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
NIPOTI d.o.o. (D.S)	Rijeka	Smještaj	Starije i teško bolesne osobe I.st. III st.	3/0 17/0
SYSTEM CARE D.O.O.	Rijeka	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0
KD Autotrolej d.o.o.	Viškovo	Besplatan povremeni prijevoz osoba s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
NOBEL CARE d.o.o. za pružanje socijalnih usluga	Viškovo	Smještaj	Starije i teško bolesne odrasle osobe, I.st. I II st.	6/0 17/0

Ort ed protetika d.o.o.	Viškovo	Posudba antidekubitalnih madraca i elektromotornih kreveta te održavanje istih	Teško bolesni i nepokretni mještani - po preporuci liječnika ili patronažne sestre	
VITANDRE d.o.o. za trgovinu i usluge	Viškovo	Smještaj	Starije osobe, I.st. I III .st.	3/0 17/0

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024/25., obrada autora 2025.

Tablica 59 Pružatelji usluga – vjerske zajednice, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja prema osnivačima u području Riječkog prstena

NAZIV PRUŽATELJA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Caritas riječke nadbiskupije	Rijeka	Savjetovanje	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0/0
		Psihosocijalna podrška	Osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugima oblicima ovisnosti	0/0
Dom za osobe s demencijom Caritas riječke nadbiskupije	Rijeka	Smještaj (SMJ.06.04 IV. stupanj (starije osobe) - Starije osobe ;	Starije osobe	9/0
		Boravak (BOR.01 Cjelodnevni boravak - Starije osobe	Starije osobe	15/15
Ruža Sv. Franje, Franjevački svjetovni red, mjesno bratstvo Trsat	Rijeka	Smještaj (privremeni smještaj u kriznim situacijama)	Beskućnici	14/0
Sv. Ana - Caritasov dom za žene i djecu- žrtve obiteljskog nasilja	Rijeka	Smještaj (SMJ.01 Smještaj u kriznim situacijama - Žrtve nasilja u obitelji	Žrtve nasilja u obitelji	39/30
Sv. Ana - Caritasov dom za žene i djecu- žrtve obiteljskog nasilja	Rijeka Br drugih u gradu/općini	Boravak djece čija su prava prekršena	Djeca u dobi od 0 do 19 godina	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25., do 10. 3. 2025., obrada autora 2025.

Tablica 60 Pružatelji usluga – udruge, prema skupinama u riziku i vrsti pružatelja prema osnivačima u području Riječkog prstena

NAZIV PRUŽATELJA	GRAD/OPĆINA OBAVLJANJA DJELATNOSTI	VRSTA SOCIJALNE USLUGE	KORISNIČKA SKUPINA	UTVRĐEN KAPACITET UGOVORENO
Udruga "Život, ambicija, radost" (Udruga Ž.A.R)	Bakar/Delnice	Pomoć u kući, vidi Delnice	Starije i teško bolesne odrasle osobe	(0/1101)

Udruga za pomoć u kući starijim i nemoćnim osobama Grada Bakra	Bakar	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/148 0/126
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka	Čavle	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti, vidi Rijeka	Građani u dobi 65+ godina	
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka	Dražice	Usluga pripreme i dostave toplog obroka (ručka) korisnicima socijalnog programa, vidi Rijeka	Korisnik Socijalnog programa	
Konjički klub "Vodičajna" Lukeži	Dražice	Druge terapijske/rehabilitacijske usluge	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ	Jelenje	Osobna asistencija	Osobe s invaliditetom	0/0
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crveni križ Rijeka	Jelenje	Pomoć u kući, vidi Rijeka	Starije i teško bolesne osobe	
Udruga za pomoć djeci i mladima s poteškoćama u razvoju „Belinda Dobrec“	Kastav	Rana razvojna podrška	Djeca u dobi 0-3, 4-7 god	
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka/ Kastav	Kastav	Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica građanima u prehrambenoj deprivaciji	Građani od 20 do 64	
Udruga Patriot	Kastav	Psihosocijalna podrška	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju (savjetovanje i pomaganje); Djeca s teškoćama u razvoju (psiho.pod., rana intervencija, integracija), odrasle osobe s invaliditetom (psiho.podrška)	0/0
		Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju (savjetovanje i pomaganje); Djeca s teškoćama u razvoju (psiho.pod., rana intervencija, integracija), odrasle osobe s invaliditetom (psiho.podrška)	0/0
		Rana razvojna podrška	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju (savjetovanje i pomaganje); Djeca s teškoćama u razvoju (psiho.pod., rana intervencija, integracija), odrasle osobe s invaliditetom (psiho. podrška)	

		Savjetovanje	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju (savjetovanje i pomaganje); Djeca s teškoćama u razvoju (psiho.pod., rana intervencija, integracija), odrasle osobe s invaliditetom (psiho.podrška)	0/0
Udruga umirovljenika i starijih osoba Kastav	Kastav	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/20
		Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	Građani 65+	20/20
Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka	Klana	Specijalizirani prijevoz i pratnja osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	Osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi od 18 – 65 godina (bez korisnika sa mentalnim oštećenjem)	
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka	Kostrena	dostava pripremljenih gotovih obroka, njega u kući za starije osobe sniženih funkc. sp., vidi Rijeka	Građani u dobi 20 do 64 godine i 65+	
		dostava/podjela namirnica građanima u prehrambenoj deprivaciji, vidi Rijeka	Građani u dobi 20 do 64 godine i 65+	
		pomoć u kući, vidi Rijeka	Građani u dobi 20 do 64 godine i 65+	
		Pomoć u kući, Vidi Rijeka	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
		Organiziranje prehrane (priprema i dostava gotovih obroka), vidi Rijeka	Starije i teško bolesne odrasle osobe	
Udruga invalida rada grada Rijeke	Kostrena	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka	Kostrena	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju, vidi Rijeka	Djeca s teškoćama u razvoju	0/0
Klub podvodnih djelatnosti INA Kostrena	Kostrena	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu	Djeca i mladi u dobi od 0-24 godine	
Udruga umirovljenika i starijih osoba Općine Kostrena "Penko"	Kostrena	Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi, klub/centar za druženje starijih osoba	Građani u dobi 65+ godina	
Udruga za djecu s teškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom i njihove obitelji "Svjetionik"	Kostrena	Rana razvojna podrška 0-3 i 4-7g.	Djeca s teškoćama 0-3 i 4-7	
Udruga za skrb autističnih osoba	Kostrena	Rana razvojna podrška 4-7g. I mladima do 24 godine, psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s poteškoćama u razvoju	Djeca 4-7 godina i mladi 0-24 godine s teškoćama u razvoju	0/0
Centar inkluzivne potpore IDEM	Rijeka	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	
Centar za osobni i profesionalni razvoj "Sreća"	Rijeka	Psihosocijalna podrška djece i mladih s problemima u ponašanju	Djeca i mladih u dobi od 0 do 24 godine	

Društvo multiple skleroze Primorsko-goranske županije	Rijeka	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	0/0
		Osobna asistencija za osobe s tjelesnim, intelektualnim ili mentalnim oštećenjem	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno oštećenje)	0/0
		Psihosocijalna podrška	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno oštećenje)	0/0
		Savjetovanje	Odrasle osobe s invaliditetom (tjelesno oštećenje)	0/0
		Osobna asistencija	Osobe s invaliditetom	0/10560
		Pomoću kući	Osobe s invaliditetom	0/0
		Druge terapijske/rehabilitacijske usluge	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Društvo tjelesnih invalida Grada Rijeke	Rijeka	Druge terapijske/rehabilitacijske usluge	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Društvo za istraživanje i potporu	Rijeka	Poludnevni boravak	Osobe sa invaliditetom	30/15
		Psihosocijalna podrška	Osobe sa invaliditetom	30/0
Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka	Rijeka	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0 20/0
		Organiziranje prehrane (priprema i dostava gotovih obroka)	Starije i teško bolesne odrasle osobe	20/0 20/0
Invalidsko društvo ILCO Rijeka	Rijeka	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Liga protiv raka	Rijeka	(nije navedeno)	(nije navedeno)	
Martin-Guerin centar	Rijeka	savjetovanje	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0/0
		Organizirano stanovanje	Mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi (18.-26.god.)	4/0
Matica umirovljenika Grada Rijeke	Rijeka	Pomoć u kući	Starije i nemoćne osobe	20/0 20/0
		Klub/centar za druženje starijih osoba	Osobe s invaliditetom	
SOS Rijeka - centar za nenasilje i ljudska prava	Rijeka	Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom	Žrtve nasilja u obitelji	
		Savjetovanje	Žrtve nasilja u obitelji	0/0
		Besplatna primarna/sekundarna pravna pomoć za žrtve nasilja	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga "Depaul Hrvatska"	Rijeka	Cjelodnevni boravak	Beskućnici	30/0
		Pomoć u kući- isključivo samo organiziranje prehrane (priprema i dostava gotovih obroka)	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/0
		Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući) građanima u prehrambenoj deprivaciji	Građani u dobi od 20 do 64 godine	

		Savjetovanje	Obitelji, pojedinac u potrebi	0/0
Udruga Centar za kulturu dijaloga	Rijeka	Psihosocijalna podrška	Djeca s problemima u ponašanju (obitelji u siromaštvu)	0/0
		Poludnevni Boravak	Djeca s problemima u ponašanju (obitelji u siromaštvu)	5/5
		Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade	Djeca s problemima u ponašanju	
		Psihosocijalna podrška specifično za obitelji i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana	Djeca i mladi s problemima u ponašanju	0/0
		Psihosocijalna podrška	Djeca s problemima u ponašanju (obitelji u siromaštvu)	0/0
		Boravak	Djeca s problemima u ponašanju (obitelji u siromaštvu)	5/5
Udruga gluhih i nagluhih PGŽ	Rijeka	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
		Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja	Djeca s teškoćama u razvoju	
		Osobna asistencija	Osobe s invaliditetom	0/0
		Druge terapijske/rehabilitacijske usluge	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga invalida rada grada Rijeke	Rijeka	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
Udruga liječenih alkoholičara Novi život	Rijeka	(nije navedeno)	Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki	
Udruga OAZA	Rijeka	Smještaj ili organizirano stanovanje	Beskućnici	14/0
		Prihvatilište (smještaj ili organizirano stanovanje građana u riziku od beskućništva)	Građani u dobi od 20 do 64 godine	4/0
Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka	Rijeka	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	0/0
		Boravak	Djeca s teškoćama u razvoju; Osobe s invaliditetom	20/0
		Boravak	Osobe s invaliditetom	20/0
		Psihosocijalna podrška	Djeca s teškoćama u razvoju; osobe s invaliditetom	
		Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja	Djeca s teškoćama u razvoju; osobe s invaliditetom	0/0
		Osobna asistencija	Osobe s invaliditetom	0/7950 0/7950

Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Srce Rijeka	Rijeka	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Osobe s invaliditetom	
		Poludnevni boravak	Osobe s invaliditetom (intelektualno oštećenje)	20/10
Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ	Rijeka	Specijalizirani prijevoz i pratnja	Osobe s invaliditetom	
		Osobna asistencija	Osobe s invaliditetom	0/5280
Udruga slijepih Primorsko-goranske županije	Rijeka	Osobna asistencija (videći pratitelj)	Osobe s invaliditetom (oštećenje vida)	0/1200
Udruga Terra	Rijeka	Psihosocijalna podrška	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi; Djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju; Osobe ovisnim o alkoholu drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti (psiho. podrška); Žrtve nasilja u obitelji	0/0 0/0 0/0
		Savjetovanje	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi; Djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju; Osobe ovisnim o alkoholu drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti (psiho. podrška); Žrtve nasilja u obitelji	0/0 0/0 0/0 0/0
		Smještaj za beskućnike	Djeca i mlađe punoljetne osobe bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi; Djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju; Osobe ovisnim o alkoholu drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti (psiho. podrška); Žrtve nasilja u obitelji	
		Individualni socijalno pedagoški ili savjetodavni rad	Djeca i mladi s problemima u ponašanju	
		Stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva	Građani u riziku od beskućništva	
		Psihosocijalno savjetovanje za sve kategorije djece i mladih	Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	
		Socijalno mentorstvo	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjima i ovisnici	
		Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	
Udruga udomitelja djece PGŽ DamDom	Rijeka	Dodatan rad s udomiteljima za udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta	Udomiteljske obitelji	
Udruga za djecu s teškoćama Svjetionik	Rijeka	Aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	
Udruga za mlade i studente s invaliditetom	Rijeka	Specijalizirani prijevoz i pratnja	Osobe s invaliditetom	

Udruga za mlade i studente s invaliditetom Primorsko-goranske županije "ZNAM"	Rijeka	Specijalizirani prijevoz i pratnja osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga za muziko terapiju i edukacijsko rehabilitacijski rad MUZIKOPTER	Rijeka	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	
Udruga za pomoć djeci i mladima s poteškoćama u razvoju „Belinda Dobrec“	Rijeka	Rana razvojna podrška	Djeca u dobi 0-3,4-7 god	
Udruga za pomoć djeci s poteškoćama u razvoju i poticanje harmoničnog razvoja djece i mladih "DIRA Rijeka"	Rijeka	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	0/0 0/0
		Psihosocijalna podrška	Osobe s invaliditetom	0/0
Udruga za pomoć ovisnicima "VIDA" Rijeka	Rijeka	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem	Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	0/0
		Psihosocijalna podrška	Osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti	0/0
		Savjetovanje	Osobe ovisne o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti	0/0
Udruga za promicanje dobrobiti djece "Portić"	Rijeka	Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika	Građani u dobi od 20 do 64 godine	
Udruga za pružanje podrške žrtvama pedofilije i njihovim obiteljima	Rijeka	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	
Udruga za rehabilitaciju i edukaciju Visoki jablani	Rijeka	(nije navedeno)	(nije navedeno)	
Udruga za skrb autističnih osoba	Rijeka	Rana razvojna podrška	Djeca s teškoćama u razvoju	0/0 0/0
		Psihosocijalna podrška	Djeca s teškoćama u razvoju; osobe s invaliditetom	0/0
		Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja	Djeca s teškoćama u razvoju	0/0
Udruga za Syndrom Down - Rijeka 21	Rijeka	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju	
Udruga za zaštitu obitelji UZOR - Rijeka	Rijeka	Psihosocijalna podrška za specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana	Djeca i mladi s problemima u ponašanju	0/0
		Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja	Odrasle osobe koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	0/0
		Smještaj	Žene i djeca žrtve obiteljskog nasilja	8/0
		SOS telefon za žrtve nasilja	građani u dobi od 20 do 64 godine	
		Psihosocijalna podrška	Žrtve nasilja u obitelji	0/0

		Savjetovanje	Žrtve nasilja u obitelji	0/0
		Smještaj	Žrtve nasilja u obitelji	
		Psihosocijalna podrška	Djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju	0/0
		Savjetovanje	Djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju	0/0
		Psihosocijalno savjetovanje	Djeca i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju	0/0
Udruga žena operiranih dojki Nada Rijeka	Rijeka	Druge terapijske/rehabilitacijske usluge	građani u dobi od 20 do 64 godine	
Županijska udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom	Rijeka	Osobna asistencija	Osobe s invaliditetom	0/20000
Udruga za pomoć u kući starijim i nemoćnim osobama Grada Bakra	Škrlevo	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/148 0/126
Udruga umirovljenika Viškovo	Viškovo	Pomoć u kući	Starije i teško bolesne odrasle osobe	0/0
		Medicinske vježbe za prevenciju od osteoporoze	Starije osobe	

Izvor: Katalog pružatelja usluga 2024./25. do 10. 3. 2025., obrada autora 2025.